

Şair Milletvekilleri

1 - 22 DÖNEM
1920-2005

Hazırlayan
Mehmet Atilla MARAŞ

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

85
Yıl

MİLLÎ
EGEMENLİK
YILI
2005

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

TBMM Basımevî-2005 ANKARA

ISBN: 975-6226-13-7

ŞAİR
MİLLETVEKİLLERİ
1 - 22 DÖNEM

Hazırlayan
Mehmet Atilla MARAŞ

ISBN: 975 - 6226 - 13 - 7

ÖNSÖZ

İnsanın yaratıldığı günden bugüne kadar, onun en önemli eylemi olan söz, yani kelâm, yeryüzünün bütün coğrafyalarında çoğu kez şiir biçiminde ifade edilegeldi.

Şiir; sezgi ve ilham yoluyla bilgi elde etme çabası olarak tanımlanacağı gibi, insanda estetik zevk ve heyecan uyandıran ahenkli söz dizisi olarak da tanımlanabilir.

Bir başka tanımla şiir, semboller dünyasının gizemine açılan bir keşif hareketidir. Şiir, insanoğlunun kendi "ben"ini aramasının bir yansıması olarak da değerlendirilebilir. Şair ise; eşya ve olayları, hayatı ve ölümü ve bütün bunların üstünde aşkı, şiirin imkânlarıyla yorumlayarak bize sunan adamdır.

Şiir, insanlığı; kardeşliğe, barışa, dostluğa ve özgürlüğe çağırır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşundan günümüze kadar geçen 85 yıl içinde, bu Mecliste çok değerli şair milletvekilleri görev yaptı.

TBMM'nin 85. Kuruluş yıl dönümünü kutlama etkinlikleri çerçevesinde böyle bir kitabın hazırlanması, daha önce bu konuda yapılan çalışmanın bir devamı niteliğindedir.

Beğeninize sunduğumuz bu kitabın hazırlanması için değerli mesailerinden zaman ayıran Şair Milletvekili Sayın Mehmet Atilla Maraş'a ve çalışma arkadaşlarına teşekkür ve takdirlerimi sunuyorum.

Bu kitapta, değerli şair milletvekillerimizin biyografi ve şiirlerinden seçme örnekler yer almaktadır.

Kitabın kültür ve sanat dünyamıza bir katkı sağlayacağına inanıyorum.

Sevgi ve saygılarımla.

Bülent ARINÇ
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

SUNUŞ

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 85. Açılış Yıldönümü nedeniyle bir dizi etkinlik yapılması kararlaştırılırken, TBMM Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu da, bu bağlamda bir dizi kitap yayınlamayı planladı. Bunlardan bir tanesi de Meclisin açıldığı 1920'den günümüze Meclis çatısı altında görev yapmış değerli şairlerimizin şiirlerinden bir demet yaparak, bunların bir güldeste halinde yayınlanmasıdır. Bu güldestenin hazırlanması görevi bana tevdi edildi. Benden önce de bu konuda değerli bir çalışma yapan şair parlamenter Sayın Feyzi Halıcı'nın çalışmasından oldukça faydalandım. Bunun dışında, birçok kaynaktan yararlanmak suretiyle bu kitap hazırlandı.

Şairlerin biyografileri, ifade birliğine dikkat edilerek, üçüncü şahsın dilinden verildi. Şairlerin kitaptaki sıraları, doğum tarihleri dikkate alınarak yapıldı. Elimizdeki kaynaklarda bazı şairlerin doğum ve ölüm tarihlerinin farklı olduğu görüldü. Şairlerin doğum ve ölüm tarihlerinin doğru olarak tespiti için, Meclis Arşivinden yararlanıldı.

Eseri olmayan, özellikle şiir kitabı yayınlamamış ve adı şaire çıkmayan, antolojilere girmeyen veya edebiyat tarihinde yer almayan, ancak şiirle de bir şekilde ilgilenmiş pek az milletvekiline bu çalışmada yer verildi.

Şairliği adeta tescil edilmiş şair milletvekili sayısı oldukça kabarıktır. 1920'den bugüne kadar Mecliste görev yapan şair milletvekillerinin sayısı, bu kitapta 80 olarak ortaya çıktı. Bu şairlerin özgün ve tanınmış şiirlerinden genel olarak üçer şiire yer verildi. Ancak kimi çok tanınmış şairlerimizin çok tanınan ve sevilen şiirlerinin seçimine özen gösterildi. Bu bağlamda, Cumhuriyet döneminin tanınmış ve edebiyat dünyamızın yıldızlarından sayılan şairlerin, üçten fazla şiirine yer verildi (Yahya Kemal, Ahmet Kutsi, Mehmet Akif, Faruk Nafiz gibi...) Ayrıca, bestelenerek şarkı olmuş şiirler de bu çalışmada yer aldı.

Bu eserin yayınlanmasında desteklerini esirgemeyen, başta Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Bülent Arınç'a, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanvekili ve Kültür Sanat ve Yayın Kurulu Başkanı Sayın Nevzat Pakdil'e, kitabın dizgisini yapan Vildan Batırbaygılı'ya ve kitabın tashih işini gerçekleştiren Necmettin Can'a teşekkür ediyorum.

Kitabın; kültür edebiyat ve sanat dünyasına bir katkı sağlaması dileklerimle...

Mehmet Atilla Maraş

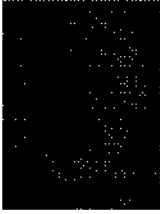
Şanlıurfa Milletvekili

Ankara, 23 Nisan 2005

İÇİNDEKİLER

Önsöz	3	
Sunuş	5	
Abdülhak Hamit TARHAN	9	
Celal Sahir EROZAN		16
Mehmet Emin YURDAKUL	20	
Veled Çelebi İZBUDAK	26	
Mehmet Akif ERSOY	31	
Samih RİFAT	42	
Ziya GÖKALP	48	
Fuad Hulusi DEMİRELLİ	55	
Halil Nihat BOZTEPE	59	
Aka GÜNDÜZ	62	
Fazıl Ahmet AYKAÇ	65	
Yahya Kemal BEYATLI		70
Hamdullah Şuphi TANRIÖVER	77	
Ali Canip YÖNTEM	82	
Hasan Basri ÇANTAY		86
İbrahim Alaeddin GÖVSA	89	
Mehmet Fuad KÖPRÜLÜ	95	
Orhan Seyfi ORHON		100
Ruşen Eşref ÜNAYDIN	105	
Yusuf Ziya ORTAÇ	109	
Hasan Âli YÜCEL	114	
Hâlık Nihat PEPEYİ	121	
Faruk Nafiz ÇAMLIBEL	125	
Ahmet Hamdi TANPINAR	134	
Ahmet Kutsi TECER	141	
Kemalettin KAMU	147	
Hüseyin Nail KUBALI		151
Arif Nihat ASYA	156	
Mehmet Faruk GÜRTUNCA	171	
Ömer Bedrettin UŞAKLI	175	
Selahattin BATU	179	
Sıtkı YIRCALI	183	
Behçet Kemal ÇAĞLAR	187	
Fuat ULUÇ	191	
Vasfi Mahir KOCATÜRK	195	
Hıfzı Oğuz BEKATA	199	
Namık GEDİK	203	
İsmail Fehmi CUMALIOĞLU	207	
Osman BÖLÜKBAŞI	212	

Mehmet Muhiddin GÜVEN	216	
Fethi TEVETOĞLU	221	
Yusuf Sıtkı MARDİN	224	
Osman Zeki YÜKSEL		228
Seyit Faruk ÖNDER	235	
İskender Cenap EGE		238
İsmail Hakkı YILANLIOĞLU	245	
Ahmet Şevket BOHÇA	249	
Ahmet İhsan KIRIMLI		252
Hilmi NALBANTOĞLU	256	
M.Kemal YILMAZ	259	
Y.Ziya UĞUR	263	
Necip MİRKELEMOĞLU	267	
Osman ATİLLÂ	272	
Şinasi ÖZDENOĞLU		276
İbrahim Sıtkı HATİPOĞLU	282	
Süleyman Arif EMRE	286	
Feyzi HALICI	290	
Kemal OR	298	
Kenan Mümtaz AKIŞIK	302	
Bölent ECEVİT	306	
Çetin ALTAN	312	
Necdet EVLİYAGİL	318	
Ali Naili ERDEM	322	
Gökhan EVLİYAOĞLU		326
Nurettin ÖZDEMİR	331	
İsmet SEZGİN	336	
Ömer ÖZTÜRKMEN		340
Hasan Latif SARIYÜCE	343	
Kaya ÖZDEMİR	348	
Talat Sait HALMAN	352	
Yasin HATİPOĞLU	357	
Yılmaz KARAKOYUNLU	362	
Erdem BAYAZIT	366	
Mehmet SİLAY	372	
Mehmet Atilla MARAŞ	376	
Avni DOĞAN	382	
İ.Yavuz BİLDİK	386	
Şükrü ÜNAL	390	
Faruk ANBARCIOĞLU	394	
Recep GARİP	399	

ABDÜLHAK HAMİD TARHAN

Şair (D. 2 Ocak 1852, İstanbul - Ö. 12 Nisan 1937). Tahran Sefiri Hayrullah Efendi'nin oğludur. Beş yaşında başladığı öğrenimini özel derslerle Köşekapısı Mahalle Mektebi ve Hisar Rüştiyesi'nden sonra Paris Ecole Nationale'de sürdürdü (1862). Dönüşünde bir süre de Robert Kolejinde okudu. Çalışma hayatına Tercüme Odası'nda memur olarak başladı. İran elçiliğine atanan babası Hayrullah Efendi'yle birlikte Tahran'a gitti (1886). İki yıl sonra babası ölünce İstanbul'a dönerek (1868) çeşitli devlet dairelerinde çalıştı. Fatma Hanım'la evlendi (1871). Atandığı ilk diplomatik görev Paris elçilik kâtipliği oldu (1876). Bir buçuk yıl sonra bu görevden alınarak İstanbul'a çağrıldı. Daha sonra Poti (Kafkasya'da, 1881), Golos (Yunanistan'da, 1882) konsoloslukları ve Bombay (Hindistan'da, 1883) başkonsolosluğu görevine atandı. Bombay'da rahatsızlanan eşiyle birlikte İstanbul'a dönerken, Beyrut'a geldiklerinde Fatma Hanım veremden kurtulamayarak öldü (21 Nisan 1885). Vefat eden eşi Fatma Hanım için yazdığı 295 kıtalık Makber şiiri Hamid'in gücünü gösteren muhteşem bir eserdir.

İstanbul'a dönen Abdülhak Hamid, dış temsilciliklerdeki memurluklarına devam ederek bir yıl sonra Londra elçiliği başkâtipliği (1886) ve elçilik müsteşarlığına atandı. Dört yıl da Brüksel elçiliği (1908-12) yaptıktan sonra Âyân (senato) üyeliğine seçildi. Cumhuriyet'in ilanından sonra kendisine maaş bağlandı. III., IV., ve V. Dönem İstanbul milletvekilliği yaptı. En yaşlı üye olarak ilk toplantıyı yönetti.

Tanzimat döneminin en büyük şairi sayılan ve uzun yıllar "Üstad-ı Âzâm" olarak anılan, Türk şiirine batılı bir anlayış ve nazım yenilikleri getir-

miş olan Hamid, şiir dilini ağır ve karmaşık söyleyişlerden kurtaramadı. Buna karşılık felsefi duygu ve hayal gücünü tüm eserlerinde ustalıkla sergiledi. Geniş bir coğrafyayı tanıma fırsatını bulmuş olmaktan da yararlanarak, önemli bölümünü manzum olarak kaleme aldığı tiyatro eserlerinde, Türk, Arap, Asur, Yunan tarihinde geçen olayları konu aldı. Ancak tekniğine gerekli titizliği gösteremediği için oyunları genelde sahnelenme şansı bulamadı.

ESERLERİ:

ŞİİR : Sahra (1879), Makber (1885), Ölü (1885), Hacle (1886), Bunlar Odur (1885), Divaneliklerim Yahut Belde (1885), Bir Sefilenin Hasbihali (1886), Bâlâ'dan Bir Ses (1912), Validem (1913), İlham-ı Vatan (1916), Tayflar Geçidi (1917), Ruhlar (1922), Gârâm (1923).

OYUN : Mâcera-yı Aşk (mensur, 1873; manzum, 1910), Sabr u Sebat (1875, İstanbul Şehir Tiyatroları'nda oyn., 1961), İçli Kız (1875), Duhter-i Hindu (1876), Nazife (1876, Abdullah'ın-Sağır'la, 1917), Nesteren (1878), Tarık Yahut Endülü'sün Fethi (1879, Sadi Irmak ve Behçet Kemal Çağlar tar. sadeleştirilerek 1960, İstanbul Şehir Tiyatroları'nda oyn., 1962), Tezer Yahut Abdurrahman-ı Sâlis (1880), Eşber (1880),

Zeynep (1908), İlhan (1913), Liberte (1913), Finten (1916, Ahmet Muhip Dranas tar., 1959, Kenan Akyüz tar., sadeleştirildi. 1964), Tahran (1916), İbn-i Musa yahut Zâdülcemal (1917), Sardanapal (1917), Abdullah'ın-Sağır (1917), Yedigâr-ı Harb (1917),

Hakan (1935), Cünûn-ı Aşk (tefrika, yaz., 1917, kitaplaşmadı), Kanunî'nin Vicdan Azabı (yaz., 1937, basılmadı).

DİĞER ESERLERİ : Mektuplar (Süleyman Nazif tar., 2 cilt, 1916), Hâtırât (İkdam ve Vakitte tefrika, 1924-25), Yabancı Dostlar (1924), Rûznâme (Vakitte tefrika, 1925). Abdülhak Hamid'in Londra yıllarını Yusuf Mardin, Abdülhak Hamid'in Londrası adlı kitapta romanlaştırdı.

MAKBER'DEN

Eyvah!. Ne yer, ne yâr kaldı,
Gönlüm dolu âh-u zâr kaldı.

Şimdi buradaydı gitti elden,
Gitti ebede gelip ezelden.

Ben gittim, o hâksâr kaldı,
Bir gûşede târmâr kaldı;

Bâki o enîs-i dîlden, eyvâh!.
Beyrut'ta bir mezar kaldı.

Nerde arayım o dilrübâyı?..
Kimden sorayım o bî-nevâyı?

Bildir bana nerde, nerde Yarab?...
Kim attı beni bu derde Yarab?..

Derler ki: "Unut o âşinâyı,
Gitti tutarak rehli bekayı..."

Sığsın mı hayale bu hakîkat?..
Görsün mü gözüm bu mâcerâyı?..

Sûratle nasıl değışti hâlim?..
Almaz bunu, havsalam, hayalim.

Bir şey görürüm, mezâra benzer,
Baktıkça alır, o yâra benzer.

Şeklerle güzâr eder leyâlim,
Artar yine mâtemim, melâlim.

Bir sadme-i inkilâbdır bu,
Bilmem ki, yakın mıdır zevâlim?

Çık Fâtıma lahdan kıyâm et,
Yâdımdaki hâline devam et,

Ketmetme bu râzı, söyle bir söz,
Ben isterim âh, öyle bir söz...

Güller gibi meyl-i ibtisâm et,
Dağ-ı dile çare bul, merâm et:

Bir tatlı bakışla, bir gülüşle,
Eyyam-ı hayatımı tamam et.

Makber mi, nedir şu gördüğüm yer?
Yâ böyle revâ mı câ-yı dilber?..

Bir tecrübedir bu, hiledir bu..
Yok, mahvıma bir vesîledir bu ..

Bak bak, ne değişmiş ol semenber!..
Gül çehresi, bak, ne yolda mugber...

Nefrin, bu siyah bahta nefrîn,
Feryâd bu hâle tâ-be-mahşer..

Yarab, bana bir melek ıyân et,
Bir de beni öyle imtihan et:

Doğsun göreyim o mâh yerden,
Nûrun çıka ey ilâh yerden.

Maksûd-ı hayatı dermiyân et,
Ferdâ-yı beşer nedir, beyân et!

Ya fikrimi rûhuna kıl isâl
 Yâ rûhumu hâkine revân et.
 Derd oldu mukîm, çâre gitti,
 Gûya vatanım kenâre gitti;

Ben gurbet-i dâimîde kaldım,
 Bir türbe-i bî-ümide kaldım.

Ufkumdan o mâhpâre gitti,
 Bir matla'-ı şeb-nisâre gitti...

Gördüm yüzünü misâl-i zulmet,
 Matla' ona bir sitâre gitti...

Gördüm yüzünü türâb içinde,
 Geldim, aradım kitab içinde.

Bir hâb gelir o, dideden dûr,
 Gitti diyemem mezara ol nûr.

Bu sıfır nedir hisâb içinde?
 Erkam ona inkilâb içinde.

Bir hîçî-î zî-vücûd, yahut,
 Bir kabirdir ıztırâb içinde.

ŞAIR-İ AZAM

Mevki, Viyana,
 Bir darbe-i ma'kûs ile düşmüş o yana,
 Hep tersine dönmüştür onun giydiği şeyler,
 Hem biddefeat!..
 Onlarla yatıp kalkar imiş kendisi söyler,
 Vaktiyle bütün Pul'da yapılmışsa da heyhat!

Cümlesi solmuş.
 Vaktiyle siyah, şimdi fakat yemyeşil olmuş
 Bir paltosu vardır.
 Tek gözlüğü vardır, geceler kandilidir o.
 Ya Rab ne hayat!..
 Cepler delik az çok,
 Lâkin ne zarar var ki delikten düşecek yok.
 Bir korkusu vardı;
 Meyhanelerin saat-i tatili pek erken..
 Bir kirlî paçavrayla gezer,
 Mendilidir o.

Lâstikler ayağından çıkar ekser..
 Serpuşu ne festir, ne külâhtır, ne sarıktır,
 Kalpak da değildir.
 Bir şapka mı? Hâşâ. O onun kendine mahsus,
 Bir başka şekildir.
 Keşkûl gibi bir şey..
 Milliyetini fânk olan yok soruyorlar.
 Kimdir bu alâmet, bu musibet, ne kılıktır,
 Ürkütmüyelim sus,
 Bir kahkaha, bir av'ave kopmakta peyapey..
 Zül fakrına bir zam!..
 Ancak biri vardır, ona der: Şair-i Âzâm!..

GAZUB BİR ŞAİR

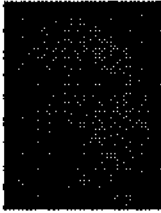
Seneler var ki yazmadım bir şey,
 Hadisat işlemede peyderpey,
 Yeter insan kanıyla yazmak için..
 Yiyerek sanki bir köpek nâ-sı..
 Olmuşum bir behîmeden vahşi,
 Müterakkeb kudurmak, azmak için.

Develer kini bende kin-i âdem,
 Hayyelerden zehirli dir handem,
 Olurum ağlayınca bir timsah.
 Ben ki tufanı yoldaşım sanırım,
 Bahr-i ummanı gözyaşım sanırım,
 Ve o bahrin içindeyim sebbah.

Sanmayın yer katında bir bodrum,
 Açmışım gökyüzünde bir uçurum,
 Ki derununda ben varım ancak.
 Anlıyan kimse var mı hatırdâ,
 Ben eminim ki devr-i hazında,
 Yazdığım şeyler anlaşılmayacak.

Bulmuşum tesliyet bu vâdide,
 Ne saadet ki hal-i pîride
 Şarib-ül leyli vennehanım ben.
 Bugün olsam da bir cihandîde,
 Değilim şimdilik hazandîde,
 Karlar altında nevbahanım ben.

Volkan ağzında her biten çiçeğim.
 Yıldırım yağdırır ateşböceğim,
 Eyledim lâlezâr bir ağılı,
 Hani ya nerede böyle şeyhuhet,
 Ya şebabette var mı deymumet.
 Dağlıyım ben, fakat yanardağlı.

CELAL SAHİR EROZAN

Şair (D. 1863, İstanbul - Ö. 16 Kasım 1935).

Vefa İdadisi'ni bitirdikten sonra bir süre Mekteb-i Hukuk'ta öğrenim gördü. Ancak yarıda bırakarak Dışişleri Bakanlığı'nda memurluğa başladı (1903). Daha sonra İstanbul Mercan ve Kabataş Liselerinde öğretmenlik yaptı. Birinci Dünya Savaşı sonlarında (1917- 18) ticaretle uğraştı. III., IV. ve V. Dönem Zonguldak Milletvekili olarak görev yaptı. Türk Dili Tetkik Cemiyeti üyeliğine getirildi.

Kendi imzasıyla ilk şiiri Servet-i Fünûn (Ekim, 1899) dergisinde yayımlandı. Daha çok aşk ve kadın temalarını işlediği şiirleriyle tanınan Celal Sahir'in ürünleri, önce Ahmet Celal, Şarih gibi müstear isimlerle İrtika, Malumat, Musavver Fen ve Edeb, Lisan dergilerinde çıktı. Millî Edebiyat akımının etkisiyle daha sade bir dil kullandı. Hece ve serbest ölçülerıyla yazdığı şiirleri, yayın müdürlüğünü yaptığı Halka Doğru dergisinde yer aldı. Yeni Lisan hareketini destekleyen yazılarını Hak gazetesinde yazdı.

ESERLERİ

ŞİİR : Beyaz Gölgele (1909), Buhran (1909), Siyah Kitap (1911).

GÖNÜLLE BAŞBAŞA

Dudakları bir dal ateş, mercan gibi,
Bakışları masum bir heyecan gibi,
Yürürken titriyen o narin endamı
Pembe bir gül açmış taze fidan gibi.

Saçlarında bağlı aşkın kör düğümü,
Fark edemiyorum gözle gördüğümü;
Bir tatlı rüya mı, bir canlı büyü mü?
Elim dokunuyor, fakat yalan gibi...

Karşımda duruyor, rüya değil, gerçek;
Sesi bülbüllerin ahı gibi titrek.
Hali öyle nazlı, nazı öyle ürkek,
Ormanda avcıdan kaçan ceylân gibi..

Gönül neden böyle kesildi nefesin?
Sen ki aşk içinde ehli hibresin.
Korkarım bu sevda seni incitmesin:
Yaşlı gibisin sen, o pek civan gibi.

Yaşı henüz aşkın alev senesinde,
Arar yakacak can o pervanesinde.
Buseler uzanmış pembe çenesinde
Beni kopar diyen bir erguvan gibi.

Acelen mi vardı, niye doğdun erken?
Bak, sen perişansın o böyle güzelken,
Gönül! Düşünmeden açma sakın yelken:
Yolun umman gibi, bahtın yaman gibi...

RÜZGÂRLA BAŞBAŞA

Nereden geldin, rüzgâr! Bu ne
Keskin karanfil kokusu?..
Doğrusunu söylesene:
Yâr evinden geçtin yine
Söyle - rahat mı uykusu?..
Söyleme rüzgâr, söyleme!
Tahammülüm yok, eleme.

Rüzgâr! Onu yatağında
Gördün sen.. Öyle mi kuzum?
Ruhu bir rüya bağında.

Güller açmış yanağında,
Bense onsuz uykusuzum
Söyleme, rüzgâr, söyleme!
Tahammülüm yok eleme.

Penceresi açık mıydı?
Açtı mı yoksa kanadın?
Üstü açık saçık mıydı?
Saçları karışık mıydı?
Sen mi yavaşça taradın?
Söyleme, rüzgâr, söyleme!
Tahammülüm yok, eleme.

Fısıldadın mı adımlı?
Küçük pembe kulağına?
Duymadı, uyanmadı mı?
Aramadı, yanmadı mı?
Bakıp soluna sağına?
Söyleme, rüzgâr, söyleme!
Tahammülüm yok, eleme.

BEYAZ GÖLGELER

Bir gündü - ne gün bilmiyorum kaç sene oldu
 Âfaak-ı dimâğında o mâzî-yi kebûdu
 Zulmetlere gark etti uzun bir şeb-i hicrân-
 Yalnız ikimiz bir ebedî ân-ı perîşân
 İmrâr ederek rumuz artık tutuşurken,
 Bir vecd-i muvakkatten uyanmış gibi birdin,
 Bir hande-i mahmûr ü semâ - renk ile meşhûn
 Çeşminde bir endîşe-i nev-zâd ile sordun:

- Sâhir, neye benzer senin eş'ar-ı garâmin?
 - Bir tûde-i zulmet...

- Ne dedin?
 - Rûhu zalâmın.

- Yok bunlara hiç benzemiyor doğrusu Sâhir;
 Onlarda ne var, söyle kuzum, zulmete dâir?

- Beynimde derin bir gece var, her ne doğursa
 Bir hil'at-i şeb-renk ediyor üstün iksâ,
 Ben benzeternem onları hiçbir şeye...
 - Sus sen!

Oh, onları bir gölgeye tesbîh ederim ben.
 Bir gölge, fakat benzemiyor başka zilâle;
 Bir gölge ki ihsâs ediyor kalb ü hayâle:
 Bir sîne-i pür-hiss ile bir aşk-ı mükedder,
 Bir rûh ki ufunda gezer mâvi güneşler...
 Bir müzher-i hülyâ-yı mukaddeste açılmış

Zanbak gibi bî-şâibe, şeffaf ü leben-fâm,
 Yâhud da beyaz bir krizanem, hani her kış
 Mutlak taşınm kalbimin üstünde her akşam...
 Onlar gibi bir gölge, beyaz, sâf ü ziyâ-dâr!

Âfaak-ı dimâğında doğan neyyir-i ilhâm
 Döktükçe şuaâtını efkârına, onlar
 Hep sîne-i evraki eder ma'kes-i ârâm...

MEHMET EMİN YURDAKUL

Şair, yazar (D.1869, İstanbul - Ö. 14 Ocak 1944).

Beşiktaş Sübyan Mektebi'nden sonra Beşiktaş Askerî Rüştiyesi'ni bitirdi. Mülkiye Mektebi'ndeki öğrenimini yarıda bırakarak Sadaret Kalemî'nde memurluğa başladı. Fazilet ve Adalet adlı eserini beğenen Sadrazam Cevat Paşa'nın emriyle Rüşumat Evrak Müdürlüğü'ne alındı. Burada müdürlüğe yükselerek 1907 yılına kadar çalıştı. İttihad ve Terakki Fırkası'na girdiği ve bu fırkanın görüşlerini savunduğu için Erzurum ve Trablus'a sürüldü. II. Meşrutiyet'ten sonra Hicaz (1909), Sivas (1910) ve Erzurum (1911) valiliklerinde bulundu. 1913 yılında Osmanlı Meclis-i Mebusanı'na Musul Milletvekili seçildi. İstanbul'un işgali üzerine Ankara'ya geçerek Millî Mücadele'yi destekledi. Şarkikarahisar II. Dönem, Şebinkarahisar III. Dönem, Urfa IV. , V., VI. Dönem ve İstanbul VII. Dönem Milletvekili olarak TBMM'de bulundu.

Türk Ocağı'nın (3 Temmuz 1911) kurucuları ve Halide Edip, Ziya Gökalp, Hamdullah Suphi, Fuad Köprülü ile Hars ve İlim Heyeti üyeleri arasında yer aldı. Dr.Adnan Adıvar, Yusuf Akçura vb. ile Millî Türk Fırkası'nın kurucuları arasında da bulunup ünlü Sultanahmet Mitingi'nde işgalcileri lanetleyen konuşmacılardan olan Mehmet Emin, millî duyguları işleyen şiirleri nedeniyle Türk Şairi, Millî Şair diye anılmıştır. Ününü, 1897 Türk-Yunan savaşının zaferle sonuçlanması üzerine yazdığı Cenge Giderken adlı şiiriyle duyurdu. İlk şiirleri Servet-i Fünûn, Çocuk Bahçesi gibi dergilerde çıkmıştı. Ahmet Hikmet Müftüoğlu, Ahmet Ağaoğlu, Yusuf Akçura gibi döneminin ünlü Türkçüleri ile

Türk Yurdu dergisini kurmuş (18 Ağustos 1911), Millî Edebiyat akımının öncülerinden olmuştur.

Tüm şiirlerini hece ölçüsüyle yazmıştır.

ESERLERİ :

ŞİİR : Türkçe Şiirler (1889), Türk Sazı (1914), Ey Türk Uyan (1914), Tan Sesleri (1915), Ordunun Destanı (1915), Dicle Önünde (1916), İsyan ve Dua (1918), Zafer Yolunda (1918), Turan'a Doğru (1918), Aydın Kızları (1919).

NESİR : Fazilet ve Adalet (1890), Türk'ün Hukuku (1919), Dante'ye (1928), Kral Corc'a (1928), Mustafa Kemal (1928), Ankara (1939) vd.

ANADOLU'DAN BİR SES YÂHUD CENGE GİDERKEN

Ben bir Türk'üm dinim, cinsim uludur,
Sinem, özüm ateş ile doludur,
İnsan olan vatanının kuludur,
Türk evlâdı evde durmaz; giderim!

Yaradan'ın Kitâb'ını kaldırtmam,
Osman'cığın bayrağını aldırtmam,
Düşmanımı vatanıma saldırtmam,
Tanrı evi viran olmaz; giderim!

Bu topraklar ecdâdımın ocağı,
Evim, köyüm hep bu yerin bucağı,
İşte vatan! İşte Tanrı kucağı!
Ata yurdun evlât bulmaz; giderim

Tanrı'm şâhid duracağım sözümde,
Milletimin sevgileri özümde,
Vatanımdan başka şey yok gözümde,
Yar yatağın düşman almaz; giderim!

Ak gömlekle gözyaşımı silerim.
Kara taşla bıçağımı bilerim.
Vatanımçün yücelikler dilerim.
Bu dünyâda kimse kalmaz; giderim!

BIRAK BENİ HAYKIRAYIM

Ben en hakir insanı kardaş duyan bir rûhum;
 Bende esir yaratmayan bir Tanrı'ya imân var;
 Paçavralar altındaki yoksul beni yaralar;

Mazlûmların intikâmı olmak için doğmuşum.
 Volkan söner, lâkin benim alevlerim eksilmez;
 Bora geçer, lâkin benim köpüklerim kesilmez.

Bırak beni haykırayım, susarsam sen mâtem et;
 Unutma ki şâirleri haykırmayan bir millet
 Sevenleri toprak olmuş öksüz çocuk gibidir;

Zaman ona kan damlayan dişlerini gösterir.
 Bu zavallı sürû için ne merhamet, ne hukuk;
 Yalnız bir sert bakışlı göz, yalnız ağır bir yumruk!

SAKIN KESME

Ey hemşehri! Sakın kesme, yaş ağaca balta uran el unmaz!
Na, kütükler!.. Nice yıldır, hiçbirine kervan gelmez, kuş konmaz;
Bunları kes, o baltanla bu çürümüş ağaçları yere ser!

Bak, sizin köy şu yemyeşil koruluğun gölgesinde ne güzel!..
Gönülleri açmadadır, yaprakların arasından esen yel.
Yazık, günah olmaz mı ki, çıplak kalsın bu zümrüt yurt, şirin yer!

Hem dünyada en birinci borç değil mi her kula,
Bir tohumu fidan yapmak, fidanı da bir orman?..
Eğer böyle olmasaydı, ne kalırdı oğula;
"Mirasımı artır" diye öğüt veren atadan?..

Sakın kesme, her dalından bir güzel kuş ses versin;
Sakın kesme, gölgesinde yorgun çiftçi dinlensin;
Sakın kesme, şu sevimli köye kanad- kol gersin;
Sakın kesme, aziz vatan günden güne şenlensin!..

KURÂN-I KERÎM

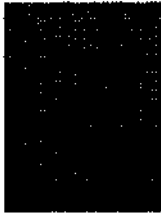
Bu kitabdır: Her insana için, dışın öğretene;
Gökte, yerde, tende, canda bir Yaradan sezdiren.
Bu çobandır: kavalını koyunlara dinleten;
Sürüleri akar sular kıyısında gezdiren!..

Bu kitabdır: Her kişiye benlik veren, yol açan;
İnsanlığın sergisine armağanlar atdıran.
Bu çırağdır: Obalara, saraylara nûr saçan;
Bir köylünün işlerini târihlere bastıran!..

Bu kitabdır: Yürekleri iyilikle besleyen;
"El bağına girmel!.." diyen, dost yarasın bağlatan.
Bu anadır: Her öksüze "Yavrum!" diye sesleyen,
Nice canlar kardeş eden, birbiriçün ağlatan!..

Bu kitabdır: Akıllara her bir şeyi sordurtan,
"Düşün, sonra inan..." diyen, doğru yollar gösteren.
Bu bilgidir: Ululuğun yapıların kurdurtan;
Çıplak dağlar yeşilleyen, virân köyler şenleten!..

Ey kardeşler, şu küçücük armağanım atmayın;
Bir koncadır, Muhammed'in gül bağından derildi.
Sakin, bunu yapma çiçek demetine katmayın;
Bu şey size önünüzü açmak için verildi!..

VELED ÇELEBİ İZBUDAK

Şair, devlet adamı (D. 1869, Konya - Ö. 1953).

On sekizinci göbekten Mevlâna Celâleddin-i Rûmî'nin torunudur. İlk tahsilini Mevlâna Dergâhı yanındaki Sultan Veled Medresesinde yaptı. Arapça ve Farsça dillerini genç yaşta iyi bir şekilde öğrendi. Öğrenimini İstanbul ve Şam'da sürdürdü. Yirmi beş yıl öğretmenlik yaptı. Mevlâna Dergâhında dokuz yıl hizmette bulundu. Postnişinlik görevini başarıyla yerine getirdi. Devamlı olarak gazete ve dergilerde makaleler yayınladı.

Başta altı ciltlik "Mesnevi şerhi" olmak üzere çeşitli eserler yayınladı. "Türkçe Sultan Veled Divanı", "Menakıb-ı Hz. Mevlâna", "Lisan-ı Fârisî", sekiz büyük ciltlik, "Türk Dili Lügati", eserlerinin bazılarıdır.

Devlet memuriyetinden çekildikten sonra Galata Mevlevîhanesi postnişinliğine getirildi. Bu vesileyle yazdığı İlâhî, Zekâî Dede Zade Ahmet Efendi tarafından bestelendi. Kaside, naat, gazel, kıta, rubai olarak büyük bir dîvanı dolduracak kadar şiir yazdı.

Birinci Cihan Savaşında teşkil edilen Mevlevî alayının başkumandanı olarak orduda hizmet etmek üzere Şam'a gitti. Millî mücadele başladığında Ankara'da görev aldı. Kurtuluştan sonra Millî Eğitim Bakanlığımızın Telif ve Tercüme Encümeni üyeliğine getirildi. II., III., IV. ve V. Dönem Kastamonu, VI. Dönem Yozgat Milletvekilliği yaptı.

GAZEL

Şemsi ikbali vatansın âsuman durdukca dur!
Baisi sulhu cihan sensin cihan durdukca dur!

Ey güneş, sen en uzakdan da olursun nûr-paş,
Zerre zerre ben gibi bin bendegân, durdukca dur!

Hâle-veş etrafını dönmek ne devletdir senin,
Tende cânımsın benim sen, tende can durdukca dur!

İzzü şânı, seyfi meslûlünle kaim devletin,
Devletinle, satvetinle izzü şan durdukca dur!

Nuri seyyal oldu şevkinla zebanımda beyan,
Ey meani şahı, iklimi beyan durdukca dur!

Görmez elbette iyanı kimse muhtacı beyan,
Matmahı ayni-bedahetde iyan durdukca dur!

Fitnei âhır zaman kaldırmıyor baş, korkudan,
Ey penahı ümmeti âhır zaman durdukca dur!

Ey Veled, bir saye perverde duagûsun ana,
Sayesinde Gazii sahib kıran durdukca dur!

GAZEL

Derunım keşf edersin nakşî dîdari hazinimden,
Okursun nûshai takdirimi levhi cebinimden.

Teşekkür eyle hayrûnnas isem artık sorup durma,
Ne anlarsın Efendi, meşrebü âyinü dinimden.

Nola teshir ederse sözlerim sükkâni lâhuti,
Gelen hep hikmeti arşıyedir rûhul emininimden.

Felek encümle işler sanihatım takı gerdune,
Seherler berk urur her hikmeti halvet güzünimden.

Ne zevkim ben de bilmem suhbetimdir meşrebi ikan,
Gelen küfri siyeh, iman gider bezmi yakînimden.

Benim halvetgehimde ilmü hikmet hemnişinimdir,
Beni işgal edenler dur ederler hemnişinimden.

Kelâmımda dilerse ey Veled bulsun beni ahlafl,
Gariki zevk olub tertîli âyat hep mübinimden.

RUBAİ

Minnet yapamam belâ sonu bulsa dahi,
 Zehrabei ğamle camı dil dolsa dahi,
 Dünyade çekilmeyen felâket olmaz,
 İnsan alışır azabı kabır olsa dahi.

Belki denilür âteşe etme iş'al,
 Belki kılınur güneş ziyası iptal.
 İmkâne girer belki bütün emri muhal,
 Yok tutmağa halkın dilin emma ki mecal.

Hasta gönlüm vakfı hicran oldu, gel!
 Sevdığım, hâlim perişan oldu, gel!
 Nâr-ı gamla sîne sûzan oldu, gel!
 Sevdığım, hâlim perişan oldu gel!

Nerde o bezm-i saadet, iltifat,
 Cümle âmâlimle en yüksek hayat.
 Çeşmime târ oldu şimdi kâinat,
 Sevdığım hâlim perişan oldu, gel!

RUBAİ

Şu eşyayı görecektir göz kalmadı,
Esrarı düşünecek öz kalmadı.
Ne varsa bildiğim yazdım bitirdim
Başka bir söyleyecek söz kalmadı.

Daim sana bağladım ilâhi özümü,
Dergâhımdan ayırmadım hiç gözümü.
Namusum ile ağarttım sakalım
Yarab, dem-i pîrîde karartma yüzümü.

O rütbe meşve-mend olmam seherden
Gönülde gün meserretten eser yok.
Güzel tasvir eder hâli derunum
Garibim de guruba rağbetim çok.

MEHMET AKİF ERSOY

Şair ve düşünür (D.1873, İstanbul - Ö. 27 Aralık 1936).

Fatih Medresesi müderrislerinden İpekli Tahir Efendi'nin oğludur. Fatih semtindeki Sangüzel Mahallesinde dünyaya gelen Mehmet Akif, Emir Buhari Mahalle Mektebi'nde ilköğrenimini tamamlayıp, Fatih Rüştiyesi'ni ve Mekteb-i Mülkiye'nin lise kısmını bitirdi. Lise öğrenimi sırasında Fatih Camii'ndeki derslere devam ederek Arapça ve Farsça öğrendi. Mülkiye'nin yüksek kısmına geçtiği yıl babası ölüp evleri de yanınca yeni açılan Halkalı Baytar Mektebi'ne girdi ve okuldan birincilikle mezun oldu (1893). Tarım Bakanlığı baytarlık bölümünde memurluk yaptı. Görevli olarak dört yıl kadar Rumeli, Anadolu, Arnavutluk ve Arabistan'da bulundu.

Baytar Mektebi'nde öğretmenlik de yapan Akif, 1908'de arkadaşı Eşref Edib'le birlikte Sırat-ı Müstakim, Sebilürreşad dergilerini çıkardı. Balkan Savaşı nedeniyle Baytar Mektebi Müdür Yardımcılığı ve Darülfünun'daki genel edebiyat profesörlüğü görevinden istifa ederek ayrıldı (1913). Sırat-ı Müstakim ve Sebilürreşad dergilerinde çıkan makaleleri ve Fatih, Beyazıt, Şehzadebaşı, Süleymaniye camilerinde verdiği vaazlarda, Ziya Gökalp'in öncülüğünü yaptığı, Türkçülük akımına karşı İslâm Birliği görüşünü savundu (1912). Birinci Dünya Savaşı'ndan önce Mısır ve Hicaz'a gitti (1913). Savaş sırasında Almanya'daki müslüman esirlerin durumunu görmek üzere Alman hükümetinin daveti üzerine Osmanlı gizli teşkilatı (Teşkilat-ı Mahsusa) tarafından 1914'te Berlin'e; 1914'ün sonlarına doğru aynı örgüt tarafından İngiliz yanlısı Şerif Hüseyin'e karşı Osmanlı Devletine bağlı kalan Necip Emiri İbnürreşid'e gönderildi. Bu gezi sırasında Dar'ül Hikmet'il İslâmiye başkâtipliğine atandı, dönüşünde görevine başladı.

İzmir'in işgalinden (1919) sonra Batı Anadolu'da başlayan Millî Mücadeleyi desteklemek için Balıkesir'e giderek verdiği vaazlarla halkın direniş azmini artırmaya çalıştı. Ankara'ya gelişinden kısa bir süre sonra (Mayıs 1920) seçildiği Burdur Milletvekilliğini 1923'e kadar sürdürdü. Konya isyanını önlemek, halka öğüt vermek üzere Konya'ya gönderildi. Oradan geçtiği Kastamonu Nasrullah Camii'nde coşkulu bir vaaz vererek Sevr Antlaşması ve Millî Mücadele hakkında halka bilgi verdi (Bu vaaz 1921'de basılarak bütün vilayetlere ve cephelere dağıtıldı). Sebil-ür Reşid'i 20 Kasım 1920'de Kastamonu'da yayımladı. Bu faaliyetlerinden dolayı Dar'ül Hikmet'il İslâmiye'deki görevine son verildi (20 Aralık 1920).

Ankara'ya döndüğünde Taceddin Dergâhına yerleşti. Bu sırada yazdığı şiir TBMM'de üst üste birkaç kez coşkuyla okunarak İstiklâl Marşı olarak kabul edildi (21 Mart 1921). İstiklâl Marşı şairi olarak kendine verilmek istenilen para armağanını maddî sıkıntı içinde olmasına rağmen kabul etmedi. Şer'iyye Vekaleti tarafından kurulan Tel'ifat-ı İslâmiye ve Heyeti (İslâmi Telif Kurulu) üyeliğine seçildi. Millî Mücadelenin sonuçlanmasından sonra İstanbul'a döndü. Hayatı boyunca inanç ve idealleri için çalışıp mücadele eden Mehmet Akif, Millî Mücadeleden sonra bu inanç ve ideallerine aykırı gördüğü bazı uygulamalar nedeniyle yurtdışına çıktı. Prens Abbas Halim Paşa'nın davetlisi olarak Mısır'a gitti. Hilvan'a yerleşti. Kahire'deki Cami'ül Misriye adlı Mısır Üniversitesi'nde Türk Dili ve Edebiyatı profesörlüğü yaptı (1925-1935). Hastalanınca yurdunda ölmek arzusu içinde İstanbul'a geldi. 27 Aralık 1936'da ebedi aleme göç etti. Kabri, Edirnekapı Şehitliği'ndedir.

İlk şiiri Baytar Mektebi öğrencisi iken okulunun dergisinde (Mektep Mecmuası, c.2 Mart 1895), bazı şiirleri de Resimli Gazete (1896)'de çıktı. Servet-i Fünun dergisinde 1898'den itibaren İranlı Hafız ve Sadî'den çeviriler yayımladı. Önceki adı Sırat-ı Mustakim olan Sebilürreşad dergisinde (1908-1910) çıkan ünlü şiirleri ve manzum hikâyeleriyle dikkatleri çekmeye başlamıştı. Fikir adamı olarak tümüyle İslâma bağlılığı savundu. 19. Yüzyılın sonlarında sesini duyurmaya başlayan İslâmcılık Mehmet Akif'in şahsında güçlü bir temsilcisini buldu. Çağının ünlü İslâmcı düşünürleri Muhammed Abduh (1948-1905), Abdürreşid İbrahim (1853 - 1944), Cemaleddin Afgani (1838-1897) ile görüş birliği içinde olan Mehmed Akif, İslâmiyetin hurafelerden kurtarılması ve Müslümanların düştükleri bu üzüntü verici durumdan çıkabilmeleri için temel kaynak olan Kur'an ve sünnete sarılmaları gerektiğine inanmıştı. Bu görüşünü şiirinde "Doğrudan doğruya Kur'an'dan

alıp ilhamı / Asrın idrakine söyletmeliyiz İslâmı" dizelerinde dile getirdi. Türk edebiyatında toplum için sanat akımının başlıca temsilcilerinden biri sayılan Mehmet Akif için şiir, inanç ve düşüncelerini açıklayıp yaymak, mücadelesini sürdürmek için bir vasıttan ibarettir. "Hayır, hayal ile yoktur benim alışverişim / İnan ki, her ne demişsem görüp de söylemişim / Şudur cihanda benim en beğendiğim meslek / - Sözün odun gibi olsun, hakikat olsun tek!" diyerek şiirde gerçekçilik akımının dönemindeki önde gelen temsilcisi olmuştur. Seyfi Baba, Hasır, Mahalle Kahvesi, Köse İmam, Kocakarı ile Ömer manzum hikâyeleriyle gerçekçiliğin, aruz ölçüsüne hakimiyetin unutulmaz örneklerini veren Mehmet Akif, Çanakkale Şehitlerine şiiriyle edebiyat tarihimize erişilmez bir anıt dikmiştir.

ESERLERİ :

ŞİİR : Sefahat genel adı altında toplanan şiirleri şu 7 kitaptan oluşmuştur. 1 Kitap: Safahat (1911), 2. Kitap: Süleymaniye Kürsüsünde (1912), 3. Kitap: Hakkın Sesleri (1913), 4. Kitap: Fatih Kürsüsünde (1914), 5. Kitap: Hatıralar (1917), 6. Kitap: Asım(1924), 7. Kitap: Gölgeler (1933).

DÜŞÜNCE- ARAŞTIRMA : Kastamonu Nasrullah Kürsüsü'nde (Millî Mücadele sırasında Nasrullah Camii'ndeki hitabesi, Elcezire kumandanı Nihat Paşa tarafından Diyarbekir Matbaası'nda bastırıldı. 1921), Kur'an'dan Ayet ve Hadisler (Sebilürreşad'da çıkan yazılarından seçmeler. (Haz., Ö.Rıza Doğrul, 1944).

ÇEVİRİ : Müslüman Kadın (Ferid Vecdi'den, 1909), Honoto'nun İslâmiyete Hücumuna Karşı Şeyh Muhammed Abduh'un Müdafaası (1915), İçkinin Hayat-ı Beşerde Açtığı Rahneler (Abdülaziz Çavuş'den, 1934), Anglikan Kilisesine Cevap (Abdülaziz Çavuş'den, 1924, bir bölümü Hazret-i Ali Diyor ki, 1959 ve Hazret-i Ali'nin Bir Devlet Adamına Emirnamesi, 1963,adlarıyla yayımlandı), İslâmlaşmak (Said Halim Paşa'dan 1919), İslâm'da Teşkilat-ı Siyasiye (Said Halim Paşa'dan Sebilürreşad'da tefrika, 1922), Kur'an Tercümesi (Bu eser henüz bulunamadı. Bir rivayete göre döneminin hükümeti Kur'an yerine ibadette zorunlu tutar düşüncesiyle bu tercümeyi yapmaktan vaz geçti. Diğer bir rivayete göre ölürse yakılmak kaydı ile Camiü'l- Ezher alimlerinden Yozgatlı İhsan Efendi'ye bıraktı.)

BÜLBÜL

- Basri Bey oğlumuz -

Bütün dünyâya küskündüm, dün akşam pek bunalmıştım;
Nihayet, bir zaman kırlarda gezmiş, köyde kalmıştım.

Şehirden kaçmak isterken sular zaten kararmıştı,
Pek ıssız bir karanlık sonradan vâdiyi sarmıştı,

Işık yok, yolcu yok, ses yok; bütün hılkat kesilmiş lâl...
Bu istiğrakı tek bir nefha olsun etmiyor ihlâl

Muhîtin hâli "İnsaniyet"in timsâlidir, sanalım;
Dönüp mâziye tımandım, ne hicranlar, neler andım!

Taşarken haşrolup beynimden artık bin müsel sel yâd,
Zalâmın sinesinden fışkıran memdûd bir feryâd,

O müstağrak o durgun vecdî nâgah öyle coşturdu
Ki vâdiden bütün, yer yer, enînler çağlayıp durdu.

Ne muhrık nağmeler, Yârab, ne mevcâmevc demlerdi;
Ağaçlar, taşlar ürpermişti, gûya Sûr-i Mahşerdi!

Eşin var, âşîyanın var, baharın var, ki beklerdin;
Kiyametler koparmak neydi, ey bülbül, nedir derdin?

O zümrüd tahta kondun, bir semâvi saltanat kurdun;
Cihânın yurdu hep çiğnense, çiğnenmez senin yurdun,

Bugün bir yemyeşil vâdi, yann bir kıpkızıl gülşen,
Gezersin, hân umânın şen, için şen, kâinatın şen.

Hazansız, bir zemin isterse, şâyet rûh-i ser-bâzın,
Ufuklar, bu'di mutlaklar bütün mahkûm-i pervâzın.

Değil bir kayda, sığmazsın - kanadlandın mı- eb'âda
Hayâtın en muhayyel gayedir ahrâra dünyâda,

Neden öyleyse mâtemlerle eyyâmın perişandır?
Niçin bir damlacık göğsünde bir umman hurûşandır?

Hayır, mâtem senin hakkın değil... Mâtem benim hakkım:
Asırlar var ki, aydınlık nedir hiç bilmez âfâkım!

Teselliden nasîbim yok, hazan ağlar bahânımda;
Bugün bir hân mânsız serseriyim öz diyânımda!

Ne husrandır ki: Şarkın ben vefâsız, kansız evlâdı,
Serâpâ Garba çiğnettim de çıktım hâk-i ecdâdı!

Hayâlimden geçerken şimdi, fikrim her cü merc oldu,
SALÂHADDİN-İ EYYUBÎ'lerin, FÂTİH'lerin yurdu.

Ne zillettir ki: nâkus inlesin beyninde OSMAN'ın;
Ezan sussun, fezâlardan silinsin yâdı Mevlâ'nın!

Ne hicrandır ki: en şevketli bir mâzi serâp olsun;
O kudretler, o satvetler harâb olsun, türâb olsun!

Çökük bir kubbe kalsın ma'bedinden YILDIRIM Hanın;
Şenâatlerle çiğnensin muazzam kabri ORHAN'ın!

Ne heybettir ki; vahdet-gâhı dînin devrilip, taş taş,
Sürünsün şimdi milyonlarca me'vasız kalan dindaş

Sürünsün hân umânlar yerde işkenceyle kıvransın;
Serilmiş gövdeler, binlerce, yüz binlerce doğransın!

Dolaşsın sonra, İslâmın harem-gâhında nâ-mahrem...
Benim hakkım, sus ey bülbül, senin hakkın değil mâtem!

ÇANAKKALE ŞEHİTLERİNE

Şu Boğaz Harbi nedir? Var mı ki dünyada eşi?
En kesif orduların yükleniyor dördü beşi,

-Tepeden yol bularak geçmek için Marmara'ya-
Kaç donanmayla sarılmış ufacak bir karaya.

Ne hayâsızca tahâşşüd ki ufuklar kapalı!
Nerde - gösterdiği vahşetle "bu, bir Avrupalı"

Dedirir- yırtıcı, his yoksulu, sırtlan kümesi,
Varsa gelmiş, açılıp mahpesi, yahud kafesi!

Eski Dünya, Yeni Dünya, bütün akvâm-ı beşer,
Kaynıyor kum gibi... Mahşer mi, hakikat mahşer.

Yedi iklimi cihânın duruyor karşında;
Ostralya'yla beraber bakıyorsun: Kanada!

Çehreler başka, lisanlar, deriler rengârenk;
Sâde bir hâdise var ortada: Vahşetler denk.

Kimi Hindû, kimi yamyam, kimi bilmern ne belâ...
Hani, tâûna da züldür bu rezil istîlâ!

Ah o yirminci asır yok mu, o mahlûk-u asîl,
Ne kadar gözdesi mevcûd ise hakkiyle sefil,

Kustu Mehmetçiğin aylarca durup karşısına;
Döktü karnındaki esrârı hayasızcasına.

Maske yırtılmasa hâlâ bize âfetti o yüz...
Medeniyet denilen kahpe, hakikat, yüzsüz.

Sonra mef'undaki tahrîbe müvekkel esbâb,
 Öyle müthiş ki; eder her biri bir mülkû harâb.
 Öteden sâikalar parçalıyor âfakı;
 Beriden zelzeleler kaldırıyor a'mâkı;

Bomba şimşekleri beyninden inip her siperin;
 Sönüyor göğsünün üstünde o arslan neferin.

Yerin altında cehennem gibi binlerce lâğam;
 Atılan her lâğamın yaktığı yüzlerce adam.

Ölüm indirmede gökter, ölü püskürmede yer;
 O ne müthiş tipidir: savrulur enkaaz-ı beşer...

Kafa, göz, gövde, bacak, kol, çene, parmak, el, ayak;
 Boşanır sırtlara, vâdilere, sağnak sağnak.

Sağırıyor zırha bürünmüş de o nâmerd eller,
 Yıldırım yayılımı tûfanlar, alevden seller.

Veriyor yangını, durmuş da açık sinelere,
 Sürü halinde gezerken sayısız tayyâre.

Top tüfekten daha sık, gülle yağın mermîler...
 Kahraman orduyu seyret ki bu tehdîde güler!

Ne çelik tabyalar ister, ne siner hasmından;
 Alınır kal'a mı göğsündeki kat kat îman?

Hangi kuvvet onu, hâşâ, edecek kahrına râm?
 Çünkü te'sis-i ilâhî o metîn istihkâm.

Sarılr, indirilir mevki-i müstahkemler,
 Beşerin azmini tevkîf edemez sun'-u beşer;

Bu göğüslerse Hudâ'nın ebedî serhaddi;
"O benim sun'-u bedîim, onu çiğnetme!" dedi.

Âsımî'nin nesli... diyordum ya... nesilmiş gerçek;
İşte çiğnetmedi nâmûsûnu, çiğnetmeyecek.

Şühedâ göğdesi, bir baksana, dağlar, taşlar...
O, rûkû olmasa, dünyâda eğilmez başlar,

Vurulup tertemiz alnından uzanmış yatıyor;
Bir hilâl uğruna, yâ Râb, ne güneşler batıyor!

Ey, bu topraklar için toprağa düşmüş, asker!
Gökten ecdâd inerek öpse o pâk alnı değer.

Ne büyüsun ki kanın kurtarıyor Tevhîd'i...
Bedr'in arslanları ancak, bu kadar şanlı idi...

Sana dar gelmeyecek makberi kimler kazsın?
"Gömelim gel seni târîhe" desem, sığmazsın.

Herc ü merc ettiğin edvâra da yetmez o kitab...
Seni ancak ebediyetler eder istîab.

"Bu, taşındır" diyerek Kâbe'yi diksem başına;
Rûhumun vahyini duysam da geçirsem taşına;

Sonra gök kubbeyi alsam da, ridâ namîyle,
Kanayan lâhdine çeksem bütün ecrâmiyle;

Ebr-i nîsânı açık türbene çatsam da tavan,
Yedi kandilli Süreyyâ'ya uzatsam oradan;

Sen bu âvîzenin altında, bürünmüş kanına,
Uzanırken, gece mehtâbı getirsem yanına,

Türbedânın gibi tâ fecre kadar bekletsem;
Gündüzün fecr ile âvîzeni lebrîz etsem;

Tüllenen mağribi, akşamları, sarsam yarana...
Yine bir şey yapabildim diyemem hâtırana.

Sen ki, son ehl-i salîbin kırarak savletini;
Şarkın en sevgili sultanı Salâhaddîn'i,

Kılıç Arslan gibi iclâlîne ettin hayran...
Sen ki, İslâmı kuşatmış, boğuyorken husran,

O demir çemberi göğsünde kırıp parçaladın;
Sen ki, rûhunla beraber gezer ecrâmı adın;

Sen ki, a'sâra gömülsen taşacaksın... Heyhât!...
Sana gelmez bu ufuklar, seni almaz bu cihât...

Ey şehîd oğlu şehid, isteme benden makber,
Sana âğûşunu açmış duruyor Peygamber.

HÜSRÂN

Ben böyle bakıp durmayacaktım, dili bağı;
İslâmı uyandırmak için haykıracaktım.
Gür hisli, gür îmânlı beyinler coşar ancak;
Ben, zâten, uzun boylu düşünmekten uzaktım!

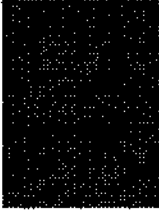
Haykır! Kime lâkin? Hani sâhibleri yurdun?
Ellerdi yatanlar, sağa baktım, sola baktım;
Feryâdımı artık boğarak, na'şını tuttum,
Bin parça edip şî'rime gömdüm de bıraktım.

Seller gibi vâdîyi enînim saracakken,
Hiç çağlamadan, gizli inen yağ gibi aktım.
Yoktur elemimden şu sağır kubbede bir iz;
İnler "Safahât"ımdaki hüsrân bile sessiz!

PEK HAZİN BİR MEVLÛD GECESİ**12 Rebiülevvel 1331**

Yıllar geçiyor ki, yâ Muhammed,
 Aylar bize hep muharrem oldu!
 Akşam ne güneşli bir geceydi...
 Eyvah, o da leyl-i mâtem oldu!
 Âlem bugün üç yüz elli milyon
 Mazlûma yaman bir âlem oldu:
 Çiğnendi harîm-i pâki şer'in;
 Nâmûsa yabancı mahrem oldu!
 Beyninde öten çanın sesinden
 Binlerce minâre ebkem oldu.
 Allah için, ey Nebiyy-i mâsum,
 İslâm-ı bırakma böyle bîkes,
 İslâm'ı bırakma böyle mazlûm.

7 Receb 1331**30 Mayıs 1330****(1914)**

SAMİH RIFAT

Şair (D. 1875, İstanbul - Ö. 1932).

Babası, Samih Rifat'ı özel olarak okuttu. Özel ders alarak kendisini yetiştirdi. 1892 yılında kantar idaresine memur oldu. Şiirlerini önce "Hazne-i Fünun'da yayınladı. Sonra "Mektep", "Maarif" ve "İrtika" adlı dergilerde şiirleri yayınlandı. 1908'de Dahiliye Mektubi Kalemi Mümeyyizliğine atandı. Aynı zamanda Sabah gazetesinin başyazarlığını sürdürdü. Bir yandan da Mercan İdadisi'nin son sınıfında edebiyat dersi okuttu. Hürriyetin ilânında İttifak adlı bir gazete çıkardı. Biga Mutasarrıf vekilliğine atanınca öğretmenliği ve gazeteyi bırakmak zorunda kaldı. 1912'de Konya Valisi oldu. 1913'de Trabzon Valiliğine gönderildi. 1915'te tekrar Konya Valiliğine getirildi. Bir zaman sonra da Dahiliye Müsteşarı oldu. Millî Mücadele başladığında Anadolu'ya geçti. Mehmet Emin Bey ile birlikte halkın ve ordunun arasına girip vatan borcunun kutsallığını onlara anlatıp heyecan ve coşkularını tazelemeye çalıştı. 1921'de Maarif Vekâleti telif ve tercüme heyetine başkanlık yaptı. II., III. ve IV. Dönem Çanakkale Milletvekiliği yaptı. "Şarkın Masal Anahtarı" adlı eserini yazdı. 1932 yılında da Türk Tarihi ve Türk Dili Tetkik cemiyetlerinde başkan vekilliklerinde bulundu. Hamasî şiirleri yurt çapında yankı uyandırdı.

ESERLERİ : "Nadim" (roman), Selâm Nedir?, Türk Parkları, Osmanlılarda Din Anlayışı, Tarihten Evvelki Devirlerin Tetkikinde Müracaat Edilecek Membalar, Milliyet Düsturları, Divan-ü Lugat'ı Türk Tercümesi, Türk Lugatı.

PEK HAZİN BİR MEVLİD GECESİ

-İzmir'in Yunanlılar tarafından işgali üzerine yazılmıştır.

Aydın Türk'ün ana yurdu;
Vermez onu altın ordu.
Düşman İzmir'e girerken,
Bütün millet ağlıyordu!

Aydın, Aydın, güzel Aydın!
Ah, bir kere kurtulaydın!

Doğma güneş, yasımız var!
Git haber ver diyar diyar:
Türk'ün kolları bağlandı!
İzmir'i ondan aldılar!

Aydın, Aydın, güzel Aydın!
Ah bir kere kurtulaydın!

Karalar mı giydi bu yaz,
Yeşil duvaklı bağların?
Her bir kuşa mesken olmaz.
Kartal yuvası dağların

Aydın, Aydın, güzel Aydın!
Keşke yanıp yıkılaydın!

Yaşadıkça Türk evlâdı,
Değişir mi Aydın adı!
Âlem cünun mu getirdi?
Yoksa tarih mi bunadı?

Aydın, Aydın, güzel Aydın?
Keşke yanıp yıkılaydın!..

YÜRÜYÜŞ

Süngümü demir gibi ellerimle kavradım,
Şanlara, zaferlere yürüdüm adım adım!

İrkim doğudan koptu, dört bucakta savaştı,
Altaydan attığım ok Alp dağlarını aştı!

Her vahşi kaya tuttu; bir kartalın yasını,
Sildi mağrur kartallar silâhımın pasını.

Zulme karşı besledim ruhumda acı bir kin;
Asırlarca vuruştum yurdum ve hakkım için!

Yürüdüğüm izlere iğil de hürmetle bak:
Ecdadımın kaniyle yüğrulmuştur bu toprak!

Yurdumu çiğneyenin saçından süzülen kan,
Kulağında küpedir yakut damlalarından.

Kalsa sınırlarımda tek bir kol, tek bir bilek;
Tarih onu bir kılıç kabzasında görecekt!

- Marş-

Varsa hakkın kılıçtır tutunacak bir dalı;
Yaşayacak milletler, hakkını tanımalı!

Benden kurban isteyen zulüm mâbetlerine,
Yangınlar girmelidir buhurdanlar yerine!

Adımın biri Oğuz biri Mustafa Kemal
İrkimin istediği: Ya ölüm ya istiklâl.

YÜRÜYÜŞ

Daha gençtim, şî're hevesim vardı
 Ağlatırdı beni ıssız geceler;
 Şî'rimde bir Nefî tekellüm eder
 Rûhumda bir Âşık Garip ağlardı

Kalemimle geçinirdi âilem
 Yazdıklarım neydi? Hep kendi derdim!
 Oluyordum ihtiyâcım la mülhem,
 Göz yaşımı satıp evlât beslerdim!

Günler geçti, baktı yüzüme felek
 Artık zaman göz yaşımı dindirdi,
 Ne oldumsa oldum... fakat geçinmek
 Eski yoksul şâiri didindirdi;

Kurtulmuyor didinmekten yaşayan
 Görmüş var mı bilmem rahat yüzünü?
 Ben bir zaman çıkarmadım hatırdan
 İhtiyar bir kayıkçının sözünü:

Bu zavallı bir yaz sabahı erken,
 Beni uzak bir yerden getirirken.
 Yorgun yorgun durmuş elinde kürek,
 Şu sözleri söylemişti gülerek:

Elli yıldır koca engin deryâyı
 Bir çomakla karıştırır dururum,
 Yakınlaştım artık göründü kıyı
 Aradığım meğer toprakmış oğlum!

AKDENİZ KIYILARINDA

Yaslı gittim, şen geldim;
 Aç koynunu ben geldim.
 Bana bir yudum su ver,
 Çok uzak yerden geldim.

Korkma açıl şen yurdum,
 Dağlara ordu kurdum.
 Açık denizlerine
 Süngümle kilit vurdum.

Rüzgârlardan atım var;
 Şimşekten kanadım var;
 Göğsümde al yazılı
 Gazilik beratım var!

Rüzgâr bana at oldu;
 Şimşekler kanat oldu;
 İğilin gökler, dedim,
 Bulutlar kat kat oldu.

İrmaklar gibi taştım;
 Yalçın kayalar aştım.
 Hak'ka şükürler olsun,
 Geldim, sana ulaştım!

Varsın yansın ocağım,
 Kurtuldu al sancağım!
 Bayrağımın altında
 Ben hür yaşayacağım!

Deniz, deniz, Ak deniz!
 Suları berrak deniz!
 Karşıda yâr ağlıyor
 Gidelim bırak deniz!

Ağıldı kale yolu;
Göründü Gelibolu
Bırak deniz gideyim,
Orası yasla dolu!

Yürü ey şanlı Gazi!
Kılıcı kanlı Gazi!
Seni Meriç bekliyor
Büyük ünvanlı Gazi!

ZİYA GÖKÂLP

Şair, düşünür, yazar (D.23 Mart 1876, Diyarbakır- Ö.25 Ekim 1924, İstanbul).

Asıl adı Mehmet Ziya. Diyarbakır'da ilkokulu ve Askerî Rüştiye'yi bitirip Mülkiye Mektebi'nde okudu (1883-94). Amcasından Farsça ve Arapça, okul müdüründen özel olarak Fransızca dersleri aldı. Öğrenimini tamamlamak üzere geldiği İstanbul'da yatılı bir okul olan Baytar Mektebi'ne girdi. Son sınıf öğrencisi iken Abdülhamit yönetimine karşı faaliyet gösteren gizli bir örgüte girdiği için dokuz ay tutuklu kaldı, memleketine sürüldü. Diyarbakır'da gizli örgütlerle ilişkilerini sürdürerek 2. Meşrutiyet'in ilan edilmesiyle birlikte İttihad ve Terakki Cemiyeti'nin Diyarbakır Şubesini kurdu. Diyarbakır'da çıkardığı Peyman (1909) gazetesinde düşüncelerini açıklayan yazılar yazdı. 1910 yılında Cemiyet'in Selânik'te toplanan genel kongresine Diyarbakır delegesi olarak katıldı ve genel merkez üyeliğine seçildi. Selânik'te Ömer Seyfettin ve Ali Canip Yöntem'in çıkardığı (1911) Genç Kalemler dergisinde Celal Sakıp, Demirtaş Gökâlp gibi takma adlarla şiirler ve makaleler yayımlayarak çevresini etkiledi. 1912 yılında Ergani sancağından Osmanlı Meclisi Mebusan'ına milletvekili seçilerek girdi. Meclis-i Mebusan dört ay sonra kapatılınca İstanbul'a gelerek Darülfünûn'da (İstanbul Üniversitesi) sosyoloji müderrisi (profesörü) olarak ders verdi (1915-19). Diğer yandan çeşitli konulardaki yazılarını Türk Yurdu, Halka Doğru, Türk Sözü, İslâm, İktisat, Millî Tettebbular, kendi çıkardığı Yeni Mecmua (ilk sayı: 12 Temmuz 1917), Tanin dergi ve gazetelerinde yayımladı. 1919 yılında İngilizler tarafından Malta adasına sürülenler arasında yer aldı. Sürgün dönüşü Diyarbakır'da Küçük Mecmua'yı çıkardı (1922). Yazılarını, yeniden yayımladığı Yeni Mecmua'da (1 Ocak-

13 Eylül 1923, 8 sayı) devam ettirdi. Aynı yıl II. Dönem Diyarbakır milletvekili oldu. Ankara Telif ve Tercüme Encümeni başkanlığına getirildi. Hastalığının tedavisi için geldiği İstanbul'da öldü.

Türkçülüğün Esasları adlı baş eserinde Türkçülük kavramını sistemleştiren Ziya Gökalp, 2. Meşrutiyet yıllarında İslâm birliği ve Osmanlıcılık düşüncelerine karşı savunmuş olduğu Turancılık görüşünden vazgeçerek uygarlıkta batılılaşmayı, ekonomide devletçiliği, dilde özleşmeyi öngören bir milletçilik anlayışının fikir babası oldu.

ESERLERİ :

ŞİİR : Şâki İbrahim Destanı (1908), Kızıl Elma (1915), Yeni Hayat (1918), Altın Işık (1923), Ziya Gökalp Külliyyatı 1 (şairler ve halk masalları, Fevziye Abdullah Tansel tar., 1952).

DİĞER ESERLERİ : Türkleşmek - İslâmlaşmak - Muasırlaşmak (1918), Doğru Yol (1923), Türk Töresi (1923), Türkçülüğün Esasları (1923), Türk Medeniyeti Tarihi (1925, Türk Medeniyeti Ansiklopedisi adıyla, 1989), Malta Mektupları (1931, Fevziye Abdullah Tansel tar., Limni Mektupları'nın eklenmesiyle Ziya Gökalp Külliyyatı II - Limni ve Malta Mektupları adıyla, 1965). Kültür Bakanlığı 1976 yılında eserlerini Doğumunun 100. Yılında Bütün Eserleri başlığı altında yeniden yayımladı. Eserlerinin bir bölümü Yusuf Çotuksöken tarafından sadeleştirilerek yayımlandı (1975-77).

TÛRÂN

Nabızlarımda vuran duygular ki, târîhin
 Birer derin sesidir, ben sahîfelerde değil,
 Güzîde, şanlı, necîb ırkımın uzak ve yakın
 Bütün zaferlerini kalbimin tanîninde,
 Nabızlarımda okur, anlar, eylerim tebcîl.
 Sahîfelerde değil çünkü Attilâ, Cengiz.
 Zaferle ırkımı tetvîc eden bu nâsiyeler,
 O tozlu çerçevelerde, o iftirâ- âmîz
 Muhît içinde görünmekte kirli, sermende;
 Fakat şerefle nümâyan Sezar ve İskender!
 Nabızlarımda evet, çünkü ilm için mübhem
 Kalan Oğuz Han'ı kalbim tanır tamâmıyla;
 Damarlarımda yaşar şân ü ihtîşâmıyla
 Oğuz Han. İşte budur gönlümü eden mülhem:
 Vatan ne Türkiye'dir Türkler'e, ne Türkistan;
 Vatan, büyük ve müebbed bir ülkedir: Tûran...

ÇOBAN İLE BÜLBÜL

Çoban kaval çaldı, sordu bülbüle:
Sürülerim hani, ovam nerede?
Bülbül sordu, boynu bükük bir güle:
Şarkılarım hani, yuvam nerede?

Ağla çoban ağla, ovan kalmadı...
Gözyaşı dök bülbül, yuvan kalmadı...

Çoban dedi: Ülkelerim gitse de
Kopmaz benden Anadolu ülkesi.
Bülbül dedi: Düşman haset etse de,
İstanbul'da şakiyacak Türk sesi...

Çalış çoban, çalış! Kurtar öz yurdu..
Şairlerden topla, bülbül, bir ordu.

Çoban dedi: Edime'den tâ Van'a,
Erzurum'a kadar benim mülklerim...
Bülbül dedi: İzmir, Maraş, Adana,
İskenderun, Kerkük en saf Türklerim..

Sarı çoban, sarıl, mülkü bırakma.
Yad elinde, bülbül, Türk'ü bırakma...

Çoban dedi: Sürülerim hep kaçsa,
Bir sürüm var, kaçmaz: Adı Türk ili..
Bülbül dedi: Şarkı ölsün, yok tasa,
Türkülerim yaşar, söyler Türk dili.

Yalvar çoban yalvar! İlin kurtulsun..
Dile Haktan bülbül: Dilin kurtulsun..

ÇOCUK DUALARI

Her sabah erken
Uyanırım ben,
Derim gönülden:
Elhamdülillah...

Bülbüller sazda
Güller niyazda
Derim namazda
Elhamdülillah...

Şimdi gün doğar,
Der hep insanlar,
Vazifemiz var:
Elhamdülillah...

Her sabah erken
Düdük ötmeden
Sınıftayım ben:
Elhamdülillah...

Sabah oldu bak,
Hep gönlü çıplak
Sana muhtaç halk
Ey yüce Allah!

Gazâda ordu,
Çıkar Bozkurd'u
Kurtarsın yurdu
Ey yüce Allah!

Vatanı kurtar,
Hakan'ı kurtar,
Her canı kurtar
Ey yüce Allah!

ŞEHİT HAREMİ

Uyu yavrum uyanacak günler var;
Yarınları gözetleyen dünler var;
Baban şehit, izlerinde ünler var;

O izlerde sen de dolaş, ninni!
Öç gününe tezce ulaş, ninni!

Uyu yavrum, yine şimşek çakıyor,
Şehit baban gelmiş, bize bakıyor,
Yarasından kızıl kanlar akıyor,

Bu yarayı, dur, bağlayım, ninni!
Sen ağlama, ben ağlayım, ninni!

Uyu yavrum, uğur değil, yas tutma,
Beybabanın öğüdünü unutma,
Şimdi uyu, yarın hasmı unutma.

Uyudukça gücün artar, ninni!
Çabuk büyü, yurdu kurtar, ninni!

Uyu yavrum, gözlerinde uyku var,
Sen büyürsen düşmanlara korku var,
Baban şehit, yüreğinde oku var,

Bu ok vatan kaygısıdır, ninni!
Borcun evlât saygısıdır, ninni!

Uyu yavrum, tepesinde haç yatan
Câmiler var, bu mu seni ağlatan?
Dayanamaz çığnenmeye bu vatan!

Câmilere götür hilâl, ninni!
Hem yurdu, hem öcünü al, ninni!

TEVHİD

"İçtimâî tasavvufa göre"

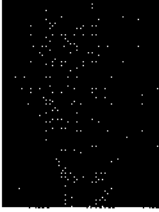
Tanrımız bir tek ilâh,
Yok bize başka penâh,
İkiye tapmak günah,
Lâilâheillâllah!

Yurtta birkaç can olmaz,
Birden çok vicdan olmaz,
Ortaklı canan olmaz.
Lâilâheillâllah!

Gövdelerde kesret var,
Gönüllerde vahdet var,
Ferdler yok, cemiyet var.
Lâilâheillâllah!

Kalkar, ruhlar bir yerde,
Olunca, kalbden perde!
Bir göz doğar içerde!
Lâilâheillâllah!

Bir göz ki Yezdân odur.
Millet o, vatan odur.
Örf, icmâ, Kur'an odur!
Lâilâheillâllah!
Muhammed Resulüllah!...

FUAD HULUSİ DEMİRELLİ

Yazar ve şair (D. 1877, İstanbul - Ö. ?).

Samakoğlu Muallim Hulûsi Efendi'nin oğludur. İlk, orta öğrenimini Trablus ve Beyrut'ta yaptı. Sonra İstanbul Hukuk Fakültesini bitirdi. Gelibolu'da, Manastır'da adliye memurluklarında bulundu. Osmanlı Meclis-i Mebusan-ı 1. Dönem Trablusşam (1908), 3. Dönem Antalya Milletvekili (1915), VIII.- IX. Dönem İstanbul Milletvekili ve Meclis Başkanvekili olarak görev yaptı. İzmir Asliye Mahkemesi Reisi, İstanbul Cinayet Mahkemesi Savcısı oldu. Türk Kanunu Medenisi ile Borçlar Kanununun hazırlanmasında ve İsviçre Kanunu medenisini şerh edenlerden biri olan Virgile Rossel'in dört ciltlik eserini Türkçeye çeviren komisyonda görev aldı.

Yargıtay üyeliğine seçildi. Yargıtay II. Hukuk Dairesi, Yargıtay İcra İflas Dairesi Başkanı oldu.

Yazdığı bazı şiirleri "Çınaraltı" vb. dergilerde kaldı, kitap haline getirilmedi. Hukuka ait eserleri bulunmaktadır.

ESERLERİ : Harbin Etrafında, Yılların Dili, Borçlar Kanunu Şerhi, Hukuk ve Kavanin Dersleri.

BULAMAM

Gülde, zambakta bir karar bulamam,
Sine var onda kalb arar bulamam,
Nerde kalmış vefa, sorar bulamam,
Sine var onda kalb arar bulamam..

Güzel eksik değil, güzel pek çok,
Neyleyim, umduğum güzellik yok.
Yay som altın, kırıste fildişi ok,
Sine var onda kalb arar bulamam..

Ben ki hülyaya bir ömür verdim,
Başka bir şey değil benim derdim.
Sevdiğimden hakikat isterdim,
Sine var onda kalb arar bulamam..

Doğudan bahse varmıyor ki dilim,
Ne kadar olsa çünkü kendi ilim.
Gene bitkin, üzüntüsüz değilim,
Sine var onda kalb arar bulamam...

İKİ BESTE

Çam gölgesinde örgülenen bir cıvıltıya
 Bülbüller işliyor gibi dal dal nakış, oya,
 Şehnaz da bûselik üzerinden geçip saba
 Bir yaz sabahı rûhumun ufkunda çağlıyor.

Gün döndü, yaprak inledi, mahzunlaşıp hava,
 Bir hıçkık bütün kuru, gâllık bütün ova.
 Uşşaka sûzidil bu derinden gelen neva
 Hicran, hazan ve akşam üç âvare ağlıyor..

SİNAN'IN HUZURUNDA

Ezan verirken ufuk: "Tanrı var, inan" diyerek
Minare, kubbe coşarken, birer binan diyerek,
Kabul et ey koca bâni, bir armağan diyerek
Ki çağlar alkışa durmuş: "Sinan, Sinan" diyerek..

Gönülde, canda ne engin bir inşirah eserin,
Güneşler alnını öpmektedir bu şâheserin.
Ki kaybedenlere buldurdu bir ilâh eserin,
Ezan verirken ufuk: "Sinan, Sinan" diyerek...

Yavuz ki şarka, Süleyman ki garba kıldı sefer,
Ve her seferden ulaştırdılar bu yurda zafer.
Bu mâbedin üzerinden fezaya taşı o fer,
Minare, kubbe coşarken, birer binan diyerek..

Başındadır gece, gündüz sihirli şehrin o nur,
Suyunda neş'e cıvılda, taşında haz ve gurur.
Sinan, Sinan sana şükran için kuruldu bu sur,
Kabul et ey koca bâni, bir armağan diyerek..

Kaç öğle vakti dolaştık ta şanlı türbeni biz,
Kabardı göğsümüz, ancak yaşardı gözlerimiz.
Seninle müftehiriz biz, seninle müftehiriz,
Ki çağlar alkışa durmuş, "Sinan, Sinan" diyerek...

HALİL NİHAT BOZTEPE

Şair (D.1882, Trabzon - Ö. 17 Şubat 1949, Ankara).

Trabzon Askerî Rüştiyesi ve İdadisi ile Fransız Özel Frerler Okulu mezunu. Trabzon ve İstanbul Düyun-u Umumiye teşkilatında 25 yıldan fazla çalışarak Komiserlik Kalemi müdürlüğüne yükseldi. Bu teşkilatın kaldırılması üzerine Osmanlı borçları için Paris'e gönderilen kurulda yer aldı (1925). III. Dönem Gümüşhane ve IV., V., VI., VII. Dönem Trabzon Milletvekilliği yaptı. Dönemin ünlü kişilerini divan şiirlerine nazire olarak işnelediği yergi şiirleri ve sonradan bestelenen aşk şiirleri yazdı.

ESERLERİ :

ŞİİR : Sihâm-ı İlham (1921), Mâhitâb (1924), Âyine-i Devran (1934), Ağaç Kasidesi (1947).

ÇEVİRİ : Taraskonlu Tartaren (Alphonse Daudet'den), Değirmenimden Mektuplar (Alphonse Daudet'den). Ayrıca Nedim Divanı'nı yayıma hazırlamıştır (1922).

GAZEL

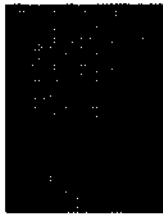
Hak, bir cemalet verdi ki ey dilerüba sana,
 Bi ihtiyar olur dilû can mübtelâ sana.
 Reftar edince işve vû nazû eda ile,
 Eyler niyaz işve vû nazû eda sana.
 Ey nevnihal kimseye meyletmedim inan,
 Cular misali akdî gönül ibtida sana.
 Bölsün ikiye cismimi tiği müjen senin,
 Eylerse başka âşık eğer iktiza sana.
 Ey mahpare bir gece mihmanım olmadın,
 Leylû nehar ömrümü ettim fida sana.
 Bahtımdır eyleyen bana heb bivefalığı,
 Ey tıflı naz yoksa demem bivefa sana.
 Yazdın Nihad şivei diğerde bir gazel,
 Yararı nazm etse gerek iktida sana.

ŞARKI

Birlikte bir akşam yine mey nuş edelim gel,
 Cular gibi divane olub cuş edelim gel!
 Bir an gamı ferdâyı feramuş edelim gel,
 Cular gibi divane olub cuş edelim gel!

Ey servirevan eyle hıram ince belinle,
 Devreylesün cecramı felek heb emelinle,
 Gel sun bana bir camı safa kendi elinle,
 Cular gibi divane olub cuş edelim gel!

Ben şevk ile didarını ettikçe temaşa,
 Sen göz süzerek eyle benim sabrımı yağma.
 Bir ömre bedel olsun o bir lâhzai seveda,
 Cular gibi divane olub cuş edelim gel!

AKA GÜNDÜZ

Şair ve romancı (D. 1885, Selanik - Ö. 1958).

Rizeli Binbaşı Kadri Beyin oğludur. Çocukluğu babasının görevleri nedeniyle Balkanlarda geçti. Bir süre Selanik'te Askeri Rüştîye'ye devam etti. İstanbul'da Galatasaray İdadisi'ne Amcası Kadri Bey tarafından yazdırıldı. Burada Ömer Seyfettin'le tanıştı. Daha sonra Edirne Askeri İdadisi ile Kuleli'yi bitirdi. Hastalık gerekçesiyle askerlikle ilgisi kesildi. Paris'e gitti. Güzel Sanatlar ve Hukuk okuduysa da öğrenimini tamamlamadan İstanbul'a döndü. Balkan yenilgisinden sonra hece vezni ile yazdığı kahramanlık şiirleri ile tanındı. İstanbul'un işgali üzerine mitinglerde yaptığı ateşli konuşmalar yüzünden işgal güçlerince tutuklanarak Malta'ya sürüldü. TBMM'nin girişimleri sonucu hürriyetine kavuşarak yurda döndü.

IV., V. ve VI. Dönemler Ankara Milletvekili seçildi (1932- 1943).

ESERLERİ :

ŞİİR : Bozgun (1915), Kurbağacık (1916).

ROMAN : Bu Toprağın Kızları (1927), Dikmen Yıldızı (1928), İki Süngü Arasında (1929).

DİĞERLERİ : Türk Kalbi (1911), Türkün Kitabı (1911), Muhterem Katil (1914), Katircioğlu (1913).

ANKARA MARŞI

Ankara şehri dünyada tektir;
İnkılâp için demir direktir;
Mazlum yurtlara canlı örnektir;

Tarihte geçti başa Ankara;
Yaşa Ankara! yaşa Ankara!

Burada çarpar vatanın kalbi,
Dumlupınar'da yatanın kalbi,
Zafere zafer katanın kalbi...

Tarihte geçti başa Ankara;
Yaşa Ankara! yaşa Ankara!

Çankaya'lıdır Ankara şehri,
Bağrından geçer Sakarya nehri;
Ankara yendi, yenilmez dehri,

Tarihte geçti başa Ankara;
Yaşa Ankara! yaşa Ankara!

AH

Sordum geçen yaralıya: vatani
 Cevap verdi nûru sönmüş gözleri
 - Kör olaydım, görmeyeydim ben anı-
 Ateş saldı yüreğime sözleri:

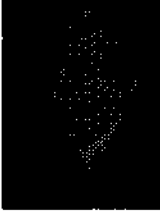
Kartal basmış, ıssız kalmış yuvalar,
 Bülbül susmuş, gül kurumuş bağında..
 Damlar çökmüş, şehid dolmuş ovalar,
 Çağlayanlar kan köpürmüş dağında..
 Ağla bülbül! Çok zehir var dilimde
 Türk kalmamış koca Urumeli'nde..

Birer binek taşı olmuş mezarlar;
 Ninem ninem! Seni de mi çiğnettik?
 Ey türbeler! ey şehidler! hisarlar!
 Sizler için biz ne yaptık, ne ettik?!
 Ağla bülbül! çok zehir var dilinde
 Türk kalmamış koca Urumeli'nde..

Kavalını kırmış çoban ağlıyor,
 Sahrâların yeşil benzi sararmış..
 İhtiyarlar hicret yükü bağlıyor,
 Yeller susmuş, tan yerleri karmış..

Ben ne ettim? Nedir benim günahım?
 Zindanlarda garib kaldım, nideyim?
 Hak yolundan ayrılmadım Allahım!
 Kurtar beni! kurtarmaya gideyim..

Ağla bülbül! çok zehir var dilinde
 Türk kalmamış koca Urumeli'nde.

FAZIL AHMET AYKAÇ

Şair, yazar (D.1884 İstanbul- Ö. 4 Aralık 1967).

İlk öğrenimini Numune-i Terakki Mektebi'nde yaptıktan sonra orta öğrenimini Musul İdadisi ve İstanbul Fransız Lisesi'nde tamamladı. Paris Siyasal Bilimler ve Hukuk Yüksek Okulu'nu yazışma yoluyla bitirip İstanbul'da çeşitli liselerde felsefe, pedagoji ve Fransızca öğretmenliği yaptı. Düyun-ı Umumiye'de çalıştı (1922- 23). IV., V., VI., VII. Dönem Elazığ ve VIII. Dönem Diyarbakır Milletvekili olarak TBMM'de bulundu.

Yazı hayatına şiirleriyle Fecr-i Ati topluluğu içerisinde yer alarak başladı. Daha sonra şiirlerini mizah alanında kullanarak başarılı örnekler verdi. Bu şiirleriyle döneminin politika, basın ve edebiyatta ünlü bir çok ismini alaylı bir dille eleştirdi. Ayrıca çeşitli gazete ve dergilerde eğitim, felsefe ve psikoloji konularında makaleler, söyleşiler yayımladı.

ESERLERİ :

ŞİİRLERİ : Divançe-i Fazıl (aruz ölçüsüyle, 1913), Harman Sonu (1919), Kırpıntı (1924).

DIĞERLERİ : Şeytan Diyor ki (çeşitli türlerden yazılar, 1927), Tarih Dersi (1928), Fazıl Ahmet (yazılarından seçmeler, 1934).

POSTA KARTLARI

Bakıyorum gök kara,
Sanki bu gün kapkara.
Sen gittin de güzelim
Öksüz kaldı Ankara.

Şimdi ıssız ovalar
Hayalini kovalar.

Sevgin bana ömrümdeki en neş'eli yoldu
Lâkin o baharın da demek gülleri soldu.
Bilmem nereden esti şu samlar gibi rüzgâr,
Bilmem nereden esti de her salkımı yoldu.

Yağmur yine yağmakta bu gün rûhuma zaten,
Senden boşalan kalbime gözyaşları doldu..

Demiş bir eski şair bahsederken ağlayanlardan,
Kaçınma âteşi aşkınla bağrın dağlayanlardan.
Nasıl sunmam fakat ben daima karşımda, mademki
Sesin gelmektedir ruhumda coşmuş çağlayanlardan

Şarabından o lâlin sevgilim bak işte mest olduk,
Nihayet biz de tuttuk dahili, bezm-i elest olduk.
Alev saçtıkça ruhsarın a nûrum şûle-i meyden
Bıraktık seyri gülzarı hemen âteşperest olduk.

Kaldık buruşuk hatıralarla
Sislerle, kederlerle ve karta.
Sen yazla beraber gidiverdin,
Gir kolkola, gel bari baharla!.

NİSAN ŞARKISI

Birdenbire bilmem niye neş'en gene kaçtı?
Bak bahçelerin mis gibi salkımları açtı..
Her rengi semâ tâze yeşilliklere saçtı;

Hep bahçelerin mis gibi salkımları açtı!

Her mevsimi ömrün, güzelim, böyle nisan mı?
Küskün duracak, bilmiyorum şimdi zaman mı?
Çık balkona, gör söylediğim sanki yalan mı?

Hep bahçelerin mis gibi salkımları açtı!

ŞARKI

Suphadek açtır da her meyhâneyi
 Gel akıllandır dili divâneyi!
 Defedip bir şey için canâneyi
 Doldur ey sâki aman peymâneyi
 Sızdırıp kurtul nice mestâneyi!

Etme boş söz çünkü sâfi Konferans
 İstemem dünyada artık başka şans
 İşte cânan, işte meydan, işte dans!
 Doldur ey sâki aman peymâneyi
 Sızdırıp kurtul nice mestâneyi!

Benzemiş âlemde her şey burguya,
 Mutlaka batmakta bir gün duyguya.
 Varmadan bir parça evvel uykuya,
 Doldur ey sâki aman peymâneyi!
 Sızdırıp kurtul nice mestâneyi!

KARTPOSTAL

Sözlerde bugün kalmadı hiç ölçü ve tartı,
Hem turna denir her kuşa, hem karga ve martı.

Başlarsa eğer böyle bahârânı bu devrin,
Bilmem ne olur git gide kânunları, martı!

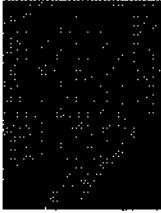
Pek ekşi gelir ağzıma esmânı siyaset,
Hep böyle midir yoksa bunun tâzesi, kartı?

Eyyâmı adâlette kılıç kında gerektir,
Yoktur bu işin başkaca bir kayd ile şartı.

Ey hâme bugün olma sakın sen de Napolyon,
Göstermesin artık bize rabbim Bonapartı!!

YAHYA KEMAL BEYATLI

Şair (D. 2 Aralık 1884, Üsküp - Ö. 1 Kasım 1958, İstanbul).

Asıl adı Ahmet Ağâh'tır. İlk gençlik şiirlerini Mehmed Ağâh imzasıyla yayınladı. İlk öğrenimini Üsküp'te yaptı. Üsküp ve Selanik idadilerinde ailevi nedenlerle bitiremediği orta öğrenimini, gönderildiği İstanbul Vefa İdadisi'nde tamamladı (1902). Abdülhamit yönetimine muhalif çevrelerin etkisi altında kalarak gittiği (1903) Paris'te Jön Türkler'le tanıştı. Paris College de Meax'da Fransızcasını ilerlettikten sonra Siyasal Bilgiler Okulu'nun dış politika bölümüne yazıldı. Bu okuldaki hocalarından tarihçi Albert Sorrel'in etkisiyle düşüncelerinde değişmeler başladı. Fransız nasyonalizminden aldığı ilhamla Türk milliyetçiliği ve tarihi hakkında araştırmalar yapmayı denedi.

Dokuz yıl süren Paris günlerinde Fransız edebiyatının ünlü temsilcileri Victor Hugo, De Banville, Paul Verlain, Jose Maria Heredia ve özellikle Charles Baudelaire'in eserlerini titizlikle inceledi. Fransız şairlerinden esinlenerek Nazar, Mehlika Sultan gibi balad niteliği taşıyan şiirlerini bu halet-i ruhiye ile yazdı. Bu dönemde, eski Yunan şiiri çevirileri ve Heredia'nın bu yoldaki denemelerinin etkisi altında, Fransız edebiyatında olduğu gibi Türk edebiyatında da eski Yunan ve Latin şiirine öykünen bir şiir yaratmak hülyasına kapıldı; İstanbul'a dönüşünde Yakup Kadri ile birlikte bu hevesi bir iki defa denedi (Sicilya Kızları, Biblus Kadınları gibi şiirleri), Mallarme'in Fransız klasik şiirini övücü düşüncelerinin tesiriyle de Paris'teki son yıllarında École des Langues Orientales'e (Doğu Dilleri okulu) devam ederek Arapça ve Farsçasını ilerletip Divan şiirini kavramanın yollarını araştırdı.

1912'te İstanbul'a döndükten sonra Darüşşafaka Mektebi (1913), Medresetü'l Vaizin (1914) ve İstanbul Darülfünunu'nda (1916-19) Tarih, Türk ve Batı Edebiyatı dersleri verdi. Millî Mücadelenin başlaması üzerine, başyazarı olduğu Âti ve

Tevhid-i Efkâr, Hakimiyet-i Milliye gazeteleri ve arkadaşlarıyla birlikte yayımladığı Dergâh dergisinde Millî Mücadeleyi destekleyen yazılar yazdı. Lozan Konferansı'na katılan murahhas heyette yer aldı. 1923'te Urfa'dan Milletvekili seçildi. Diplomatik görevler alarak Polonya (1926), İspanya (1929), Portekiz (1931), orta elçiliklerinde bulundu. IV. Dönem Yozgat, V., VI. Dönem Tekirdağ ve VII. Dönem İstanbul Milletvekilliği yaptı. 1947'de Pakistan Büyükelçiliği'ne atandı. Son görevinde iken emekliye ayrılarak yurda döndü (1949). Artan rahatsızlığının tedavisi için Paris'e gitti (1957). Bir yıl sonra öldü (1958).

Cumhuriyet dönemi Türk şiirinin güçlü temsilcilerinden olan Yahya Kemal; Fransa'da yöneldiği millî tarih düşüncesiyle Osmanlı tarihi ve edebiyatını incelemiş, çocukluğunun geçtiği Balkan şehirlerinin kay-bından duyduğu acıyla, Osmanlı tarihi ve kültürünün bir aynası olarak gördüğü İstanbul'u manevî iklimi ve doğal güzellikleriyle yansıttığı şiirleriyle Türk edebiyatında saygın bir yer almıştır. Şiirlerinin büyük bölümü form ve manzumlarıyla divan şiiri geleneğine bağlı ve aruz ölçüsüdür. Milliyetçilik anlayışında Ziya Gökalpten farklı olarak Türk tarihini 1071 Malazgirt zaferiyle başlatır.

Şiirleri, 1918'den itibaren Yeni Mecmua, Dergâh, Şair, Nedim, Büyük Mecmua, Tavus, İnsan, Akademi, Fotomagazin, İstanbul, Aile, Hayat, İstanbul Haftası dergileri ile Akşam, Cumhuriyet, Hürriyet (1955-57) gazetelerinde; düz yazıları ise, Peyam-ı Edebi, İleri, Payitaht, Tevhid-i Efkâr, Hakimiyet-i Milliye gazeteleriyle İnci, Dergâh dergilerinde yayımlandı. Ölümünden sonra dostları ve sevenleri tarafından İstanbul'da Yahya Kemal'i Sevenler Derneği kuruldu. İstanbul Fetih Cemiyeti'ne bağlı olarak da Yahya Kemal Enstitüsü (1958) ve Yahya Kemal Müzesi (1961) açılarak, Enstitü tarafından Yahya Kemal Mecmuası yayımlandı. Şairin, sağlığında kitaplaşmayarak dergilerde kalan şiir, hikâye, makale ve anıları Yahya Kemal Enstitüsü'nce derlenerek 1961'den itibaren düzenli olarak kitaplaştırıldı.

ESERLERİ :

ŞİİRLERİ : Kendi Gök Kubbemiz (1961), Eski Şiirin Rüzgârıyla (1962), Rûbailer ve Hayyam Rûbailerini Türkçe Söyleyiş (1963), Aziz İstanbul (1964), Bitmemiş Şiirler (1976).

YAZILARI : Eğil Dağlar (Millî Mücadele yazıları, 1966), Siyasi Hikâyeler (1968), Siyasî ve Edebî Portreler (1968), Edebiyata Dair (yazıları, 1971), Çocukluğum, Gençliğim, Siyasî ve Edebî Hatıralarım (1973), Tarih Muhasebeleri (1975), Mektuplar- Makaleler (1977).

ENDÜLÜS'DE RAKS

Zil, şal ve gül. Bu bahçede raksın bütün hızı..
Şevk akşamında Endülüs üç defa kırmızı..

Aşkın sihirli şarkısı yüzlerce dildedir.
İspanya neş'esiyle bu akşam bu zildedir.

Yelpaze çevrilir gibi birden dönüşleri,
İşveyle devriliş açılış örtünüşleri..

Her rengi istemez gözümüz şimdi aldadır:
İspanya dalga dalga bu akşam bu şaldadır.

Alnında halka halkadır âşüfte kâkülü,
Göğsünde yosma Gırnata'nın en güzel gülü..

Altın kadeh her elde güneş her gönüldedir;
İspanya varlığıyla bu akşam bu güldedir.

Raks ortasında bir durup oynar, yürür gibi..
Bir baş çevirmesiyle bakar öldürür gibi.

Gül tenli, kor dudaklı, kömür gözlü sürmeli.
Şeytan diyor ki sarmalı yüz kerre öpmeli.

Gözler kamaştıran şala, meftun eden güle,
Her kalbi dolduran zile, her sineden: "Ole!"

RİNDLERİN ÖLÜMÜ

Hâfız'ın kabri olan bahçede bir gül varmış;
Yeniden hergün açarmış kanayan rengiyle,
Gece, bülbül ağaran vakte kadar ağlarmış
Eski Şîrâz'ı hayâl ettiren âhengiyle.

Ölüm âsûde bahâr ülkesidir bir rinde;
Gönlü her yerde buhurdan gibi yıllarca tüter,
Ve serin serviler altında kalan kabrinde
Her seher bir gül açar; her gece bir bülbül öter.

RİNDLERİN AKŞAMI

Dönülmez akşamın ufkundayız. Vakit çok geç;
 Bu son fasıldır ey ömrüm, nasıl geçersen geç!
 Cihâna bir daha gelmek hayâl edilse bile,
 Avunmak istemeyiz öyle bir teselliyle.
 Geniş kanatları boşlukta simsiyah açılan
 Ve arkasında güneş doğmayan büyük kapıdan
 Geçince başlayacak bitmeyen sükûnlu gece.
 Gurûba karşı bu son bahçelerde, keyfince,
 Ya şevk içinde harâb ol, ya aşk içinde gönül!
 Ya lâle açmalıdır göğsümüzde yâhud gül.

SESSİZ GEMİ

Artık demir almak günü gelmişse zamandan,
Meghûle giden bir gemi kalkar bu limandan.

Hiç yolcusu yokmuş gibi sessizce alır yol;
Sallanmaz o kalkışta ne mendil ne de bir kol.

Rıhtımda kalanlar bu seyâhatten elemli,
Günlerce siyâh ufka bakar gözleri nemli,

Biçâre gönüller! Ne giden son gemidir bu!
Hicranlı hayâtın ne de son mâtemidir bu!

Dünyâda sevilmiş ve seven nâfile bekler;
Bilmez ki giden sevgililer dönmeyecekler.

Bir çok gidenin her biri memnun ki yerinden,
Bir çok seneler geçti; dönen yok seferinden.

ÇUBUKLU GAZELİ

Âheste çek kürekleri, meh-tâb uyanmasın;
Bir âlemi-î hayâle dalan âb uyanmasın.

Âguuş-ı nev-bahârda hâbîdedir cihân;
Sürsün sabâh-ı haşre kadar hâb, uyanmasın.

Dursun bu mûsikî-yi semâvî içinde sâz,
Leyl-i tarabta bir dahi mızrâb uyanmasın.

Ey gül, sükûta varmayı emreyle bûlbüle;
Gül-şende mest-i zevk olan ahebâb uyanmasın.

Değmez Kemâl uyanmaya, ikmâl-i ömr için;
Varsın, bu uykudan dil-i bî-tâb uyanmasın.

HAMDULLAH SUPHİ TANRIÖVER

(D. İstanbul 1885 - Ö. 10 Haziran 1966).

İlk Maarif Nazır Abdurrahman Sami Paşa'nın torunudur. Babası; Evkaf, Maliye, Ticaret ve Maarif Nazırlıkları yapmış olan Abdullatif Paşa'dır. Galatasaray Sultanisi'ni bitirdikten sonra Ayasofya Rüştîyesi, Dar-ül Muallimin ve Darül Fünûn'da Fransızca, Türk Edebiyatı ve Sanat Tarihi dersleri hocalığı yaptı. Osmanlı Meclis-i Mebusanı 4. Dönem Antalya Milletvekilliğinde bulundu. TBMM'nin kuruluşunda (1920) I. Dönem Antalya, sonraki II., III., VIII., X., Dönem İstanbul Milletvekili, VII. Dönem İçel ve IX. Dönem Manisa Milletvekilliği yaptı. İki defa Millî Eğitim Bakanı (1920-1923) oldu. Uzun süre Bükreş Büyükelçiliğinde bulundu. (1931-44). 1957'den sonra politikadan çekildi.

İlk şiirleri, Amcası Samipaşazade Sezai Bey'in Paris'te yayınladığı Şûrayı Ümmet Gazetesinde yayınlandı.

1909'da kurulan Fecri Âti akımının içinde yer aldı. Daha sonra Millî Edebiyat akımına bağlandı. 19 yıl Türk Ocakları'nın başkanlığını yaptı. Burada yaptığı konuşmalarla tanındı. Edipliği yanında hâtipliği ile de ünlendi. TBMM'nin önemli hâtiplerindendir. Maarif vekili iken Mehmet Âkif'in İstiklâl Marşı'nı Meclis kürsüsünden ilk defa okumuş, Meclis tarafından ayakta alkışlanmıştır.

ESERLERİ : Dağyolu (konferans ve konuşmaları, 2 cilt, 1928-31), Günebakan (makaleler, 1929), Seçmeler (kitaplarından yapılan seçmeler MEB tarafından yayınlandı, 1971)

GURBET GECELERİ

Uzak denizlere tenhâca gözlerim dalyor,
 Derin göl akşamı üstünde sessiz alçalyor;
 Uzakta Ak Deniz'in vecd-i lâl ü tenhâsı.
 Ufukta göllerin esrar-ı hüzn ü rüyası.
 Bu çöllerin ılık akşamlarında güller erir;
 Mesâ... bu ufuk-ı sükûnun sükûn-ı iffetidir...
 Yavaş yavaş yine evlerde lâmbalar yanyyor...
 Gönül, ipekli karanlıkta bir hayâl anıyor...
 Odam, felâket-i zulmetle pür-memât ü gubâr;
 Ne bir kadın eli, heyhât ne bir tebessüm var.
 Odamda lâmbamı hep böyle kimseler yakmaz...
 Tesellî et beni ey zulmet... ey leyâl-i niyâz...
 İçimde şimdi benim eski şerhalar kanyor,
 Yavaş yavaş uzak evlerde lâmbalar yanyor...
 Uzakta, tâ Nif'in üstünde zirveler nâ gâh
 Beyazlaşıp şeb-i hücrâya doğru kasvet-i mâh...
 Ziyâda hurmalar olmuştu bir hayâl-i serâb...
 Ayın ziyâsını içmişti mahremiyet-i âb.
 Uzakta kafileler, kâr-bânlar, develer
 Gunûde bir çayı ta'kîb edip cenûba gider.
 Dikenli bir yolun üstünde tozlu bir merkeb.
 Semâda yokcuya yol gösteren hayâl-i zeheb..

HİSS-I İNTİKAM

Ba'zen hayâlimin kararır ufk-i ru'yeti,
 Bir ukde bağlanır, körelir onda muttasıl.
 Bir ukde, bir suâl, onu sarsar, yorar asıl
 Hâlâ: Nasıl olur? Nasıl olmak? Evet, nasıl?
 Bir türlü anlamaz bu mükerrer cinâyeti.

Başlar gelip dökülmeğe samt î melâlîme,
 Artık yavaş yavaş uyanan dalgalar gibi
 Bir kıt'anın kederleri, medd-i mesâibi,
 Ey hakkımızın ve hakların asi metalibi,
 Bir kîn ü gayz ile kısılan ellerim kime?

Parmaklarım demirlenerek yumrulur, donar;
 Bir sisle istitâr ederek öyle nâ-gehân,
 Bir başka ufka doğru olur gözlerim nihân,
 Ufkunda bir cidâl-i müheykel tüter, yanar...
 Üstünde bin avâsıf uçan ağaç gibi
 Saklar cebîn-i ye'simi bir hiss-i mümtefî...

Karşımda per-vekaar ü muhakkir bakıp duran
 Ey çehre-î hadîd ü gazûb, böyle hep devâm
 Eyer mi sürdüğün bu tahakküm, bu ihtîşam?
 İnmez mi burc-i gayzına bir berk-ı intikam,
 Olmaz mı leyl-i zulmüne bir fecr-i hûn-resân?

ONA DAİR

Başımda mâtem-i hicrânı eyliyor iskât,
 Bu bir sükûn-i münevver, bu mevc-i rûh-i seher.
 Bu saçların, gözû ru'yâya nakl eden huzemât,
 Bu işte rûhu hayalâta bağlayan teller.

Nazarlarında derin bir semâ-yı meh-tâbın
 Düşündüren, düşünen bir vakfe-î sükûneti var,
 Ve her bakışta bu bir ihtisâs-ı bî tâbın
 Eder sükûnunu kalbimde bir zaman bidâr.

Ve bir tesâdüf-i enzâra karşı gözlerini
 Bir ihtirâz-ı perîşân içinde gizlerken,
 Öper dudaklarının nâzikî-yi müskirini
 Bir iştiyaak u perestişle gözlerim birden.

Meşâm-nevâz ü esîrîsin, en rakik ezhâr
 Nefeslerinde bırakmış bir itr-ı nâz ü hayâl;
 Nefeslerin sanılır nefha-yî riyâh-ı bahâr,
 Revân eder dil-i aşkımda bir havâ-yi visâl.

Nazarlarında bana tevdi-i rûh eder ba'zen,
 İçinde bir güneşin lem'a-yî fuyûzâtı
 Sarar muhabbetime bir ziyâ nevâzişten
 Ve kalbimin uzanır lerziş-î münâcâtı.

Zamân olur ki bütün gölgelerle gaşy-i melâl,
 Uzak bir ufka bakan bir nigâh ile mahzûn,
 Sükûn içinde kalırsın. Fakat nedir ki bu hâl
 Sesin durur, yine bir şeyler anlatır rûhun.

Ve ben semâya bakan bir nazarla mest-i hayâl,
 Ulûvv-i hüsnüne bir ihtirâm ü takdîsin
 Lisân-ı aşkını rûhumla eylerim isâl.
 Cevâb olur buna meyl-î rûkûdu gözlerinin.

İSTANBUL'DA BİR AKŞAM

Karşı evlerde ağlayan bir ses,
 Bir küçük nağme-i şikeste-heves,
 Eskimiş bir sükût içinde yürür,
 Kapılar örtülür; sokaklarda
 Mütefekkir ve muhteriz, tenhâ
 İki, üç pâ-y-i mâtemi sürünür.
 Beldenin ufk-ı iğtirâbında
 Âteşin bir güneş üful etmiş,
 Sanki a'sâr için zâil olan
 Bir yığın kanlı râyet-i giryân
 Düşen eb'âda hep nüzûl etmiş,
 Akşam olmuştu. Penbeliklerde
 Parçalanmış, dumanlı yelkenler
 Gibi bir çok sehâb-ı efsûrde
 Bir betâetle eyliyordu güzer
 Eve nisyân içinde bir düşkün,
 Sanki bir cebhe-î emel-mehcur,
 Bir siyah tayf-ı münfail, meksûr
 Gibi ben avdet eyliyordum o gün.
 Müşteki bir heves-i gam dökerek
 Bir kadın geçti. Bakmadan tanıdım.
 Ben onun eski âşinâsıydım.
 Bu ümidin ki böyle kaldı sakat,
 Sana bir yâd-ı mâtemi ebedî.
 Sana ben kalben ağladım, fakat
 Acı bir hisle muztarib, küskün
 Söylüyordum yavaş yavaş tekrâr:
 Herkesin kollarında böyle, bugün
 Müteverrim, sakat çocuklar var..

ALİ CANİP YÖNTEM

Şair ve yazar (D. 1887, İstanbul- Ö. 26 Ekim 1967).

Ortaöğrenimini Selânik'te tamamladı (1906). Hukuk Mektebi'ni son sınıfta bıraktı. Selânik, Trabzon liselerinde öğretmenlik, Giresun Maarif Müdürlüğü, Maarif Müfettişliği yaptı (1912- 27). V., VI . Dönem Ordu ve IX. Dönem Çanakkale Milletvekilliği yaptı. İstanbul Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde öğretim üyesi olarak çalıştı (1943). Sonraki yıllarda Türk Tarih ve Türk Dil Kurumları üyeliklerinde bulundu. Edebiyata Fecr-i Ati topluluğu içinde başladı. Sonra Ziya Gökalp ve Ömer Seyfettin'in öncülük ettiği Millî Edebiyat akımını benimseyerek Selânik'te çıkan Genç Kalemler dergisinin kurucuları arasına katıldı (11 Nisan 1911).

Yazıları, başyazarlığını yaptığı Genç Kalemler'in dışında Hüsn ve Şiir (Manastır 1910), Servet-i Fünûn, Aşyan, Halka Doğru (1914- 15), Yeni Mecmua (1917-18), Türkiyat, Hayat dergilerinde yayımlandı. Polemiklerinde Yekta Bahri imzasını kullandı. Şiirlerini önce aruzla, Millî Edebiyat akımını benimseyince hece ölçüsüyle yazdı. Ancak, şiirlerinden çok edebiyat tarihi araştırmalarıyla tanınmıştır.

ESERLERİ :

ŞİİR : Geçtiğimiz Yol (1918).

ARAŞTIRMA- İNCELEME : Millî Edebiyat Meselesi ve Cenab Beyle Münakaşalarım (1918), Epope ve Edebî Nevilerle Mesleklere Dair Malumat (1927), Türk Edebiyatı Antolojisi (1931), Ömer Seyfettin / Hayatı ve Eserleri (1935), Naima Tarihi, Leyla ve Mecnun vd. Ayrıca ders kitapları vardır.

ŞARKIN UFUKLARI

Daldım gözünde vehm uyuyan susmuş ufkuna,
Ey şark, kanmadın mı asırlarca uykuna?

Hâlâ huşû'a kubbeler en hisli bir penâh,
Hâlâ minârelerde tevekkül diyen bir âh,
Hâlâ saçaklarında güller baykuş evlerin,
Hâlâ köpek enînleri serper sokakta kin,
Hâlâ hurâfeler yaşatır her çürük kafes,
Hâlâ beşik gıcirtısı, hâlâ o tozlu ses...

Yükselmiyen tazarru'un ey şark bitmiyor,
"Hayyûn-alel felâh"ını gökder işitmiyor...

Sönsün fezâlarında sükûn işleyen seher,
Dönsün zeminlerinde de isyâna secdeler,
Diz çökmesin sağır göğe öksüz duâların,
Yaksın bütün ufukları artık belâların
Her zulmü, kahrı boğmağa bir parça kan yeter;
Ey şark uyan yeter, yeter ey şark, uyan yeter!...

EYLÜLÜN DENİZİ

Eylülün denizi, niçin gözlerin,
Kanmış ru'yâsız, boş bir kuyuya?
Daha dün her dalgan gürlerdi derin,
Coşkun bir belâ en gizli kuytuya.

Eylülün denizi, sen şâir misin?
Şimdi bir afacan çocuk, bir deli,
Sonra bir kötürüm, sonra bir miskin
İhtiyâr ki bıkmış hayâttan belli.

Hani ba'zan senin "Hicrânı unut!"
Diyen mâvi, baygın bakışın vardı.
Hani sis ufuklar uzakta, yâkut
Bir cennetten sana nûrlar yollardı.
Dalgalar, ey büyük deniz, dalgalar
Duâlar indirsin sana göklerden.
Benim dalgalarda çarpan kalbim var,
Bir şeyler haykırır uzak bir yerden.

İstersen, öyle pek çılgın olmasın,
Bûseden, hayâlden olsun gözleri,
Yüksek kayalarda irkilen dalgın
Gençlere koynunda aratsın şîri.

İstersen, kapansın gözler üstüne;
İstersen, bir tekne parçalanmasın.
Haykırsın kıydan bir hasta nine,
Yalnız gözlerini böyle yummasın!

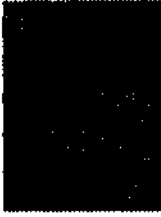
SOKAK FENERİ

Ölü bir candan ağlayan korku
İniyor serseri ve boş geceye;
Kaldırımlar bütün sükût, uyku...

Her duvar, her kovukta şimdi niye
Bir büyük göz niyâz eder, ağlar
"Bitsin artık bu gizli şübhe!" diye?

Korkarım... Saklanır heyûlâlar...
Bana der: "İşte bir sahife, oku,
Sarı gölgerinde hasta kalbin var!.."

Ölü bir candan ağlayan korku...

HASAN BASRÎ ÇANTAY

Şair, Yazar, Âlim (D.1887, Balıkesir, Ö. 1964, İstanbul).

İlk ve orta öğrenimini Balıkesir'de gördü. Ayrıca Balıkesir Mevlevihanesi Medresesinde İslâmî ilimler ve Arapça, Farsça öğrendi. Memleketinde edebiyat öğretmenliği yaptı. Meşrutiyetten itibaren Balıkesir'de çıkan Nasihat, Balıkesir, Ses gibi gazetelerde makaleler yazdı. Bazı yazılarından dolayı bir ara tutuklandı. Yazılarıyla ve fiilen Millî Mücadeleyi destekledi. I. Dönem Balıkesir Mebusu olarak TBMM'nin ilk üyeleri arasında yer aldı. Daha sonra memleketinde edebiyat öğretmenliği ve yazarlığı sürdürdü. 1928'de emekli oldu. Şiir ve yazılarında Siretî, Nasuhî Dede gibi imzalar kullanmış olan Hasan Basri daha çok Kur'ân-ı Kerim mealiyle tanınmıştır.

ESERLERİ : Kur'ân-ı Hakîm ve Meâl-i Kerim (3 cilt, 1957), Babamın Şiirleri (Oğlu tar. 1964), Akifnâme (1966), Hadis Mealleri (3 cilt, 1958), Karagünler ve İbret Levhaları (Anı, ts.), Ülkü Edebiyatı, Zeka Demetleri (1962), Mektepli Yavrularıma, Ayrıca; Şifa Tercümesi (siyer), Kalendernâme (felsefe), Divân-ü Lügati't- Türk Tercümesi, İslâm'da Cihat adlı eserleri basılmamıştır.

NEFSİME

Âşıkım der yürürsün,
Hod nefsin bilmeden,

Kullar kanar, Hak kanmaz,
Kârı batıl olanlar,

Gözündeki mertek ne?
Bilmez desem bilirsin,

Tuza ekmek banarsın,
Hem göğsünde hacın var,

Tamu kaynar özünde,
Kalbin şeytan çağırır,

Âşık Hasan bu ne iş,
İçin fesad çarşısı.

Ölü yılan sürürsün.
İlde noksan görürsün.

Hak şerlere aldanmaz,
Zıyan eyler, kazanmaz.

Bu yalan ne, gerçek ne?
Melek nedir, eşek ne?

Küfre fetva sunarsın.
Hem hac yolun ararsın

Dünya cennet gözünde,
Tanrı adın sözünde.

İblisedir bu gidiş,
Taşın kâzib bir ermiş.

NAZİRE

Vefa çekildi zeminden sema sema diyerek,
Ufukda inledi matem vefa vefa diyerek.

Hayat düşüme, düşüm hayata bar oldu,
Üşüşdü sineme her derd ibtilâ diyerek.

Duyuldu aynı teellüm, cihanı samitden,
Visale bir iz ararken, Huda Huda diyerek.

Eser nesimi besimi yabancı illerde,
Verir belâları uşşâka aşına diyerek.

Melâl geldi leyale eninü âhımdan,
Eninü âhımı yok dinleyen cefa diyerek.

İtaatim mi benim afv edilmeyen günâhım!
Belâya düştü başım, ey Huda; "Belâ" diyerek.

Cünuni aşka nedir çare, ey tabib, didim,
Cevap virdi gönülden, rıza rıza diyerek.

Kapandı secdeye dilhaste Basri şimdi eder,
Deri rizade tese'ül şifa şifa diyerek...

Bitmesin güftügûyî aşkı garam,
Sözümüz hep visali yâr olsun.

İstemem ki hasudî bed endiş,
İki âlemde haksar olsun.

Koşarım müntehayi âmale,
Seri gûyum velemez mezar olsun

"Bu cedelgâhı bibekade beni
Sevmeyen de, seven de var olsun."

İBRAHİM ALAEDDİN GÖVSA

Şair ve yazar (D. 1889, İstanbul - Ö. 29 Ekim 1949 Ankara).

Orta öğrenimini Vefa ve Trabzon İdadilerinde tamamladıktan sonra İstanbul Mekteb-i Hukuktan mezun oldu (1910).

İsviçre'de pedagoji ve psikoloji öğrenimi (1913-16) gördükten sonra İstanbul Yüksek Öğretmen Okulunda on yıl öğretmenlik, Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Dairesi Üyeliği ile müfettişlik yaptı (1935). Siyasete atılarak III. Dönem Sivas (1927), IV. Dönem Sinop (1932), VI. Dönem İstanbul Milletvekilliği yaptı (1939). 1946'dan sonra Türk Ansiklopedisi Genel Sekreterliği, Zirai Donatım Kurumu ve Ziraat Bankası İdare Meclisi Üyeliklerinde bulundu.

İlk şiirleri aruz ölçüsüyle Servet-i Fünûn dergisinde çıktı. Yeni Mecmua'da (1917-18) çıkan hece şiirleriyle Millî Edebiyat akımı içinde görüldü. Atatürk'ün ölümü üzerine Tavaf adlı bir ağıt da yazmış olan Gövsa, son yıllarda daha çok edebiyat tarihi çalışmalarına yönelerek yeniden aruz ölçüsüyle az sayıda şiir yayımladı. Ayrıca 7 Gün dergisinde çeşitli konularda yazılar, değişik dergilerde mizahî yazılar, Hürriyet gazetesinde fıkralar yazdı.

ESERLERİ :

ŞİİR : Çocuk Şiirleri (1911), Güftü- gû (dedikodu, 1912), Çanakkale İzleri (1932), Acılar (1941), Söz Oyunları (1942).

DİĞER ESERLERİ : İlk Gençlik Hakkında Ruhیات ve Terbiye Tedkikleri (1921), Bedii Terbiye Tetkikleri

(1921), Bedii Terbiye (1925), Şen Yazılar (Kıvılcım imzasıyla mizahi yazılar, 1926), Çocuk Ruhu (1926), Ruhیات ve Terbiye (1929), Naziften Hamid'e Ahiretten Mektuplar (1932), Süleyman Nazif (1933), Meşhur Adamlar Ansiklopedisi (4 cilt, 1933-38), Kâşifler ve Mucitler (1939), Söz Oyunları (1942), Türk Meşhurları Ansiklopedisi (1945), Resimli Yeni Lûgat ve Ansiklopedi (5 cilt, 1947-1957), Çocukta Zihinsel Gelişme (1998), Çocuk Psikolojisi (1998).

TAVAF

Bir milletin melâlini söyler derin derin
Deryâ önünde çırpınarak Dolmabahçe'nin,

Gönlümde eski hâtıralar, eyledim tavâf;
Artık o doğmuyor, diye muzlimdi her taraf,

Çamlar hüznünlü, yollara düşmüş söğüt, çınar,
Yaprak döküp huzura kapanmıştı sonbahar,

Mermerli medhalin ona lâyük vekaarı boş.
Heyhât, o muhteşem kapının intizân boş.

Sessiz nöbetçiler de heyûla dolaşmada,
Her yerde bir kederli muammâ dolaşmada.

Susmuş bütün saray, nefes almaz o izdihâm,
Son uykusunda tek rahat etsin deyip Atam.

Son uykusunda, öyle mi bir devr uyandıran?
Bir ırka can veren Atatürk adlı kahraman?

Düşsün olur mu toprağa, göçmüş cihân gibi?
Sönsün o mâvi gözleri bir âsumân gibi?

Sussun, o mâ-verâ konuşan, ma'deni edâ?
Dursun, olur mu, hilKate bir fahr olan zekâ?

Sözler ki çağlayıp köpüren bir pınar gibi.
Hisler ki şahlanıp atılan dalgalar gibi.

Âtiye hâle, geçmişe her ânda bir temâs
Bin türlü ihtisâs ile, bin türlü ihtirâs.

Milyonla halkı cezb ile mihrak olan zekâ;
İfrâtı, hadsi, vecdi, tezâdıyle bir dehâ...

Bir meş'aleydi neş'esi her bezme nûr olur
Bir hârikaydı benliği bir mülkü doldurur.

Cismiyle pek güzeldi ve rûhuyla devdi o,
Bir yıldırımdı, bir mütekâsif alevdi o.

Eyvâh, o varlığın bize kalmış fesânesi;
Yastıkta bir ışıık yele, arslan nişânesi.

Karşımda servilik ve gurûbun vuran alı.
Göklerde şimdi Çankaya'nın şanlı kartalı..

Ey nâm alan, zafer yaratan, inkilâb açan;
Ey yol veren hükümleri târihe bir zaman,

Ey, eski kahramanları geçmiş asırların!
Gaazî'ye ihtirâm ile kalkın ve toplanın!

Saf bağlayıp selâma durun hep, odur gelen!
Türk ırkının muhabbeti üstünde yükselen.

Ölmez, evet, gönüllere heykel kuran Atam!
Lâkin, nedir, içimdeki pââyânsız inhidâm?

SİPERDEN MEKTUB

Allah'a duâ et, düşman tırpanı
 Devlet ağacını yolmasın, anne,
 Altında dökülsün oğlunun kanı,
 Bayrağın gül rengi solmasın anne.

Köyden biri geldi taburumuza,
 Meğer söz kesilmiş muhtarın kıza,
 Gece niyet tutum baktım yıldıza,
 Artık söyle o iş olmasın, anne.

Düşünme boş gelse posta katan
 Siperden akın var yarıñ dışarı:
 Kadere râzı ol, uzun yolları
 Bekleyen gözlerin dolmasın, anne.

YARALI

İri, geniş çehresinde dalgalı
Parça parça güneş, barut lekesi.
Çatık kaşlar gösterir ki kavgalı
Alnındaki büklümlerde öfkesi.

Çene enli, elmacıklar az çıkık,
Kahramanca yüzden taşar gür bıyık.

Geniş göğüs, iri, metin omuzlar,
Bâzusunda burç eğilen bir civân.
Şimdi yerde bin güçlülle kımıldar,
Bir yıkılmış kale gibi perişân.

- Geçmiş olsun, nasıl oldu?
-Döğüştük.
Cevab budur, çok söylemez asîl Türk.

Çok söylemez, fakat o sâf gözleri
Rûhundaki derinliği anlatır.

Orda harbi, intikamı, zaferi,
Orda köyü, evi, aşkı hep vardır.

Âh o gözler ölüm, hicrân, kan dolu.
-Nerelisin a hemşerim?
-Konyalı..

MEHMET FUAD KÖPRÜLÜ

Şair, yazar, edebiyat tarihçisi (D. 1890, İstanbul, Ö. 28 Haziran 1966).

Ayasofya Merkez Rüştiyesi ve Mercan İdadisi'nden sonra Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. İstanbul Lisesinde öğretmenlik yaptı. 1913'te İstanbul Darülfünûn Türk Edebiyat Tarihi müderrisliğine atandı. Ayrıca Sanayi-i Nefise Mektebi, Ankara İlahiyat, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde tarih hocalığı yaptı. V., VI. ve VII. Dönem Kars milletvekilliği yaparken, bu arada, İstanbul Edebiyat ve Ankara Dil ve Tarih Coğrafya Fakültelerinde profesörlüğe devam etti. 1945 yılında Demokrat Parti kurucuları arasında yer aldı. VIII., IX. ve X. Dönem İstanbul Milletvekili olarak görev yaptı. DP hükümetlerinde Dışişleri (1950), Devlet (1956) bakanlıkları görevlerinde bulundu. 1957 seçimlerinden sonra istifa ettiği DP'yi 27 Mayıs'tan sonra Yeni Demokrat Parti (1961) adıyla kurmasına izin verildiyse de ilgi görmeyince parti amblemi Kırat'ı AP'ye devrederek politikadan çekildi.

Fecr-i Ati şairleri arasında yer alarak 1908'den itibaren Mehasin ve Servet-i Fünûn, daha sonra Ziya Gökalp'in Yeni Mecmuası'nda (1917- 18) şiirler yayımlamışsa da asıl ününü Türkoloji araştırmalarıyla kazanmıştır. Türkiyat Enstitüsü'nü kurdu(1924). Çıkardığı Milli Tetebbular Mecmuası (1915) ve Türkiyat Mecmuası (1924) ile Türk Hukuk ve İktisat Tarihi Mecmuası (1931-39), Ülkü (1936- 41) dergilerini yönetti. Ahmed Fakih, Şeyyad Hamza, Dehhani gibi daha önce hakkında bilgi sahibi olunmayan şair ve yazarları bilim ve edebiyat dünyasına tanıttı.

Ziya Gökalp'in Türkçülük anlayışını benimseyerek araştırmalarında bu görüşü temel aldı. Alanında uzman sayılarak Türkiye ve yurtdışında birçok bi-

lîmsel kuruluşun üyeleri arasında bulundu ve bu kuruluşların toplantılarına katıldı.

ESERLERİ : Mektep Şiirleri (3 cilt, 1918), Onyedinci Asır Saz Şairlerinden Cevheri (1929), Eski Şairlerimiz (1934), Türk Şairleri, İndeksler ve Sözlükler (1939), Türk Saz Şairleri (5 cilt, 1940-64), Kıraat-ı Edebiyye (1904), Hayat-ı Fikriyye (1909), Malumat-ı Edebiyye (Şahabettin Süleyman'la, 1915), Yeni Osmanlı Tarih-i Edebiyatı. (Ş. Süleyman'la, 1916), Türk Dilinin Sarf ve Nahvi (1917), Tevfik Fikret ve Ahlâk (1918), Nasrettin Hoca (manzum hikâyeler, 1918), Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar (1919, 1976), Türk Edebiyatı I (1920), Millî Tarih (1921), Türkiye Tarihi I (1923), Külliyyat-ı Fuzuli (1924), Azeri Edebiyatına Ait İlk Tetkikler (1926), Millî Edebiyat Cereyanının İlk Mübeşşirleri ve Divan-ı Türkî-i Basit (1928), Erzurumlu Emrah (1924), Kayıkçı Kul Mustafa ve Genç Osman Hikâyesi (1930), Divan Edebiyatı Antolojisi (1932-34), Anadolu'da Türk Dili ve Edebiyatının Tekâmülüne Bir Bakış (1934), Fuzuli (1934), Türk Halk Edebiyatı Ansiklopedisi I (1935), Yıldırım Beyazıt'ın Esareti ve İntiharı Hakkında (1937), Ortazaman Türk Hukukî Müesseseleri (1937-38), Vakıf Müessesesi ve Vakıf Vesikalarının Tarihî Ehemmiyeti (1938), Âşık Dertli (1940), Âşık Ömer (1940), Karacaoğlan (1940), İslâm Medeniyeti Tarihi (çeviri, 1940), Altınordu'ya Ait Yeni Araştırmalar (1941), Ortazaman Türk-İslâm Feodalizmi (1941), Ali Şir Nevaî (1941), Yeni Farisî'de Türk Unsurları (1942), XIII. Asırda Maraga Rasathanesi Hakkında Bazı Notlar (1942), Uran Kabilesi (1943), Osmanlı İmparatorluğu Etnik Menşei, Meseleleri (1943), Kayı Kabilesi Hakkında Yeni Notlar (1944), Osmanlı Devletinin Kuruluşu (1959), Demokrasi Yolunda (1964), Edebiyat Araştırmaları (1966).

HEP GÖLGE

Gecenin rûhuma mühtez, mübhem
 Serpilen girye-i ezlâmiyle
 Duruyorken mütelellim, tenhâ
 Cevf-i eşgaafına ezhâr-ı elem

Gömülen leyle-i hülyâda senin
 Aranım handeni, sevdâlarını...
 Bulamam... sonra perîşân ü hazîn
 Rûhumun sevgili hülyâlarını

Bir derin makber-i nisyâna gömer,
 Kaçarım... ufk-ı melâlimde bile
 Hep tevâlî edecek mâtemler...

Gece... hep gölge, ser-â-ser gölge...
 Leylin ezlâl-i elem- dâniyle
 Kaldı senden de bu muğber gölge...

MERİÇ TÜRKÜSÜ

Gecenin rûhuma mühteż, mübhem
Serpilen gıye-i ezlâmıyle
Duruyorken mütelellim, tenhâ
Cevf-i eşgaafına ezhâr-ı elem

Gömülen leyle-i hülyâda senin
Ararım handeni, sevdâlarını...
Bulamam... sonra perîşân ü hazîn
Rûhumun sevgili hülyâlarını

Bir derin makber-i nisyâna gömer,
Kaçarım... ıfk-ı melâlimde bile
Hep tevâlî edecek mâtemler...

Gece... hep gölge, ser-â-ser gölge...
Leylin ezlâl-i elem- dâniyle
Kaldı senden de bu muğber gölge...

ORTAÇ YOLCULARI

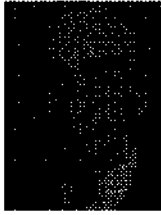
San gece... San gece..
 Ta ruhumu gömüldükçe
 Senin san gölgelerin,
 Dinliyorum: Ağır, derin
 Eski bir ilâhi sesi.
 Bu ses kimin son nefesi?
 Karşı çamlar susmaz, inler:
 "Ortaç yokularının" der.

Kimsesiz ay.. Kimsesiz ay..
 Denizdeki şu kırk yay
 Düşmüş bir âşık elinden.
 O, sazının her telinden
 Nur ilâhileri saçmış...
 Sonra... yayı kırmış, kaçmış!
 Mor dalgalar susmaz, inler:
 "O yay ta gökden düştü" der.

Deli ozan.. Deli ozan...
 Altın kopuzundan sızan
 Sesler neye donmuş gibi?...
 Şu geçen peri mevkibi

Bekler seslerini hâlâ
 Eski "Ortaç" yollarında!
 Altın kopuz susmaz inler:
 "Ozan ölmüş, yay kırık!" der.

Gafil yolcu.. Gafil yolcu..
 Ozan yok, kırk yay ucu
 "Ortaç" yolcuları hasta;
 Şarap bitmiş altın tasta..
 Haydi şair al kopuzu
 İnlet eski ruhumuzu!
 Kopuz elde, şair gider:
 "Ortaç yolu çok uzak" der.

ORHAN SEYFÎ ORHON

Şair, yazar (D. 1890, İstanbul- Ö.22 Ağustos 1972).

Mercan İdadisi (1909), İstanbul Hukuk Fakültesi (1914) mezunu. Kısa bir süre Meclis-i Mebusan Kalemî'nde memurluk yaptıktan sonra gazetecilik hayatına atılarak Akbaba (1919), Papağan (1924), Resimli Dünya (1924), Güneş (1926), Edebiyat Gazetesi (1932), Ayda Bir (1935), Çınaraltı (1942) gibi mizah ve edebiyat dergilerini çıkardı. İstanbul Erkek Lisesi edebiyat öğretmeni (1941-44) iken görevine son verilince politikaya atıldı. CHP'den VIII. Dönem Zonguldak (1946-50), 27 Mayıs'tan sonra katıldığı AP'den XIII. Dönem İstanbul (1965-69) milletvekili oldu. Milliyet, Tasvir-i Efkâr, Cumhuriyet, Ulus, Zafer, Havadis ve Son Havadis gazetelerinde fıkra yazarlığı yaptı.

Hecenin Beş Şairinden biri olan Orhan Seyfi, ilk şiirlerini aruz ölçüsüyle yazdı. Hece ölçüsüyle yazdığı şiirlerini, Yeni Mecmua (1917-18), Şair (1918-19), Büyük Mecmua (1919), Yarın (1921-22) dergilerinde yayımladı. Temiz, duru bir Türkçe ile ince ve içli duygularla yazdığı şiirleriyle edebiyatımızda usta bir şair olarak iz bıraktı.

ESERLERİ :

ŞİİR : Fırtına ve Kar (1919), Peri Kızı ile Çoban Hikâyesi (1919), Gönülden Sesler (1922), O Beyaz Bir Kuştı (1941), Kervan (1964), Hicviyeler (Kervan'la birlikte; 1951), Şiirler (seçmeler, Nihat Sami Banarlı'nın önsözüyle, 1970).

HİKÂYE : Asrî Kerem (1942), Düşün Gecesi (1957).

MAKALE- FIKRA : Fiskeler (1922), Dün-Bugün-Yarın (1943), Kulaktan Kulağa (1943).

MONOGRAFİ : Abdülhak Hamid (1937), Mehmet Akif (1937), Yahya Kemal (1937), Ziya Gökalp

VEDA

Hani o, bırakıp giderken seni;
 Bu öksüz tavrını takmayacaktın?
 Alnına koyarken veda busemi,
 Yüzüme bu türlü bakmayacaktın?

Hani ey gözlerim, bu son vedada,
 Yolunu kaybeden yolcunun dağda,
 Birini çağırmak için imdada,
 Yaktığı ateşi yakmayacaktın?

Gelse de en acı sözler dilime,
 Uçacak sanırdım birkaç kelime...
 Bir alev halinde düştün elime,
 Hani ey gözyaşım, akmayacaktın?

DUA

Ulu Tanrım, şu karanlık yolları,
Bizi sana ulaştıran yollar et!
İhtirasla kilitlemiş kolları,
Birbirini kucaklayan kollar et!

Muhabbetin gönlümüzde hız olsun;
Güttüğümüz Hakka varan iz olsun,
Önümüzde uçurumlar düz olsun,
Yolumuzda dikenleri güller et!

Delâlette bırakıp da insanı,
Yapma arzın en korkulu hayvanı!
Unutturma doğruluğu, vicdanı,
Bizi sana lâayık olan kullar et!

ANADOLU TOPRAĞI

Senelerce sana hasret taşıyan,
Bir gönülle kollanna atılsam.
Ben de bir gün kucağında yaşayan,
Bahtiyârlar arasına katılsam!

En bakımsız, en kuytu bir bucağın,
Bence "İrem bağı" gibi güzeldir.
Bir yıkılmış evin, harâb ocağın,
Şu heybetli saraylara bedeldir.

Anladım ki: Sevda, gençlik, şeref, şan...
Asılsızmış şu yabancı dünyada,
Hasretinle yadellerde dolaşan
Hızın bulsa yine ermez murada.

Kadir Mevlâm, eğer senden uzakta
Bana takdir eylemişse ölümü;
Rahat etmem bu yabancı toprakta,
Cennette de avutamam gönlümü.

Yalnız senin tatlı esen havanda
Kendi millî gururumu sezerim.
Yalnız senin dağında, ya ovanda
Başım gökte, alnım açık gezerim.

Hürüm, derim, eskisinden daha hür,
Zincirinle bağlansa da ayağım,
Şimdikinden daha ferah görünür
Zindanında olsa bile durağım.

Bir gün olup kucağına ulaşısam.
Gözlerimden döksem sevinç yaşını.
Sancağının gölgesinde dolaşısam,
Öpsem, öpsem toprağını, taşını!

DIYORLAR

Ölürsem yazıktır sana kanmadan,
Kollarım boynunda halkalanmadan,
Bir günüm geçmiyor seni anmadan,
Derdine katlandım hiç usanmadan..

Diyorlar: "Kül olmaz ateş yanmadan,
"Denizler durulmaz dalgalanmadan!"

Saâdet benziyor boş bir serâba,
Düşüyor her seven gönül azâba,
Gelmiyor çekilen derdler hesâba,
Diyorum: "Sebeb ne bu ızdırâba?

Diyorlar: "Kül olmaz ateş yanmadan,
"Denizler durulmaz dalgalanmadan!"

RUŞEN EŞREF ÜNAYDIN

Yazar ve şair (D. 18 Mart 1892, İstanbul - Ö. 21 Eylül 1959).

Galatasaray Lisesini 1911'de, Darülfünûn Edebiyat Fakültesi'ni 1914'de bitirdi. Yüksek Baytar ve Yüksek Muallim mekteplerinde Edebiyat ve Fransızca öğretmenliği yaptı. Mütareke yıllarında Ankara'ya gitti. Buhara elçiliğinde başkâtip, Lozan Konferansı görüşmelerinde basın danışmanı olarak görevlendirildi.

II., III. ve IV. Dönem Afyon Milletvekilliği yaptı. Daha sonra Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği (1933) ve Tiran, Atina, Budapeşte, Roma, Londra, Atina Büyükelçiliği görevlerinde bulundu.

Anıları, edebiyatçılarla yaptığı konuşmalar ve mensur şiirleriyle tanınmıştır. Döneminde yaşayan yazarlarla yaptığı konuşmalardan oluşan Diyorlar ki (1918) adlı eseri türünün ilk ve başarılı örneği kabul edildi. Yazıları 1914 yılından itibaren Servet-i Fünûn, Donanma, Tedrisat, Türk Yurdu, Dergâh, Vakit, Yeni Mecmua dergi ve gazetelerinde yayımlandı.

ESERLERİ : Diyorlar ki (1918, yeni bas., 1972), Geçmiş Günler (1919), Tefvik Fikret (hayatı üzerine anılar, 1919), Ayrılıklar (1923), Damla Damla (1929), Anafartalar Kahramanı Mustafa Kemal'e Mülâkât (1930), Boğaziçi Yakında (1938), Atatürk'ü Özleyiş (anı, 1957), Atatürk'ün Hastalığı (1959), İstiklâl Yolunda (1960), Çanakkale'de Savaşanlar Dedi ki (1961).

LÂLE

Bir çiçeğim, adım lâle,
Gül, menekşe bana hâle!..
Bahçelerin melikesi,
Çıldırıtmı ben herkesi!..

Sarı, mor, al, beyaz, penbe,
Bulursun her rengi bende,
İnce ruhlu eski Türkler
Sümbülden çok beni sever.

Halifeler ellerinde
İhtişamla taşırlardı,
Sultanların bellerinde
Lâlelerden kemer vardı.

Renklerime bakarlardı,
Birçok isim takarlardı:
Sim-endâmlar, dûşîzeler,
Şâh-bânûlar, neler, neler!..

İlhâmıydım ben Nedîm'in,
Sevgilisi İbrahim'in.
Baylırdı şen vezirler!..
Sıra sıra bizi dizer.

Bahçıvanlar müşteriye:
"Buyurun üç yüz altın" diye
On üç bahar fakir, zengin,
Lâlelerle yaptı âyin.

İsmimi bir devre verdim,
Öyle makbul bir çiçektim.
Sonra beni unuttular;
Toprağımı kuruttular.

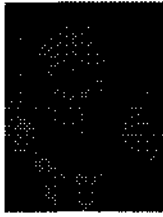
Hiç olmazsa hatıramı.
Siz çocuklar saklamaz mı?

DEĞİRMEN

Bak şu güzel değirmen
 Dönüyor her gün hemen,
 O, köyden az ötede,
 Tarlada bir köşede
 Tenha, tek bir kulübe
 Yüksek, sivri bir izbe:
 Kenarına damının,
 Ta yanına camının
 Dört tahta kol genilmiş,
 Hepsine bez serilmiş.
 Yel esince o bezler
 Şişer, kanada benzer,

MEKTEP AÇILDI

Güneş doğdu, güneş doğdu
 Tarlaları nura boğdu.
 Uyan çocuk, uyan çocuk
 Çekeceksin elbet zorluk!..
 Kaç aydır hep evde kaldın;
 Sazdan düdük yapıp çaldın.
 Ağaçların gölgeleri
 Yamaçların dereleri
 Hep ruhunu eğlendirdi,
 Hem başını dinlendirdi.
 Fakat artık nerde o yaz,
 Rüzgârlarla sallanan saz!
 Beyaz yelken, ince sandal,
 Mavi deniz, yanık kaval
 Dertli çoban, sâkin sürü?
 Haydi artık derse yürü!
 Hazan aldı, hazan oldu,
 Yapraklar da artık soldu.
 Bahar şimdi mekteplerde,
 Dolaşma sen başka yerde!

YUSUF ZİYA ORTAÇ

Şair ve yazar (D. 1895, İstanbul- Ö. 11 Mart 1967).

Ortaöğrenimini Vefa İdadisi ve Alyans İzzailit Okulu'nda tamamladıktan sonra dışarıdan sınava girerek Darülfünun'un edebiyat bölümünü bitirdi (1915). İzmit, Galatasaray ve Mercan Sultanileri ile İstanbul'daki yabancı özel okullarda edebiyat öğretmenliği yaptı. Tek başına çıkardığı Şair (1918-19, 15 sayı) ve Orhan Seyfi'nin çıkarmaya başladığı Akbaba adlı haftalık mizah dergisini 1923'ten itibaren yönetti.

VIII. ve IX. Dönem Ordu Milletvekiliği yaptı. Sonra yine sahibi bulunduğu Akbaba dergisi ve yayınlarıyla uğraştı.

Şiirleri ilkin 1914'te Kehkeşan dergisinde, daha sonra Türk Yurdu, Servetifünun, Şair, İnci (1919), Büyük Mecmua (1919) dergilerinde yayımlandı. Mizahî şiirlerini ise Orhan Seyfi ile birlikte çıkardığı haftalık Diken (1918-20) dergisinde Çimdik imzasıyla yayımladı. Hecenin Beş Şairi'nden biri olarak yalın ve akıcı şiirleriyle tanındı.

ESERLERİ :

ŞİİR : Akından Akına (1916), Cenk Ufukları (1917), Aşıklar Yolu (1919), Yanardağ (1928), Bir Servi Gölgesi (1938), Kuş Cıvıltıları (çocuk şiirleri, 1938), Bir Rüzgâr Esti (Binnaz oyunu ile birlikte, 1962).

OYUN : Kördüğüm (1917), Binnaz (hece ölçüsü ile, manzum, 1918, filme de alındı), Şüphe (1918), Name (1919), Latife (manzum, 1923), Name (1919), Nikâhta Keramet (1923).

ROMAN : Kürkçü Dükkânı (1931), Şeker Osman (1932), Göç (1943), Sarı Çizmeli Mehmet Ağa (1956), Gün Doğmadan (1960).

GEZİ : Göz Ucuyla Avrupa (1958).

BİYOGRAFİ : İsmet İnönü (1946).

ESKİ EV

Köşede altın oymalı Edirne kavukluğu,
Üstünde çeşm-i bülbül sürahi
Yıldız serpintili mavi bir buğu...

Birinde kallâvisini dinlendirmiş asırlar,
Öbürünün ışık göğsünde
Geceler dolusu sırlar!..

Duvarı iki kılıcın gümüş çaprazı,
Sene 1053 amel-i Şahin Usta
Üstünde tâlik yazı...

Çeliğine su vermiş kral kellelerinin kanı,
Bir vuruşta parçalanmış
Kimbilir kaç şövalyenin kalkanı!...

Raflarda Beykoz işlerinin ıslıl ıslıl hevengi,
Ve sedirler üstünde has bahçeler açan
Üsküdar çatmalarının ateş rengi...

Islak gözlü cariyeler uzanmış onlara,
Ve kafeslerin ardından bakarlar
Yelkenleri zafer dolu kalyonlara!...

ÖYLE BİR GÜNDE

Özlüyorum cedlerimin döğüştüğü cenkleri:
Başımda çelik tolga, eğri kılıç elimde,
Geniş omuzlarımda zırhların hevenkleri,
Ve tirkeşim belimde!

Gözlerim bileyden yeni çıkmış bir bıçak,
Yanaklarımda bıyıkların kangal kangal zenciri
Bir vuruşta kâfiri boydan boya iki şak
Edecek kadar pazılarım iri!

Özlüyorum o eski çağları:
Şimşek nallı rüzgâr atlar üstünde,
Dağlar aşıyor dağları...
Yaşasaydım aaah öyle bir günde!

Olsaydım Osman Gazi'nin bir neferi:
Çakır pınar'da ben yatsaydım pusuya
Kaçırsaydım Tekfurun gelini Nilüfer'i,
Adını ben verseydim Bursa'dan geçen suya!

Ne olurdu ah altı asır önce bulsaydım
Kendimi sallar kayan Marmara denizinde.
Ne olurdu ah düşüp boğulsaydım
Suya seccade salan Süleyman'ın izinde!

Olsaydım Hacı İlin dört bin erinden biri,
Ben de Sırpsındığı'nda döğüşseydim.
Dağlarda uğuldarken akıncıların tekberi,
Canevime bir kargı saplanıp düşseydim!

Fatih Akşemseddin'le konuşurken o gece,
O dağın yırtmacından dinleseydim onları.
Dolmabahçe önünden ben çekseydim Haliç'e
Kızaklara bindirip kalyonları!

Özengimi öpseydi Nemçeli kırallar,
Affettirmek için kusurlarını!
Sinan'ın köprülerinde şakırdatıp nallar,
Zorlasaydım Viyana surlarını

Özlüyorum Malazgird'i, Niğboluyu, Kosova'yı,
Şimşek nallı rüzgâr atlar üstünde.
Dalkılıçlar biçerken ovayı...
Yaşasaydım aaah öyle bir günde!

HATIRALAR

Yedi kat toprağa sor: kaç sene, kaç bin sene tam,
Kattı göz nûrunu ilk harcına dünyanın atam!

Şu dehâ kavsi kemerler, şu dehâ nûru çini,
Sardı ecdadımın aşkıyla bu yurdun içini!

Onun el değdiği her zerreyi ürperme bürür,
Tunç, alev güller açar; kubbede mermer köpürür!

Çalkanır ismini andıkça denizler, karalar:
O masal yüzlü Oğuzlar, Hüseyin Baykaralar!

Kimdi bir hamlede sarkıp kuşatanlar Hindi?
Narı dünyayı tutan Gazneli bir şahindi!

Kayalardan denizin yolduğu tel tel şu yosun;
Saçdır belki de Pîri Reisin, Barbarosun!

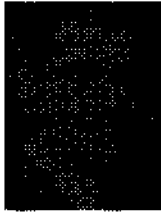
İbn-i Sina büyük alıyla asırlar kuşatıp
Doğdu: İnsanlığa bir merhale açsın diye tıp!

Ceddidir bin senelik felsefenin Fârabi
Düşünen başlar onun emrine hâlâ tâbi...

Bir Fuzûliye açıktır şu gönüllerdeki sır,
Aşk onun ülkesidir, geçsede yüzlerce asır!

Gizli bir bûse dudaklarda Nedîmin yâdı,
Bir alev kâhkahadır onda gönül feryadı...

Her seher vakti bulutlar bize İtrîyi taşır,
Ağaran gökte o tekbîri duyan Tanrılaşır...

HASAN ÂLİ YÜCEL

Devlet adamı, şair ve yazar (D.17 Aralık 1897, İstanbul- Ö. 26 Şubat 1961).

Vefa İdadisi, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü (1921) mezunu. Bir süre İzmir ve İstanbul liselerinde edebiyat ve felsefe öğretmenliği yaptı. Millî Eğitim Bakanlığı müfettişliği, orta öğretim genel müdürlüğü görevlerinde bulundu (1933). 1935 yılından itibaren V., VI., VII. ve VIII. Dönem İzmir Milletvekilliği yapan Hasan Âli Yücel, Celal Bayar'ın kurduğu kabinede (1938) 7 yıl süreyle Millî Eğitim Bakanlığı yaptı. Bakanlığı döneminde yönetimine yurtdışından uzman getirilerek Ankara Devlet Konservatuarı ile Köy Enstitüleri kuruldu (1940), dünya klasiklerinin Bakanlıkça çevrilip yayımlanması çabası başlatıldı (1941). 1950 seçimlerini kaybedince İstanbul'a yerleşti. İş Bankası Kültür Yayınları'nı yönetti. 27 Mayıs İhtilalinden sonra kurucu meclis üyeliğine seçildi (1961). 1921'den başlayarak şiir, makale ve denemeleri Dergâh, Yarın (1923), Yeni Mecmua (1923-36) ve Hayat'ta (1926-28) yayımlandı. Ayrıca Akşam, Cumhuriyet ve Dünya gazetelerinde makaleler yazdı.

ESERLERİ :

İNCELEME : Ruhیات Elifbesi (1924), Türk Edebiyat Nümuneleri (Hıfzı Fikret ve Hammamizade İhsan'la, 1926), Tarih-i Kadim ve Doksan Beşe Doğru (T.Fikret'ten yeni harflerle, 1928), Mevlânâ'nın Rubailer (1932), Goethe, Bir Dehanın Romanı (1932), Türk Edebiyatına Toplu Bir Bakış (1932), Fransa'da Kültür İşleri (1936), Bir Türk Hekimi ve Eseri (1937), Fazıl Ahmet (1937),

Türkiye'de Orta Öğretim (1938), Maarifle İlgili Söylev ve Demeçler (2 cilt, tarihsiz), Dâvâm (Kenan Öner'le ilgili dâvânın savunması, 1947), Dâvâlar ve Neticesi (1950), Edebiyat Tarihimizden (1. cilt: Yakup Kadri, 1957).

ŞİİR : Dönen Ses (1933), Sizin İçin (çocuk şiirleri, 1938), Dört Hayvan, Bir İnsan (1943), Mevlânâ (1952), Dinle Benden (1960), Allah Bir (1961).

DENEME- MAKALE : Pazartesi Konuşmaları (1937), İçten-Dıştan (1938), Hürriyete Doğru (1955), İyi Vatandaş- İyi İnsan (1956), Hürriyet Gene Hürriyet (2 cilt:1960-1966), Kültür Üzerine Düşünceler (1974).

GEZİ : Kıbrıs Mektupları (1957), İngiltere Mektupları (1958), Geçtiğimiz Günlerden (1990).

ŞARKI

Sen bezmimize geldiğin akşam seher olmaz,
Aşkın beni sermest ediyorken keder olmaz.
Ölsem de senin uğruna canım heder olmaz,
Sen bezmimize geldiğin akşam neler olmaz.

Dalgın ve ilâhî eriten bir bakışın var,
Bir anda bütün ruhumu birden yakışın var.
Karşımda peniler gibi nazar akışın var,
Sen bezmimize geldiğin akşam neler olmaz.

KENDİMDEN KENDİME

Sundular aşk dolusun vecd ile aldım, içtim;
 Sonra uzattım sana, al dedim, almam dedin.
 Senin geçtiğin yoldan, çoktan beri vazgeçtim,
 Vahdet meyhanesinde kal dedim, kalmam dedin.

Bir şevk uyandı bende, hal bu ya; gönül bu ya;
 Aşka gelip atıldım, coşkun akan şu suya.
 Ulu Tanrım boğmadı, içtim ben doya doya;
 Varlık sonsuz bir derya, dal dedim, dalmam dedin.

Kendini bulmayana hak menzili ıraktır;
 Gönül verme ikbale, bir muvakkat duraktır;
 Kaygısız ömür sürmek insan için bir haktır;
 Verilmeyen bu hakkı çal dedim, çalmam dedin.

Bağlatma sen gönlünü bir ince saç teline;
 Verme sakın dümeni başkasının eline;
 Kendin şişir yelkeni, bakma talih yeline;
 Gemini enginlere sal dedim, salmam dedin.

GEL ANLAT

Hem aşkım, hem ümidim, hem de neş'emsin;
Nesin sen kız, gel anlat, sen benim nemsin?
Hayalimden geçen her sırra mahremsin,
Nesin sen kız, gel anlat, sen benim nemsin?

İçinden kükriyen bir eski volkandım,
Senin sevginle birden sarsılıp yandım.
Nasıl yaktın, ki ben bir damla al kandım,
Nesin sen kız, gel anlat, sen benim nemsin?

ALLAH BİR

Tek hür varlık, senindir ancak;
Hürriyettir kemâle varmak.

Hür mutlaktır, bağımsız, adsız;
Eflâki aşar, uçar kanatsız.

Mirâç, bu türlü bir uçuştur;
Rûh oldu uçan, ne mutlu kuştur.

Uçsuz bu fezâ, durak yok onda;
Bir küll bu, yakın uzak yok onda.

Serbestçe Nebî uçup yol aldı.
Cibril fakat yoruldu, kaldı.

Tevhîdine erdi Fahr-i âlem,
Üstün çıktı melekten âdem,

Sen, böyle irâde eylemiştin;
Mahbûbuna öyle söylemiştin.

Her istediğin olur muhakkak,
Hürriyetin oldu çünkü mutlak,

Bir nebzesi var onun beşerde,
Yok olsa sorum ne hayr ü şerde?

Baskıyla, cebirle olmaz imân,
İkrâha yasak deyince Kur'an.

Hürriyetsiz ibâdet olmaz,
Hürriyetsiz diyânet olmaz.

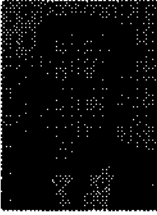
Allahına bağlanınca kullar,
Birden ağırlır önünde yollar.

Hürriyete yaklaşır içinden,
Tevhîde varır bu yolda dinden

İmâna yakışmıyor esâret,
Hür olmadadır bütün selâmet.

İslâmiyet bu kurtuluştur,
Hürriyeti dinde bir buluştur.

Feyz aldım onun hakikatinden,
Kurtuldum esirlik âfetinden.

HALÛK NİHAT PEPEYİ

Şair (D. 1898, Katerin/ Selanik - Ö. 28 Mayıs 1972, İstanbul).

Kadıköy Sultanisi'ni (1918), Mülkiye Mektebi'ni (1921) bitirdi. Anadolu'nun çeşitli yerlerinde bucak müdürlüğü ve kaymakamlık yaptı. İstanbul'da Vali Yardımcılığı (1939-40) ve Emniyet Müdürlüğü'nden (1942-43) sonra Emniyet Genel Müdürü (1946-47) oldu.

X. Dönem Kütahya ve XI. Dönem İstanbul Milletvekilliği yaptı.

ESERLERİ :

ŞİİR : Geçmiş Zaman Masalları (manzum olarak Şah İsmail ile Gülizar hikâyesi, Tamar Hatun ile Süleyman Şah adlı yapma destan, 1928), Türk Destanına Giriş (ilk kitabındaki ilk uzun şiire manzum Tahir ile Zühre'yi ekleyerek, 1934), Çanakkale Destanı (1936), Mütareke Destanı (1938), Millî Mücadele Destanı (1940), Erenler, Gaziler (1951), Türk Destanından (1952).

TAMAR HATUN İLE SÜLEYMAN ŞAH DESTANINDAN

Geçmiş zaman içinde, şanlı bir hünkâr vardı.
 Şimdi bin taçlı dünya ona vaktiyle dardı.
 Kudretinin önünde dünya bir boşluk gibi,
 Haznesinin yüz yılda bulunmaz dibi,
 Sarayının ilk katı bile Hind'i görürdü.
 Bulutların eteği burcuna sürünürdü.
 Bulamazdı yolunu içine düşen adam;
 Ömrüm belki yetişmez bir katını anlatsam!
 Gökte bütün yıldızlar çırağıydı sarayın,
 Onları tutuşturmak vazifesiydi ayın.
 Kale duvarlarının birer dağdı her taşı,
 Boyunu düşünenin bile dönerdi başı.

Pehlivan boyu gibi ağaçları yükselir;
 Akşam her yaprağına aşık bir bülbül gelir.
 Kadir Mevlâm bu şehri cennet gibi yaratmış,
 Özünü cevher yapmış, suyuna Zemzem katmış.
 Her kervanın uğrağı her gurbetin vuslatı,
 Bu şehir erenler şehri, kıymetlerin kıymeti.
 Minareler Allah'a yalvaran duaları,
 Ulu Mevlâ'mdı zaten bu yüce şehrin yâri.
 Mes'ut sayılmıyordu bir defa görmeyenler,
 Cenneti imrendiren bu yer, bu mukaddes yer:
 Allah'ın cemâlinden yere aksetmiş gûya,
 Bu yer Kılınçsarı'nın payitahtıdır, Konya!..
 Kılınçsarı Türklüğün bükülmez kılıcıydı,
 Nice kâfir başını kendi eliyle kırdı...
 Ömrünü baştan başa cenk içinde geçirdi,
 Birinden çıkmamışken bir yenisine girdi.

ÇANAKKALE DESTANI'NDAN

Toplar uyandırıyor bugün arzı uykudan,
Kanlı bir ağız gibi tan yerinde ufuklar.
İşte ihtiyar toprak sarsılıyor korkudan,
Bugün toplar diyor ki: Akdeniz'de kavgı var.

Titriyor Akdeniz'in gülen tatlı suları,
Soluklarını tuttu gök bakınca denize.
Görününce demirden, ateşten orduları,
Sandılar Çanakkale artık gelecek dize.

Gemiler yanaştıkça tutuşan kayalara,
Değişiyor dağların şekilleri ansızın.
Her tepenin sırtında kanayan birer yara,
Çanakkale zelzele kaynağıdır dünyanın.

Ayaklanmış geliyor Britanya adaları,
Önüne katmış Yenizeland, Kanadaları.
Ağırlıktan kabarmış denizler yükseliyor,
Yer taşımaz askerle işte düşman geliyor.

CENK BAŞLIYOR

Bir kıyamet başladı Malâzgirt ovasında,
Tekin değil nârası dostlar bugün davulun.
Kuş bannmaz oklardan dağında, havasında,
Kartallar kendinize başka gökyüzü bulun!

Gün kendisi saklasın, kılıç parıltısından.
İşte karşı karşıya, iklim padişahları.
Korkudan titremede hisarlar çatısından,
Bir kuruntu kaplamış doğacak sabahları.

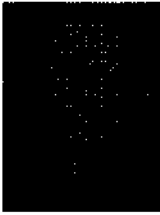
Koç yiğitler her biri, tıpkı çınar irisi,
Sıra tepeler gibi ardarda; dalga dalga.
Cihan pehlivanları; her ölü, her dirisi.
Cenge katılmak için cümle kalkmış ayağa!

Malâzgirt'te bu sabah hâyâlden farksız gerçek,
Yeni bir ses bulacak, destanlar ayrı ayrı.
Bu savaşla tarihe kahramanlar geçecek,
Fatihlerin burada alevlendi ruhları!

Secdeye kapanarak yalvanyor Alpaslan,
"Ey yerleri, gökleri var eden ulu Tanrım!
Ben âciz bir kulunum; sende güç, sende ferman,
Senden meded olmazsa ben kanınca kadarım!"

Cennet kâfirin malı, İslâm köle olur mu?
Bizi yoktan var eden, ey cihanın sahibi,
Katında suçum varsa bağışla kusurumu.
Beni din düşmanıma mahcup etme Yarabbi!

Ölümsüz göklerinden dualarımı dinle!
İslâmın sancağını yıldızlarına yükselt!
Askerlerimi arttır, cenkte meleklerinle,
Ya şerefimle gazi, ya şevkimle şehid et!

FARUK NAFİZ ÇAMLİBEL

Şair ve yazar (D.18 Mayıs 1898, İstanbul- Ö. 8 Kasım 1973).

Bakırköy Rüştiyesi, Hadıka-i Meşveret İdadisi mezunu. Tıp Fakültesi'ndeki yüksek öğrenimini bitirmeden Kayseri'de öğretmenliğe başladı (1922). Uzun yıllar Ankara ve İstanbul okullarında edebiyat öğretmenliği yaptı.VIII., IX., X. ve XI. Dönem İstanbul Milletvekilliği yaptı. 27 Mayıs 1960 ihtilâlinde sonra diğer D.P'îlilerle Yassıada'da yargılandı. 15 ay kadar tutuklu kaldı. Beraat ettikten sonra politikayı bırakarak sadece şiir yazdı. 1973 sonbaharında bir gemiyle çıktığı Akdeniz gezisi sırasında kalp krizinden öldü.

Şiire Birinci Dünya Savaşı yıllarında aruzla yazdığı şiirlerle başladı. Hece ölçüsünde büyük başarı göstererek hecenin beş şairinden biri sayıldı. Ancak son yıllarında şiirlerini yeniden aruzla yazdı. En ünlü şiiri, Ulukışla yoluyla Kayseri'ye giderken edindiği izlenimleri anlattığı Han Duvarları'dır. Anayurt (1933) adlı bir dergi de çıkarmış olan Faruk Nafiz, Akbaba, Karikatür gibi mizah dergilerinde Çamdeviren, Deli Ozan imzalarıyla mizahi şiirler yayımladı.

ESERLERİ :

ŞİİR : Şarkın Sultanları (aruzla, 1919), Gönülden Gönüle (aruzla, 1919), Çoban Çeşmesi (1919, Han Duvarları şiiri bu kitabında yer alır), Dinle Neyden (1919), Suda Halkalar (aruzla, 1928), Bir Ömür Böyle Geçti (seçme şiirleri, 1933), Elimle Seçtiklerim (seçme şiirleri, 1934), Akarsu (1937), Akıncı Türküleri (1938), Heyecan ve Sükûn (seçme şiirleri, 1959), Zindan Duvarları (aruzla, 1967), Han Duvarları (seçme şiirleri, 1969).

OYUN : Canavar (manzum oyun,1925), Akın (manzum oyun, 1932), Özyurt (1932), Kahraman (1933), Ateş (1939), Dev Aynası (1945), Yayla Kartalı (1945).

ROMAN : Yıldız Yağmuru (1945). Ayrıca okul piyesleri vardır. Oyunlarının yeni baskıları 1965'ten itibaren yapıldı.

ÇOBAN ÇEŞMESİ

Derinden derine ırmaklar ağlar
Uzaktan uzağa çoban çeşmesi.
Ey suyun sesinden ağlayan bağlar,
Ne söyler şu dağa çoban çeşmesi?

"Gönlünü Şirin'in aşkı sarınca
"Yol almış hayatın ufuklarınca,
"O hızla dağları Ferhat yarıncı
"Başlamış akmağa çoban çeşmesi..."

O zaman başından aşkındı derdi,
Mermeri oyardı, taşı delerdi.
Kaç yanık yolcuya soğuk su verdi,
Değdi kaç dudağa çoban çeşmesi!

Vefâsız Aslı'ya yol gösteren bu,
Kerem'in sazına cevap veren bu,
Kuruyan gözlere yaş gönderen bu...
Sızmadı toprağa çoban çeşmesi.

Leylâ gelin oldu, Mecnun mezarda,
Bir susuz yolcu yok şimdi dağlarda,
Ateşten kızaran bir gül arar da
Gezer bağdan bağa çoban çeşmesi.

Ne şâir yaş döker, ne âşık ağlar,
Târihe karıştı eski sevdâlar:
Beyhûde seslenir, beyhûde çağlar
Bir sola, bir sağa çoban çeşmesi!...

HAN DUVARLARI

Yağız atlar kışnedi, meşin kırbaç şakladı,
 Bir dakika araba yerinde durakladı.
 Neden sonra sarsıldı altımda demir yaylar,
 Gözlerimin önünden geçti kervan-saraylar...
 Gidiyordum, gurbeti gönlümde duya duya,
 Ulukışla yolundan Orta Anadolu'ya.
 İlk sevgiye benzeyen ilk acı, ilk ayrılık!
 Yüreğimin yaktığı ateşle hava ılık;
 Gök san, toprak san, çıplak ağaçlar san...
 Arkada zincirlenen yüksek Toros dağları,
 Önde uzun bir kışın soldurduğu etekler,
 Sonra dönen, dönerken inleyen tekerlekler...

Ellerim takılırken rüzgârların saçına,
 Asıldı arabamız bir dağın yamacına.
 Her tarafta yükseklik, her tarafta ıssızlık,
 Yalnız arabacının dudağında bir ısıklık.
 Bu ısıklıkla uzayan, dönen, kıvrılan yollar,
 Uykuya varmış gibi görünen yılan yollar,
 Başını kaldırarak boşluğu dinliyordu.
 Gökler bulutlanıyor, rüzgâr serinliyordu.
 Serpilmeye başladı bir yağmur ince ince.
 Son yokuş noktasından düzlüğe çevrilince
 Nihâyetsiz bir ova ağırttı benzimizi,
 Yollar bir şerid gibi ufka bağladı bizi.
 Gurbet beni muttasıl çekiyordu kendine.
 Yol, hep yol, dâima yol... bitmiyor düzlük yine.
 Ne civârda bir köy var, ne bir evin hayâli;

Sonun ademdir, diyor insana yolun hâli.
 Arasıra geçiyor bir atlı, iki yayan.
 Bozuk düzen taşların üstünde takırdayan
 Tekerlekler yollara bir şeyler anlatıyor,
 Uzun yollar bu sestten silkinerek yatıyor...

Kendimi kaptırarak tekerleğin sesine
Uzanmışım, kalmışım, yaylının şiltesine.

Bir sarsıntı... uyandım uzun süren uykudan;
Geçiyordu araba yola benzer bir sudan.
Karşıda hisar gibi Niğde yükseliyordu,
Sağ taraftan çingirak sesleri geliyordu;
Ağır ağır önümden geçti deve kervanı,
Bir kenarda görüldü beldenin vîran hanı.
Alaca bir karanlık sarmadayken her yeri
Atlarımız çözüldü, girdik handan içeri.
Bir devâ bulmak için bağrındaki yaraya,
Toplanmıştı garibler şimdi kervan-saraya.
Bir noktada birleşmiş vatanın dört bucağı,
Gurbet çeken gönüller kuşatmıştı ocağı.
Bir panlıtı gördü mü gözler hemen dalıyor,
Göğüsler çekilerek nefesler daralıyor.
Şişesi is bağlamış bir lâmbanın ışığı,
Her yüze çiziordu bir hüzün kırışığı.
Gitgide birer âyet gibi derinleştiler
Yüzlerdeki çizgiler, gözlerdeki çizgiler...

Yatağımın yanında esmer bir duvar vardı,
Üstünde yazılarla hatlar karışmışlardı:
Fânî bir iz bırakmış burada yatmışsa kimler,
Aygın baygın mânîler, açık saçık resimler...
Uykuya varmak için bu hazîn günde erken,
Kapanmayan gözlerim duvarlarda gezerken
Birdenbire kıpkızıl birkaç satırla yandı,
Bu dört mısra değildi, sanki dört damla kandı.
Ben garib çizgilerle uğraşırken baş başa,
Rastlamıştım duvarda bir şâir arkadaşına:

On yıl var ayrım Kına Dağı'ndan
Baba ocağından, yâr kucağından
Bir çiçek dermeden sevgi bağından
Hudûdtan hudûda atılmışım ben.

Altında da bir târîh: Sekiz mart otuz yedi...
 Gözüm imzâ yerinde başka bir ad görmedi.
 Artık bahtın açıktır, uzun etme, arkadaş!
 Ne hudûd kaldı bugün, ne askerlik, ne savaş.
 Araya gitti, diye içlenme bahânna;
 Hudûttan götürdüğün şân yetişir yârına!...

Ertesi gün başladı gün doğmadan yolculuk,
 Soğuk bir mart sabahı... buz tutuyor her soluk.
 Ufku tutuşturmadan fecrin ilk alevleri.
 Arkamızda kalıyor şehrin kenar evleri.
 Bulutların ardında gün yanmadan sönüyor,
 Höyükler bir dağ gibi uzaktan görünüyor...
 Yanımızdan geçiyor ağır ağır kervanlar,
 Bir derebeyi gibi kurulmuş eski hanlar.
 Biz bu sonsuz yollarda varıyoruz, gitgide,
 İki dağ ortasında boğulan bir geçide.
 Sıkı bir poyraz beni titretirken içimden,
 Geçidi atlayınca şaşırdım sevincimden:
 Ardımda kalan yerler anlaşıırken bahârla,
 Önümdeki arâzi örtülü şimdi karla.
 Bu geçid sanki yazdan kış ayınıyordu,
 Burada son fırtına son dalı kınıyordu...
 Yayılmız tüketirken yolları aynı hızla,
 Savrulmaya başladı karlar etrafımızda.
 Karlar, etrafı beyaz bir karanlığa gömdü;
 Kar değil, gökyüzünden yağın beyaz ölümdü...
 Gönlümde can verirken köye varmak emeli,
 Arabacı haykırdı: "İşte, Arablı belii!"
 Tanrı yardımcısı olsun gayrı yolda kalana,
 Bir menzile vararak atları çektik hana.

Bizden evvel buraya inen üç, dört arkadaş
 Kurmuştlar tutuşan ocağa karşı bağdaş.
 Çatırdayan çalılar dört cana can katıyor,
 Kimi haydud, kimi kurd masalı anlatıyor...

Gözlerime çökerken ağır uyku sisleri,
 Çiçekliyor duvarı ocağın akisleri.
 Bu akisle duvarda çizgiler belirliyor,
 Kalbime, ateş gibi, şu satırlar giriyor:

Gönlümü çekse de yârin hayâli
 Aşmaya kudretim yetmez cibâli
 Yolcuyum, bir kuru yaprak misâli
 Rüzgârın önüne katılmışım ben

Sabahleyin gökyüzü parlak, ufuk açıldı.
 Güneşli bir havada yaylınız yola çıktı...
 Bu gurbetten gurbete giden yolun üstünde
 Ben üç mevsim değişmiş görüyordum üç günde.
 Uzun bir yolculuktan sonra İncesu'daydık,
 Bir handa, yorgun argın, tatlı bir uykudaydık.
 Gün doğarken bir ölüm rûyâsıyla uyandım,
 Baş ucumda gördüğüm şu satırlarla yandım:

Garîbim, nâmıma Kerem diyorlar
 Aslı'mı el almış, harâm diyorlar
 Hastayım, derdime verem diyorlar
 Maraş'lı Şeyhoğlu Satılmışım ben

Bir kitâbe kokusu duyuluyor yazında,
 Korkanım, yaya kaldın bu gurbet çıkmazında.
 Ey Maraşlı Şeyhoğlu, evliyâlar adağı!
 Bahtına lânet olsun aşmadınsa bu dağı.
 Az değildir, varmadan senin gibi yurduna,
 Post verenler yabanın hayduduna, kurduna!..

Arabamız tutarken Erciyes'in yolunu:
 "Hancı, dedim, bildin mi Maraşlı Şeyhoğlu'nu?"
 Gözleri uzun uzun burkulu, kaldı bende;

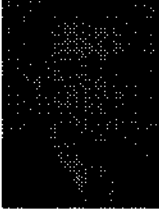
Dedi :

Hana sağ indi, ölü çıktı geçende!
Yaşaran gözlerimde her şey artık değişti,
Bizim garip Şeyhoğlu buradan geçmemişti...
Gönlümü Maraşlı'nın yaktı kara haberi.
Aradan yıllar geçti, işte o günden beri
Ne zaman yolda bir han rastlasam irkilirim.
Çünkü sizde gizlenen derdleri ben bilirim,
Ey köyleri hudûda bağlayan yaslı yollar,
Dönmeyen yolculara ağlayan yaslı yollar!
Ey garib çizgilerde dolu han duvarları,
Ey hanların gönlümü sızlatan duvarları!..

KISKANÇ

Sakin bir söz söyleme... yüzüme bakma sakın!
Sesini duyan olur, sana göz koyan olur.
Düşmanımdır seni kim bulursa cana yakın,
Anan bile okşasa benim bağrım kan olur..

Dilerim Tanrı'dan ki, sana açık kucaklar
Bir daha kapanmadan kara toprakla dolsun!
Kan tükürsün adını candan anan dudaklar,
Sana benim gözümle bakan gözler kör olsun!

AHMET HAMDİ TANPINAR

Şair ve yazar (D.23 Haziran 1901, İstanbul- Ö. 24 Ocak 1962).

Orta öğrenimini Vefa, Kerkük, Antalya Sultanilerinde tamamladıktan sonra İstanbul Edebiyat Fakültesi'ni bitirdi (1923). Erzurum, Konya, Ankara liseleri, Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü ve İstanbul Kadıköy Lisesi'nde edebiyat, Güzel Sanatlar Akademisi'nde estetik ve sanat tarihi öğretmenliği yaptı (1923-39). İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'ne profesör olarak atandı (1939). VII. Dönem Maraş milletvekiliği yaptı. 1946 yılından sonra bir müddet Millî Eğitim Bakanlığı müfettişliği ve Akademi'deki hocalığının ardından eski görevi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı profesörlüğüne döndü (1949). Bu görevini ölümüne kadar sürdürdü.

İlk şiirleri 1921 yılından itibaren Dergâh, Millî Mecmua, Hayat, Görüş dergilerinde çıktı. 1932 yılından sonra yazdığı şiirleri Varlık, Ağaç, Görüş, Oluş, Ülkü, İstanbul dergilerinde yayımlandı. Şiirlerinin küçük bir bölümünü ölümünden bir yıl önce kitaplaştırdı. Şiirlerinden çok romanları ve edebiyat tarihi araştırmalarıyla tanındı. Psikolojik tahlillere geniş yer verdiği hikâye ve romanlarında batılılaşma ve gelenekler arasında kalarak arayışlar ve tıkanmalar içinde bunalan kişileri anlattı.

ESERLERİ :

ŞİİR : Şiirler (1961), Bütün Şiirler (1989), Seçmeler (Enis Batur tar., 1992). Eserlerinin yeni baskıları Dergâh Yayınevi'nce yapılıyor.

HİKÂYE : Abdullah Efendi'nin Rüyalari (1943),

Yaz Yağmuru (1955).

ROMAN : Huzur (1949), Saatleri Ayarlama Enstitüsü (1962), Sahnenin Dışındakiler (1973), Mahur Beste (1975), Aynadaki Kadın (1987).

İNCELEME : Tefik Fikret (1937), Namık Kemal Antolojisi (1942), 19. Asır Türk Edebiyatı Tarihi I (1949, gen.2. bas., 1956), Yahya Kemal (1962), Edebiyat Üzerine Makaleler (yay. haz. Zeynep Kerman, 1969).

DENEME : Beş Şehir (1946). Yaşadığım gibi (1972).

MEKTUP : Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Mektupları (Zeynep Kerman tar., 1974).

BURSA'DA ZAMAN

Bursa'da bir eski cami avlusu.
 Küçük şadırvanda şakırdayan su,
 Orhan zamanından kalma bir duvar...
 Onunla bir yaşta ihtiyar çınar,
 Eliyor dört yana sâkin bir günü,
 Bir rüyâdan arta kalmanın hüznü
 İçinde, gülüyor bana derinden,
 Yüzlerce çeşmenin serinliğinden,
 Ovanın yeşili, göğün mavisii,
 Ve mîmârlerin en ilâhisi...

Bir zafer müjdesi burda her isim...
 Sanki tek bir anda gün, saat, mevsim.
 Yaşıyor sihrini geçmiş zamanın,
 Hâlâ bu taşlarda gülen rûyanın,
 Güvercin bakışlı sessizlik bile
 Çınlıyor bir sonsuz devam vehmiyle,
 Gümüşlü bir fecrin zafer aynası,
 Muradiye, sabrın acı meyvası,
 Ömrünün timsali beyaz nilüfer.
 Türbeler, camiler, eski bahçeler.
 Şanlı hikayesi binlerce erin,
 Sesi nabzım olmuş hengâmelerin
 Nakleder yâdını gelen, geçene...
 Bu hayalde uyur Bursa her gece.
 Her şafak onunla uyanır, güler
 Gümüş aydınlıkta serviler, güller
 Serin hülyâsıyla çeşmelerinin
 Başındayım sanki bir mûcizenin
 Su sesi ve kanat şakırtısından,
 Billûr bir âvize Bursa'da zaman.

Yeşil türbesini gezdik dün akşam;
 Duyduk bir musikî gibi zamandan.
 Çinilere sinmiş Kur'an sesini;
 Fetih günlerinin saf neş'esini,
 Aydınlanmış buldum tebessümünle...

İsterdim bu eski yerde seninle
 Baş başa uyumak son uykumuzu,
 Bu hayâl içinde... ve ufkumuzu.
 Çepeçevre kaplasın bu ziyâ, bu renk
 Havayı dolduran uhrevî âhenk.
 Bir ilâh uykusu olur elbette;
 Ölüm bu tılsımlı ebediyette;
 Belki de rüyası büyük cedlerin,
 Beyaz bahçesinde su seslerinin.

BİR GÜL BU KARANLIKLARDA

Bir gül, bu karanlıklarda
Sükûta kendini mercan
Bir kadeh gibi sunmada
Zamanın aralığından.

Başında bu mucizenin
Sesler kokular ve renkler,
Ebediyet kadar derin
Ve uzak hayali bekler.

Ve diyor fecirden berrak
Sesiyle her ürperişte,
Geceyi yumuşatarak:
"Bütün göz yaşların işte!...

Serinletmesin ne çıkar
Bu ümitsiz yalvarışı,
Hiçbir meyva, ne de pınar,
Ne de günlerin akışı!"

"Yetmez mi bu müjde sana,
Aydınlaştırsam alnını,
Ben her rüyayı zamana
Taşıyan yıldız kervanı!"

NE İÇİNDEYİM ZAMÂNIN

Ne içindeyim zâmanın,
Ne de büsbütün dışında.
Yek-pâre, geniş bir ânın
Parçalanmaz akışında.

Bir gârib rûyâ rengiyle
Uyuşmuş gibi her şekil.
Rüzgârdaki yaprak bile
Benim kadar hafif değil.

Başım, sükûtu öğüten
Uçsuz, bucaksız değimen.
İçim, murâdına ermiş
Abasız, postsuz bir derviş.

Kökü bende bir sarmaşık
Olmuş dünya sezmekteyim,
Mavi, masmavi bir ışık
Ortasında yüzmekteyim.

HER ŞEY YERLİ YERİNDE

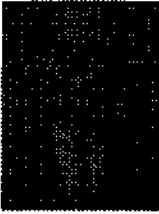
Her şey yerli yerinde; havuz başında servi
Bir dolap gıcırıyor uzaklarda durmadan,
Eşya aksetmiş gibi tılsımlı bir uykudan,
Sarmaşıklar ve böcek sesleri sarmış evi.

Her şey yerli yerinde; masa, sürahi, bardak,
Serpilen aydınlıkta dalların arasından
Büyülenmiş bir ceylân gibi bakıyor zaman
Sessizlik dökülüyor bir yerde yaprak yaprak.

Biliyorum gölgede senin uyuduğunu
Bir deniz mağarası kadar kuytu ve serin
Hazların âleminde yumulmuş kirpiklerin
Yüzünde bir tebessüm bu ağır öğle sonu.

Belki rüyâlarındır bu tâze açmış güller,
Bu yumuşak aydınlık dalların tepesinde,
Bitmeyen aşk türküsü kumruların sesinde,
Rüyâsı ömrümüzün çünkü eşyaya siner.

Her şey yerli yerinde bir dolap uzaklarda
Azapta bir ruh gibi gıcırıyor durmadan,
Bir şeyler hatırlıyor belki maceramızdan
Kuru güz yaprakları uçuşuyor rüzgârda.

AHMET KUTSİ TECER

Şair ve yazar (D. 1901, Kudüs - Ö. 23 Temmuz 1967, İstanbul).

Kadıköy Sultanisi'nde başladığı orta öğrenimini Halkalı Ziraat Okulu'nda tamamladıktan sonra, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nü bitirdi (1930). Bir süre kaldığı Paris'ten dönüşünde Ankara ve Sivas liselerinde edebiyat öğretmenliği, Sivas'ta Millî Eğitim Müdürlüğü (1930-34) yaptı. Avrupa'da öğrenci müfettişliği, Millî Eğitim Bakanlığı'nda Yüksek Tedrisat Müdürlüğü ile Talim ve Terbiye Dairesi üyeliği görevlerinde bulundu. VI. Dönem Adana ve VII. Urfa Milletvekilliği yaptı. Sonraki görevleri, Ankara Devlet Konservatuarı öğretmenliği (1946), Fransa'da öğrenci müfettişliği ve kültür ataşeliği (1949) ile ölümüne kadar süren İstanbul liselerinde yaptığı edebiyat öğretmenliği oldu.

Hecenin beş şairi arasında olan Ahmet Kutsi Tecer, içten, duygulu memleket şiirleri kadar oyunlarıyla da tanındı. Ankara'da Görüş (1930-32) adlı bir dergi çıkaran ve folklor araştırmalarına katkılarda da bulunan Tecer'in şiirleri Dergâh ve Millî Mecmua'da (1921-25) başlayarak çoğunlukla Varlık (1933-35), Oluş (1939), Yücel (1941), Ülkü (1941-45), Türk Düşüncesi (1953-54) son yıllarda yine Varlık (1960) dergilerinde yayımlandı.

ESERLERİ :

ŞİİR : Şiirler (Sivas,1932)

OYUN : Köşebaşı (1947), Bir Pazar Günü (1959), Koçyiğit Köroğlu (1969), Satılık Ev (oyun.1961, basılmadı).

İNCELEME : Köy Temsilleri (1940).

NERDESİN

Geceleyin bir ses böler uykumu,
İçim ürpermeyle dolar: - Neredesin?
Arıyorum yıllar var ki ben onu.
Âşıkıyım beni çağıran bu sesin.

Gün olur sürüyüp beni derbeder,
Bu ses rüzgârlara kanşır gider
Gün olur peşimden yünür beraber,
Ansızın haykır bana: - Neredesin?

Bütün sevgileri atın içimden,
Varlığımı yalnız ona verdim ben,
Elverir ki bir gün bana derinden,
Ta derinden bir gün bana "Gel!" desin.

ORDA BİR KÖY VAR UZAKTA

Orda bir köy var uzakta,
○ köy bizim köyümüzdür.
Gezmesek de, tozmasak da
○ köy bizim köyümüzdür.

Orda bir ev var uzakta,
○ ev bizim evimizdir.
Yatmasak da, kalkmasak da
○ ev bizim evimizdir.

Orda bir ses var uzakta,
○ ses bizim sesimizdir.
Duymasak da, tınmasak da
○ ses bizim sesimizdir.

Orda bir dağ var uzakta.
○ dağ bizim dağımızdır.
İnmesek de, çıkmasak da
○ dağ bizim dağımızdır.

Orda bir yol var uzakta,
○ yol bizim yolumuzdur.
Dönmesek de, varmasak da
○ yol bizim yolumuzdur.

BESBELLİ

Besbelli ölümüm sabahleyindir
İlk ışık korkuyla girerken camdan,
Uzan, başucumda perdeyi indir,
Mum olduğu gibi kalsın akşamdan.

Sonra koş terlikle haber vermeye,
"Kiracım bu sabah can verdi" diye,
Üç beş kişi duysun ve belediye
Beni kaldırmaya gelsin, odamdan.

Evden çıkar çıkmaz omuzda tabut,
Sen de eller gibi adımı unut,
Kapımı birkaç gün için açık tut,
Eşyam bakakalsın diye arkamdan.

MURADİYE'DE AKŞAM

Tırman, akşamleyin, Muradiye'den.
Uzaklaşan günün sesini dinle.
Bir kırık basamak, bir taş merdiven,
Bekliyor çıkalım diye seninle.

Yalnız çıkacaksın şimdi... Bir revak
Altında oturup dinleneceksin.
Birden bir kumrunun sesi taşıyacak,
Günün arkasından söyleneceksin:

"-Temmuzdu, buraya geldik beraber,
akşam ne güzeldi, Tunca ne süzgün!
Nasıl öyleydi eski çiniler
İkinci Murad'ın koydurduğu gün..

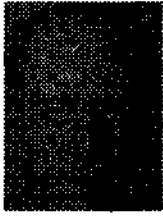
İBRAHİM

Bir gece Urfa'da Halil-rahman'da
 Suda ay doğduğu garip zamanda
 İçimde hicranlı bir bülbül sesi
 Altımda seccade bir gül bahçesi
 Üstümde yıldızlar önümde havuz
 Pınl pınl bir aşk gecesi temmuz
 Orada sularla baş başa kaldım
 Asırlar boyunca hülyaya daldım

Hâcer'den uzakta Kâbe'den ırak
 Ne gökte bir haber ne kuş ne burak
 Sanki Tanrısın uzak kederde
 Nemrud'un ateşe attığı yerde
 Şimdi oturduğum gibi İbrahim
 O benim yerimde, ben o, o benim

İbrahim'i dile getiren masal
 Bu gece içimde canlandı dal dal
 Nemrud'u, ateşi yanımda duydum
 Gurbeti, hicranı canımda, duydum
 Ayıldım hülyadan bülbül sesiyle
 Ayın doğmasıyla suyun aksine

Urfa, destan yurdu bu eski belde
 Nice efsaneler yaşar dilinde
 Toprağın öz oğlu öz kızı Urfa
 Bin kere hem şehit hem gazi Urfa
 Güneyde Türklüğün demir kalesi
 Bu gece içimde Urfa'nın sesi

KEMALETTİN KAMU

Şair (D. 15 Eylül 1901, Bayburt- Ö. 6 Mart 1948 Ankara).

İstanbul Erkek Muallim Mektebi son sınıf öğrencisi iken Milli Mücadele'nin başlaması üzerine Ankara'ya geldi (1920). Matbuat ve İstihbarat Müdürlüğü ile Anadolu Ajansı'nda çalışmaya başladı. Savaş sonrası İstanbul'a giderek dışarıdan imtihanla diploma aldı ve Anadolu Ajansı muhabiri olarak gönderildiği (1933) Paris'te kaldığı beş yıl içinde siyasal bilgiler öğrenimi yaptı. Dönüşünde VI. ve VII. Dönem Rize ve VIII. Dönem Erzurum Milletvekili oldu.

Edebiyatımızda "gurbet şairi" olarak ün kazanan Kamu'nun şiirleri, mütareke yıllarında Büyük Mecmua (1919), Milli Mücadeleden sonra Dergâh (1921), daha sonra Varlık (1933-34), Oluş (1939) dergilerinde, yazıları Hakimiyet-i Milliye ve Yenigün gazetelerinde yayımlandı. Hece ve aruz ölçüleriyle savaş, aşk, gurbet konularında yazdığı şiirleri ölümünden sonra Kemalettin Kamu, Hayatı, Şahsiyeti ve Şiirleri (Rıfat Necdet Evrimer tar.1949) adlı kitapta toplandı. Aruzla yazdığı şiirleri, Cumhuriyet dönemindeki Türkçe'nin aruz ölçüsüne uygulanışına ilginç bir örnek olarak gösterildi. Ayrıca, Paris'te bulunduğu yıllarda Fransız şiiriyle yakından ilgilenerek simgeci şair Mallarmé'den üç şiir çevirdi.

"Doğup büyüyen yerlerden uzakta, gurbette olmak Kamu'nun ruh dünyasında soyut bir gurbet duygusu yaratmış ve bu duygu, şairi gizemci bir gurbet anlayışına götürmüştür, (...) 'Kimsesizlik', 'Bingöl Çobanları', 'Gurbet' adlı şiirleriyle hep hatırlanacak olan Kamu'nun şiirimizde 'zaman' konusunu işleyen ender şairlerden biri olduğunu da söylemek gerekir" (Eray Canberk).

BİNGÖL ÇOBANLARI

"Daha deniz görmemiş bir çoban çocuğuyum,
 Bu dağların eskiden âşinasıdır soyum,
 Bekçileri gibiyiz ebenced buraların.
 Bu تنها derelerin, bu vahşi kayaların
 Görmediği gün yoktur sürü peşinde bizi.
 Her gün aynı pınardan doldurup testimizi
 Kirlara açınız çingiraklarımızla..
 Okuma yok, yazma yok; bilmeyiz eski yeni;
 Kuzular bize söyler yılların geçtiğini.
 Arzu başlarımızdan yıldızlar gibi yüksek;
 Önümüzde bir sürü, yanımızda bir köpek,
 Doluşturup dururuz aynı daüssılayı.
 Her adım uyandırır ayrı bir hâturayı:
 Anam bir yaz gecesi doğurmuş beni burada,
 Bu çamlıkta söylemiş son sözlerini babam;
 Şu karşiki bayırda verdim kuzumu kurda,
 Suna'mın başka köye gelin gittiği akşam..
 Gün biter, sürü yatar ve sararan bir ayla
 Çoban hicranlarını basar bağına yayla.
 "Kuru bir yaprak gibi kalbini eline al"

Diye hıçkırır kaval:

"Bir çoban parçasısın, olmasan bile koyun,
 Daima eğceksin başkalarına boyun,
 Hülyana karışmasın ne şehir ne de çarşı;
 Yamaçlarda her akşam, batan güneşe karşı,
 Uçan kuşları düşün, geçen kervanları an,
 Mademki kara bahtın, adını koydu çoban!"
 Nasıl yaşadığından, ne içip yediğinden
 Çingirak seslerinin dağlara dediğinden

Anlattı uzun uzun;

Şehir uğultusundan bunalmış ruhumuzun
 Nadir duyabildiği taze bir heyecanla..
 Karıştım o gün bugün, bu zavallı çobanla,
 Bingöl yaylalarının mavi dumanlarına;
 Gönlümü yayla yaptım Bingöl çobanlarına...

GURBET

Gurbet o kadar acı
Ki ne varsa içimde,
Hepsi bana yabancı,
Hepsi başka biçimde!

Eriyorum git gide,
Elveda her ümide,
Gurbet benliğimi de
Bitirmiş bir içimde!

Ne arzum, ne emelim,
Yaralanmış bir elim,
Ben gurbette değilim,
Gurbet benim içimde!

İRŞAT

Sevgilim güvenme güzelliğine,
Senin de saçların tarumar olur;
Aldanma taliin pembe rengine,
Hayatın uzun bir intizar olur.

Sevgilim her insan doğarken ağlar,
Çiçeklerle açar, sularla çağlar,
Rehgüzân olur bahçeler, bağlar
Nihayet isimsiz bir mezar olur.

Sevgilim baksana bir yanda gülen,
Bir yanda gözünün yaşını silen,
Kimi benim gibi erir derdinden,
Kimi senin gibi bahtiyar olur!

Sevgilim senin de geçer zamanın,
Ne şöhretin kalır, ne hüsn-ü ânın,
Böyledir kanunu kahpe dünyanın,
Dört mevsim içinde bir bahar olur!

HÜSEYİN NAİL KUBALI

Şair (D.1903, Niğde - Ö. 13.10.1981).

İlk tahsilini İzmir'de, orta tahsilini Afyon, Konya ve Sivas'ta yaptı. İstanbul Lisesini bitirdikten sonra İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezun oldu. Maarif Vekâletinin açtığı imtihanı kazanarak Fransa'ya gitti. Paris'te doktorasını tamamlayarak Hukuk Doktoru olarak yurda döndü. 1936 yılından itibaren Amme Hukuku dersleri verdi. Ord. Prof. olarak görevini sürdürdü. Cumhurbaşkanı tarafından seçilen Cumhuriyet Senatosu Üyesi olarak Meclis'e girdi (1977- 1980).

İlk gençlik yıllarından itibaren sanat ve edebiyatla ilgilendi. Şiirleri "İçtihad" ve "Hayat" dergilerinde yayınlandı. "Anama" adlı şiiri uzun yıllar dillerden düşmedi.

ANAMA

Dağlar seçilmez oldu
Beller geçilmez oldu
Kevsere dönen sular
Sensiz içilmez oldu.

Gözden sızan yaş olsam,
Ölüne yoldaş olsam.
Gelen, geçen okurdu,
Mezarına taş olsam.

Solan bir güz gülüsün,
Ne sevilen ölüsün,
Kara toprakta değil,
Gönlümde gömülüsün.

İçime neler doldu,
Hayat bana derd oldu.
Mor sümbüllü vatanım,
Sensiz bir gurbet oldu.

Âh anam, şimdi nesin?
Söyleyemem neredesin?
Bir canlı hayal oldun,
Benimle her yerdesin.

Mahşerde, derler, anam.
Kavuşmak, inanamam.
İnansam da bu uzun.
Hasrete dayanamam.

Zâlim sel oya oya,
Yara açdı ovaya.
Bırakın ağlayayım,
Anama doya doya.

Bağın ne gülü kaldı,
Ne de bülbülü kaldı.
Yavrun böyle anasız,
Boynu бүкүлү kaldı.

Ana başda tac imiş.
Her derde ilâc imiş.
Bir evlâd pîr olsa da.
Anaya muhtaç imiş.

YURDUMUN DAĞLARINA

Ey güzel yurdumun çamlı dağları,
Her biri bir çeşid namlı dağları.
Gürgenli, ardıçlı, çamlı dağları,
Şu yüce duruşla ne şanlısınız!

Kervan geçirmeyen beller sizdedir,
Şahin uçurmayan yeller sizdedir.
Delinib köpüren seller sizdedir,
Ezelden beri mi dumanlısınız?

Hey, başı gökleri bürüyen dağlar,
Yollara dizilip yürüyen dağlar,
Gönlümü peşinde sürüyen dağlar,
Bilmem neden böyle tez canlısınız!

Erciyes, Toroslar, Ey Hasan Dağı,
Hepiniz ün almış yiğit yatağı.
Yananım andıkça eski şen çağı,
Bulunmaz derdime dermanlısınız.

Ey birbirine sarılan dağlar,
Dağlara yaslanan çiğdemli bağlar.
Dışınız yeşerir, içiniz ağlar,
Sizde benim gibi hicranlısınız.

ŞARKI

Yaz bir sarışın kızdı sıcak, neş'eli pür his,
 Öksüz kanayan kalbimi okşardı, sarardı.
 Bir gamlı hayal etdi onu ufka çöken sis
 Bahtım gibi, aşkım gibi kırlar da sarardı.

Sermest ötüşen kumruların nağmesi dindi,
 Yapraklar ölüb kirlı siyah toprağa indi.
 Eyvah bu garip ruha ölüm korkusu sindi,
 Bahtım gibi, aşkım gibi kırlar da sarardı.

ARİF NİHAT ASYA

Şair ve yazar (D. 7 Şubat 1904 - İnceğiz Köyü / Çatalca - Ö. 5 Ocak 1975, Ankara).

Çocukluğu yoksulluk içinde geçti. İlk ve orta öğrenimini çeşitli okullarda tamamladı. İstanbul Darülmuallimin (Yüksek Öğretmen Okulu) mezunu (1927). Anadolu'nun çeşitli kentlerinde ve Kıbrıs'ta edebiyat öğretmenliği ve yöneticilik yaptı. IX. Dönem Seyhan Milletvekilliğinde bulundu. Ankara Gazi Lisesi öğretmenliğinden sonra emekliye ayrıldı (1962). Yeni İstanbul ve Babıali'de Sabah gazetelerinde siyasî ve edebî yazılar yayımladı. Daha çok şiirleriyle, özellikle Bir Bayrak Rüzgâr Bekliyor ve Fetih Marşı adlı şiirleriyle ün kazandı.

Arif Nihat Asya'nın şiirlerinde milliyetçilik konusu ağır basar. Bayrak ve vatan konularında bir çok şiir yazdı. Son yazdığı şiirlerde mistik konulara yöneldi.

Şiirlerini serbest, hece ve aruz ölçüleriyle yazdı, ebced hesabıyla tarihler düşürdü. 'Dilciliğin emrinde bir sanat değil, sanatın emrinde bir dilcilik' olduğu anlayışını savundu.

Bütün bu söylenenlerin ışığında, Arif Nihat Asya'nın şiirinin taşıdığı çok zengin dinî ve tasavvufî motiflerden ötürü, onun bir dua şairi olduğunu söyleyebiliriz. Cumhuriyet döneminde dinî duyarlılıkla şiir yazan şairlerin en önemlilerinden biri olduğu şüphesizdir.

ESERLERİ :

ŞİİR : Heykeltıraş (1924), Yastığımın Rüyası (1930), Ayetler (1936), Bir Bayrak Rüzgâr Bekliyor (1946), Kubbe-i Hadra (Mevlânâ üzerine, 1956), Rubaiyyat-ı Arif (1956), Kovada Kalan (1962), Kökler ve Dallar (1964), Kıbrıs Rubailer (1964), Nisan (1964), Emzikler (1964), Dualar ve Aminler (1967), Kova Burcu (1967), Aynalarda Kalan (1969), Avrupa'dan Rubailer (1969), Şiirler (1971).

DÜŞÜNCE- DENEME : Kanatlar ve Gagalar (özdeyişler, 1964), Enikli Kapı (1964).

DUA

I

Biz, kısık sesleriz.. minareleri,
Sen, ezansız bırakma, Allaah'ım!

Ya çağır şurda bal yapanlarını;
Ya kovansız bırakma, Allaah'ım!

Mahyasızdır minareler... göğü de
Kehkeşansız bırakma, Allaah'ım!

Müslümanlıkla yoğrulan yurdu
Müslümansız bırakma, Allaah'ım!

Bize güç ver... cihâd meydanını
Pehlivansız bırakma, Allaah'ım!

Kahraman bekleyen yığınlarını
Kahramansız bırakma, Allaah'ım!

Bilelim hasma, karşı koymasını;
Bizi cansız bırakma, Allaah'ım!

Müslümanlıkla yoğrulan yurdu
Müslümansız bırakma, Allaah'ım!

Yarının yollarında yılları da
Ramazansız bırakma, Allaah'ım!

Ya dağıt kimsesiz kalan sürünü,
Ya çobansız bırakma, Allaah'ım!

Bizi sen sevgisiz, susuz, havasız
Ve vatansız bırakma, Allaah'ım!

Müslümanlıkla yoğrulan yurdu
Müslümansız bırakma, Allaah'ım !

NAAT

Seccaden kumlardı...
.....
.....

Devirlerden, diyarlardan
Gelip göklerde buluşan
Ezanların vardı!

Mescit mü'min, mimber mü'min...
Taşardı kubbelerden Tekbîr,
Dolardı kubbelere "âmin"!

Ve mübarek geceler, dualarımız,
Geri gelmeyen duâlardı...
Geceler, ki pınl pınl,
Kandillerin yanardı!

Kapına gelenler, yâ Muhammed,
- Uzaktan, yakından-
Mü'min döndüler kapından!

Besmele, ekmeğimizin bereketiydi;
İki dünyada azîz ümmet,
Muhammed ümmetiydi.

Konsun - yine- pervazlara
Güvercinler;
"Hû hû" lara karışsın
Âminler...
Mübarek akşamdır;
Gelin ey Fâtihalar, Yâsin'ler!

Şimdi seni ananlar,
Anıyor ağlar gibi...
Ey yetimler yetimi,

Ey garipler garibi;
 Düşkünlerin kanadıydın,
 Yoksulların sahibi...
 Nerde kaldın ey resûl,
 Nerde kaldın ey Nebî?
 Günler, ne günlerdi, yâ Muhammed;
 Çağlar ne çağlardı:
 Daha dünyaya gelmeden
 Mü'minlerin vardı...
 Ve birgün, ki gaflet
 Çöller kadardı,
 Halîme'nin kucağında
 Abdullah'ın yetimi,
 Âmine'nin emaneti ağlardı!
 Hadîce'nin koncası,
 Âişe'nin gülüydün.
 Ümmetinin gözbebeği,
 Göklerin resûlüydün...
 Elçi geldin, elçiler gönderdin...
 Ruhunu Allah'a,
 Elini ümmetine verdin.
 Beşiğin, yurdun, yuvan
 Mekke'de bunalırsan
 Medine'ye göçerdin.

Biz bu dünyadan nereye
 Göçelim, yâ Muhammed?
 Yeryüzünde riya, inkâr, hiyanet
 Altın devrini yaşıyor...
 Diller, sayfalar, satırlar
 (Ebû Leheb öldü.) diyorlar:
 Ebû Leheb ölmedi, yâ Muhammed;
 Ebû Cehil, kıtalar dolaşıyor!

Neler duydu şu dünyada
 Mevlid'ine hayran kulaklarımız:
 Ne adlar ezberledi, ey Nebî,
 Adına alışkın dudaklarımız!
 Artık, yolunu bilmiyor;
 Artık, yolunu unuttu
 Ayaklarımız!

Kâbe'ne siyahlar
 Yakışmamıştır, yâ Muhammed,
 Bugünkü kadar!

Haset, gururla savaştı;
 Gurur, Kafdağı'nda derebeyi...
 Onu da yaralarlar kanadından,
 Gelse bir şefkat meleği...
 İyiliğin türbesine
 Türbedar oldu iyi!

Vicdanlar sakat
 Çıkmadan yanına.
 İyilikler getir, güzellikler getir
 Âdem oğullanna!

Şu gördüğün duvarlar ki
 Kimi, Tâiftir, kimi Hayber'dir...
 Fethedemedik ya Muhammed,
 Senelerdir!

Ne doğruluk, ne doğru;
 Ne iyilik, ne iyi...
 Bahçende en güzel dal,

Unuttu yemiş vermeyi...
 Günahın kursağında
 Haramların peteği!
 Bayram yaptı yabancılar:
 Semâve'yi boşaltıp
 Sâve'yi doldurdular...

Atını hendeklerden- bir atlayışta.
 Aşırdı aşırıanlar...
 Ağlasın Yesrib,
 Ağlasın Selman'lar!

Gözleri perdeliyen toprak,
 Yüzlere serptiğin topraktı...
 Yere dökülmeyecekti, ey Nebî ,
 Yabancıların gözünde kalacaktı!

Konsun, yine, pervazlara
 Güvercinler;
 (Hû hû) lara kanşsın
 Âminler...
 Mübarek akşamdır;
 Gelin ey Fâtiha'lar, Yâsin'ler!

Ne oldu, ey bulut,
 Gölgelediğin başlar?
 Hatırında mı, ey yol,
 Bir aziz yolcuyla
 Aşarak dağlar taşlar,
 Kafile kafile, kervan kervan
 Şimale giden yoldaşlar?

Uçsuz, bucaksız çöllerde,
 Yine, izler gelenlerin,
 Yollar gideceklerindir.
 Şu Tekbîr getiren mağara,
 Örümceklerin değil;
 Peygamberlerindir, meleklerindir...
 Örümcek ne havada,
 Ne suda, ne yerdeydi...
 Hakkı göremiyen
 Gözlerdeydi!

Şu kuytu, cinlerin mi;
 Perilerin yurdu mu?
 Şu yuva - ki bilinmez,
 Kuşları hüdhüd müdür, güvercin mi, kumru mu?-
 Kuşlarını, bir sabah,
 Medine'ye uçurdu mu?
 Ey Abva'da yatan ölü,
 Bahçende açtı dünyânın
 En güzel gülü;
 Hatıran, uyusun çöllerin
 İlık kumlarıyla örtülü!

Dinleyene, hâlâ,
 Çöller ses verir:
 "Yâley!" susar,
 uğultular gelir.
 Mersiye okur Uhud,
 Kaside söyler Bedir.
 Sen de bir hac günü,
 Başta Muhammed, yanında Ebûbekir;

Gidenlerin yüz bin olup dönüşünü
Destan yap, ey şehir!

Ebûbekir'de nûr, Osman'da nurlar...
Kureyş ululan, karşılarında
Meydan okuyan bir Ömer bulurlar;
Alî'nin önünde kapılar açılır,
Alî'nin önünde eğilir surlar.
Bedir'de, Uhud'da, Hayber'de
Hakk'ın yiğitleri, şehîd olurlar...
Bir mutlu günde, ki ölüm tatlıydı;
Yerde kalmazdı ruh... kanadlıydı.

Konsun, yine, pervazlara
Güvercinler;
(Hû hû) lara karışsın
Âminler..
Mübarek akşamdır;
Gelin ey Fâtîha'lar, Yâsin'ler!

Vicdanlar, sakat çıkmadan,
Yâ Muhammed, yarına;
İyiliklerle gel, güzelliklerle gel
Âdem oğullanna!
Yüreklerden taşsın
Yine, imanlar!
İtrî, bestelesin Tekbîr'ini;
Evliyâ, okusun Kur'an'lar!
Ve Kur'anı göz nûrûyla çoğaltsın
Kayışzade Osman'lar!

Na'tini Gaalip yazsın, Mevlid'ini Süleyman'lar!
Sütunları, kemerleri, kubbeleriyle
Geri gelsin Sinan'lar!
Çarpılsın, hakikat niyetine
Cenaze namazı kıldırانlar!

Gel, ey Muhammed bahardır...
 Dudaklar ardında saklı
 Âminlerimiz vardır!...
 Haccdan döner gibi gel;
 Mi'rac'tan iner gibi gel;
 Bekliyoruz yıllardır!

Bulutlar kanad, rüzgâr kanad;
 Hızır kanad, Cibril kanad;
 Nisan kanad, bahar kanad;
 Âyetlerini ezber bilen
 Yapraklar kanad...
 Açılsın göklerin kapıları,
 Açılsın perdeler, kat kat!
 Çöllere dökülsün yıldızlar;
 Dizilsin yollarına
 Yetimler, günahsızlar!
 Çöl gecelerinden, yanık
 Türküler yapan kızlar
 Sancağını saçlarıyla dokusun;
 Bilâl-i Habeşî sustuysa
 Ezanlarını Dâvûd okusun!

Konsun, yine, pervazlara
 Güvercinler;
 (Hû hû) lara kanşın
 Âminler...
 Mübarek akşamdır;
 Gelin ey Fâtîha'lar, Yâsin'ler!

BAYRAK

Ey mavi göklerin beyaz ve kızıl süsü...
Kız kardeşimin gelinliği, şehidimin son örtüsü,

Işık ışık, dalga dalga bayrağım,
Senin destanını okudum, senin destanını yazacağım.

Sana benim gözümle bakmayanın
Mezarını kazacağım.
Seni selâmlamadan uçan kuşun
Yuvasını bozacağım.

Dalgalandığın yerde ne korku, ne keder...
Gölgede bana da, bana da yer ver!
Sabah olmasın, günler doğmasın ne çıkar:
Yurda ay- yıldızının ışığı yeter.

Savaş bizi karlı dağlara götürdüğü gün
Kızılığında ısındık;
Dağlardan çöllere düşürdüğün gün
Gölgene sığındık.

Ey şimdi süzgün, rüzgârlarda dalgalı;
Barışın güvercini, savaşın kartalı...
Yüksek yerlerde açan çiçeğim
Senin altında doğdum,
Senin dibinde öleceğim.

Tarihim, şerefim, şiirim her şeyim;
Yeryüzünde yer beğen..
Nereye dikilmek istersen,
Söyle, seni oraya dikeyim!

BİR BAYRAK RÜZGÂR BEKLİYOR

(Ziya İlhan Zaimoğlu'na)

Şehitler tepesi boş değil,
Biri var bekliyor,
Ve bir göğüs nefes almak için,
Rüzgâr bekliyor.

Türbesi yakışmış bu kutlu tepeye.
Yattığı toprak belli,
Tuttuğu bayrak belli
Kim demiş Meçhul Asker diye?

Destanını yapmış, kasideye kanmış
Bir el iki ahretten uzanmış.
Edeple gelip birer birer
Öpsün diye faniler.

Öpelim temizse dudaklarımız
Fakat basmasın toprağına
Temiz değilse ayaklarımız.

Rüzgârını kesmesin gövdeler...
Sesinden yüksek çıkmasın
Nutuklar, kasideler!

Geri gitsin alkışlar geri..
Geri gitsin ellerin
Yapma çiçekleri

Ona oğullardan, analardan
Dilekler yeter
Yazın sarı kışın beyaz
Çiçekler yeter..

Söyledi söyleyenler demin
Gel süngülü yiğit alkışlasınlar,
Şimdi sen söyle söz senin!

Şehitler tepesi boş değil,
Toprağını kahramanlar bekliyor
Ve bir bayrak dalgalanmak için
Rüzgâr bekliyor.

Destanı öksüz, sükutu derin
Meçhul askerin,

Türbesi yakışmış bu kutlu tepeye;
Yattığı toprak belli
Tuttuğu bayrak belli
Kim demiş Meçhul Asker diye?

FETİH MARŞI

Yelkenler biçilecek, yelkenler dikilecek,
Dağlardan çekdiriler, kalyonlar çekilecek..
Kelpetenlerle sûrun dişleri sökülecek!

Yürü: hâlâ ne diye oyunda, oynastasın?
Fâtih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın!

Sen de geçebilirsin yârdan, anadan, serden...
Senin de destanını okuyalım ezberden,
Haberin yok gibidir taşıdığın değerden.

Elde sensin dilde sen, gönüldesin, baştasın.
Fâtih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın!

Yüzüne çarpmak gerek zamanenin fendini!
Göster: kabaran sular nasıl yıkar bendini!
Küçük görme, hor görme - delikanlım- kendini!

Şu kırık âbideyi yükseltecek taştasın;
Fâtih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın!

Bu kitaplar Fâtih'tir, Selim'dir, Süleyman'dır.
Şu mihrap Sinanüddin, şu minare Sinan'dır.
Haydi artık uyuyan destanını uyandır!

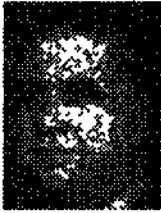
Bilmem neden gündelik işlerle telâştasın,
Kızım sen de Fatihler doğuracak yaştasın...

Delikanlım, işaret aldığın gün atandan,
Yürüyeceksin.. Millet, yürüyecek arkandan,
Sana selâm getirdim Ulubatlı Hasan'dan.

Sen ki burçlara bayrak olacak kumaştasın,
Fatih'in İstanbul'u fethettiğin yaştasın!

Bırak bozuk saatler yalan yanlış işlesin,
Çelebiler çekilip haremlerde kışlasın.
Yürü aslanım fetih hazırlığı başlasın!

Yürü hâlâ ne diye kendinle savaştasın,
Fatih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın!..

MEHMET FARUK GÜRTUNCA

Şair ve yazar (D. 1904, Edirne- . 6 Ağustos 1982, İstanbul).

Edirne İlköğretmen Okulu'nu bitirdi. Bir süre öğretmenlik yaptı. Öğretmenlik yaparken Dişçilik Fakültesi'ne devam etti ve mezun oldu. Daha sonra yayıncılığa başlayarak, Cumhuriyet dönem-
inin etkili çocuk dergilerinden Çocuk Sesi (1932), Afacan (1934), Gelincik (1936), Çocuk Gözü (1945), dergilerini çıkardı. Yetişkinlere yönelik olarak da Okul ve ğretmen, Her Ay, Her Hafta, Hergün (1953- 72) dergi ve gazetelerini yayımladı. XI. Dönem DP İstanbul Milletvekili olarak Parlamento'da bulundu (1957-60). Edebiyata şiirle başlayan Gürtunca, sonraki yıllarda tarihi konuları oyunlaştırdı, eski eserlerden sadeleştirmeler yaptı.

ESERLERİ :

ŞİİR : İlk Memba (1923), Çocuklara Şiir Kitabı (1928), Bu Arslana Dokunmayın (kahramanlık, 1939), Anadolu (kurtuluş savaşı şiirleri, 1939), Atatürk'e Ağıt: Millete Destan (1944), Bu Vatanı Dokunmayın (1946), Kıbrıs Destanı (1964), Tuna Gl (1971).

OYUN : Kanlı Akşam (manzum oyun, 1927), Oğuz Han (1971), Büyük Hakan Alparslan (1971), Fatih Sultan Mehmet (manzum, 1979).

ROMAN : Dağ Başında Aşk (1939).

DİĞER ESERLERİ : Peygamber Efendimizin Hayatı (Mustafa Darir'in Siyer-i Nebi'sinden sadeleştirme, 1965), Hadikats Sedâ (Fuzulî'den sadeleştirme, 1979)

DEMİRCİLER ŞARKISI

Dağıldıkça kıvıllıklar ocağımızdan,
Alnımızda sanatın bir ateşi yanar,
Örs başında sanınız bu ocağı bir ân,
Bize hayat, necat veren, bir kızıl pınar.

Biz ateşin çocuğuyuz, öz işçileriz,
Ocaktaki kıvıllığı candan severiz.
Şimdi eski küflenmiş bir demir parçası,
Biraz sonra elimizde beyaz bir çelik,

Kalmamıştır üzerinde en küçük pası,
Bu ocağa, bu ateşe biz gönül verdik.

Ateşlerin çocuğuyuz... öz işçileriz!
Kıvılcımlı bir ocağı candan severiz!....

SAKARYA BOYLARINDA

Biziz istiklâl için kahramanca cenk eden,
Sakarya boylarında kılıç oynatan biziz.
Ölüm saçan nefesi tâ.. şarktan garbe giden,
Ateşten gülleleri düşmana atan biziz!..

Biz düşmanı dökmüştük Akdeniz koylarına,
Kanı armağan ettik Sakarya boylarına!..

Bin cihandan güzeldir bizim Anadolu'muz,
Anne gibi severiz onun dört bir yanını,
Fedadır yalnız ona şu çelikten kolumuz,
Ölse bile kanımız çizer Türk vatanını!...

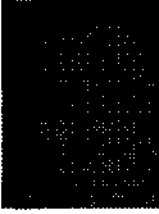
Düşmanı biz döktük Akdeniz koylarına,
Kanı armağan ettik Sakarya boylarına!..

EFELER

Kızıl ay yayarken gür saçlarını,
Mor dağlarda silâh çatar efeler,
Dolaşarak dağın yamaçlarını,
Mavzerden kurşunlar atar efeler!...

Birkaçı bir yanda ateşler yakar,
Ay alınlarına gümüş iz takar.
Çimene yaslanıp göklere bakar,
Yıldız ışığında yatar efeler!...

Dünyayı tutmuştur o efe adı,
Mavi cepkenidir onun kanadı,
Yiğitlikte bulur efeler tadı,
Bunu da cenklerde tadar efeler!....

ÖMER BEDRETTİN UŞAKLI

Şair (D. 1904, Uşak- Ö. 24 Şubat 1946, İstanbul).

1924 yılında Kabataş Lisesi'nden, 1927'de Mülkiye Mektebi'nden mezun oldu. Bursa Maliye Memurluğu; Manavgat, Ünye, Şavşat, Artvin ve Edremit kaymakamlıklarında bulundu. Mülkiye Müfettişliğine getirildi (1938). VII. Dönem Kütahya milletvekilliği yaptı. Yakacık Sanatoryumunda verem tedavisi görürken öldü.

Edebiyatımızda daha çok denizi anlatan bir şair olarak tanınan Ömer Bedrettin'in ilk şiirleri Millî Mecmua'da çıktı (1925). Görevleri dolayısıyla gezip gördüğü Anadolu'nun doğa güzelliklerinin etkisi altında hece ölçüsüyle bu görüntüleri anlatan içli, lirik şiirler yazdı. Şiirlerinin hemen tümüne hüznü duyular egemendir. Şiirleri, ayrıca Hayat (1926-29), Varlık (1933-41), Ülkü gibi dergilerde yayımlanmıştır.

ESERLERİ :

ŞİİR : Deniz Sarhoşları (1926, değiştirilmiş 2. bas., 1929), Yayla Dumanı (1934, 2. bas., seçme şiirleri, 1945), Sarıkız Mermerleri (1940), Bütün Eserleri (İnci Enginün tar. haz., 1988).

DENİZ SARHOŞLARI

Köpükten omuzları birbirine dayanmış.
Yüksek, mağrur başları akşam rengiyle yanmış.
Sahile koşuyorlar bak deniz sarhoşları!..

Bazen yırtık yelkenli bir sandala çarparak,
Bazen ufkun kıpkızıl şarabına taparak
Gitgide coşuyorlar bak deniz sarhoşları...

Rüzgârların ıslığı en yakın yoldaşları.
Yıllarca dövünerek içi yenmiş taşları
Bir anda parçalayıp doymak bu sarhoşlar...

Çılgın gönüllerinde aşkın en büyük kını.
Yosunlu kayaların o yeşil gözlerini
Deli âşıklar gibi oymak bu sarhoşlar!

BURSA'DA AKŞAM

Reşat Nuri Güntekin'e

Bugün de sonbahardan süzülüp doğdu akşam,
Dağların yere indi koyu, serin gölgesi;
Uludağ etekleri al ipekten bu akşam;
Düştü yeşil ovaya kubbelerin gölgesi!

Ufuklarda bu akşam ne sis var, ne bulut var;
Selvilerin içinde, bir alev "Emirsultan".
İçten dualar gibi geçiyor sanki rüzgâr,
Bir ilâhî adaya benziyen "Yıldırım"dan.

Ovada ince yollar gölgeleniyor işte;
Karşıdan renk içinde solgun ay görünüyor!
Güneşin son nurundan bir damlacık içmiş de,
Şu karşiki kulübe bir saray görünüyor!..

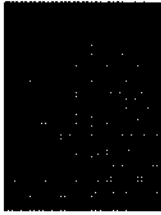
Gözlerime vurunca kubbelerin gölgesi,
Öz cenneti gönlümle seyrettim ben bu akşam.
Göklerde ne bir nefes, ne de bir kanat sesi,
Uludağ etekleri al ipekten bu akşam!...

YAYLA DUMANI

Gümüş bir dumanla kapandı her yer;
Yer ve gök bu akşam yayla dumanı;
Sürüler, çimenler, sarı çiçekler,
Beyaz kar, yeşil çam yayla dumanı!

Ben de duman olsam senin yerine,
Dağılsam dağların şu mahşerine;
Güzelin saçına ve gözlerine
Ben girsem, ben dolsam yayla dumanı!

Beni içlerine aldın ağ gibi,
Doldun gözlerime bir rüya gibi,
Ben de güneş gibi, yüce dağ gibi
İçinde kaybolsam yayla dumanı!..

SELAHATTİN BATU

Şair, yazar (D. 25 Aralık 1905, Eceabat - Ö. 24 Mayıs 1973, İstanbul).

İstanbul Yüksek Veteriner Okulu'nu (1925) bitirdi. Doktorasını Almanya'da yaptı. Dönüşünde öğretim üyesi olarak girdiği Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi'nde profesörlüğe yükseldi, buradan emekli oldu (1969). VII. Dönem Çanakkale milletvekilliği de yapan Batu, Ankara'da Suut Kemal Yetkin ile birlikte haftalık Sanat ve Edebiyat Gazetesi (1947)'ni çıkardı. Eski Yunan tragedyası doğrultusunda verdiği ve yabancı dillere çevrilip sahnelenen eserleriyle tanındı. Almanca'ya çevrilen ve Viyana Devlet Tiyatrosu'nda (1959) sahnelenen Güzel Helena adlı beş perdelik oyunu Bregenz Uluslararası Tiyatro Eserleri Yarışması'nda ikincilik kazandı. Şiirleri "Çağrı" ve "Hisar" dergilerinde yayımlandı.

ESERLERİ :

ŞİİR : Bursa'da Yeşiller (1949), Rüzgârlı Su (1962).

OYUN : İphigenia Tauriste (1942), Kerem ile Aslı (1943), Güzel Helena (oyun.1954, bas. 1959, Almanca'ya çevrildi, 1959), Oğuzata (oyun.1955, bas. 1961). Köroğlu (Adnan Saygun ile birlikte opera, 1973).

DENEME : İnsan ve Sanat (1940).

GEZİ : Romancero (1953), İsviçre Günleri (1966), Avusturya ve Venedik Günleri (1970), İspanya Büyüsü (1972).

MÜRVER ÇİÇEĞİ

Şu mürver çiçeği
Kimin gülüşü?
Şu gül tomurcuğu
Kimin bakışı?
Aç çiçeğim,
Gül tomurcuğum;
Sevgilimin gözü kaşı,
Bu Mürver çiçeği içinde,
Bir tatlı mavicik öyle,
Buğucuk buğucuk.
Bir tazecek ılık öyle
Gülücük gülücük,
Kırpik uçlarında çiğ,
Dudakları sıcacık...

Aç çiçeğim,
Gül tomurcuğum,
Özledim seni
Gel azıcık.

AYIŞIĞINDA SELVİLER

Ağır ağır
 Ayışığında sallanır,
 Kara yelpazeleri selvilerin,
 Yüzleri güler ölülerin.
 Karanlık kımıldar, dalgalanır.

Acır acır
 Toprağın yarası,
 -vakit iki cihan arası-
 canım yüceleri göresi gelir,
 toprağın ışığa yunası.

Panldar panldar
 Göklerin bir ucu,
 Sevgilerledir yıldızların göçü.
 Çatlar kabuğu Tanrıya değin,
 Göklere açılır toprağın içi.

Ağır ağır
 Ayışığında sallanır
 Kara yelpazeleri selvilerin.
 Kişiyi iyiye, güzele çağırır
 Beyaz elleri ölülerin.

O BÜYÜK KUŞLAR

O büyük kuşlar ki susarlar
 Dalıp sükut denen derine
 Seyrederler ovayı kayalardan
 Çekilip içlerine.

Onlar ki bulutlarda gezerler,
 Bitmeyen ışıklarda yüzerler,
 Değerler sırmadan kanatlarıyla
 Ağaran tanyerine.

Şakımazlar dallarda o kuşlar,
 Taşıyan onları rüzgâr rüzgâr,
 Kayalar gibi koparak kayalardan,
 Uçarlar uçarlar sevinçlerine.

O büyük kuşlar ki susarlar, sonsuz,
 Çekilip içlerine.

SITKI YIRCALI

Şair (D. 1908, Balıkesir - Ö. 30 Aralık 1988, İstanbul).

İstanbul Kabataş Erkek Lisesi'ni bitirdikten sonra (1928), İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. Doktorasını tamamladığı Paris'ten döndüğünde Balıkesir'de serbest avukatlık, Demokrat Parti İl Başkanlığı yaptı. IX., X. ve XI. Dönem Balıkesir Milletvekili olarak TBMM'de bulundu. Gümrük ve Tekel, İşletmeler, İktisat ve Ticaret, Basın, Yayın ve Turizm, Sanayi Bakanlığı yaptı (1954-60). 27 Mayıs ihtilalinden sonra Yassıada'da bir süre tutuklu kaldı. Aftan sonra avukatlığa döndü. 1975 yılında Adalet Partisi'nden senatör seçildi. Şiir ve yazıları 1940'lardan başlayarak İnsan, Dost gibi dergilerde yer aldı.

ESERLERİ :

ŞİİR : Kilitlenmiş Dünya (1959), Üçüncü Kadın İnsanları (ilk kitabındaki şiirleriyle, 1959), Narlı Kahvede Deli Divane (1966), Toprak Gemi (1986).

GEZİ : Batıya Kalkan Tren (1965).

GÖVDESİZ DAĞ

Unutmuş haber vermeyi kıyılarına,
 Duyurmadan geldiğini el-âleme, eş-dosta.
 Sıcak topraklarda,
 Seller sarhoş sarhoş sızıp kalıyor,
 Kimseyi göresi yok, göresi yok..

Çatlamış tarlalar otlar çöl sarısı,
 İnsan yüreğinde kıtlık, ekinde yanık sızısı.
 Kaptırmış serinliğini bir yaz ortası, bir mevsim yarısı,
 Sular utancından ters akıyor,
 Sesi yok, sesi yok..

İçlerinde bir sabahsız düş uyuyor,
 Taş kesilmiş bir karanlık soluyor.
 Kuyularda sahipsiz fısıltılar büyüyor,
 Sesler ara veriyor,
 Fakat ötesi yok, ötesi yok..

Eteklerinde gecesini, başında gündüzünü,
 Söküp ağaçlarını, aldım gözdesini,
 Bir tahta kılıçla yırttım toprak örtüsünü,
 Dağların içi bomboş,
 Gövdesi yok, gövdesi yok.

BOZKIR KUYUSU

Bir çam ağacını kıyıp kesmişler,
 Dalını kabuğunu soyup biçmişler,
 Bir bozkır kuyusuna seren etmişler.

Vur tahta bakracım vur kuyunun suyuna,
 Çıplak seren inlesin, ip dolansın boynuna.

Oğlanlar biçmiş kızlar tel tel örmüş keteni,
 Uzun mu uzun seren'in ipi.
 Derin mi derin kuyunun dibi.

Vur tahta bakracım vur karanlık suya.
 Gelen geçen su için tadına doya doya.

Bir bulutlu dağ başından bir tas yontmuşlar,
 Bir garip kuyu ağzına delip oturtmuşlar,
 Güneşin alnına terk edip unutmuşlar.

Vur tahta bakracım vur kuyunun dibine,
 Dök sularını serinlesin taş bileziğe..

Yaylanın buzludur rüzgârı, toprağı,
 Kızgın yaz günlerinde tuzludur tadı,
 Buğdayı, arpası, çiçeği sarı mı san.

Vur tahta bakracım vur kuyunun kalbine,
 Merhem olmaz başkası, bu yaylanın derdine.

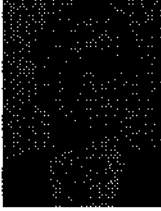
Bir ana yetimini zulmedip yaban etmişler,
 Sırtına bez torba, elinde değnek çoban etmişler.
 Bir lokma, bir hırka şan için kurban etmişler.

Vur tahta bakracım vur taş bileziğe,
Yetim çoban su içsin bağrına sine sine..

Yaylanın düzü çakıl, yolu dik, dağı sarpa,
At oynamaz, kervan geçmez, güneş yürür ay gider.

Kuyusunun dibi derin ağzı dar,
Gün göremez, gece iner kar girer.

Vurma artık tahta bakraç garip kuyu keyiflensin,
Yağmur yağdı; dertli seren bir mevsimcik dinlensin.

BEHÇET KEMAL ÇAĞLAR

Şair ve yazar (D.23 Temmuz 1908, Erzincan - Ö. 24 Ekim 1969, İstanbul).

İlk ve orta öğrenimini Bolu, Konya ve Kayseri'de tamamladı. Zonguldak Yüksek Maden Mühendis Mektebi'ni bitirdikten (1929) sonra Fransa'da staj yaptı. Dönüşünde İktisat Bakanlığı'nda memurluk, Halkevleri'nde müfettişlik (1935-39) yaptı. VII. ve VIII. Dönem Erzincan Milletvekilliği yaptı. TBMM Başkanlık Divanı Kâtip Üyeliğinde bulundu. 1948'de kendi isteğiyle milletvekilliğinden ve partisinden (CHP) istifa etti. Robert Kolej'de edebiyat öğretmenliği, İstanbul Radyosu'nda edebî danışmanlık yaptı. 27 Mayıs askerî darbesiyle işbaşına gelen generallerin seçtiği kurucu meclis üyeleri arasında yer aldı. Daha sonra TRT Yönetim Kurulu Başkanlığı, Akbank Neşriyat Müdürlüğü, TRT program uzmanlığı görevlerine getirildi. Görmeye Geldim adlı şiirini beğenen Atatürk'ten geniş himaye gördü. 10. Yıl Marşı şairi Behçet Kemal, Atatürk'ü abartmalı biçimde öven şiirler de yazdı. Şiirleri, kendi çıkardığı Şadırvan (1949) ile Hayat, Muhit, Varlık, Ülkü, İnkılapçı Gençlik, Türk Dili (1928-68) dergilerinde yer aldı. Ölümünden sonra adına kurulan Behçet Kemal Çağlar Armağanı ilk ve son olarak 1970'de Ceyhan Atıf Kansu'ya verildi.

ESERLERİ :

ŞİİR : Erciyes'dan Kopan Çiğ (1932), Burada Bir Kalp Çarpıyor (1933), Benden İçeri (1966), Behçet Kemal Çağlar / Son Şiirleri (1970).

OYUN : Çoban (1932), Atilla (1935).

DİĞER ESERLERİ : Halkevleri (inceleme, 1935), Hasan Ali Yücel ve Eserleri (1937), Hür Mavilikte (gezi, 1947), Dolmabahçe'den Anıtkabir'e Kadar (1955), Kur'an-ı Kerim'den İlhamlar (1966), Atatürk Denizinden Damlalar (1967), Battal Gazi Destanı (1968), Bugünün Diliyle Atatürk'ün Söylevleri (seçmeler, 1968), Malazgirt Zaferi'nden İstanbul Fethine (1971).

DADALOĞLU AĞZINDAN

Dört nala gidenler dökülür kalır,
 Ha kır atım eşkinden ha eşkinden!
 Azı dişleri de sökülür kalır,
 Beyler ahkâm kuradursun köşkünden.

Alır bizi deliklere tıkarmış,
 Dalkavuşu olsak nişan takarmış,
 Adımızı eşkiyaya çıkarmış,
 Ham ervah'lar ne anlasın pişkinden.

Şahin başım gibi döner havada,
 Bülbül gönlüm öter yuvada.
 Namımız söylenir Çukurovada,
 Dualar alınız nice düşkünden.

Dağlar dağa vura yiğit dayana,
 Kılıç çala bir o yan- bir bu yana,
 Yiğit bayraklara döne boyana,
 Al al ola sevdasından aşkindan.

Sular şaha kalkıp insan boğalar,
 Yıldızlar kurşuna dönüp yağalar.
 Âşık Ömer geçmem diyor ağalar,
 Dünya dönse yığıtlığın meşkinden.

KARACAOĞLAN AĞZINDAN

Duruldum göller gibi
 Kara Ceran iç gayri
 Serildim yollar gibi
 Çiğne çiğne geç gayri

Düzeldi gene hava
 Çıkarlar belki ava
 Bağrım çöl gönlüm ova
 Gel şehirden göç gayri

Sam kavurmuş gülümü
 Meyvam kırmış dalımı
 Keseceksen yolumu
 Bir gönlüm var baş gayri

Yosunlar göz yaşımdan
 Türer aşar başımdan
 Kendi mezar taşımdan
 Fark edilmem güç gayri

Yağ yağmur iplik iplik
 Mayamda var gariplik
 Derdim değil tabiblik
 Bana lokman hiç gayri

Korkma sanma kan olur
 Taze ay tırpan olur
 Kış günü harman olur
 Gel tarlamı biç gayri

Değilim nankör kalan
 Kadrini kara ceran
 Bilmezse Karacaoğlan
 Bir karaca piç gayri

YAZMIŞIM

Durulmuş kaynaktan içeyim derken
Köpük köpük taşa taşa yazmışım
Sararmış ekini biçeyim derken
Ateşin içine düşe yazmışım

Adın kanat kanat geçmiş gözümden
Zikre dönmüş çıkmaz olmuş sözümden
Meşk edermiş gibi alın yazımdan
Tahtaya yazmışım taşa yazmışım

Bilmemişim ne iş ne güç ne ayıp
Kırk yıllık belalım akli boşayıp
Hasretini meydan meydan yaşayıp
Vuslatını köşe köşe yazmışım

Gezer gibi göğün yedi katını
Dört nala sürmüşüm gönül atını
Hayallerden güzel hakiyatını
Gerçeğe yazmışım düşe yazmışım

Nice âşık gelmiş derdi tatmaya
Gönül konuşturup hüner satmaya
Güzellerin defterini tutmaya
Ben senin adını başa yazmışım

Gezmişim Bursayı Karsı Mardini
Göreceği yok önünü ardını
Bilmez insan oğlu insan derdini
Ben kurda yazmışım kuşa yazmışım

Âşık Ömer coşmuş söze gelince
Sevdiğim işveye naza gelince
Dalmış lâl olmuşum göze gelince
Kirpiğe yazmışım kaşa yazmışımı

FUAT ULUÇ

Şair (D. 1910, Manyas- Ö. 1968, Ankara).

1931'de Harp Okulu'nu bitirdi. Yurdun değişik yerlerinde görev yaptıktan sonra, 1960 yılında Çanakkale Jandarma Okulu Komutanı oldu. Bir ara Genelkurmay Harp Tarihi Dairesinde görev aldı. 1962 yılında kendi isteğiyle emekliye ayrıldı. Politik hayata atılan Fuat Uluç XIII. Dönem Mardin Milletvekili seçildi (1965).

1968 yılında kalp krizi sonucu vefat etti. Şiirleri sayıca zengin ve çeşitli olmasına rağmen, ancak ölümünden sonra, Milli Kültür Dergisinde yayınlandı.

ESERLERİ : "Bu Bir Masal Değildir", (Manzum Piyes), "Nazım Hikmet ve 1938 Harp Okulu Olayının Gerçek Yönü."

KOŞMA

Günler nasıl olsa geçiyor, fakat,
 Emiyor geceler sona bir türlü.
 Gayn gönül kuşum vurmuyor kanat,
 Nedense bir derin hüzne gömülü.

Çağırın bir ses yok adımı içten,
 Nasip almaz oldu ruhum sevinçten.
 Varlığın mânası ibaret hiçten,
 Koklamak imkânsız madem o gülü.

Hasret alev alev olunca birde,
 Görmeğe derman mı kalır gözlerde.
 Her acı çekilir varsa kaderde,
 Aynlık komasa, boynu bükülü.

Yollar, çözülmeyen uğursuz bir bağ,
 Beyhude geçiyor çünkü bu son çağ.
 Sevgiden hız alan dünkü yanardağ,
 Yer yer bugün artık karla örtülü.

Talih, yaman esen rüzgârı meğer,
 Kopardı her neye verdimse değer.
 İsyan günah ama, nasıl baş eğer,
 İnsan olmayınca büsbütün ölü.

Hey Uluç, er olan gelir mi dize,
 Yaraşan, hayatı zorlamaz bize!
 Dalgalı olsa da dal şu denize,
 Zira baht kumaşın ateş örgülü.

TESELLİ

Hiç bitmeyecek sandığımız yollara bir bak!
 Şimşek gibi bir hamlede son kıvrımı aştı.
 Artık çekiyor kendine her an bizi toprak,
 Bir gölgeye sinmiş gibi renkler koyulaştı.

Madem ki mukadder ebedî uyku yakında,
 Yok korkumuz asla kopacak fırtınalardan.
 Son damla ışık sönmeden evvel bırakın da
 Bir nağme getirsin bize yazdan ve bahardan.

Mihnet dolu yıllar yetişir çektiğimiz gam,
 Coşsun yine mazideki hislerle gönüller,
 Mehtap yine bulsun bizi tenhada her akşam,
 Bir kor gibi arzuyla açılsın yine güller.

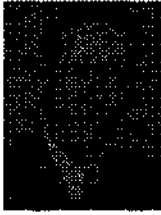
Bir tatlı hayal meltemi sarsın yine rûhu,
 Aşkın yüce mânalısı, rüyada yanıştır.
 Neş'eyle keder, kol kola vermiş iki duygu,
 Sevmek, o büyük hazza varan dalgalanıştır.

MEVSİM SONU

Rûzgâr dağttı sisleri, sıynldı perdeler,
Artık kucaklamıyor bakışım her hakikati.
Bağlar bozuldu, soldu çiçekler birer birer,
Hisler donuk, düşünce perişan, hayal katı.

Sevmekte bul saadeti hasretle yan fakat,
Ummak ve beklemek ne güzel şeydi, bir düşün!
Her an o dalga dalga taşan çağlayan hayat,
Bir hasta dinlenen suya dönmüş neden, bugün?

Elbet buhara kalb olacak büsbütün yarın,
Arzu tükenmeden, acının gelmeden sonu.
Dehşet salar çağırması meçhul ufukların,
Zalim tabiatın bize son kahn işte bul..

VASFİ MAHİR KOCATÜRK

Şair, edebiyat araştırmacısı (D.1910 Gümüşhane-Ö. 17 Temmuz 1961, Ankara).

Darüşşafaka Lisesi (1927), Mülkiye Mektebi (1930) mezunu. Ankara, İstanbul, Kastamonu, Malatya, Eskişehir Liselerinde edebiyat öğretmenliği ve yöneticilik yaptı. IX. Dönem Gümüşhane Milletvekili (1950-54) yaptı. Ardından Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü'nde öğretmen olarak görev aldı, bu görevde iken öldü.

Edebiyat hayatına Yedi Meşale şairlerden biri olarak başlayan Vasfi Mahir, sonraki yıllarında oyun yazarlığı ve edebiyat araştırmalarına yöneldi. 1945'de Divan adlı aylık bir edebiyat dergisi çıkardı.

ESERLERİ :

ŞİİR : Dağların Derdi (1928), Tunç Sesleri (1935), Geçmiş Geceler (1936), Bizim Türküler (1937), Ergenekon (1941), Hayat Şarkıları (1965).

OYUN : On İnkılap (1933), Yaman (manzum, 1933), Sanatkâr (manzum, 1965).

ANTOLOJİ : En Güzel Türk Manileri (1933), En Güzel Türk Masalları (1934), Şaheserler Antolojisi (1934), Divan Şiiri Antolojisi (1947), Türk Edebiyatı Şaheserleri (1955), Batı Edebiyatı Şaheserleri (1955), Tekke Şiiri Antolojisi (1955), Şiir Defteri (1956), Divan Şiirleri (1958), Hikâye Defteri (1958), Saz Şiiri Antolojisi (1963), Türk Nesri Antolojisi (1963), Meşhur Beyitler (1963).

İNCELEME : Fransız Edebiyatı (1934), Yeni Türk Edebiyatı (1936), İzahlı Türkçe Metinler (lise sınıfları için, 1945), Osmanlı Padişahları (1949, monografiler), Namık Kemal (1955), Namık Kemal'in Şiirleri (1959), Ziya Paşa'nın Şiirleri (1959), Türk Edebiyatı Tarihi (1964), Donkişot (1947), Aşk ve İstirap Şiirleri (Heine'dan 1948), Ömer Hayyam'dan Rubailer (1955), Elem Çiçekleri (Baudelaire'den, 1957), Eski Yunan ve Latin Şiirleri (1965) Faust (Goethe'den, 1965).

ŞAİRİN ÖLÜMÜ

Ne bir damla gözyaşı, ne yerde yaslı bir mum;
Hazin, loş odalarda ölümü sevmiyorum.
Bir gğ sesiyle nasıl inlerse bir uçurum
Benim öyle verecek kalbim son nefesini...

Titreyen dallarını açıp göklere kadar,
Hıçkırarak ney gibi sülün boylu kavaklar,
Talihimin göğsümde hapsettiği canavar
Derin çığrılarla kırarak mahpesini...

Ardımda bin bir gönül, ıstırabımdan derin,
Matemini tutacak bir mukaddes kederin;
Ölümüm gösterecek dünyaya ölümünün
Hem en şerefisini, hem de en mukaddesini...

Gözlerim çektiğimi ifşa etmese bile
Kalbimden aynılınca ruhum gelecek dile:
Yüz bin yıllık kâinat hummalı bir vecd ile
Dinleyecek ilk defa ıstırapın sesini...

Her gün bir parça daha fazla yalçınlaşarak
Bir uçurum olunca bana sevdiğim kucak,
Fırtınalı göklerden, ölümüm andıracak,
Yıldırımınla vurulmuş kartalın düşmesini...

SABAH TÜRKÜSÜ

Gün doğdu, kıpkızıl karşı kavaklar,
Yosmam, uyku yetmedi mi?
Rüyadan gözünü açtı yapraklar,
Bağda pınıldıyor top yapıncaklar,

Uyan da kolumdan al sepetimi,
Yosmam uyku yetmedi mi?
Kapının üstünde asmalar yeşil,
Güllerin yürek biçimi,

Saksında kor olmuş iki karanfil
Uyan, ak elinle gözlerini sil,
Yorulan kolumdan al sepetimi,
Yosmam, uyku yetmedi mi?

Yakuttan salkımlar getirdim sana,
Mercandan al ibrişimi.
Kimi taneleri benziyor kana,
Altın damlaları düşmüş bir yana,
Uyan da kolumdan al sepetimi,
Yosmam, uyku yetmedi mi?

YURT TÛRKÛSÛ

Güzel yurdum, dağlarını
 Uzaktan göresim gelir
 Keskin esen yellerine
 Kendimi veresim gelir.

Gözümde tüter damların,
 Sakız kokulu çamların,
 Türkü söyler akşamların;
 Bana kendi sesim gelir.

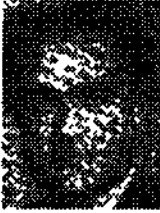
Seni gezdim karış karış..
 Ak ceylân gördüm dağında.
 Seyrettim deli gönlümü
 Kızıl, Yeşil ırmağında.

Bağlıyım candan sana ben.
 İçimde bin renktesin sen.
 Ciğerimi tazeleyen
 Bir hava var toprağında...

Ak ördekli göllerinde
 Mavi bakışların vardır
 Buğulu pembe yazların
 Dumanlı kışların vardır...

Hoştur dağının eteği,
 Yamaçlarının çiçeği.
 Gece ayın gezindiği,
 Altın yokuşların vardır.

Su içtim kaynaklarından,
 Gölgelerinde uyudum,
 Kuşlarının söylediği
 Şen türkülerle büyüdüm.
 Ninniyle salladın beni,
 Şefkatle kolladın beni,
 Sevginle bağladın beni;
 Yurdum! yurdum! güzel yurdum.

HIFZI OĞUZ BEKATA

Şair, yazar ve devlet adamı (D. 17 Mart 1911, Ankara - Ö. 1 Eylül 1995).

Ankara Cumhuriyet İlkokulu'nu 1925'te, Bursa Lisesi'ni 1931 yılında, Ankara Hukuk Fakültesi'ni 1934 yılında bitirdi. 1942'de İktisat Bakanlığı İş Mufettişi ve Sanayi Genel Müdür Yardımcısı olarak çalıştı. VII., VIII., XI. Dönem Ankara Milletvekiliği ve 27 Mayıs ihtilali sonrası Kurucu Meclis Ankara temsilciliği (6.1.1961-15.10.1961), Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyeliği (15.10.1961-12.10.1975) yaptı. 1962'de Devlet Bakanı, 1963'te İçişleri Bakanı oldu. Millî Savunma Bakan Vekilliği ve hükümet sozculuğu yaptı (1962- 63).

Yazıları Gençlik (1927), Mehtap (1928), Yeşilyurt (1929), Çığır (kurucusu, 1933-45) başta olmak üzere çeşitli gazete ve dergilerde yer aldı. Gençliğinde toplumsal, pastoral, sonraki yıllarda, duygusal şiirleri yanında mistik şiirler yazdı. Şiirleri kitap haline getirilmedi.

ESERLERİ : Birinci Cumhuriyet Biterken (siyaset ve ekonomi üzerine, 1960), Dağların Ardı (meclis konuşmaları, 1965), Hükümetin Tutumu Üzerinde İki Konuşma (siyasî, 1967), Türkiye'nin Bugünkü Görünüşü (siyasî ve ıktisadî etud, 1969), Dış Politika ve Türkiye (1975).

SENSİZ

Sensiz hayatımın tadı kalmadı,
Sensiz bu Dünyanın adı kalmadı,
Sensiz bir geçmişin yâdı kalmadı,
Sensiz geçen ömre yanmalıyım ben.

Bir rüya gibiydi yıllarım Senle,
Şimdi yanm kaldım ve yanm Senle,
Ruhum kışa döndü, bahânım Senle,
Sensiz geçen ömre yanmalıyım ben.

MEHTAP VE ÇOCUK

Çocuğum kucağımda,
Çocuğum kucağımda
Genç bir kızın yerine
Yaşıyor kalp bağımda
Yavru nihayatidir
Maceralı hayatın.

Geceye renk veriyor
Çocuğumun kahkahası
Ey kalbimde açanlar
Geçmişin birer yası
Gibi sıralanarak
Artık mezara yatın.

Mehtapta böyle kanar
Gençlikteki yaralar
Kucağımda çocuğum
Ve içimde anılar.

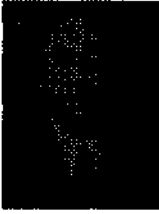
İSTANBUL'DA AKŞAM

Mor bulutlar uçuştı, sahil kuytulaşıyor
Ruhlara çöken sisler gibi zulmet taşıyor
Köprüden gür ses ile vapur henüz kalkmada.

Sular bel kıvrıyor, deniz hafif dalgalı,
Güneş ufka serilmiş, canlı, kızıl bir halı,
Ateş olmuş yanıyor yine karşıdan Ada.

Uzaklarda vapurlar sanki pusuya yatmış,
Gökler, sular vuslatı sanırım bugün tatmış
Mehtaba gönül verdim, hicranı duya duya.

Semâ denize girmiş Ay suda belirliyor,
Sandallar çırpınıyor, dalgalar deliriyor,
Akşam kalbimin içi gibi iniyor suya.

NAMIK GEDİK

Devlet adamı, şair (D. 1911 Üsküdar- İstanbul- Ö. 29.05.1960).

Kabataş Lisesinden mezun olduktan sonra (1930), İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesine girdi, 1936'da mezun oldu.

Fakülteyi bitirdikten sonra bir süre Adana Sırma Savaşı'nda görev aldı, 1942 yılında başladığı Dahiliye ihtisasını Haydarpaşa Numune Hastanesi'nde tamamlayarak, 1948'de Dahiliye Müttehassısı oldu.

IX., X., XI. Dönem Aydın Milletvekilliği yaptı. 1954'te Dahiliye Vekilliği'ne getirildi. 1955'te istifa etti. DP Meclis Grup Başkanlığı'na seçildi. 1956 yılında ikinci ve 1957 seçimlerinden sonra da üçüncü defa Dahiliye Vekilliği'ne getirildi ve 27 Mayıs 1960 tarihine kadar bu görevde kaldı.

27 Mayıs darbesinde tutuklanan Dr.Namık Gedik 29 Mayıs günü tutuklu bulunduğu Harp Okulu'nda hayata gözlerini yumdu.

Şiir ve hikâyelerinde Namık Kâşif adını kullanmış olan Namık Gedik'in şiirlerinden başka; hikâyeleri vardır. Şiir ve hikâyelerinin bir kısmı 1932 ve 1933 yıllarında Servet-i Fûnûn mecmuasında ve Şair Tabipler kitabında yayınlandı. Şairin gençlik yıllarında değişik bir üslup, değişik bir güzellik içinde yazılan şiirlerinin bazıları kendi el yazısı ile derlenmiş eski bir defterden, bazıları da yazıldıkları yıllarda yayınlanmış sanat dergilerinden toplandı.

BALIKÇI ŞARKISI

Burguluyor denizin üstünü acımadan,
Kayıkların ucundan sızan sarı ışıklar...
Bir inilti duyulur suya düşen çımadan,
Sonra, siyah denizin yüzünde kırılgılar..

Bir kayıkçı şarkısı duyuyor kulaklarım
Bir çıma ağır ağır parçalıyor denizi..
Bu gecikmiş saatte köprüde bir ben varım,
Seyrederim suları delen ışıktan izi..

Adımlarım seslenir sürünürken her taşa,
Bir aksiseda gibi döner bana sesleri..
Kayıktan şarkısını söyleyen arkadaşa,
Taşırlar içimdeki daralan nefesleri..

Bir anda derinleşir kayıkçının türküsü
Ben girerken caddenin karanlık kollarına...
Soğuk rüzgâr kurutur gözlerimdeki sırnı,
Atılım boşalan şehrin dar yollarına.

Bu boşalmış şehirde yürüyorken dört yanım,
Kimsesiz bir sükûtle kapkaranlık gecedir.
Damarımda bir zehir tadıyla gezen kanım,
Dudağımda dolaşan birkaç kırık hecedir...

İÇİMDESİN

Bekledim sokakların sesleri kesilene
Evlerde pencereler kapanıncaya kadar,
Ne gittiğin yerlerden, ne senden bir haber var?

Soruyorum ismini her uzaktan gelene,
Bir siyahlı kadın ki gözünde yaşlar var da,
Yavaş yavaş hıçkırır bir derdi uzaklarda...

Kimse görmemiş seni benim gördüğüm gibi,
Öyle bir yoldasın ki kalbime çıkar dibi
Ne kadar uzaklaşsan da yine içimdesin..

Hayalimde kapanır gözünün perdeleri,
Bir gölge ki vücudun ne kemiktir, ne deri,
Gönülden başka yerde duyulmaz senin sesin..
Sen benim damarımda, kanımda, içimdesin!..

YILDIZ

Çelik olsa eğilip, taş olsa aşınacak.
Bir çift bacak üstünde bir ömür taşınacak..
Bazı gözlerde ümit ve belki bazı da yaş,
İnan ki hayat koca bir yokluktur arkadaş..

Gece, ıssız boşluğa kayan yıldızın yeri,
Belki bir an sürükler arkasından gözleri
Ve sonra bir kıvılcım gibi boşlukta erir,
Bu sana her hayatın bitimini gösterir...

Ardında bıraktığı sanı bir izdir onun...
Bil ki böyle bir akış olacak senin sonun..
İçinde yaşadığın gözler bir an bakacak,
Ve yıldızın düştüğü yer kadar yer yakacak..

İSMAİL FEHMİ CUMALIOĞLU

Şair (D. 1912 - Hayrabolu - Ö. 25.07.1996).

Dedesi Fatih Camii dersi-âmlarından Müderris Cumalı Ali Zühtü Efendidir. İlk ve orta okulu Tekirdağ'da, Liseyi İstanbul'da bitirdi. 1932 yılında Askerî Tıbbiyeye öğrenci olarak girdi ve Tıp Fakültesinden pek iyi derece ile mezun oldu. 1947 yılında Gülhane Askerî Tıp Akademisi'nden Birinci Sınıf İç Hastalıkları Uzmanı diploması aldı. Samsun Askeri Hastanesi Baştabibi ve Samsun Tabipler Odası Başkanlığı yaptı. 1960 yılında kendi isteğiyle ve Albay rütbesiyle emekli oldu. İstanbul'a yerleşti. İlim Yayma Cemiyeti idâre heyetine girdi. Sönmez Neşriyat ve Matbaacılık A.Ş. idâre meclisi ve genel müdürlüğü yaptı.

1961 yılında Millet Partisi'ne girdi. Bu partinin genel sekreteri oldu. XIII. Dönem Kayseri, XV. ve XVI. Dönem İstanbul Milletvekilliği yaptı. 1977'den sonra kurulan koalisyon hükümetinde Çalışma Bakanlığı yaptı.

ESERLERİ :

ŞİİR : Örülmemiş Duygular (1934), Gölde Sabah (1936), Çığlık (1959).

DEĞİRMENCİ

Azıksızım, susuzum, uzak illerden geldim,
Alnımdaki şu tere bakiver değirmenci!
Ben buraya azabı çeke çeke yükseldim
Dönen çarka gönlümü takver Değirmenci.

Karnım değil ruhum aç, bakracından az su ver
Beklemektir nasibim bana bir sedir göster,
Sırayı şaşma ağam, dostlar gücenmesinler
Tahılını kasnağa ativer Değirmenci.

Ben de şu ırmak kadar çırpındım uykusuzum
Su yankılarındaki taşlar kadar susuzum,
Una değil hasretim suya, ne olur kuzum
Kıvnm kıvnm su ol da akiver Değirmenci.

Derdimi ne sen sor ne de ben söyleyeyim
İçini sese döken eski, yanık bir ney'im.
Çileden görmez oldum, kadere ne diyeyim
Şu isli kandilini yakiver Değirmenci.

Kervansız diyarlarda yolcusuz bir hancıyım.
O bedbaht âşıklaın duydukları sancıyım,
Kaybolmuş yar peşinde bir garip yabancıyım,
Artık üst tarafını çakiver Değirmenci.

Acıları oluklar nolur alıp götürse,
Yalnızlığı arardık bir ömür kadar sürse,
Şu koca koca taşlar kalbi de öğütürse,
Beni de tanelere kativer Değirmenci.

Bana berduş diyorlar kalacak mekânım yok,
Gurbet ilde doğmuşum, garibim, fermanım yok.
Cânanımı el almış, dertliyim dermanım yok.
Beni yar satmış, sen de sativer Değirmenci.

AYRILIŞ

Gül, gül ki dudağın sarı bir güldü dikensiz,
Gittin beni güller bile güldürmedi sensiz.
Gül pembe tüveycin bana bir rahiya versin
Bilmem ki dudağında adım kaldı mı dersin!

Yalnız yine akşamları bağlarda dolaştım,
Rüzgârda hayalet gibi, yollarda taştım.
Bir yaz sabahından daha berrak daha hırçın,
Bir kahkaha hıçkırıldı ruhumda da çın çın.

Bağrımda nefesler kuru bir yeldi bu yerde
Evvelce ne tad vardı bu billur gecelerde,
Gönlüm gibi ağlar kızarıp burda şafaklar
Her tan yeri her fecre sinen gölgeni saklar.

Kırlarda ne tat kaldı, ne lezzet bana sensiz,
Bahçemde çiçekler ölü bir mumya kefensiz,
Gül gül ki dudağın san bir güldü dikensiz
Gittin beni güller bile güldürmedi sensiz!

ÇIĞLIK

Mızrabımla dokundum Kâinatın kalbine
Müzikal ahengine döktüm akseden çığlık,
Bizden gizlenen VAR'ın bağına sine sine
Benimdir bu hiçlikte sessiz rakeden çığlık.

Dünyanın ensesinde, o kervanın sesinde
Kaybettiğim nağmedir bu hırçın, dilsiz ahlar,
Feryadımdan uyanıp boşluğun ötesinde
Sıraya dizildiler ard ardına sabahlar.

Bu çılgın gürültüdür, sükûtu sessiz kılan,
Benim hıçkırıklarım bu sükûnun örtüsü.
Kulağıma geliyor el içinde sıkılan,
Bir granit kayadan Sonsuz'un gümbürtüsü.

YALVARIŞ

Dursun, dönmesin Yarab! Dünya, güneş, yıldızlar
Secdeye kapanınca benim ruhum ve alnım.
Sana gelen âhımı belki bunlar hırpalar,
Rahmetini eksiltme, mağfiret kıl Allâhım.

İsyankâr bir kulunum, utanç ile çömeldim,
Veren sensin, alan Sen, tevbe ettim yöneldim.
Senin lütuf kapına yine umutla geldim,
Rahmetini eksiltme, mağfiret kıl Allâhım.

Sondan yaratıksam da ilk-önceden gelenim,
Mağmadan çıkmadım ben, Hazret-i Âdemdenim.
Yaksan, azatlasan da Senden dönmez kölenim,
Rahmetini eksiltme, mağfiret kıl Allâhım.

İnsan aklı aczine nasıl küssün ve yansın,
Göklere, ışıklara, uçuza sığmayansın.
Yarattığın küçücük bir tek kalbe sığansın,
Rahmetini eksiltme, mağfiret kıl Allâhım.

Şu kısır beş duygunun sınırından taşansın,
Aritmetik ve bilim ölçüsünü aşansın.
Ölmezlik Sende iken Sensiz nasıl Yaşansın!
Rahmetini eksiltme, mağfiret kıl Allâhım.

Boşluğu tutuşturdu secdelerdeki âhım,
Sensiz geçmemişse de bir gecem, bir sabahım.
Kubbeyi çökertecek sırtımdaki günahım,
Rahmetini eksiltme, mağfiret kıl Allâhım,

İdraki durdururken Âlemindeki düzen
Ne puttan, ne heykelden bir medet beklerim ben.
Hiçbir şey benim değil Senden özgesi Senden,
Rahmetini eksiltme, mağfiret kıl Allâhım.

OSMAN BÖLÜKBAŞI

Şair ve devlet adamı (D. 1913, Mucur / Kırşehir - Ö. 2004 Ankara).

Yüksek tahsilini Fransa'da Nancy Üniversitesinde yaptı. Kandilli Rasathanesinde asistan olarak görev yaptı. Haydarpaşa Lisesinde Matematik öğretmeni olarak çalıştı. 1946 yılında Demokrat Parti saflarında siyasete girdi. 1947 yılında Partiden istifa etti. 1948 yılında Mareşal Fevzi Çakmak ile birlikte Millet Partisini kurdu. 1950 yılında Kırşehir Milletvekili olarak Parlamente'ye giren Osman Bölükbaşı, IX., X. ve XI. Dönem Kırşehir, XII., XIII. ve XIV. Dönem Ankara Milletvekilliği yaptı. Millet Partisi 1953- 54 yıllarında geçici, sonra süresiz kapatılınca aynı yıl Cumhuriyetçi Millet Partisini, sonra Köylü Partisiyle birleşerek Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisini kurarak genel başkanlığını yaptı. 1962 yılında bir anlaşmazlık sonucu C.K.M.P. den ayrılarak yeniden Millet Partisini kurdu.

BİR ÖMRÜN HİKAYESİ

Hürriyet bir Şirin, ben Ferhad oldum,
Denizler boyunca boşaldım doldum.
Bir ömrü yitirdim, acep ne buldum,
Seraba harcanmış ömre yaranım.

Bir devr-i fazilet açılır sandım,
Rahmandır diyerek şeytana kandım.
Bu bir rûya imiş artık uyandım,
Seraba harcanmış ömre yaranım.

Fazilet yolunda çektim çok çile,
İkbale kul olup düşmedim dile.
Bulmadım vefayı dostlarda bile,
Seraba harcanmış ömre yaranım.

DOSTLAR

Sarmış bir taassup vicdanlar kara,
Siyaset açıyor, durmadan yara.
Allahlaşmış hâşâ, ikballe para,
Bu gidişin sonu karanlık dostlar.

Kardeşlik aradık nifakı bulduk,
Her gün biraz daha kin ile dolduk.
Huzuru kalmamış bir millet olduk,
Bu gidişin sonu karanlık dostlar.

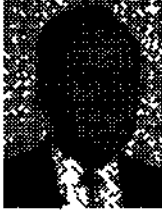
Gözleri kaplamış hırstan bir perde,
Bulalım diyen yok deva bu derde.
Tecrübesiz kaptan dümenin nerde?
Bu gidişin sonu karanlık dostlar.

GEÇELİM GÜZELİM GEL BU SEVDADAN

Bizde saç ağarmış, gönül tüter mi?
 Kül olmuş sinemde çiğdem biter mi?
 Viran yerlerde hiç bülbül öter mi?
 Geçelim güzelim gel bu sevdadan

Taze bir çiğeksin, bahar istersin,
 Çileyen bülbülsün gülzâr istersin.
 Gönlü ateş dolu bir yar istersin.
 Geçelim güzelim gel bu sevdadan.

Sen taze, ben geçkin, güzelim olmaz,
 Genç gönül kadehi benimle dolmaz
 Ben hâzânı gördüm baharım olmaz
 Geçelim güzelim gel bu sevdadan.

MEHMET MUHİDDİN GÜVEN

Şair ve devlet adamı (D. 1915 Beyrut - Ö. 13 Ocak 1991).

Lise eğitimini 1932 yılında İstanbul Kabataş Lisesi'nde tamamladı. 1937 yılında Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Mimarlık bölümünden mezun oldu. Serbest mimar olarak uzun yıllar çalıştı. 1961 yılına kadar Mimarlar Odası yönetim kurulu üyeliğinde bulundu.

XII. ve XIII. Dönem (1961- 1969) İstanbul Milletvekilliği yaptı. Birinci Koalisyon hükümetinde ilk İmar ve İskân Bakanı olarak görev aldı, elli civarında mimari eseri vardır.

ESERLERİ

ŞİİR : Neredeydin (1967), O Akşam (1969), Bitmesin (1969), Uçurtma (1970), Perde (1972), Yere Düşen Baş (1974), Soyle Nerde Ellerin (1976), Büyük Ses (1976), Yine Sevgi (1978), Dilek (1985).

MİNNET

Yeniden görünce seni,
 Bir tülün arkasında yepyeni
 Küçük tanıdık bir selâm senden
 Kimseler fark etmeden,
 Kuşlar gibi kanatlandım sevinçten,
 Yapraklara çiçeklere selâm yolladım.
 İyi akşamlar.. Dedim hepinize..

..Onu ne kadar seviyorum, dedim.

Sardım nem kokan toprağı
 Yüreğim taşkın muhabbetten ağladım.
 Otları, böcekleri birbir
 Seninle çağırdım.
 Gökler, bulutlar, ağaçlar
 Taş, toprak, dünya hayat doldu seninle.

İnayetim, bağışlamam olsun hepinize
 Bir dolu seslenişle, Aziz olsun, herşey
 Su gibi aziz olsun, seninle...

..Ne kadar seviyor beni.. Rabbim biliyorum,
 Seni anarak hep haykırıyorum:
 Minnet, Sana Minnet binlerce...

ÇEMBER

Güneşin yedi rengiyle gördüm seni,
 Başında ışıktan yağmur,
 Yüzünde altın çenber o tüylerde oynanan,
 Gözlerinde dopdolu kimseye söylenmeyen,
 Düşünüş yaratışı
 O gecede, gündüzde.
 Yeni bir güç, büyüyen ellerimde
 Sen ağzımda beste, yıllar boyu söylenen,
 Kumlar ince, sular mavi ve serin,
 Gök ve toprak türküsü.
 Değemiyen o elin akıl almaz büyüsü,
 Kopan büyük kıyamet ikimiz arasında.
 Yer ve gök duasında,
 Atılan düğümümüz.

ŞEMSIYE

Senden, senden sezerim, senden yağan yağmurlar.
 Taşırım senden diye sınıksız ellerimde,
 Siyah doku yuvarlak avucumda Şemsiyen.
 Açılı parmaklarım genili tellerinde,
 Ard arda kanat vuran sayısız da kemerler.
 Damlanın süzülüşü yere inen Damlardan,
 Kâh koşuda, kâh yavaş uçlardan dökülüşü.
 Öylece boşanışı içimdeki dehlizden,
 Hiç Dinmeyen Pınardan sessizlikte akışı.
 İnerken katılığı birbirine damlanın,
 Yüzüme yüz sürüşü, yanaklarım, ellerim.
 Kaldırımda taşlarda yerde kalan izlerim,
 O rüzgârla savaşırdarmadağın saçlarını.
 Karışır bir kubbeye kemerlerde savrulur,
 Sonra döner tutunur dertli başa bembeyaz.

O boşlukta verdiği nefeslerin duyulur,
 Kesik kesik çalınır bir Mutripte depderin.
 Biriken damlalarla su ve toprak o çamur,
 Balgık yolda bin adım adamlar yürür durur.
 Gideni bulmak için yükselir dizlerinde.
 Kapsız o zindanda.

El ayaklar zincirsiz birbirine vurulur,
 Sınıksız sarılığa içim durur, durulur:
 Senden derim Bendeki o sınıksız Şemsiye,
 Beni Benden koruyan bir Sığınak Şemsiye.
 Siyah kubbe kemerler aydınlıkta yuvarlar,
 Senden, Senden Sezerim Şemsiyende Yağmurlar.

* Kullandığım Şemsiye Onundu.

İSTEK

Pırl pırl bir karanlık,
 Yaklaşamaz gündüz yanına.
 Gecede buldum ellerini.
 Topluyorum habersiz.
 Seni parmaklarından,
 Ve yaşıyorsun bende.
 Bir tutam kâğıtta yaşıyorsun.
 Yanıyorsun siyah kelimelerde ısı ısı,
 Kattım özlemini duygularıma.
 Kaldırma oturmuş,
 Yaşıyorum böylece seni, sensiz.
 Ayaklarımda.
 Bıçkı ses veriyor ağacında,
 Kokup yayılıyor kokun.
 Köknar, Çam ve Selvi'de mozalak.
 Çizgilerden uzanıyorum sana.
 Kanyorlar harcımlı kürek kürek,
 Kum, çakıl, su elek, elek,
 Ve patlayan bir torbadan akıyorsun.
 Sarıyorsun,
 Ben de soracağım çubukları birazdan.
 Çivili kalıbımda.
 Seninle dolacağım.
 Taşıyacağım tek başıma Dünyayı.

FETHİ TEVETOĞLU

Şair ve yazar (D. 31 Ocak 1916, İstanbul - Ö. 20 Kasım 1989).

Askerî Tıbbiye'yi (1941) bitirdikten sonra çocuk müttehassısı olarak askerî kuruluşlarda çalıştı. 1967 yılında Samsun'dan senatör seçildi. Komünizm ile mücadele derneklerinde görev aldı. Türk milliyetçiliğini savunan ve komünizmle mücadeleyi anlatan yazılar, kitaplar yayımladı.

1938 yılına kadar kitap ve yazılarında M. Atsızayoldaş müsteârını kullandı. 1939 yılından itibaren yazılarının çoğu Samsun'da çıkardığı aylık Türkçü dergi Kopuz'da yer aldı (1939-40, 1943-44). Ahmet Hikmet Müftüoğlu, Enis Behiç Koryürek, Ömer Naci hakkında tanıtma kitapları yazdı. Hamdullah Suphi Tannover'in Dağ Yolu, Güne Bakan (1987) kitaplarını yayıma hazırladı.

ESERLERİ :

ŞİİR : Yarın Turan Benimdir (1934), Türklüğe Kurban (1934), Bir Bayrak Altında (1936).

İNCELEME : Ahmet Hikmet Müftüoğlu, Enis Behiç Koryürek, Ömer Naci (1987).

TÜRLÜĞE KURBAN

I

Çiçek açar güneş soldursun diye,
Ben de Türklük için kurban doğmuşum.
Anamdan Tanrıya son bir hediye,
Ben de Türklük için kurban doğmuşum.

Dedem değirmenci, babam kaptanmış,
Ninem tarlalarda kavrulmuş, yanmış.
Bir çift ağam yurda sunulan kanmış,
Ben de Türklük için kurban doğmuşum.

Ferhad Şirin'ine ırmakmış, selmiş,
Yolunda dağları yıpratmış, delmiş.
Mecnun Leylâ için dünyâya gelmiş,
Ben de Türklük için kurban doğmuşum.

II

Benim dağdan dağa koştuğum nedir?
Sonsuz arzuları biraz gidermek..
Şu korku kalbime batan iğnedir:
Cebhede değil de evde can vermek.

Varsın yirmibeşi geçmesin yaşıım,
Varsın yalnız kalsın ülkü yoldaşıım.
İnandığım şeye harcansın başım,
Budur gönlüm için murada ermek,

Atam! İyman etdim artık ben buna:
İrkimin en üstün ırk olduğuna.
Türklüğe atılan zorlu kurşuna,
Nasibolsun beni toprağa sermek...

KASTAMONU

Zeki Ömer Defne'ye

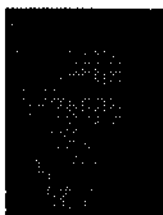
Sokak dar, günsüz, çamur; ev kambur, kafes kırık,
 Kırık kafesden çıktı sokağa bir hıçkırık.
 Yanaşdım halsiz eve; ağlayan kim ki dedim;
 Dönüyordu her şeyden bıkan birisi: Çıkırık...

SAMSUN

Sâhil az, dağlar yakın, yol ne yarım ne bütün;
 Evler de yüksek, alçak; deniz gören, görmeyen.
 Üstâdımın buradaki fonu yemyeşil: Tütün.
 Yok bu şehre çıkub da murâdına ermeyen...

İKİ AKAR SU

Ben yamaçdan deli deli inen bir seldim;
 Sen vâdide yürüyordun çiçeklerinle.
 Suyuna kaşmak için kıyına geldim,
 Ve böylece bir denize akdık seninle...

YUSUF SITKI MARDİN

Şair ve yazar (D.1916, İstanbul- Ö. 6 Ocak 1995, İngiltere).

Ord. Prof.Ebulûlâ Mardin'in oğlu. Robert Koleji, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezunu (1940). Bir süre Robert Koleji'nde öğretmen, genel sekreter ve hukuk müşaviri olarak çalıştı. VIII. Dönem (Ara Seçim-1948) Mardin'den milletvekili seçilerek TBMM'de bulundu. Daha sonra Londra Basın Ataşeliği, Ankara Turizm Müdürlüğü, Londra Turizm ve Tanıtma Bürosu Müdürlüğü, Washington Basın Müşavirliği (1969) yaptı. Son görevi olan Bonn Basın Müşaviri iken kendi isteğiyle emekli oldu (1975). Kurucularından olduğu Yücel vd. dergilerde aruz ölçüsüyle şiirleri yayımlandı. Ayrıca Boğaziçi adlı bir turistik dergi de çıkardı.

ESERLERİ :

ŞİİR : Bir Ad Bulamadım (1934), Mezar Taşları (1947), İki Damla Yaş (1947), Üç Yaprak (1948), Bir Semtini Sevmek (1972), Sonelerle Seneler (1981).

İNCELEME : Namık Kemal'in Londra Yılları (1976), Abdulhak Hamid'in Londra'sı (1976), Abdulhak Hamid'in Londra Yılları (1982).

DİĞER ESERLERİ : Colloquial Turkish (1961), Turkish Phrase Book (1961), Romeo ve Jülyet (çeviri, 1945).

GEÇMİŞE SERİLEN SECCADE

Kaygıyla dal dal örgülü seccâdeler miyiz,
 Sönmüş umut kırıntısı halinde böyle biz,
 Fark etmeden serilmişiz özlemle geçmişe?
 Çevremde olduğun süre kiblemdi her köşe..
 Özler misin, rüyâ gibi geçmiş, o günleri,
 İzlerdim öyle gölgeni bir kör çocuk gibi;
 Sevdâlı günlerim: Seni kendimle sardığım,
 Doldurduğum gedikleri, yorgun sarardığım...
 Gel, gör ki örtüyor bizi mâtem: kış uykusu,
 Artık dolapta küflenir işkille lokmamız.
 Hiç bitmeyen dalaşmaya dönmüş konuşmamız;
 Gönünde dal budak salan ölmek kuruntusu;
 Artık yüzün, gülümseyişin başka kimsenin,
 Hiç sönmeyen nasır gibi avcundayım senin...

DÜŞÜMDE İSTANBUL

Sandım ki ben ayrıldığıımız gün daha dündü:
 Son bulmamış altın çağı eşsiz Atatürkün,
 Sürmekte gönül zevkini anlam dolu ömrün,
 Birlikte Kireçburnu'na sessiz yürüyüşler,
 Hür mâvilik altında saatlerce öpüşler;
 Puslaydın o dem yıldızı yok, gamlı gecemde;
 Her sisli günün rehberi bir gizli radardın;
 Hem kar gibi ürkekçe düşer avcuma, hem de
 Göğsümde umutlar gibi keyfince yaşardın...
 Gün geçti-ömür postacısız mektuba döndü,
 Yok sevgimizin adresi zâten üzerinde...
 Sandım ki ben ayrıldığıımız gün daha dündü,
 İstanbul'un özlem çekilen ufku düşümde
 Yıllar yılı görkemli hayaliyle göründü...

MIZRAK VE LÂLE

Bir mavilikle sonsuza yelken açar çini,
Mermerler andırır köpüren dalga rengini,
Rüyalar ürperip dökülürken ağır ağır
Eşsiz fetihler ülkesi mızrakta canlanır:

Mızraktadır gücün yeri gümbürdeten sesi,
Mızrakla düştü Fatih'e Konstantiniyyesi;
Üç kıt'a titretir kanayan mızrağın ucu
Günlerdedir panlması, göklerde sorgucu...

Mızrakta yaş ve kan lekesinden doğan çiçek
Her gönle şevki, neş'eyi rengiyle serperek
Bin türlü kahramanlığı işveyle gölgeler:

Sâki tavırlı, gamzeli, mey rengi lâleler...
Gönlümde geçmişin bana miras uğultusu:
Al lâleden devirleri, mızraktan ordusu...

OSMAN ZEKİ YÜKSEL (SERDENGEÇTİ)

Şair, gazeteci ve yazar (D. 1917 Akseki, Antalya - Ö.10.11. 1983 İstanbul).

Serdengeçti dergisinde Osman Yüksel Serdengeçti imzasıyla yazdığı yazılardan dolayı bu soyadla tanındı. Aralarında Ahmet Hamdi Akseki, eski müftülerden Hacı Salih Efendi'nin de bulunduğu âlimler yetiştirmiş bir aileye mensuptur. İlkokulu Akseki'de, ortaokulu yatılı öğrenci olarak Antalya'da okudu. Ankara'da Atatürk Lisesi'ni bitirdikten sonra girdiği Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde 2. sınıf öğrencisi iken Mayıs 1944'teki olaylara karıştığı için öğrenimi yanda kaldı. Nihal Atsız ve Alparslan Türkeş'le birlikte bir süre tutuklu kaldı. Serbest bırakılınca Fakülteye başvurarak öğrenimine devam etmek istediysede kendisine izin verilmedi. Bunun üzerine dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel'e hitaben "Yüksek makamın alçak vekiline" sözleriyle başlayan bir dilekçe yazdı. Dilekçeyi Bakana verme cesaretini kimse bulamadı. Osman Zeki Yüksel yeniden hapisaneye gönderildi.

Hapisten çıkınca ünlü "Serdengeçti" dergisini çıkarmaya başladı. Pek çok sayısı toplatılan bu dergide çıkan yazıları nedeniyle hakkında çok sayıda dava açıldı ve sık sık tutuklanıp serbest bırakıldı. Başlığının altında "Allah, Vatan, Millet Yolunda" cümlesi sürekli yer alan dergideki yazılarında sık sık kullandığı "Açın kapıları Osman geliyor" sözü yeni tutuklanmalara hazır olduğunu bildiriyordu. Kendisine Serdengeçti ünvanını kazandıran bu dergi, sık sık kapanması ve çıkan yazılarından dolayı çok sayıda mahkumiyet kararı çıkması nedeniyle 33 sayı çıkabilmiştir (1947-Şubat 1962).

1952 yılında "Bağrıyanık" adlı bir mizah gazetesi çıkardı. Başlığı altında "Hak yolunda bağı yanık yolcular" sözü yer alan bu yayınında da inancının mücadelesini zengin esprilerle dolu yergileriyle sürdürdü. Bir ara politikaya atıldı. XIII. Dönem Antalya milletvekilliği yaptı (1965-69). Batılılaşmayı protesto için Medise kravatsız gelip gittiği için kravatsız milletvekili olarak da ün kazandı. Partisinin politikası ve parti ileri gelenlerine yönelttiği eleştiriler yüzünden A.P' den ihraç edildi. Sonraki yıllarda mücadelesine yayımladığı yazı ve kitaplarla devam etti. Son olarak Yeni İstanbul gazetesinde "Selam" başlığı altında günlük fıkralar yazdı.

Tek parti yönetiminin dindarlar üzerindeki ağır baskılarını protesto eden aydınların önde gelenleri arasında yer olan Osman Yüksel "Kalemini Hak yolunda bir kılıç gibi kullandı, bu nedenle de Anadolu'da efsanevi bir kahraman gibi tanındı." (Mehmet Ateşoğlu).

ESERLERİ : Mabetsiz Şehir, Bir Nesli Nasıl Mahvettiler, Bu Millet Neden Ağlar, Gülünç Hakikatlar, Ayasofya Davası, Türklüğün Perişan Hali, Mevlânâ ve Mehmet Akif, Kara Kitap, Radyo Konuşmaları, Müslüman Çocuğunun Şiir Kitabı (antoloji), Kanlı Balkanlar (yay., haz., Zakir Avşar, 1992), Eserleri Türk Edebiyatı Vakfı'nca yeniden basılmaya başlandı: Mabetsiz Şehir, Gülünç Hakikatler, Bir Nesli Nasıl Mahvettiler, Bu Millet Neden Ağlar, Akdeniz Hilalindir.

DAĞLAR GİBİ

Baştanbaşa heyecanım,
Yanar alev alev kanım.
Semalarda var vatanım,
Dağlar gibi, dağlar gibi!...

Gerçek çıkar rüyalarım,
Hudutsuzdur hülyalarım,
Var koskoca dünyalarım,
Dağlar gibi, dağlar gibi!...

Hâmisiyim ben ayların,
Bozkurduyum Altayların.
Vardır altın saraylarım,
Dağlar gibi, dağlar gibi!...

Şahlanan at gibi ülküm,
Gönül zenginliği mülküm.
Viyan'a'yı saran Türküm,
Dağlar gibi, dağlar gibi!..

Karaosman der, yerim Hisar,
Bana dönen toplar susar.
Bağrım volkan, lâvlar kusar,
Dağlar gibi, dağlar gibi!...

BULAMAZSIN

Bir defa inkâra düştün mü yavrum,
 Kendini aşmaya yol bulamazsın!
 Vehimler şüpheler bozar ruhunu,
 Seni kaldıracak el bulamazsın!

Elbet dünya döner, biz de döneriz,
 Bir müddet panîdar sonra söneriz.
 Yükseklerden enginlere ineriz.
 Halinden anlayan dil bulamazsın!

Ömür akar gider yokluk gölüne
 İnsanoğlu düşmüş serap çölüne
 Hayat benzer bir gecelik geline
 Kendin gibi akan sel bulamazsın!

Ektiğin tohumlar bir türlü bitmez.
 Müşkülü yenmeye bir ömür yetmez.
 Kuş olsan uçsan da gene kâr etmez.
 Arasan konacak dal bulamazsın!

GELSEN DE BİR GELMESEN DE

Artık olan oldu bize,
 Gelsen de bir gelmesen de,
 Gelemeyiz biz yüz-yüze,
 Gelsen de bir, gelmesen de,

Hep kendini çektin naza,
 Yok bahara, yahut yaza.
 Bıktım gayrı yaza yaza,
 Gelsen de bir, gelmesen de.

Demir tavında dövülür,
 Ağaç yaş iken eğilir,
 Çocuk küçükken sevilir,
 Gelsen de bir, gelmesen de.

Bir candır bu, bir andır bu,
 Giden gelmez bir handır bu.
 Dağ-taş değil, insandır bu,
 Gelsen de bir, gelmesen de.

Göreceğin bir boş kafes,
 Ceset kalmış, çıkmış nefes.
 Nerde o can, nerde o ses?
 Gelsen de bir, gelmesen de.

Serdengeçti artık bitti,
 Bu aynlık cana yetti.
 O bir kuştı uçtu gitti,
 Gelsen de bir gelmesen de.

DESTAN

Bin yıl oldu toprağına basalı,
 Hayli oldu kılıçları asalı,
 Bülbüllerin onun için tasalı,

Sazlar kırık, ayar tutmaz telleri,
 Biz neyledik o koskoca elleri?

Yol görünür, ba bu  emir verirdi,
 Dalga dalga ordularım yürürdü,
 Hamlemizden dağlar, ta lar erirdi.

Arkamızda bıraktık selleri,
 Biz neyledik o koskoca elleri?

G lgemizden bütün cihan sakınır,
 Ferman çıkar, dal-kılıçlar takınır,
 Meydanlarda Rabbe dua okunur,

Dolu-dizgin a tık nice belleri,
 Biz neyledik o koskoca elleri?

Sabah olur ulufeler dağılır,
 Yıldız doğar talihimiz belirir,
 Bir seferde dört krallık serilir,

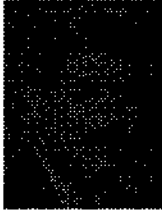
Dolduruyor heybetimiz yıllan,
 Biz neyledik o koskoca elleri?

Plevneler, Manastırlar bizsizdir,
 Yosun tutmuş camilerin ıssızdır,
 Boynu bükük minareler sessizdir,

Açmaz olmuş Kızanlık'ın gülleri,
Biz neyledik o koskoca elleri?

Hali görür geleceği sezerdik,
Viyana'da, tâ Vistülde gezerdik,
Haritayı biz kendimiz çizerdik,

Mâmoreler yaptık ıssız çölleri,
Biz neyledik o koskoca elleri?

SEYİT FARUK ÖNDER

Şair (D. 9 Mart 1917, Konya- Ö. 24 Ocak 1998).

Mevlâna'nın torunlarındanır. 1929'da Konya'da Darü'l İrfan İlkokulunu, 1935 yılında Konya Lisesini, 1938 yılında da Mülkiye Mektebini bitirdi. 1942 yılına kadar çeşitli Nahiyelerde Müdürlük yaptı. Pazarcık, Yüksekova, Ayvacık İlçeleri Kaymakamlıklarına atandı. 1950 yılından sonra Mülkiye Başmüfettişliği, İstanbul Belediye Başkanlığı Müşavirliği 1960'dan sonra da Başmüfettişlik, Mülkiye Müşavir Müfettişliği ve Teftiş Kurulu Başkanlığında bulundu. Bu sıralarda Milli Savunma Akademisi'ni de bitirdi. 1962 yılında Nevşehir Valisi oldu. Valilik görevinde bulunduğu sırada XIII. Dönem Konya Milletvekili seçildi (1965).

Konya'da kendi atalarından kalan Aziziye Camii, Şekerfuruş Mescidi, Seyit Faruk Önder Genel Kitaplığı gibi hayratı bulunan Şeyh Ahmet Efendi ve Musahibi Şehriyesi Mustafa Mülhak Vakfının Mütevellisi olarak çalıştı.

AŞK VE HAKİKAT

Gün indi her taraf karmak üzere,
 Neredesin kalb gözüm anyor seni.
 Yaz bitti yapraklar sararmak üzere,
 Sızlayan tabiat sarıyor beni.

Guruba baktıkça gözüm dalıyor,
 Dökülen hüzmeler ufku yalıyor
 Hasretlik gönlüme hüznü salıyor,
 Batan gün ümide boğuyor beni.

Hey Seyyid yıllardır koşturdun durdun,
 Hakikat uğrunda sarardın soldun,
 Ömrünün sonunda aşk ile doldun,
 Teselli arayan buluyor seni.

AŞKA DAİR

Sanılır sevilmek en güzel şeydir,
Sevilmek bilinir, sevmek bilinmez.
Sevgi kadehlere sığmayan meydır,
İçilmeden ama insan olunmaz:

Ben de bilirim ki sevilmek hoştur,
Sevmenin yanında sevilmek hiçtir.
Sevgi gönüllerde görünmez taçtır.
Erilmeden ama elbet giyilmez..

Sevilmek sevmeyi bilmekle olur,
Sevmekse insanın içinden gelir.
Sevginin nolduğun erenler bilir,
Haktan sunulmazsa bilen bulunmaz.

Şu dünyada ben herşeyi severim,
Neye baksam çünkü Hakkı görürüm.
Sevgi hayat iksindir, bilirim,
Aşk olmazsa hayat yükü çekilmez.

İSKENDER CENAP EGE

Şair ve politikacı (D. 1918. Söke / Aydın- Ö. 30 Ekim 1996, Ankara).

Orta öğrenimini Aydın'da tamamladı. Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü'nün Edebiyat Bölümü'nü bitirdi. Çeşitli okullarda öğretmenlik ve yöneticilik, Ankara Radyosu Müdürlüğü yaptı (1954). 1961'de Aydın senatörü seçildi. AP'den XV. Dönem Aydın milletvekili olarak seçilen Ege, Demirel hükümetinde Turizm ve Tanıtma Bakanlığı yaptı (1977). 1983'te MDP'den XVII. Dönem Aydın milletvekili seçildi ve TBMM Başkanvekilliği görevinde bulundu.

Şiirlerinde özlem, aşk, tabiat ve insan temalarını başarıyla işlemiştir.

Şiirleri Servet-i Fünûn, Varlık, Amaç, Dost ve Çağrı dergilerinde yayımlandı.

ESERLERİ :

ŞİİR : Bir Yaprak Değdi (1973), Zaman Olur ki (1985).

NEREDESİN İSTANBUL

Yıllar girdi araya
 Tanıyamadım seni İstanbul
 Bağışla
 Semt semt adım adım
 Aradım
 Bulamadım

Nerede Beyoğlu
 Kadıköy, Mahmutpaşa
 Sonra balık kokan köprü
 Başkaydı boğaz o çağlarda
 Çocukluğumun rengi, kokusu
 Yok

Nerede mavisi denizin
 Sırtlar yeşilini tüketmiş
 O canım yalılar
 Birbir başını alıp gitmiş
 Betona çalmış kıyılar
 Onca balık, martı, güvercin
 Firar etmiş
 Velhasıl İstanbul
 Yorulmuş, tükenmiş, bitmiş

Cinnete dönüşen gürültüler
 İstanbul'u kollarına almış
 Egsoz kokusu, mazot cilâsı
 Suyunu, toprağını sarmış

Kararmış İstanbul'umun bahtı
Çocukluğumun şehri kaybolmuş
Kulu-kölesi olduğum
Canımca sevdiğim
Sevdiğim

İstanbul'um nedir bu halin
Seni sende boşuna aradım
Neredesin İstanbul
Bulamadım.

BENDE YAŞAYACAKSIN

Bu dal çekemez seni kuşum
 İncelmişim, kopmuşum
 Leylâkları andıran gülüşün
 Gözbebeklerimde
 Bak, dağılmışım, çözülmüşüm
 Günler günleri güdecek
 Günler gelecek
 Üşümüş, solmuş
 Ben yok
 Ben kaybolmuş
 Bir anı bile değilken
 Aşk denizinde yelken yelken
 Sularda uzayacaksın
 Sen unutsan da
 Bende yaşayacaksın.

İKİLEM

Yağmurla indin içime,
 Yundum, arındım
 Şükür
 Seninle yürüdüm
 İhlamur'dan Yıldız'a
 Kasvetli ikinci vakti
 Neler götürür bilsen
 Barbaros'tan inerken
 Yoksun
 Öksüzüm
 Nerede gülüşün
 Ama yine varsın
 Yanımdasın
 Bu ikilem niye
 Varlığınla yokluğun
 İç içe
 Kozada İpekböceğim

Deniz başkadır Beşiktaş'ta
 Kirtli
 Sallanır sisler sularda
 İnsanlar telâşlı
 Otolar rezil
 Bir tablo oluşur gözlerimde
 Sıkkin, ağlamaklı

Gökleri indirir rahmet
 Çamurda, selde yürürüz
 Elele
 Dolmabahçe'de
 Saat vurur
 Duyarız, anlamayız
 Bizi söyleşir sanki martılar
 A... yine yoksun
 Ah, bu ikilem

Ben, efkânım, bir de
 Yağmur
 Asfaltta fotoğrafım
 Güler hayın
 İçime oturmuş yalnızlığım

İstanbul benden kaçır
 Ben İstanbul'dan ..

RUMELİ HİSARİ

Şu sonbahar var mı
 Hele ikindi vakti
 Uçar giderim bir ezan sesinde
 Rumeli Hisar'ında bir kuleye konarım
 İsterse Van'da olayım

Bir çocuk başlar ağlamaya
 Yıllar ötesinden
 Garipsidir kanatları martıların
 Geçip giden gemileri kucaklarım
 Zaman bir durur, bir yürür
 Bakarım çocuk ben
 Ben çocuk olurum

Ormanlar yürür gözlerimde
 Aynalar çatlar, bakamam
 Bulutlarda sallanır aklım
 Tutamam

Kale burçlarında bayrak
 Selâmlarım yaprak yaprak
 Selâma, bayrağa yüreğimi bağlarım
 Birbirimize bakar
 Çocuk ağlar
 Ben ağlarım.

İSMAİL HAKKI YILANLIOĞLU

Yazar ve şair (D. 1918, Kastamonu - Ö. 6 Temmuz 1992, İstanbul).

İlkokulu Kastamonu'da (1931), Liseyi Eskişehir'de okudu (1938). 1942 yılında Veteriner Fakültesi Askerî Kısmından mezun oldu. Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde veteriner hekim ve öğretmenlik yaptı (1942- 60). XII. ve XIII. Donem Kastamonu Milletvekili olarak TBMM'de bulundu (1961-69).

Şiir ve makalelerini 1938 yılından başlayarak Kopuz, Doğrusöz, Çınaraltı, Çığır, Türkeli, Devran, Orkun, Gurbet, Kurşad, Altınışık, Halka Doğru, Ocak, Özleyiş, Tore, Otügen, Kudret, Diyanet, Millet, Hergün, Bayrak dergi ve gazetelerinde yayımladı.

ESERLERİ :

ŞİİR : Meş'alem (1957), Manzum Öğütler (1960), Kader Yolu (ilahiler, 1977), Yol Boyunca (1982).

OYUN : Müslüman Çocuklarına Armağanım (manzum piyes, 1951), Şehit Ocağı (4 perde, 1981).

ARAŞTIRMA- İNCELEME: Üç Büyük Tehlike / Siyonizm-Komünizm- Masonluk (1968), Guzel Ahlâk (1974), Manevi Değerlerimiz ve yapılan Tahribat (1977), Kocatepe Camii Nasıl Yapıldı (1987).

BAYRAK

Altından yapılsa azdır direğin,
Canım bayrak, kanım bayrak, al bayrak!
Dünyanın cenneti senin durağın,
Canım bayrak, kanım bayrak, al bayrak!

Vatanın göğsünde pırlantasın sen,
Şehit seni anar canın verirken.
Ölürüm yolunda düşünmeden ben,
Canım bayrak, kanım bayrak, al bayrak!

Dalgalanman Türk'e hayat, can olur,
Al al rengin şehitlere şan olur.
Göz koyamaz sana eller kan olur,
Canım bayrak, kanım bayrak, al bayrak!

Giyersin sırmalar adın değişir,
Ardında ordular kükrer döğüşür
Koç yiğitler serden geçer boğuşur,
Canım bayrak, kanım bayrak, al bayrak!

Yılanlıoğlu Bayrağına vurulmuş,
Bayrak şeref, şan ipiyle örülmüş,
Şehitlerin kanlarından derilmiş,
Canım bayrak, kanım bayrak, al bayrak!

TOPRAK

Açarsın bağrını analar gibi,
 Senden kutlu, senden üstün var mıdır?
 Vatanın süsüsün kınalar gibi,
 Senden kutlu, senden üstün var mıdır?

Her şey sende biter, sende bereket,
 Her şey senden olur, sende hareket,
 Dağ sende, bağ sende, sen düşmana sed,
 Sana göğsü siper etmek ar mıdır?

Bahar olur buram buram tütersin,
 Yaz gelince tarla, bayır süslersin,
 Ac'ı tok'u herkesi sen beslersin,
 Bir avucun, bir altınla bir midir?

Bolluk sende, hayat sende, can sende,
 Ata sende, şehit sende, kan sende,
 Vatan sende, şeref sende, şan sende,
 Senin için ölmeyen er, er midir?

Yılanlıoğlu toprak kokar her yerin,
 Dökülsün toprağa alından terin,
 Bu toprak yoluna adaktır ser'in,
 Vatan için akmayan kan kan mıdır?

ANADOLUM

(Bu destandan seçme kıtalar)

Pınarların göze göze,
Bağın bakar süze süze,
Senin aşkın yeter bize.

Benim eşsiz güzel yurdum,
Ana dolu, Anadolum..

Toprağın var kına gibi,
Adın müşfik ana gibi,
Boyun bosun suna gibi.

Yurtlar şahı, güzel yurdum,
Ana dolu, Anadolum.

Üç yanında denizin var,
Dağlarının yaşmağı kar,
Göllerinin yatağı dar.

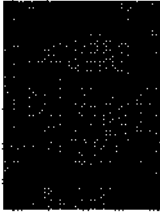
Dalga dalga mavi yurdum,
Ana dolu, Anadolum..

Erzincan'ın kuşuna bak!
Ankara'nın taşına bak!
Bölulu'nun aş'ına bak!

Türkü türkü kokan yurdum,
Ana dolu, Anadolum..

Doğun başka, batın başka!
Senin için düştüm aşka!
Gündüz işte, gece düşte!

Gönül tutuşturan yurdum,
Ana dolu, Anadolum..

AHMET ŞEVKET BOHÇA

Şair (D. 1920, Tosya / Kastamonu - Ö. 26 Şubat 1988).

İlkokulu Tosya'da okuyan Bohça, orta ve liseyi Kastamonu'da tamamladıktan sonra, İstanbul Edebiyat Fakültesine devam etti, dört senelik tahsili boyunca çeşitli mecmuaların sanat ve şiir köşelerinde yazı ve şiirleriyle yer aldı..

1945 yılında Fakülteyi bitiren Bohça, aynı yıl Kars Lisesi Edebiyat Hocalığına tayin edildi. Kars'ta iki yıl Edebiyat Hocalığının yanı sıra aynı zamanda Almanca derslerine de girdi. Görev yaptığı iki yıl boyunca ilk defa çıkardığı okul gazetesinin yanında mahallî gazetelerde de makaleler ve şiirler yazmaya devam etti.

Yedek subaylığını Kırklareli'nde tamamladıktan sonra Elazığ'a, 1950 yılında da Ankara Atatürk Lisesine tayin edilen Bohça, 15 yıl müddetle Atatürk Lisesi, Ankara Maarif Koleji ve Gece Lisesi hocalığını yaptı. Bu dönem içinde Ankara'da "İnkılâp", "Zafer", "Akşam Postası" ve "Zafer" Gazetesinde edebî yazılar, tiyatro tenkitleri, şiir ve makaleler yazdı.

XIII. Dönem Kastamonu milletvekili olarak görev yaptı (1965). 1969 yılında politikaya veda eden Bohça, emekli olduğu 1975 yılına kadar Gazi Eğitim Enstitüsü Türk Dili Edebiyatı hocalığını ve Türkçe Bölüm Şefliği görevini yürüttü.

ESERLERİ :

ŞİİR : Köpük (1951).

RUBAİLER

Bir koskoca dünyâda, tek olmak da kötü;
 Balsız, arsız bir petek olmak da kötü...
 Yüksekte gezinmekle büyüklük olmaz;
 Dağbaşları varken, etek olmak da kötü.

*

Bir fikri hakikat yapan imânı tanı;
 Dünyâya riyâsız gelen ırfânı tanı!
 Sen gölge düşürme kalbinin aynasına;
 Aydınlığı kaybetmeyen iz'ânı tanı!

*

Güllerle tutup nöbet, rubâiyle gelin;
 Gül dermeye akibet, rubâiyle gelin.
 Açmışsa ufuklarda çiçeksiz geceler,
 Siz kabrime bir demet rubâiyle gelin.

*

Şâirde hayâl ucuz da, gerçek pahalı;
 Şampanya ucuz belki de, ekmek pahalı...
 "Artık bu ağır yükü yaşamaz" dersin;
 Öldürmek ucuz olsa da, ölmek pahalı..

GÖKSU

Bir tâze bahârın sesi var Göksu'da şimdi;
Kalplerde yanan kahkahalar Göksu'da şimdi.

Sınmış bu yeşil manzaranın göğsüne Göksu;
Baştan başa bir neş'e akar Göksu'da şimdi.

Baştan başa sarmış bütün etrâfı meserret;
Hülyâlara dalmış da bahar Göksu'da şimdi.

Bir nazlı hayâlin kanadından dökülen su,
İstanbul'a kılmakta nazar Göksu'da şimdi.

Geçtiyse bahânım yine BOHÇA'yla berâber,
Bin hatıranın neş'esi var Göksu'da şimdi.

AHMET İHSAN KIRIMLI

Şair (D. 23 Nisan 1920, Balıkesir).

İlk, orta ve lise tahsilini Balıkesir’de, yüksek öğrenimini İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi’nde tamamladı.

Londra’ya ve Amerika Birleşik Devletleri’ne Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı olmak için gitti. Yüksek Tahsil Talebe Yurdu Başkanlığı, İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Talebe Cemiyeti Başkanlığı, Amerika Türk Talebe Birliği Başkanlığı yaptı.

A.B.D’den döndükten sonra, Balıkesir’de serbest tabip olarak çalıştı.

XII., XIII. ve XIV. Dönem Balıkesir Milletvekilliği yaptı. Adalet Partisi Genel İdare Kurulu üyeliği, Adalet Partisi Genel Başkan Yardımcılığı ve Turizm ve Tanıtma Bakanlığı yaptı.

Bu süre içinde, kurucularından olduğu Türkiye Sağlık ve Tedavi Vakfının Başkanlığını, Türkiye Aile Plânlaması Derneği Genel Başkan Vekilliği görevlerini yaptı.

Türk Atlantik Antlaşması Derneği Genel İdare Kurulu üyesidir.

Mesleki olarak; Prematüre bebekler, Çocuk Alerjisi, yeni doğan çocuklar üzerinde, Sağlık ve Termal Turizm’i alanlarında özel çalışmaları vardır.

BU DÜNYA

Bir çok kere,
Havadan baktım,
Bu dünyaya,
Çocuklar gibi.
Altında, üstünde.
Dolaştım bulutların,
Melekler gibi.
Dağları, denizleri,
Vadileri , gölleri,
Uzaktan seyrettim.
Bu defa, bir kere daha,
Uzaktan havadan gördüm,
Bu dünyayı.
Yokuşu da var, inişi de,
Yağmuru da var, güneşi de,
Bir ömür gibi.

KAZDAĞLARI

Sankızı baş tacı yapmış,
 Omuzlarına, maviler, yeşiller örtmüş,
 Kazdağları,
 Eteklerine çelenkler örmüş,
 Zeytin dalları.
 Işıl ışıllı derefer susmuş,
 Bülbüller şakır.
 Sevgi pınar olmuş,
 İçinde akar.
 Kazdağları, Egeye,
 Buğulu gözlerle bakar.
 Mavi sular, sabah, akşam,
 Yüz kere, bin kere
 Eteklerini öper, Kazdağlarının.
 Mehtap çıkmaya-görsün,
 Midilli hemen göz kırpar Kazdağlarına.
 Egeye nikâhlanmış Kazdağları...
 Kadimden,
 Bu sevgi, derindendir, derinden.
 Kimi zaman inbat,
 Kimi zaman da dalgalar,
 Aracılık yapar,
 Öpüşürler, öpüşürler, öpüşürler.

GÜZEL DÜNYAM

Çiçeklerin güzel açtığı,
Kelebeklerin sevgiyle kucaklaştığı,
Kuşların şarkılarla öpüştüğü,
Alabildiğine, hür uçtuğu,
Güzel dünyam.

Yeniden doğarken, yeni günler,
Renklerin yeniden coşup kaynaştığı,
Selâmlaşırken sihirli sesler,
Bilinmez, umutların nasıl anlaştığı.
Benim güzel dünyam.

Yakışmıyor sana, yüzünde kan izleri.
Yetimlerin, bükülmüş dizleri.
Yakışmıyor sana, ateş barut kokusu.
Benim güzel dünyam.

Silkin artık, kimseyi ezmeden!
Temizle, yüzünü, gözünü kimseyi üzmeden!
Rüzgârlar bildiği gibi essin,
İnsanlar da istediği gibi gezsin!
Benim güzel dünyam..

HİLMİ NALBANTOĞLU

Şair (D. 1921 Oltu- Erzurum - Ö. 12.03.2005 Ankara).

İlkokulu Oltu'da, ortaokulu Erzurum'da okudu. Lise tahsilini İstanbul Haydarpasha Lisesinde tamamladı. 1950 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi'nden İnşaat Yüksek Mühendisi olarak mezun oldu. 1950-1961 yılları arasında Karayolları Genel Müdürlüğünde Elazığ ve Konya Bölge Müdürü olarak hizmet yaptı.

1964-1968 yılları arasında Erzurum Belediye Başkanlığı, daha sonra Erzurum Senatörlüğü yaptı (1973- 79).

XVII. Dönem Erzurum Milletvekiliği yapan (1983-1987) Hilmi Nalbantoğlu, genç yaşlardan itibaren sanata, sanat faaliyetlerine çok yakın ilgi duymasına rağmen, şiire ilgi duymaya, şiir yazmaya genç değil, geç yaşlarda başladı. Kendisi, "İlk şiir denemelerime senatörken, 1977 yılında başladım" diyor. Hiciv şiirleri, esprituél şiirleri yanı sıra romantik şiirlerinde de Hilmi Nalbantoğlu sabırla, sükûnetle pür şiiri yakalamaya çalıştı ve bunda başarılı oldu.

ESERLERİ :

ŞİİR : Kızgın Topraklar (1980).

BİR AN Kİ YAŞAM DOYULMAZDI

Sen yatağında olduğun zaman,
 Ufuklarda beyazlanınca şafaklar,
 Arzular depreşirdi yavaştan.
 Gönlüm kıvr kıvr kıvranırdı,
 Güneşin doğduğu o saatlerde
 Kuşlarda ötüşürdü penceremizde.
 Sevgilim neredesin nerde?
 Diye arardım seni elimle..

Ve ellerim bulurdu seni,
 Anlardım yanımdasın gözlerim kapalı.
 Uyu dersin, vakit erken sabaha çok var!
 Ninni olurdu sesin çağıldardı,
 Beni bir umuda bağlardı...

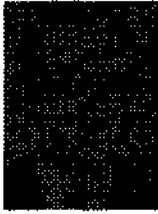
Seni yanımda bulduğum zaman,
 Gençleşirdim,
 Dünya da güzelleşirdi.
 Yaz sabahlarının esenliği,
 İçime gelirdi.
 Biraz sonra
 Bir an ki sükûn ve sessizlik,
 Bir anlık yaşam olurdu bize,
 Rüyalışırdık ikimiz de...

Bir rüya ki o "zaman" duyulmazdı,
 Bir vazgeçiş ki;
 Birbirimizden başka her şeyden,
 Öyle bir an ki "Yaşam" doyulmazdı...

KISKANMIYOR MUSUN?

Kaç yıl varki görmedim seni
 Sağını okşayıp gelen rüzgârı kokluyorum.
 Ben de o havada, içtiğin sudayım.
 Rüyalarda belki olurum seninle,
 Diye hep uykudayım,
 Yorulup uzandığım sedirde.

Veya ağaçların gölgesindeki
 Bankodayım,
 Fakat uzaktayım.
 Bak sana fotoğrafımı yolluyorum
 Belki karşılaşacak gözlerimiz,
 Bu fotoğrafımda,
 Fotoğrafımı kıskanıyorum.
 Her sabah işime gidiyorum.
 Beni oyaladığı için
 Boş vakitlerde okuyorum.
 Seni unutturduğu için,
 Aralıksız sigaralar dudağımda.
 Dudaklarını anımsatsın diye,
 Bahçemdeki karanfili ve gülü,
 Senin yerine kokluyorum.
 Plâklarını dinliyorum,
 Sesini duymak için.
 Ve yaşanılmaz olduğunda yaşam,
 Yaşamak dayanılmaz olduğunda,
 Her an sana evet sana,
 Sesleniyorum dinle!
 Bu benim sesim,
 Bütün bu yaptıklarını sen
 Kıskanmıyor musun?

M. KEMAL YILMAZ

Şair (D. 1921, Aydın).

İlkokulu Umurlu'da bitirdi. Siirt ve Aydın Ortaokulunda, Eskişehir Lisesi ve Balıkesir Necatibey Öğretmen Okulunda okudu. Bartın Çiftlik Köyünde öğretmenlik yaptı. Yüksek öğrenimini Ankara Gazi Eğitim Enstitüsünde tamamladı. 1949 yılında Millî Eğitim Bakanlığınca Fransa'ya gönderildi. Paris Üniversitesi'nden Fransız Dili Edebiyatı ve Fikir Tarihi bölümünden diploma aldı. Türkiye'ye döndükten sonra çeşitli okullarda Fransızca öğretmenliği yaptı. Daha sonra Millî Eğitim Bakanlığı Dış Kültürel İlişkiler Genel Müdür Yardımcılığı, Orta Öğretim Genel Müdürlüklerinde bulundu. XIII. ve XIV. Dönem Aydın Milletvekiliği yaptı (1965-1973). 1979'da M.E. Bakanlığı Yurtdışı İşçi Çocukları Eğitimi Genel Müdürü oldu. Daha sonra Londra Büyükelçiliği'nde nezdinde Kültür Ataşeliği ve İngiltere bölgesi öğrenci müfettişliği görevlerinde bulundu. Milli Eğitim Bakanlığı Müfettişi iken yaş haddinden emekli oldu.

Şiirleri Varlık, Şadırvan, Ankara Sanat, Türk Dili, Kemalist Ülkü, Parlamento, Ülkü ve Halkevleri dergilerinde yayınlandı.

ESERLERİ :

ŞİİR : Denizin Getirdiği Ölü Asker.

GENÇLİK PARKINDAKİ KÜÇÜK TREN

Yaşamak, bu kadar tatlı mı ne?
Bu yaz, güneşte bir başkalık var.
Nasıl da yürüdüm ilk kez
Gençlik Parkı'na kadar.

Bir çocuk haykırdı birden
Küçük trenin düdüğünden.
Baktım, elimden tutmuş
Haydi, binelim, dedim içimden.

Kurulduk şöyle pencereye...

Hey! Telli sigaramın dumanı...
Bu tren, trenlerin en yamanı.
Kurşun hızıyla aşıyoruz
Geriye doğru zamanı.

Bu tren başka tren,
Bu tren çocuksu, delişmen.

Dönüp durma böyle parkın içinde.
N'olur, küçük tren yavru tren.
Git, bana çocukluğumu getir,
Ya da al beni ona götür.
Varalım gayri son istasyona
Bu işi bir yerde bitir.

SEN VE BEN

Notre-Dame kilisesinde çanlar çalıyor,
 Senin için.
 İyilik, doğruluk ve insanlığa dair,
 Türlü dualar bilirim ki,
 İkimizin.
 Her ülkede ayrı ayrı güzellikte,
 Bütün dilleri konuşur mehtap.
 Aynı gök kubbesi altında yıldızlarımız vardır,
 Yıldızlarımız sönük, yıldızlarımız harap.

Bugün ne kadar yorgun yine Seine nehri,
 Uzanıvermiş ayaklarımız altına.
 Sulara iki gölge düşmüş, iki ayrı ağaçtan,
 Birisi senin, birisi benim,
 Peki ama, bu sular kimin?
 Ya sen kiminsin?

Ne olur dinle!
 Eyfel değil mi şu karşıda görünen?
 İstermisin, oraya gıkalım seninle?
 Sonra şu tarafa doğru,
 Uzaklara, çok uzaklara baksak.
 Görünmez mi dersin Galata Kulesi?
 Fark edilmez mi hayal meyal
 Bizim köyün beyaz minaresi?

ODAM

Odamı kendim için döşedim.
Sabahları yalnız güneşi gönderin,
Penceremden içeri.

Uzak ve ışıklı bir kentin,
Renk renk sevgileriyle doluyum;
Elbet konuşacak, söyleyeceklerim var.
Gizli!

Dostlarla yapayalnız kalacağım odamda,
Belki, boylu boyunca uzanacağım yatağıma.
Hiç bir şey düşünmeden dolaşacağım,
Şarkılar söyleyeceğim rasgele
Belki de ağlayacağım...

Beklediklerim siz değilsiniz,
Çalmayın kapımı boş yere.
Sevdiklerimi alırım içeri
Odam değil mi?

Y. ZİYA UĞUR

Şair (D. 1921, Bursa).

Öğrenimini Bursa Erkek Lisesinde tamamladı, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinde devam ettirdi, babasının ani hastalığı ve zamansız ölümüyle iş hayatına dönmek zorunda kaldı.

Şiir ve edebiyata olan merakında lise hocası Orhan Şaik Gökay'ın etkisi büyüktür. Çınaraltı, Yeni İstanbul, Varlık, Bursa Uludağ gibi dergilerde şiirleri yayınlandı. Gençlik yıllarında politika hayatına atıldı, XII. Dönem Bursa Milletvekilliği yaptı (1961- 65). Şiirlerinde tabiat, hamaset ve sevgi konularını işledi.

BELKİ BİR GÜN

Avuçlarımda ısınsın ellerin,
Yağmur olsun saçların yüzümdе;
Islak ıslak bak bana!

Bir sancı gibi aynılışın,
Bir yaprak kopar gibi.
Sen nerde olursan ol, benimsin,
Elimi uzatsam avucumda,
Baktığım yerde gözümdesin;
Uzaktan geliyor, yakından geliyor sesin,
Bir pırlanta anyor gibiyim, kumda.

O yerde, gölgelerimizin birleştiği yerde,
Beni ağlar görürsen, bil ki sevincimden.
Ay doğmasa, güneş görünmese de,
Belki bir gün, belki bir gün diyorum,
İçimden

KARACAOĞLAN'A SESLENİŞ

Gel Karacaoğlan, dertleşelim gel!
 Bu yaylanın suyu içilmez oldu.
 O zümrüt yeşili dağ başları kel,
 Bu diyâr ekilmez biçilmez oldu!

Dermansız da derman veren kalmadı,
 Gönüllere kanat geren kalmadı.
 Hak yoluna bir tek eren kalmadı,
 İyiler, kötüler seçilmez oldu!

"Uğur"um da der ki yok bizde yalan,
 Belki varamayız sana bir zaman.
 Bize ordan ses ver Karacaoğlan,
 Yollar tekin değil, geçilmez oldu!

DUMAN DUMAN HEY!

Alır başımızı yer yer göçeriz,
Coşar yüreğimiz zaman zaman hey!...
Köroğluyuz gene bu dağlarda biz,
Eser rüzgârımız yaman yaman hey!..

Palamız sallanmaz bellerimizde,
Durur bayrak gibi ellerimizde,
Kan, gövde götürür sellerimizde,
Kaçar düşmanımız aman aman hey!..

Sazımız ses verir pınar başında,
Sevgiliyi bulduk mezar taşında,
Okunur içimiz bir göz yaşında,
Âşıkız, gönlümüz duman duman hey!...

NECİP MİRKELÂMOĞLU

Şair (D. 1922 Birecik, Urfa).

İlkokulu Birecik'te, Orta okulu Adana'da, liseyi İzmir İnönü Lisesinde bitirdi. Yüksek öğrenimini İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesinde yaptı.

1946 yılında politikaya girdi. 1961 senesine kadar CHP'nin İzmir teşkilatında; her kademedede çalıştı. İzmir Halk Evi'nin son başkanlığını yaptı.

"9 Eylül", "Kemalyolu", "Mücadele" gibi gazete ve dergileri çıkararak veya çıkarılmasında vazife alarak, matbuat hayatında bulundu. "Yeni Asır", "Son Havadis" gazetelerinde Köşe Yazarlığı yaptı. "Demokrat İzmir" ve "Tercüman" gazetelerinde yazı dizileri yayınladı. İstanbul Eminönü Halk Evinde, İzmir Halk Evi ve Halk Odasında, Türk Halk ve Klasik musikisi dersleri verdi; Koro'lar kurarak, konserler düzenledi.

XII. Dönem (1961- 1965) İzmir Milletvekiliği yaptı. 1968-1977 yıllarında da, Cumhuriyet Senatosunda, İzmir Senatörü olarak bulundu. Cumhuriyet Senatosunda, iki dönem İdare Amiri ve dört dönem Başkan Vekili olarak görev aldı.

Bestekâr olarak, 'Saz Eserleri' formunda 15, şarkı formunda 110 kadar eserin sahibidir.

Necip Mirkelâmoğlu, san'at görüşünü şöyle açıklıyor: San'at hayat'ın bir ürünüdür. San'at'ın anası hayat'ın kendisidir. Hayat'ın her hali, ahvali, şekli, rengi, sesi, san'at'ın iç örgüsünü teşkil eder.

Şiirlerinin çoğunu "güfte" olarak yazdı ve besteledi. "Taşlama" türündeki şiirleri gazete ve dergilerde yayımlandı.

ESERLERİ :

ARAŞTIRMA- İNCELEME : İnönü Ecevit'i Anlatıyor, Ecevit Ecevit'i Anlatıyor, Kuyruklu Yıldız, Atatürk'ü Düşünce ve Uygulamada Din ve Laiklik.

ŞİİR : Bağlamamın Telinden.

YALAN DÜNYA

Gelen geçer, konan göçer
Misafirhanedir Dünya.
Zahirde şen gösterişler,
İçi virânedir Dünya.

Kim geliyor da gitmiyor,
Kimseye vefâ etmiyor,
Bir tebessüm'e yetmiyor
Bir efsânedir Dünya.

Sarmış bizi yokuşuna,
Düşürmüş gam ateşine,
Bilmem kimlere âşına,
Bize bigânedir Dünya.

Felek elinde câm ile,
Sunar zehri ikrâm ile,
Lebâleb derd-ü gam ile
Dolu peymânedir Dünya

Mîhr-i vefâsı yalandır,
Zevk-u safası yalandır,
Aslı, esası yalandır,
Yalandır ya, nedir Dünya?..
(Rast şarkı)

Öptüm gamzelerinin güle benzer yerini,
Okşadım gözlerinin simsiyah kederini,
Bir ibâdet vecdini duydum yanında senin
Seyrederek Allahın en güzel eserini.
(Uşşak şarkı)

KALEMİM

Hak bildiği yoldan ne rûcû eder,
 Ne de kavgasından bıkar kalemim,
 Millet düşmanının hain göğsüne,
 Sözü kurşun gibi sıkar kalemim.

Âbıhayat gibi "O Sevda" bana,
 Öyle bir aşk ki o, benzer iman'a,
 Atatürk denilen sonsuz umman'a,
 Coşkun seller gibi akar kalemim.

Zincire vurulsa, kınlsa bile
 Mazlumun âhını getirir dile,
 Müşfik bir annenin gözleri ile
 Halkın ahvaline bakar kalemim.

Görmüşüz her türlü kahr-ı belâyı,
 Defter-i âmalim yazmaz rıyayı,
 Haksızlık görünce koca Dünyayı,
 Haksızın başına yıkar kalemim.

URFA ÜSTÜNE

Kara gözlü ceylan gezer dağında
 Ilgt ılgıt esen yeller konuşur
 Al göğslü bülbül öter bağında
 Mor sümbüller san güller konuşur

Bu cihanda rastlanılmaz eşine
 Şehit makberidir basma taşına
 Mübarek şehirde adım başına
 Öksüzler, yetimler, dullar konuşur

Tanrı'nın busesi parlar alında
 İmtihan vermiştir vatan yolunda
 Gayret zamanında namus gününde
 Mavzer kabzasında eller konuşur.

Seher bülbül gül'e geldiği zaman
 Dertli mızrap tele geldiği zaman
 Mukim Tahir dile geldiği zaman
 Gamlı saz göğsünde teller konuşur.

İhvanlar yine doldurmuş eyvanı
 Sazlarda çalınan Urfa Divanı
 Türkü İbrahimî, hoyrat şirvanı
 Halepli'de ehli diller konuşur.

Urfalıyam gam dilini bilirem
 Bülbül gibi gam dalına gelirem
 Ölürem ben gam olmazsa ölürem
 Böyle ancak Urfalılar konuşur.

TANRI

Ey Tanrı, koca Tanrı!
 Yüceden yüce Tanrı!
 Adalet'indeki sır,
 Hâlâ bilmece Tanrı.

'Güçlü'ye dağlar dümdüz,
 'Düz'de tökezler güçsüz,
 Dünya varsıl'a gündüz,
 Yoksul'a gece Tanrı!

Rabb iken, yüce adın,
 Farkımıza varmadın,
 Bunca yıldır sormadın,
 Halimiz nice Tanrı!

Biz üvey kullarınız,
 Elem gölünde yalnız,
 Gam yükü taşıırken biz,
 Yok mu imece Tanrı?

'Çalma' dedin çalmadık,
 Haramdan pay almadık,
 Sonunda cıvı kaldık,
 İşte böylece Tanrı!

Çünkü yaratan sensin,
 Hükmi icra edersin,
 Adl'ine aklım ersin,
 Ölmeden önce Tanrı!

Tövbe tövbe Yarabbi,
 Olduk hükmüne tabi,
 Lûtfun, zulmün müsavi,
 Hayat boyunca Tanrı!

OSMAN ATTILÂ

Şair (D. 1922, Afyonkarahisar - Ö. 20 Nisan 1978 Ankara).

Afyon Lisesi'ni bitirdi (1946). Bir süre Afyon Halkevi'nde, 1939'da yerleştiği Ankara'da Ülkü dergisi, Ankara Üniversitesi Basımevi İdaresi'nde çalıştı. Türk Dili dergisinin onaltı yıl sekreterliğini yaptı. XIII. Dönem Afyonkarahisar Milletvekilliği yaptı. Ardından çeşitli bakanlıklarda müşavirlik görevinde bulundu. Saz şairleri tarzını benimseyerek yazdığı şiirleri ile folklor konusundaki makalelerini Ülkü, Yücel, Çağır, Türk Dili, Hisar, Çağır gibi dergilerde yayımladı.

ESERLERİ :

ŞİİR : İnaz Köyü Eğitimci Hasan Koçak'ın Türküsü (1945), Sabahleyin (1950), Gözlerimin Söylettiği (1975).

ANTOLOJİ : Memleket Şiirleri (1950), Türk Kahramanlık Şiirleri (1967).

İNCELEME : Afyon Karahisar Türküleri (1957).

ARZUHALCİ

Arzuhalci aziz dostum,
Boş mu daktilonda kağıt?
Yaz derdimi, harf harf dağıt,
Baksana ne hâl olmuşum!

Şunun derdi, bunun derdi,
Sabahtan akşama kadar.
Cümlesi kaç para verdi.
Elinde - avucunda ne var?

Seni yazalım ilk önce,
Daha şerit eskimeden.
Sonra seninki bitince,
Ağır ağır söylerim ben:

-Senin gözlerinde dilim.
Bir şeyler sorarsan şayet.
Pul istemez arzuhalim,
Pula, imzaya ne hacet!

Yazık olmaz mı kâğıda?
Kâğıtlara sığmaz derdim.
Ben, her iki dünyada da,
Arzuhalcilik isterdim.

GÜN VURUR BENİ

Bana kardeş misin, sen, yeşil otlak
 Kışın ayaz, yazın gün vurur beni.
 Tohumu bağrına basan bu toprak,
 Tohumla birlikte yoğurur beni.

Başımı yaslarım çiçekli dala.
 Seslenmek isterim yanık kavala.
 Geceler başlatır yeni bir yola.
 Sabahlar yeniden doğurur beni.

İçmeğe değer su, kıranım buzu;
 Kalsın başkasına öğle uykusu.
 Yaşamayı meler her doğan kuzu
 Hayata, hayata çağırır beni.

Günü gagasında taşır kuşum var;
 Bir inişe karşı bin yokuşum var.
 Benim "Zaman" adlı kız kardeşim var
 Yün diye, yün diye eğirir beni.

YOLLARA DÜŞTÜM BU SABAH

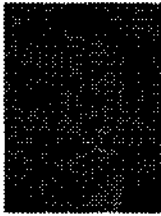
Tezekle bahar kokulu,
Yollara düştüm bu sabah.
Gözlerim henüz uykulu,
Yollara düştüm bu sabah.

Düş gördüm, toplanıp kalktım,
Ağır ağır köyden çıktım.
Yürüdüm, göklere baktım,
Yollara düştüm bu sabah.

Ne çıkınım var, ne torbam,
Ne çanğım var, ne de urbam.
Ne geride anam babam,
Yollara düştüm bu sabah.

Seher vakti kırlar ne hoş,
Kuşlarla böcekler sarhoş,
Bir ses arkamdan diyor; "Koş!"
Yollara düştüm bu sabah.

Selâm sana toprak ana,
Güneş, güneş selâm sana.
Bilmem bu gidiş ne yana,
Yollara düştüm bu sabah...

ŞİNASİ ÖZDENOĞLU

Şair ve yazar (29 Ekim 1922, Gümüşhane).

Gümüşhane Gazipaşa İlkokulu (1933), Gümüşhane Ortaokulu (1937), Trabzon Lisesi (1940) , Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi (1944) ve Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesini bitirdi (1952). Hadim, Sürmene, Sorgun ve Lüleburgaz Kaymakamlıklarında bulundu (1948-54). Bir süre serbest avukatlık yaptı. 1960 yılında Kurucu Meclis üyesi oldu. XIV. Dönem Ankara Milletvekili olarak Parlamentoda görev yaptı (1969-73).

İlk şiiri 1935'te Gümüşeli Gazetesinde yayınlandı. Sonraki yıllarda şiir, deneme ve incelemeleri Ülkü, İstanbul, Aile, Şadırvan, Varlık, Yücel, Halkevi, Türk Dili, Hisar, Çınaraltı gibi dergilerde yayınlandı. 1956 yılında Macar Rapsodisi adlı şiiri nedeniyle Hür Macarlar örgütünden onur madalyası ve beratını aldı.

ESERLERİ :

ŞİİR : Teselli (1943), Anaforda Dönen Adam (1946), Vatanım Benim (1973), Özgürlük İçin Ölmek (1974), Acısıyla Yanmak Türkiye'nin (şiirsel düzyazı, 1975), Memleketi Sevmek Suçu (1978), Şairler Böyle Sever (1986), Yasaklar Cehennemi (1991), Özgürlük Tek Sevgilim (1992), Sımsıcak Dostluğunda Ölümün (1993), Sevdim-Savaşım (1995), Türkiye Sevdası (1997). Uzak Şiirler (1997).

İNCELEME : Edebiyatımızın Beş Ana Meselesi (1949).

DENEME : Önce İnsan Olmak (1981), Suskunlar Ülkesi (1988).

ÖYKÜ : Seninle Bir Yılbaşı (1989).

ANI : Anılar ve Portreler (2000).

MACAR RAPSODİSİ

Macar ovalarında ve Tuna kıyısında
 Martha'nın gözlerinde ve bütün şarkılarda
 Ve kurşuna dizilen gençlerin avucunda
 Barut isine batmış bayraklarla beraber
 Peşte sokaklarında, tankların çiğnediği
 Genç yürekler içindeki üç renkli şafak
 Sen alinteri, en büyük sevda ve gözyaşı!

Sen yirminci yüzyılda hukuk kitaplarında
 Ve tekmil nutuklarda ismi geçen
 İnsanoğlunun beyrinde, namlu arpacığında
 Doğacak çocuğumun gelecek ninnisinde
 Ve güzelim denizlerin tuzundaki lezzet
 Şakaklarımızda zonklayan kavga
 Ve cümle mahkûmların rüyası
 Ey hürriyet!

Ve sen, gerçek insanı yaratamayan insan
 Sen, ey kardeş kanıyla beslenen insanoğlu!

Yangın başladı Peşte'de, kardeşim, yangın!
 Taze göğüsler üstünde tanklar horada
 Sevgilim alevler içinde, sevgilim orada
 Tutulmuş bütün caddeler tutulmuş
 Yanına varamıyorum
 Sanırsın anacığım boğazlanıyor
 Kurtaramıyorum
 El yordamıyla, tıkanmış sokaklarda
 Ey ölümsüz şarkı, ey merhamet
 Seni bulamıyorum!

Utanıyorum kendimden, petekteki andan
 Bir başka yıldıza göç etmek istiyorum
 Utanıyorum buluttan, kımıldanan topraktan
 Dağdaki kurttan, kuştan
 Aslan yavrusunu emziren ceylândan
 İnsanlığımдан utanıyorum!
 Oysa ki insanlığın tek mil antenleri.
 Peşte üstündedir!
 Oysa ki insanlık
 Magna Carta'dan bu yana
 Nice özgürlük andlaşmasına kanıyla imza koymuş
 En yakışıklı oğullarını bu yola kurban etmiş
 Ve bir zerresi için
 Nice can satmıştır.
 Utanıyorum kendimden kardeşim
 Aynalara bakamıyorum!

Nerde kaldı Çıgan havaları, o çılgin kemanlar
 Nerde dudak dudağa sevgililer?
 Duyuyor musunuz şâir Petöfi'nin sesini?
 Duyuyor musunuz tankların homurtusunda
 Macar Rapsodisi'ni?

Biç beni, makineli tüfeklerle biç
 Öldüremezsin!
 Çıkar şarkılardan ve cümle kitaplardan adımı
 Yine de silemezsin!
 Ben, hayır ve şer misâli insan kanındayım
 1789'da ve Türk İhtilâli'ndeyim!
 Bugün bir tomurcukta, yarın darağacındayım
 Ben, ne satılacak dâva, ne kemik, ne etim
 Ben, ölümsüzlüğün elindeki bayrak

Ben hüriyetim!

ELLERİN İÇİN NOKTÜRN

Sen gecelerin ortasında bir ada gibi
En son gücümle kıyılarına yaklaştığım
O kutsal sessizliği uzak bir sevda gibi
Bir çoban kulübesinde paylaştığım...

Yağmur altında dinlediğimiz şarkılar oynak
Güneşli havadakiler gamlıydı.
Öptüğüm zaman gözlerin parlak
Okşadığım zamanlar dumanlıydı...

Nasıl hatırlamam, yapayalnız kalırım da
Ellerini.. Köpükler kadar beyaz.
Gece söylediğim şarkıdır kaldırımda
Öylesine bir şarkı ki anlatılmaz..

Saçlarından tutup kör gecelerden,
Beni sabaha çıkaran ellerin.
Gömleğime aşk mısraları işleyen,
Mutlu soframızı kuran ellerin...

Ellerin ılık çeşmeler misâli,
Anıların havuzunda güller açtıran.
Avuçlanma konuştuğu zaman perişan
Doğduğum topraklar kadar sevgili..

Dizlerinde o eşsiz günleri geçirdiğim
Yaşanmamış zevklerin sofrasındaymış gibi.
Ey kimsesiz zamanıma dökülen musiki
Ey step gecelerinde kalan gençliğim!

Sen, karanlıklar ortasında bir ada gibi
En son gücümle kıyılarına yaklaştığım.
Ölümsüzlüğün çağrısını uzak bir sevda gibi
Ömrümün her noktasında paylaştığım..

YALNIZIM

Kanlı meydanlar ortasında yalnızım
Kavgalar ortasında terkedilmiş..

Sokaklar içinde
Yolcusu olmuş
Sokaklar kadar
Yalnızım..

Çeşmeler içinde
Şarkısı bitmiş
Çeşmeler kadar
Yalnızım..

Yetim çocuklar gibi unutulmuşum
Vagonlarda.

Gençliği sadaka vermişim
İstasyonlarda.

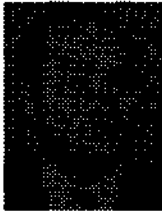
Gönlüm mevsimler peşinde hovarda
Bir at sırtında, ovalarda..

Anacığım, ah anacığım,
İsli lâmbalar gibi
Yaşlı gözlerin.
Yalnızım ortasında açık denizlerin,
Yalnızım ortasında uçuk benizlerin..

Bütün kadınlar ortasında yalnızım
Acap hangi dilber beni seçecek?
Kalbim uçurumlarda açan çiçek
O kadın bu kalbi nerden bilecek?
Kalbim uçurumlarda açan çiçek
Bu sonsuz yalnızlık nasıl bitecek?

Yalnızım bomboş yuvalar kadar,
Yuvalar içinde,
Kuşunu uçurmuş
Yuvalar kadar
Yalnızım.

Ovalar içinde
Suyunu içirmiş
Ovalar kadar
Yalnızım.

İBRAHİM SITKI HATİPOĞLU

Şair (D. 1923 Haymana).

Ankara'da Erkek Lisesinde ortaokula başladı, Bursa Erkek Lisesinde tamamladı. Lise son sınıfta tekrar Ankara'ya dönerek Ankara Lisesinden mezun oldu. Hukuk tahsilini Ankara Üniversitesinde tamamladı. Değişik ilçelerde kaymakamlıklarda bulundu. İller İdaresi teşkilat şube müdürlüğü ve Mülkiye Müfettişlikleri görevinde bulunduktan sonra XII., XIII. ve XIV. Dönem (1961-1973) Ankara Milletvekiliği yaptı.

Sanat çalışmalarına genç yaşta başladı. Çeşitli dergilerde şiirleri yayınlandı. Aile mutluluklarını dile getiren şiirleri "yaşama sevinci"yle doludur.

ESERLERİ :

ŞİİR : Duygularım (1977).

KURTULUŞ DESTANI

Çakmak çakmak gözleri, Kartal bakışlarıyla
 Başımızda Atatürk'tü komutan,
 Komutlar verdi Kocatepe'den,
 "Ordular, ilk hedefiniz Akdenizdir ileri",
 Kurtuluş savaşına böyle başladık biz,
 Bayrak yaptık başımıza biz bu emri,
 Kanlarımızla bağımıza yazdık,
 Ya istiklâl... Ya ölüm...
 Çal dağlarından attığımız ok, Kocatepeyi aştı,
 Birleştik kadın, kız, kızan,
 Kül olan ocaklardan lav lav.
 Milli bir güç olduk.
 Allah Allah nidalarıyla
 Şahlandı yediden yetmişe Türklük;
 Yedi düvelle savaştık,
 Topları, tüfekleri, gülleleriyle saldıranları,
 İmanlı ellerimizle boğduk.
 Sakarya'dan söktüğümüz düşmanı,
 İzmir'de bu cennet ülkeden koğduk.
 Vatanın bağına saplanan
 Kanlı hançerleri kırdık.
 Tarihe, kanlarımızla emsalsiz bir zafer yazdık.
 Bir vatan, bir devlet kurduk yeni baştan.
 Atam, Atatürküm
 Çizdiğin yolda,
 Gösterdiğin ülküde.
 Dalga dalga, bayrak bayrak birleştik.
 Verdiğin güçle,
 Soylu bir millet yarattık
 Her yaştan.

HATAY DAĞLARI

Karın zirvedeyken yağmurun, tipi.
 Dumanlı, boralı, ceylânlı dağlar,
 Bereket şarkısı söylerken yağmur,
 Ruhuma bir ejder çöküyor yine,
 Her köşen garipler yatağı iken,
 Yolunda kimsesiz yaşlılar ağlar,
 Garibe insafı hiç yok bu dağın,
 Yağmuru üstümüze döküyor yine,
 Kaç gündür güneşi göremez olduk,
 Bulutlar etrafı sararken dağlar,
 Ruhumuz karardı ah gurbet elde,

Yağmuru, ufukumuzu sardı yine,
 Ah anne, bu dağlar hüznümlü dağlar,
 Adını andıkça kalbim kan ağlar,
 Gurbetin bu تنها bomboş yerinde,
 Ruhumuz hep sizi arıyor yine,
 Kalbimiz sizleri özlerken anne.

NEREDE

Dallarında bülbüllerin öttüğü,
 Dağlarında sümbüllerin bittiği,
 Çobanların mor koyunlar götüğü,
 Baba evim, benim köyüm nerede?

Dili başka diyarlarda dururum.
 İşaretle güç yolumu bulurum,
 Gurbet elde ben kahnımdan ölürüm.
 Yıkık evim viran bağım nerede?

Anam, babam, kardeşlerim orada,
 Çağıl, çağıl sular akar dereде,
 Hasret yaktı yüreğimi burada,
 Yurdum, yuvarım, yavrularım nerede?

SÜLEYMAN ARİF EMRE

Şair (D. 1923, Besni / Adıyaman).

Lise tahsilini Ankara Gazı Lisesi'nde tamamladı. Ankara Hukuk Fakültesinden 1944'de mezun oldu. Ankara'da ve Adıyaman'da serbest avukatlık yaptı. XIII. Dönem Adıyaman, XV., XVI., XX. ve XXI. Dönem İstanbul Milletvekiliği yaptı. 1974 ve 1977 yıllarında kurulan koalisyon hükümetlerinde Devlet Bakanı olarak görev aldı.

200'e yakın, hece ve aruz vezni ile yazılmış ve kitap haline getirilmemiş şiiri mevcuttur. Çeşitli mecmualarda çok azı yayınlandı.

SU

Akarsın dinmeyen gözyaşım gibi,
 Sen de bencileyin hayran mısın su?
 Gurbette ağlayan kardeşim gibi,
 Geceler boyunca gıryan mısın su?

Çağlarsın yıllarca aslından cüdâ,
 Kendini canlara kılarsın fedâ.
 Vafını gizlemiş sende şüheda,
 Mevlâya her lahza kurban mısın su?

Gülenle gülersin, derdliyle mahzûn,
 Yayıda sermestsin, dağlarda mecnûn,
 Ne için olmuşsun sen, böyle meftûn,
 Aşk ile esiri hicran mısın su?

Süzülür durulur gelirsin vecde,
 Bağrı yanıklara olursun müjde.
 Her halin yalvarış, her halin secde,
 Ezelden bendeî cânan mısın su?

Sendedir ezeli hüsnün hayâli,
 Ararsın durmadan her dem visâli.
 Cezbeye tutulmuş derviş misâli,
 Bütûn sıfatlardan üryan mısın su?

Su ile âlemi seyrana girdim,
 Ağlayıp bir derdi nihana girdim.
 Kendimi mahv edip ummana girdim
 Ârife Afeti devran mısın su?

NÛRÂNİ ZUHÛR

Uyanın başladı Kur'andaki Nûrani zuhur,
İniyor maşrıka gökten yine nûr üstüne nûr.

Seherin mahşeri bülbül sesi gılgınlaşıyor,
Açıyor gülleri bir bir uyanın nefhai sûr.

Açılır zevki cemâlin nice kalblerde yanar,
Süzülür bahçelere mest olarak dilberi hûr.

Esiyor rahmeti Mevlâ getiren bâdı sabâ,
İniyor Arşı ilâhideki rûhânî Huzur.

Geliyor dinleyiniz bir derin âhengi semâ,
Tütüyor cenneti firdevsi saran penbe buhur.

Doğuyor âleme, kalkın, yine İslam güneşi,
Ediyor şânını îlâ o celâdetli şuur..

KALBİMDESİN

Bir noktada sükût eden sır gibi,
Saniyede gizlenen asır gibi,

Kalbimdesin,

Kalbimdesin..

Sevdâları söndürmeyen aah gibi,
İstrâbı kuşatan sabah gibi

Kalbimdesin,

Kalbimdesin..

Karanlıkta dahi gören göz gibi,
Ölsem bile dönmediğim söz gibi,

Kalbimdesin,

Kalbimdesin..

Uzakları yakın eden hız gibi,
Kâinatı mahv-eden sonsuz gibi,

Kalbimdesin,

Kalbimdesin

Gecelere, gündüzlere eş gibi,
Edebiyyen sönmeyen güneş gibi,

Kalbimdesin,

Kalbimdesin

FEYZİ HALICI

Şair (D. 1924, Konya).

İlk, orta, lise tahsilini Konya'da tamamlayıp İstanbul Üniversitesinden 1950 yılında Kimya Yüksek Mühendisi olarak diploma aldı.. Bir süre Kimyagerlik ve ticaret yaptı, basın hayatına atıldı. Arkadaşlarıyla birlikte Konya Gazeteciler Cemiyetini (1951), Konya Kültür ve Turizm Derneğini (1959), Konya Kültür ve Turizm Vakfını (1977) kurdu. Hâlen vakfın başkanıdır.

On bin yıllık kutsal belde Konya'nın sahip bulunduğu tarih- kültür-sanat varlığını kültür- turizmi esprisi içinde ve "Yaşayan Konya" imajını yansıtmak şeklinde bütün dünyaya değişik faaliyetlerle sunmaktadır.

Çınaraltı dergisinde sanat hayatına atıldı. Değişik dergilerde, gazetelerde şiirleri, yazıları yayınlandı. 1957 yılında Konya'da aylık kültür-sanat-turizm ve folklor dergisi Çağrı'yı yayınlamaya başladı. Kültür ve Turizm Bakanlığının yedi yıl süreyle Çağdaş Türk Kültür Eserleri Yayın Kurulu Üyeliği ile Milli Kültür Dergisinin Yazı Kurulu Üyeliğini yaptı.

Şiir, Antoloji, Güldeste, Gezi, Araştırma, Folklor ve Halk Edebiyatıyla, Kongre ve Seminerlerle ilgili altmış beş eseri yayınlandı. Kültür Bakanlığınca 1980 yılında Dünya şairlerinin katıldıkları Struga Şiir Şölenlerine Türkiye'yi temsilen gönderildi. Şiirleri ders kitaplarında, antolojilerde yayınlandı. Şiirleri dünyanın sayılı dillerine tercüme edildi. Büyük Önder Atatürk'ün kurduğu Türk Kooperatifçilik Kurumunun 1979-1981 yılları arasında genel başkanlığını, Türkiye- Pakistan Kültür ve Dostluk cemiyetinin genel başkanlığını yaptı. XIV. ve XV. Dönem Konya Milletvekiliği yaptı (1968-77). Londra Rumî komitesi üyesidir. İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı onur üyesidir.

Basın şeref kartı hamilidir. Türk Tanıtma Vakfı (TÜTAV)'ın kurucu üyesi ve Yönetim Kurulu Üyesidir. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Bilim Kurulu üyesidir.

ESERLERİ :

ŞİİR : Bir Aşkın Şiirleri (1947), Masmavi (1952), İstanbul Caddesi (1956), Günaydın (1960), Dinle Neyden (1960), Gecenin Bir Yerinde İki Ceylan (1966), Selçukya'da Aşk (1967), Mesnevi İkinci Bin Beyit (1982), Yaşama Sevinci (1983), Feyzi Halıcı'nın İtalyanca Şiirleri (çev. Anna Masala, 1987), Mevlâna Mesnevi 1. Cilt (1992), Yaylaya Bir Gelin Geldi (Aşık Fezaî mahlası ile, 1998), Selçukya Güzellemesi (mensur şiir, 1987), Dörtlemeler I (1993), Dörtlemeler II (1995), Seçme Şiirler (2000), Dörtlemeler (bütün dörtlemeler, 1997).

ÇEVİRİ : Doğuda Tatlıcılık (F. Unger'den çev.).

ARAŞTIRMA- DERLEME : Pera Palas (1952), Çağrı'da Yeniler (2 cilt, 1962-63), Uluslararası Folklor ve Halk Edebiyatı Semineri Bildirileri (1976), Geleneksel Türk Sporları Semineri Bildirileri (1976), Türkiye Turizmi ve Kültürü Üzerine Düşünceler (1977), Saz Şairlerinin Diliyle Atatürk (1981), Aşık Şemî Hayatı, Eserleri (1982), Türk Halk Edebiyatı ve Folkloründe Yeni Görüşler I- II (1985), Mevlânâ (Türkçe- İngilizce, 1986), Mevlana Celalettin Hayatı, Düşünceleri ve Eserleri (1986), Geleneksel Türk Yemekleri ve Beslenme (ts.), Milletlerarası 1. Yemek Kongresi (1988), 2. Milletlerarası Yemek Kongresi (1989), Yabancı Yemek Uzmanlarınca Türk Mutfağı (1988), Halk Şairlerinin Diliyle Yemek Destanları (1990), Ali Eşref Dede'nin Yemek Risalesi (1993), Nasreddin Hoca Fıkralarının Şerhi (1994), Mevlevî Şairi Burhan (1994), Hünkar Hacı Bektaş Veli'den Özdeyişler (1995), 4. Milletlerarası Yemek Kongresi (1996), Bir Şiirin Hikâyesi (1996), 5. Milletlerarası Yemek Kongresi (1999), Bir Şiirin

Hikâyesi II (1999), Folklor Halk Edebiyatı Kongresi Bildirileri (2000).

GEZİ : Struga Şiir Akşamları (1982),

GÜLDESTE : Bizim Şairler (1952), İstanbul ve Fetih Şiirleri Antolojisi (1953), Türk Sanat Musikisi Beste ve Saz Eserleri (1977), Mevlana, Yunus Emre, Nasrettin Hoca, Karamanoğlu Mehmet ve Türk Dili (1977), Mevlana ve Yaşama Sevinci (1978), Konya (1984), Saz Şairlerinin Diliyle Atatürk (1981), Mevlana Sevgisi (1981), Aşıklar Geleneği ve Günümüz Halk Şiirleri (1992), Rubailer, Mevlana Celalettin (1986), Parlamenter Şairler (1990), Mevlana Güldestesi 16 Kitap (1961- 76), Şiirden Besteye (G.Samanoğlu, İ.Parlatır ile, 1994), TBMM 75.Yıl Ulusal Egemenlik Destanı Yarışması (1995), Pera Palas ve Hasan Süzer (1995), Pera Palas Gönül Sohbetleri Güldestesi (A.Özdemir ile, 1996), Ankara Gönül Sohbetleri Güldestesi (A. Satoğlu, H. Yurdabak ile, 1996), Pera Palas Gönül Sohbetleri II (A.Özdemir ile, 1998), Ankara Gönül Sohbetleri II (A. Satoğlu, H. Yurdabak ile, 1998), Gönül Sohbetleri Güldestesi III (A.Satoğlu, H. Yurdabak ile, 1998), Perapalas Gönül Sohbetleri III (A. Özdemir ile, 1999), Konya Şiirleri (1999), Gönül Sohbetleri IV (A.Satoğlu, H.Yurdabak ile, 2000), Mevlana Güldestesi (Bahar Gökfiliz ile, 2000), Şehir Şiirleri Güldestesi (B.Gökfiliz ile, 2000), Pera Palas Gönül Sohbetleri IV (A.Özdemir, C. Aslangül ile, 2000).

BENİ

Etiler dost nazarında
 Esir, göze, kaşa beni!
 Sorgusuz can pazarında
 Yazdılar en başa beni!..

Başım yüce arşa-değın,
 Gücünüz yeterse eğin!
 Meyil vermiş bellemeyin
 Acı pişmiş aş beni!

Efkânın zor gelir dile,
 Sözüm, sohbetim merd ile.
 Nice onulmaz derd ile
 Koydunuz baş başa beni!.

Vursa ateş çam dalına,
 Demir döner at nalına.
 Kızgın haset mangalına
 Yapmayınız maşa beni!.

Yok bu işte sayım-suyum,
 Gönülce olmalı uyum.
 Ben toprağın tohumuyum,
 Ekmeyiniz taş beni!.

Kimler düşüme girdiler,
 Dal misali devirdiler.
 Gam yüküydüm çevirdiler!
 Gözden akan yaşa beni..

ÖĞRETTİLER

Bir bilsen ey sevgili bize neyi öğrettiler,
Mâna burcunda şavkıyan her şeyi öğrettiler.

Terkedip hüznü bir nice yorgun sokaklarda
Cümle efkâra boş verip gülmeyi öğrettiler.

Yok-olma'dan var-olmaya giden altın yolu
Aşkın melâlini derince bilmeyi öğrettiler.

Atlatıp dar kapısından dünya telâşının,
Ölmeden önce çok şükür ölmeyi öğrettiler.

En güzel vuslatın uğrunca düşmeye bir bir
Aşk sofrasında kadehsiz meyi öğrettiler.

Ne saz, ne söz edip güzelliği paramparça,
Tennûrelerce çağılayan neyi öğrettiler.

Bir sım gül yapıp ta karanfil dudaklara
Her gerçeği tekbirce bölmeyi öğrettiler.

En tatlı düşleri kim erguvan aynalardan
Eliften parmaklarla silmeyi öğrettiler.

Çoğalmaktansa günah burcuna tekmiil-kanat
Başak misali hep eğilmeyi öğrettiler.

Koşmak kolay değil ey sevgili bu yollarda
Gönül katınca sevmeyi, sevilmeyi öğrettiler..

SELÇUKYA GÜZELLEMEŞİ

Nice başörtülü zamanlardasın,
Minyatürlerde mi kaldı gözlerin?
Ay çiçeklerini hatırlatıyor,
İlk-yazları müjdeliyen sözlerin..

Durmak bir sevgiye, günaydın gibi,
Bir çağırışı yola vurmak seninle..
Bak neler söylüyor kahve falları,
Yum da gözlerini, öylece dinle!..

Zamanı seninle bölüşmek güzel,
Şiirlerin burcunda sımsıcaksın.
Süresiz ve sonsuz aynalar boyu,
Sınırsız bir aşkı yaşayacaksın..

Aşk bu, nefes gibi alıp verilen,
Seveni yücelten en kutsal çaba.
Yalnızlığınla büyürken geceler,
Selçukya'yı özler misin acaba?

Denize açılan pencerelere,
Vuran tatlı düşün mü, bir avuç gam mı?
Seninle birlikte yaşayacağız
Ağustos'lu özlemleri tamam mı?

Dursun takvimlerde sevginin yaşa,
Bir duygu seli bu, sevecen, yalım.
Gözyüzünde bembeyaz tennûreler,
Bir vuslata birlikte baş koyalım..

ELLERİME KAR YAĞIYOR

Yalınca bir dağ- başında
 Ellerime kar yağıyor..
 Yazın yaz, kışın kış tanrım,
 Bu ne mayalanış, tanrım;
 En güzele, en korkunca,
 Teselliler sonu, bunca,
 Gök-yüzünde unuttuğum
 Ellerime kar yağıyor.

Bu, yapraktan ince can'lar,
 Bu kubbe kubbe ezanlar.
 Bu dualar, rahmet rahmet,
 Aşk, ısıtan can-evimi,
 Bu başlangıç, bu nihayet,
 Bu gördüğüm düş benim mi?
 Nice dillerin telâşi?
 Tekmil bir geceye karşı
 Alev alev gözlerimden
 Ellerime kar yağıyor..

Adımlar işte, ard-arda
 Gayınca beklemek olmaz.
 Açın, perdeleri bütün,
 Mavi mavi aynalarda
 Uyanmak üzre, doğan gün.
 Kulu kurban olduğum

Mutluca toprakta tohum,
 Çiçek, niyazlar içinde,
 Dağın türküsü bembeyaz.
 Serpil serpil duyuyorum,
 Bardaktan boşanırcasına,
 Kopmuş takvimlere inat,
 Duygu duygu kanat kanat
 Ellerime kar yağıyor...

Bu deniz boyu dalgalar,
Bu müslüman dakikalar;
Her nefes alış-verişte
Duyduğum, bu gerçek işte!
Muştular içinde sazım,
Bu mu benim alın-yazım?
Dostlar görmüyor musunuz?
Çağnlar içinde, sonsuz,
Hep zamanların dışında,
Yalınca bir dağ-başında
Ellerine kar yağıyor..

KEMAL OR

Şair (D. 1924 Akşehir - Ö. 22 Ekim 1987, Ankara).

Balıkesir Lisesinden mezun oldu. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi. Fransa'da staj yaptı. Çeşitli liselerde, Konya Eğitim Enstitüsü, Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü'nde öğretmenlik yaptı. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınlar Genel Müdürlüğü'nde bulundu. XVII . Dönem Konya Milletvekiliği yaptı (1983). Bu dönemde Milli Eğitim ve Kültür Komisyonu'nun Başkanlığını yaptı. Konya Milletvekili iken Ankara'da vefat etti.

ESERLERİ :

ŞİİR : Yaz Yağmuru (1966).

İNCELEME : Okullar Şiir Antolojisi (1963).

ÜŞÜMÜŞSÜN

Üşümüşsün uzat ellerini,
Yakar, yakar avuçlarımla sevdâ.
Ellerim, şefkat dolu ellerim,
Seni görür rüyalarında.

Sert rüzgârlar esince dağlardan,
Kanatlarımla senin için gelir.
Sokul boğruma iyice sokul,
Duy içini sarıveren sıcaklığımı.
Nasıl yüreğimden gelir.

Varsın kudursun dışarıda fırtına,
Sen kollarımda emniyettesin.
Aşka dair şiirler okurum sana,
Kulağının dibinde bin bir gece.
Kimi için yazdığımı bilirsin.
Ve sıcak nefesim ensene değince,
İliklerine kadar ürperirsin.

Üşümüşsün uzat ellerini,
Ellerime güvenebilirsiniz.

ÇOCUK

Ben çocuktum,
Pembe bir düştü kâinat,
Ve tatlı bir gülüştü hayat.

Ben çocuktum;
Uzak iklimlerden,
Yük yük bahar getirirdi develer,
Ve dallarda asılırdı altın meyveler.

Ben çocuktum;
Mavi göklerde,
Pamuk bulutlar toplardı,
Gagalanyla kuşlar.
Ve bir şeyler fısıldardı,
Mutluluktan sarhoş çiçeklerin,
Kulağına rüzgâr.

Ben çocuktum;
Gelinlik urbalarıyla kelebekler,
Tanrıya doğru,
Kanatlarında uçururlardı hayallerimi.
Ve ben diz çökerek
Kaldırdım göklere ellerimi...

GÖZLERİMDEN OKU

Gözlerime bak derin gözlerime,
 Hikâyemi gözlerimden oku!
 Susuz topraklardan geliyorum.
 Bulutların özlemini gözlerimden oku!

Bir yer var sızlar ince ince,
 Ömrümün orta yerinde.
 Dudaklarım sana bir şey söylemez.
 Hikâyemi gözlerimden oku!

Dağlar var yolların ötesinde,
 Yollar var dağların ötesinde.
 Denizler var büyük denizler,
 Şu ufukların,
 Şu ufukların ötesinde.
 Durmadan beni çağırır.

Yüce dağların,
 Ulu yolların,
 Büyük denizlerin özlemini,
 Gözlerimden oku!

KENAN MÜMTAZ AKIŞIK

Şair ve yazar (D. 1925, Ahlat / Bitlis).

Orta öğrenimini Tarsus ve Diyarbakır'da, yüksek öğrenimini 1947'de İstanbul Hukuk Fakültesinde tamamladı.

Bucak (1952) ve Erciş'te (1953-56) Cumhuriyet Savcılığı, Bitlis (1957-69) ve Ankara'da (1974-90) avukatlık yaptı. XIV. Dönem Bitlis Milletvekili olarak (1969-73) Parlamentoda bulundu. 1990 yılından beri İslam dünyasının geri kalmışlık nedenleri üzerine araştırmalar yapıyor. Edebiyatçılar Derneği üyesidir.

ESERLERİ :

ŞİİR : Karınca Yeniği (1991), Zaman Gibi (1993), Güneşe Taşındık (1994), Zaman Satılırsa (1999), Yok (1999), İslam Dünyasında Beyin Verimsizliği (1999), Sürgün Gözler (1999), Yanlış İnsan (2001), Zaman Çöküyor (2003), Serçe Gölgeleleri (2004).

ARAŞTIRMA : İslam Dünyasında Beyin Verimsizliği (1999). Ahlat'lı Taceddiniler (2002).

BİR GÜN Kİ HER ŞEY BİZİM

Tükeniştir günün akşam

Önünde gözlerimizin

İçinde güneş

Kocaman yıldız

Kayan feneri gemilerin

Ateş sansı zemin renklere

Yüksek pencerelerde

Delik deşik gökyüzü vitrin

Mavisi süzme

Bir gün ölür ancak

Güzel bu kadar

Gider elden

Ve batar için için

Her şeyi bizim

Ömrümüz diyip de

Çılgık çılgına

Kurtaramadığımız

BULUŞMAK SAKSILARDA

Kapamak için kuşağı
Hızla öleceğiz
Asılı gözlerimiz
Ulaştığı yerlerde
Kanşımında anıların
Mutluluklarda menekşelerde
Kıyı bucak

Sürekli koklarken
Havasını yaşamin
Ne kadar kinlensek de ölüme
Anibal ettiğine sonumuzu
Kimimizi Kleopatra
Çiçek çiçek dağlarda
Yaprak yaprak saksılarda
Buluşacağız.

Ve kavuşacağız özgürlüğümüze
Bir işe yaramasa da.

ZAMAN ÇÖKÜYOR

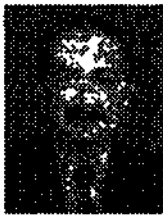
Kenarları yanan bir bulut
 Şiirli tablo olmuş
 Dağlarında ufukunda
 Yapışmış güneşin batışına
 Yağmurunu sağlıyor

Yaşama bakıyorum kıyısından
 Yoğun mu yoğun gözlerim

Kopmuş insanlar
 Birbirinden kalabalarda
 İçten içe eriyip
 Koyulaşan güzelliklerde
 Başımıza dökülüyor
 Bilinçaltında

Dışlarken sevmeyi ortam
 İlkel diliyle doğanın
 Sürüklüyor insanlığımızı
 Aklın yadsıdığı
 Kimselerin aldırmadığı
 Sevimsiz yanlarımıza

Yedikçe birbirimizi
 Zaman çöküyor

BÜLENT ECEVİT

Şair ve devlet adamı (D.28 Mayıs 1925, İstanbul).

Eski Kastamonu Milletvekili Prof.Dr.Fahri Ecevit'in ve ressam Nazlı Ecevit'in oğludur. İlk öğrenimini Ankara'da, orta öğrenimini de Erkek Lisesi ve Robert Kolej'de yaptı. Ankara'da Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinin İngilizce bölümüne bir süre devam etti. Londra Türk Büyükelçiliği'ne Basın Ataşe Kâtibi olarak atandı. 1949 yılında da ataşe yardımcısı oldu. Dönüşünde "Ulus" Gazetesinde günlük fıkralar yazdı (1950-1956). "Milliyet" Gazetesi ile "Forum" dergisinde çalıştı. Rockefeller bursundan yararlanarak Amerika'ya gitti. Harvard Üniversitesinde sosyal psikoloji Orta- doğu ve Osmanlı tarihleri üzerinde incelemeler yaptı. 1957 yılında Ankara'dan Milletvekili seçildi. Avrupa Konseyi Üyesi oldu (1958-1959). 27 Mayıs ihtilâlinde sonra kurulan Kurucu Meclis'e girdi. 1961 yılında CHP'den milletvekili seçildi. Çalışma Bakanı oldu. Daha sonra CHP Genel Sekreteri ve CHP Genel Başkanlıklarında bulundu. 1980 yılı öncesi bir süre Başbakan olarak görev yaptı. 12 Eylül Askerî müdâhalesinden bir süre sonra DSP'yi kurdu ve Genel Başkanlık görevini yürüttü.

XI. ve XII. Dönem Ankara, XIII., XIV., XV., XVI. ve XIX. Dönem Zonguldak, XX. ve XXI. Dönem İstanbul Milletvekili olarak TBMM'de bulunan Ecevit XXI. Dönemde de Başbakanlık yaptı.

Bülent Ecevit'in ilk şiirleri "Hep Bu Topraktan" dergisinde çıktı. Sonra "Varlık", "Seçilmiş Hikâyeler", "Forum", "Ufuklar" dergilerinde şiirler yayınladı. Londra'da iken Bengalce ve Sanskritçe öğrendi.

Şiirlerinde insanı, insan sevgisini, toplumla insan ilişkilerini derinliğine, başarılı ve ölçülü bir duyarlılıkla işledi. Politika dünyasında sanatçı yanı daima ağır bastı.

ESERLERİ :

ŞİİR : Şiirler (1976), Işığın Taştan Oydum (Almancaya çev. Yüksel Pazarkaya ,1978), Bir Şeyler Olacak Yarın (2005).

POLİTİKA : Ortanın Solu (1966), Bu Düzen Değişmelidir (1968), Atatürk ve Devrimcilik (1970), Kurultaylar ve Sonrası (1972), Demokratik Sol ve Hükümet Bunalımı (1974), Demokratik Solda Temel Kavramlar ve Sorunlar (1975), Dış Politika (1975), Dünya-Türkiye- Milliyetçilik (1975), Toplum-Siyaset-Yönetim (1975), İşçi - Köylü Elele (1976), Türkiye / 1965-1975 (1976) Umut Yılı: 1977 (1977), Perdeyi Kaldırıyorum (1972).

YARIN

Bir şeyler olacak yarın
duruşundan belli
kırdaki atların
bulutların koşuşundan belli
kazısından köstebeklerin toprağı

karıncaların telâşından belli
bir şeyler olacak yarın
belki bir tomurcuk
belki bir ağacın düşen yaprağı
belki de bir çocuk

pek o kadar göremesek de uzağı
kuşların uçuşundan belli
bir şeyler olacak yarın
öbür günden önemsiz
bugünden önemli

YASA

Elmalarda dış izi
senindir bu dişlem
yapıldı hanene
gereken işlem

Melekler de tanık
suçlusun
işbu yasa hükmünce
sen bir insanoğlusun

insanoğlu.

MADDE BİR
dünyaya gelmelidir
MADDE İKİ

sevmeli sevlmeli
dünyayı cennetin
kendisi bilmelidir

MADDE ÜÇ
yaşama sevgisinin
kökleri gönlünde
insanoğlu günün birinde
ölmelidir

dönmelidir dudaklarına
buruk bir elmanın tadı
(DÖRDÜNCÜ MADDE OKUNAMADI)
İşbu yasayı
kim yürütür bilinmez
bilinmeyen ellere
karşı gelinmez

SORUDAN ÖNCESİ

İnsan insana yapayalnız
 değildik o çağda canlı idi dünyamız
 canlıydı balıkçıya salık veren rüzgar
 canlıydı suçluya gürlüyen bulutlar
 canlıydı yağmur, canlıydı toprak
 yağmurdan toprağın doğurduğu yaprak
 yaprağı hayvana,
 hayvanı insana
 insanı toprağa
 karan doğa

canlıydı güneş, canlıydı ay, canlıydı yıldız
 canlıydı o çağda dünyamız

sorularla dağılmamıştı
 daha dünyanın büyüğü

gün batınca bir kara perde inerdi göğe
 evrenin denklemi ışıqlarla yazılırdı
 yansırda yakamoziarla karanlık denize
 anlamasak da yaşardık yaşamın gizini

sormazdık soramazdık
 sorularla soran ayrılmamıştı çünkü

yalnız değildik bizimleydi tanınlar
 bırakırdık ellerine kendimizi
 tanınlar çarpardı tanınlar kollardı
 tanınlar doyururdu uyuturdu bizi
 tanınların bahçesinde güneş açarken
 gün doğardı dünyamıza yeniden

mutluyduk uyuyan dostlar gibi dünyayla
 sorusuz yaşayanlar gibi mutlu

GÖZLER

Efendimiz dinlen artık, yorgunuz yorgun,
Duyalım birazda rüzgânın parmaklarını
Üstümüzü örten şu durgun
Şu kurşun gibi ağır kapaklarda.

Dinlen artık kardeş, gün ağanyor bak dışarda
Soldukça soluyor sanı ışıık
Eridikçe eriyor mum.

Salıver bizi, dışarda en tatlı renkler,
Yosun yeşili, çiçek renkleri,
Ağacın altı serinlik.

Salıver bizi, tükeniriz yoksa
Akıp duran tekdüzeliğinde
Kara kuru baskıların
Ak kâğıt üzerinde.

Salıver bizi, biri var ki
Bir gülüşünün verdiği vermez sana
Yıllanmış bilgisi tüm okuduklarının
Ona bakalım ona.

ÇETİN ALTAN

Şair, yazar (D. 22 Haziran 1926, İstanbul).

Galatasaray Lisesi (1949), Ankara Üniversite Hukuk Fakültesi mezunu. Öğrencilik yıllarında başladığı gazeteciliğini avukatlık stajını yaptıktan sonra da sürdürdü. Ulus (1947), Halk (1951), Tan, Yeni Gazete (1956-57), Akşam (1958-60, 1965-71), Milliyet (1960-65, 1979), Politika, tekrar Milliyet (1979), Güneş, Hürriyet (1988), Sabah (1992) gazetelerinde günlük fıkra yazdı. XIII. Dönem İstanbul Milletvekilliği yaptı. Yazılarında dolayı bir çok kez yargılandı. 12 Mart döneminde hüküm giydi, rahatsızlığı nedeniyle Cumhurbaşkanı tarafından affedildi. Hapis sonrası yazılarında liberal görüşleri savundu.

Edebiyata şiirle başlayan Altan, sonra roman ve oyun yazarlığına yöneldi. Şiirleri Çınaraltı (1943-44), İstanbul (1943-46), Kaynak (1948-49) dergilerinde çıktı. Roman ve oyunlarında toplumsal değişmeye ayak uyduramayan aile ve bireylerin bocalayışlarını ele aldı. Büyük Gözaltı adlı kitabı ile 1973 Orhan Kemal Roman Ödülü'nü Bir Yumak İnsan ile 1978 Türk Dil Kurumu Deneme Ödülü'nü kazandı. Çeşitli dillerde çevirileri yayımlanan Bir Avuç Gökyüzü adlı romanı, Ümit Elçi'nin yönetmenliğinde sinemaya aktarıldı.

ESERLERİ :

ŞİİR : Üçüncü Mevki (1946).

ROMAN : Büyük Gözaltı (1972), Bir Avuç Gökyüzü (1974), Viski (1975), Küçük Bahçe (1978).

OYUNLARI : Çemberler (1964), Mor Defter (1965), Suçlular (1965), Dilekçe ve Tahtirevalli (1966), Beybaba (1960), Yedinci Köpek (1964), Komisyon (1969), Isıklı (1977).

FIKRA VE DENEME : Taş (1964), Sömürücüler Savaşı (1965), Atatürk'ün Sosyal Görüşleri (1965), Çimento Karaborsasının İçyüzü (1966), Hükümet Kapitalist Bir Hükümettir (1966), Bornova Savcısı Lütfen Dinleyin (1966), Onlar Uyanırken (1967), Geçip Giderken (1968), Kopuk Kopuk (1970), Suçlanan Yazılar (1970), Kahrolsun Komünizm Diye Diye (1976), Nar Çekirdekleri (1976), Zurnada Peşrev Olmaz (mizah yazıları, 1978), Gölgelelerin Gölgesi (1981), Şeytan Aynaları (1982), 2027 Yılı'nın Anıları (1985), Seçmeler (1992), Sobe (1999), Kral Öldü Yaşasın Kral (1999).

İNCELEME : İdam Edilen 44 Vezir-i Azamın Dramı (1991), Öldürülmüş Şehzadeler ve Devrilmiş Padişahlar (1991), Kullar ve Sultanlar (2000).

HİKÂYE : Rıza Bey'in Polisiye Öyküleri (1985), Kalem Bahçelerinden Yedi Hayat (1997).

ANI : Ben Milletvekili iken (1971), Bir Yumak İnsan (1977).

GEZİ NOTLARI : Bir Uçtan Bir Uca (1965; Al İşte İstanbul eklenerek 2. bas. 1970).

ÇOCUK KİTABI : Alfabe (1997).

AKŞAM DİLEĞİ

Beyaz bulutlara şöyle uzansam;
 Ve ruhum kanşsa müphem bir sese...
 Eğilse üstüme mehtap bu akşam,
 Mışıl mışıl uyu, hep uyu dese.

Uyusam; ve bana görünse annem,
 Hain Dalilâ'mı affedebilsem,
 Dağılsa gönlümden bu sonsuz elem;
 Uyusam, nerdeyim bilmeden kimse.

Işıklar içinde periler gülsün,
 Müjdeler fıslasın sesi Venüs'ün,
 Kutsal âlemlerden renkler dökülsün;
 Ve uykum bitmese, hiç hiç bitmese.

BİR İSTANBUL AKŞAMI

Güneş, minarelerin batarken arkasında,
 Parmakları ardından gülen deve benziyor.
 Saraylar tutuşuyor Üsküdar yakasında
 Ve şu giden yelkenli bir aleve benziyor.

Yavaş yavaş ürperen mor hâreli sulara
 Bir avuç ateş gibi serpilen kırmızılık...
 Ta ufukta kaybolan kınışksız Marmara;
 Ve bu dekor içinde birkaç neşeli çığlık.

Geçmişte bir akşamı düşündüm uzun uzun,
 Canlansa, tekrar dedim, eski muhteşem tablo;
 Seyretsem saf gözlerle hülyasını ruhumun.
 Perişan saçlarıyla görünse karşımda o.

KADIN - ERKEK

Yüzüne bir kristal gölgesi vurmuş gibi.
Işıkların iç içe titrediği bakışlar...
Zamanı canevinden vurup durdurmuş gibi.
Artık ondan ibaret, baharlar, yazlar, kışlar...

Ne güneşin düzeni, ne evrenin boşluğu.
Ne çiçekler açarken, ne deniz kıpırdarken.
Ne gökte uçan böcek, ne havuzdaki kuğu,
Aynı anlam içinde değil artık o varken.

İskeleler, duraklar, alanlar, istasyonlar,
Kapılar, pencereler, hepsi beklemek için.
Göründü görünmedi; çeyrek var, beş dakika var...
Onca çekilen çile, "Oh geldi" demek için.

Kaldırım geçilirken kızı belinden tutma,
"Seni çok seviyorum", "Ben de seni aslında..."
Yan bakışla süzeni, sert bakışla korkutma...
Parklarda dolaşmalar, öpüşmeler faslında...

Sen beni anlamadın, "Pekâla, ya sen beni?"
"İlk kez kındım sana..." "Affet rica ederim..."
Zorla öpmeye kalkmak, elleriyle iteni,
Bir kaç damla gözyaşı... "Yapma canım ciğerim!.."

Gizlice nişanlansak çok mu kızarlar evden?
"Babamın haberi yok. Surat asıyor annem."
"Sen bana kaç istersen, evlenelim tezelden!"
"Delirdin mi ayol, ben öyle şey beceremem..."

Baba çaresiz kalmış, annenin dırdırına.
Hala araya girer, dayı da ister kızı.
Zaten çoktan mercimek verilmiştir finna.
Muratlarına erer iki gönül hırsızı.

Oğlan az kazanıyor, ucuza ev bulmalı.
Nişan uzun sürmesin, nikâh çabuk kıyılsın.
Yatak odası bizden, hem ceviz kaplamalı.
Düğün sadece olsun, ama herkes bayılsın.

Duvaklı beyaz giysi, kalp biçimi şekerler;
"Ben kabul ettim, evet..." "Ben, ben de... Ben de...
Evet..."
Kutlamalar alkışlar, imzalanan defterler,
Yığın yığın davetli, çiçekler sepet sepet...

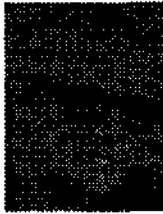
Karımsın, bir tanemsin, "Kocamsın, hayatımsın."
"Çok mutluyuz değil mi, hiç bitmesin bu masal..."
"Balımsın, kaymağımsın, şekerimsin, tadımsın..."
"Evliliğimiz eşsiz, evliliğimiz kutsal..."

"Hiç bekleme bu gece, gecikebilirim ben!"
"Bu kaçınıcı gecikme, ne oldu kuzum sana?"
"Müdürün daveti var, boşuna çok üzülmen,"
Damat yalanı basar, gelin girer kapana.

Bir gün geç, iki gün geç, üç gün geç, onbeş gün geç...
"Varmaz olsaydım keşke, gençliğim yandı gitti."
"Şu evin haline bak. Evlilik mii? Boşver geç!..."
"Para al, para getir, yaşama zevkim bitti.."

"Belanı versin Allah, namussuz rezil herif..."
"Çok söylenme yırtarım senin ağzını şimdi..."
Haftada birkaç defa bıkkınca "malûm" keyif...
Nerede o eski sözler, o sevişenler kimdi?

"Bu kadından çektiğim yetti artık, yetti be!..."
"Bas git utan sızlanma, nerden aldım seni ah!..."
Ev değil mumu sönmüş küf kokulu bir türbe...
Kar- koca inlerler, "Evlilikten illallah!..."

NECDET EVLİYAGİL

Şair (D.1926, İstanbul - Ö.3 Nisan 1992, Ankara).

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi (1950) mezunu. Yeni Sabah, Dünya, Cumhuriyet gazetelerinde çalıştı. Ankara'da Ajans Türk Basımevi'ni kurdu. XV. Dönem Ankara Milletvekilliği yaptı (1973).

1980- 84 yılları arasında TV'de "Şiir Dünyası" programını hazırladı ve sundu. Şiirlerinde; aşk, insan ve memleket sevgisini tema olarak işledi.

ESERLERİ :

ŞİİR : Eski Yalı (1956), Duyabildiğine (1960), Yaşantı (1972), Altınkum Vapuru (1975), Düş ve Gerçek (1978), İstanbul Düşü (şiirlerinden seçmeler, 1982), İstanbul Bulutu (1987).

OYUN : Çocukların Görkemli Düşü ve Acı Gülüşü (1979),

İNCELEME : Edebî Mektepler, Edebî Cereyanlar (1949), Anlamsız Şiir (1961).

TANITIM : Edebî Konuşmalar (1958), Çankaya (1987).

ANTOLOJİ : Aşk İçin Söylenenler (1948), Divan Şiirinden Seçmeler (1958), Türk Şiiri Antolojisi (1958), Ajans-Türk Şiir Antolojisi (B. K. Çağlar'la birlikte, 1959).

SONBAHAR DÜŞÜ

Yol boyunca anılarla mı kalmak istiyorsun?
 Sonbaharda dökülen yapraklarla olmalısın.
 Dünü mü, bugünü mü, yarını mı yaşıyorsun?
 Kuru yaprakların hisirtisiyle dolmalısın...

Güz düşüncesi, ölüme yaklaştırdığı için midir
 Nedir, en güzellerini hatırlatır geçmiş yılların.
 Düşlenen o cânım eski anılar senin midir
 Değil midir; oysa çırıl-çıplak kalır avuçların...

Gökyüzünü kucaklayan çınar dalları gibi,
 Niçin yalnızlığa gidersin koşar adımlarla?
 Hyde Park'da sığırayan sararmış yapraklar şimdi,
 Öpüşüyor mudur Boğaziçi'ndeki mavi kaldırımlarla?

HUZUR VE HÜZÜN

Yağmurun
Bereketinde huzur,
Bulutunda hüzün...

Yaprağın
Dalında huzur,
Dökülüşünde hüzün...

Günlerin
Sabahında huzur,
Gecesinde hüzün...

Mevsimlerin
Baharında huzur,
Kışında hüzün...

Sevgilinin
Gelişinde huzur,
Gidişinde hüzün...

DUYABİLDİĞİNE

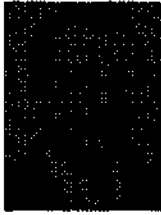
Kuşun
Kanadında arzu
Alabildiğine...

Tohumun
Toprağında sızı
Derinliğine...

Denizin
Mavisinde davet
Görebildiğine...

Gözyaşının
İçinde keder-sevinç
Duyabildiğine

İnsanın
Alnında yazı
Çözebildiğine...

ALİ NAILİ ERDEM

Şair ve yazar (D.17 Şubat 1927, Kemalpaşa/İzmir).

Kemalpaşa İlkokulu (1940), Tilkilik Ortaokulu (1943), İzmir İnönü Lisesi (1946) ve Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi (1951) mezunu. Bir süre serbest avukat (1954-61) olarak çalıştıktan sonra politikaya atıldı. XII., XIII., XIV., XV. ve XVI. Dönem İzmir Milletvekili olarak Parlamentoda görev yaptı. AP Meclis Grup Başkanvekili (1962-64), Sanayi Bakanı (1964), Çalışma Bakanı (1965), Başbakan Yardımcısı (1973), yeniden Çalışma Bakanı (1973), Milli Eğitim Bakanı (1975-78) oldu. Sosyal ve siyasal konularda yazdığı makaleleri 1952'den itibaren Ege Ekspres (İzmir), Tercüman (1967-89), Türk Edebiyatı, Töre, Kemalist Ülkü, Hisar, Çaba, İmbat, Gülpınar, Parlamento gibi gazete ve dergilerinde yayımlandı. Makaleleri yanı sıra çeşitli konularda verdiği konferanslarla tanındı.

Şiirlerinde; memleket sevgisini ve güzelliğini, özlem ve aşk konularını değişik bir üslup ve ince bir duyarlılıkla yansıttı.

ESERLERİ :

ŞİİR : Bu Toprağın İnsanları (1972).

ŞİMDİ İSTANBUL

Gözünüz aydın olsun martılar,
Bereket yüklü mavnalara selâm.
Tez vurun kanatlarınızı,
Yolculuk var.

Vapurların birinde olacağız,
Dertleri bıraktık sulara.
Sulu boyamdaki tüm renkler mavi,
Davetiye çıkardık şarkılara;
Notalar havaî.

Kismetiniz bol olsun martılar,
Benim kismetimde hayal kurmak.
Teknelerin en görmüş geçirmişinde,
Ne kadar acı varsa atıp bitirdim,
Halimiz efendice oturmak..

İstanbul'un orta yeri artık sinema değil,
Herşey kanışmış birbirine.
Kimin eli kimin cebinde,
Şiire sevdaya yer yok,
Herkes ekmek peşinde...

KARŞILIKSIZ AŞK

Bir merhamet gibi garip,
İyilik gibi yetim,
Sessiz sedasız geldin.

Kimbilir hangi pervaneler,
Hayalini sürükler,
Sırlanmı söyledin.

Acılar döküldü sensiz,
Sessiz sedasız kimsesiz,
Sabahlarca inledin.

Şimdi, çözüldü her şey,
Neden'di bilmediler,
Aşk içinde inledin.

DİLEK

Gün akşam oldu Nil'im,
Gök mavisi bırakıp gitti
Hüznümüz var.

Büyük ümitleri aydınlıklara devrettik,
Bir yerlerde unuttuk geceleri.
Üryan olmuş anılarımız,
Sebil akar.

Seni bal çiçeklerinden derledim,
Suya, güneşe verdim tenini.
Artık özlemlerimin ufkusun,
Tüm bahtiyarlıklar Sen'den doğar.

Gün zaman metrosunda Nil'im,
Ellerimi bırakma!
Kalbim ve ruhumla,
Sana ihtiyacımız var.

GÖKHAN EVLİYAOĞLU

Şair, gazeteci ve yazar (D.27 Mayıs 1927 Malatya).

İstanbul Kadırga ilkokulu, Malatya Lisesi (1946), İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi (1950), A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın Yayın Yüksek Okulu (1970) mezunu. Almanya'da tıbbi, tecrübi psikoloji öğrenimi gördü (1979-83). Yüksek lisan-sını Gazi Üniversitesinde yaptı. XII. Dönem Balıkesir Milletvekilliği yaptı (1961-64). Daha sonra Başbakanlık Basın- Yayın Genel Müdürlüğü'nde Danışmanlık ve Yayınlar Daire Başkanı (1970-72), Başbakanlık Atom Enerjisi Komisyonu Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri (1972-73), Almanya'da Eğitim Müşaviri ve Basın Ataşesi (1973-81), Gazi Üniversitesi'nde öğretim görevlisi (1983-86) olarak görev yaptı.

Son Havadis (1960-61) ve Yeni İstanbul (1961-64) gazetelerinde yönetici ve yazar olarak çalıştı. Ankara'da günlük Medeniyet gazetesinin sahipliği ve başyazarlığını yaptı (1962- 65). Milletvekili seçildiği 1961'de çıkardığı Düşünen Adam (1961-63) dergisini 1988'den, Parlamenter dergisini de 1992'den bu yana elektronik dergi olarak sürdürüyor.

ESERLERİ :

ŞİİR : İstanbul'un Fethine Destan (1953), Dördüncü Cemre (1952), Kemâlname (1982), Atatürk'e Sevgilerle (çocuklar için, 1982), Filozofça (2000).

DENEME : Nerede Duruyoruz? (1971), Yunus Emre- Anadolu'nun İç Aydınlığı (1963), Mevlana Sevgisi (Türkçe- İngilizce, 1955).

ARAŞTIRMA-İNCELEME : Türk İktisat Tarihi (1972), Milliyetçiliğimizin Ön Hedefleri (1962), Dil- Edebiyat Sorunlarına Giriş (1971), Konuşma Sanatı (1973), İletişim Psikolojisi (1987), Kitle İletişim Araçlarının Toplumsal Organizasyonu (1987).

KIRIK SAAT

Bir zamanlar bu saati kim bilir
 Hangi eller kurmuştu?
 Hangi gözler ona bakıp ne için
 Zamanları ve anları sormuştu?

Belki bir gecenin, belki bir günün
 Yansına geldiğinde durmuştu.
 Belki hoyrat bir el zamana kızıp
 Onu tam on iki'den vurmuştu...

Belki yıllar boyu an'ları saymak
 Sonunda yelkovanı yormuştu.
 Bir örümcek zamanı durdurarak
 Üzerine ağlarını örmüştü.

O durduğu zaman hangi anneler
 Dünyada kim bilir kaç çocuk doğurmuştu?
 Kim bilir kimler için aynı zamanda
 Bu saat son saati vurmuştu?

POETİKA

I

Koca Mevlâna dedi ki "Şiir"
Söz sanatı değil, bal gibi sihir.
Sihrin her türlü s haramdır amma
Şiir, sihrin helâl edilenidir.

II

Ne şiir felsefedir, ne de felsefe şiir,
Biri aklın, öteki kalbin dilidir,
Ne var ki felsefe şiiri duymalı
Ve şiir filozofça söylenmelidir.

İSTANBUL'UN FETHİ DESTANINDAN

Devirlerden bir köhne devirdi devrilen
Bizans duvarlarında.
Tunç miğferlerin taştan taş çarpan sesiydi
Çarlarda felâket- felâket büyüyen.

Ruhtan yana, imandan yana bir nebze harç yok;
Kanun ve kanun üzre yücelen kalelerde
Ne top, ne de manonıktı deviren kapıları
Müslüman- Türkün sesiydi kelime-i tevhid ile
Tekbir ile surları aşan,
Ve harap vicdanlarda adalet-adalet büyüyen.

Buydu demek, buydu demek kaderin
Bu mübarek fethi memur ettiği ordu:
Son hücumunda safları râyet-râyet büyüyen.
Hep bu askerdî demek, düşenlerin ardından
Secdeden doğrulur gibi yükselip
İbadet- ibadet büyüyen.

Hep bu topraktı demek, düşenlerin ardından
İğri kılıç gölgesince düşülen yerde
Cennet-cennet büyüyen.
Şavkı vurmuş kanadına Uluabat kartalının
Bu ne sancak, burçların yücesinde
Âyet- âyet büyüyen.
Bu yiğit miydi Konstantiniyenin
Gelmiş- gelecek İstanbul cenklerine
Şafaklarına karşıp
Şehadet-şehadet büyüyen.
Kırk bin yiğidin önünde bir beyaz atlı:
Sultan Fatih Mehmetti gelen.
Sabah güneşinde mübarek zaferiyle
Saadet- saadet büyüyen.

Geliyor Sultan Mehmet
Fetihlerce mehabet-mehabet büyüyen.
Tasvirine kul kalemlerince mecal yok.
Çizilmiş sureti.
Nûru tarif edilmiş Hadis-i şeriflerle
Buydu demek asırlarca rivayet-rivayet büyüyen.

NURETTİN ÖZDEMİR

Şair (D. 5 Ekim 1927, Kelkit / Gümüşhane).

İlk ve Ortaokulu Kelkit ve Gümüşhane'de, Liseyi Trabzon ve Haydarpaşa'da okudu. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesini bitirdi (1951). Çalışma hayatına serbest avukat olarak başladı. XII. ve XIV. Dönem Gümüşhane Milletvekilliği yaptı (1961-65 ; 1969-73). Bir süre de Kızılay Başkanvekilliği (1991-99) yaptı. Halen Ankara'da serbest avukat olarak çalışmaktadır.

İlk şiiri 1944'te Trabzon Halkevi dergisi İnanc'ta çıktı. Sonraki yıllarda şiirleri Varlık, İstanbul, Şadırvan, Aile, Hisar, Çağrı dergilerinde yayınlandı. Şiirlerinin bir bölümü Yusuf Mardin ve Talat S. Halman tarafından İngilizceye çevrildi. Bazı şiirleri Şekip Ayhan Özışık, Selahattin İçli ve Erol Sayan tarafından bestelendi.

1981 yılında Yugoslavya'da Struga Şiir Akşamlarında ve 1992 yılında İstanbul'da yapılan XII. Dünya Şairler Kongresinde ülkemizi temsil etti.

"Nurettin Özdemir'in şiirleri bir bakıma Yahya Kemal, Ahmet Hamdi Tanpınar ve R. M. Rilke sentezidir".

ESERLERİ :

ŞİİR : Hayat Şiiri (1949), Yağmur Sonrası (1955), Yitik Sevgi (1959), Vakit Geçti Yorgunum (1980), Zaman ve Aşk (1997).

VATAN

Vatan
Antalya'da bir mavi su
Posofta bir çorak tarla
Gümüşhane'de bir yemyeşil bahçedir.

Vatan
Sivas Yaylasında
Yıldız bakışlarıyla aydınlanan
İp-issiz bir gecedir.

Vatan
Kelkit'te bir kardeş mezarı
Zonguldak'ta bir maden işçisi
Rize'de çay toplayan bir gelin
Ve seccâdesinde namaz kılan bir ihtiyar annedir.

Vatan
Aydın tebessümüyle Aslıhân
Ve duru bakışlarıyla Emine'dir.

Vatan
Ceylânpınar'da bir ince ceylân
Edime'de bir ince minâredir.

Vatan
Hudut boylarında dalgalanan
Güzel bayrağımızda
Hâre hâredir.

Vatan
Küçük ellerinin avuçladığı
Sâde bir toprak parçası değil çocuğum
Toprakla büyüyen bir kutsal düşüncedir.

ELLERİN

Sularda bir beyaz köpük,
Dağlarda bir mavi duman,
Ellerin..

Açılınca bir esmer gül,
Yumulunca bir tebessüm,
Avucumda yumulan
Ellerin..

Uyur beyaz karanlığında,
Eski çağlarda uyur,
Ve uyanır bütün zamanlara karşı,
Bir yavru ceylan mahmurluğunda,
Çağ ötesi bir uykudan,
Ellerin..

Getirir bereket ve huzur,
Alır bakışlarımdan yalnızlığı,
Ve yakar yıldızları bir bir,
Göğe uzanan
Ellerin..

Arzuların en sıcakı,
En çılgını davetlerin,
Ainimde yanan
Ellerin..

FARKINDA MISIN?

Gecenin tadı yok farkında mısın
 Saçların bambaşka karanlıklarda
 Ve sanki unutmuş gözbebeklerin
 Huzuru en eski hatıralarda
 Sırnını kaybettik mesafelerin
 Bilmem uzakta mı yakında mısın
 Gecenin tadı yok farkında mısın

Gecenin tadı yok farkında mısın
 Bakışların garip, mahzun, ümitsiz
 Söylediğin bütün şarkılar yarım
 Artık bu bahçede mesut değiliz.
 İşte son dâveti hâtıraların
 Geriye dönecek çağında mısın
 Gecenin tadı yok farkında mısın?

HAYAT ŞİİRİ

Bir kaya dibinden, şakırdarak
 Akan su gibiydin gürül gürül sen.
 Nerde dalga dalga, rüzgârda esen
 O kumral saçların? O sıcak bûsen,
 Çalmaz oldu benden beni yakarak.

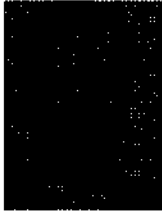
O günler ne güzel, ne sıcaktılar.
 O günler hayata bağlardı beni.
 Sulara aksedip kalan çehreni,
 Anyor gözlerim, neredesin şimdi?
 Neredesin hasreti çekilen bahar?

Taştan taş ahenk taşırdı sular.
 Güller yanağında katmer katmerdi.
 Kalbim senin için en güzel yerdı.
 Aşkın yeli ilgin ilgin eserdı.
 Güzelliğin neden sonuna erdi;
 Neden gözlerinde dolgun bulutlar?

Es rüzgâr!... Erisin başımın karı.
 Aksın taştan taş ahenk sularda.
 Arzum çiçek açsın bu son baharda.
 Ey aşk!.. Alev alev ruhumu sar da;
 Bozulmuş görmesin gönül baharı.

Bu saat, ömrümün en güzel demi.
 En güzel rüyayı gördüren zaman;
 Bu saat doldursun bütün gecemi.
 Rıhtıma sessizce yaklaşan gemi,
 Sahile çıkarsın çocuk neşemi,
 Medar ikliminin aydınlığından.

.....

İSMET SEZGİN

Şair, devlet adamı (D. 1928, Aydın).

Yüksek Ekonomi ve Ticaret Okulunu bitirdi. İktisat, Şehircilik - Aydın İnşaat Ticaret Sanayi A.Ş. Müdürlüğünden sonra, Aydın Belediye Başkanlığı yaptı. XII., XIII., XIV., XV., XVI., XIX. ve XX. Dönemler Aydın Milletvekili olarak TBMM'de bulundu. Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı yaptı.

İsmet Sezgin, şiirlerinde, aşk, özlem, memleket sevgisi ve özgürlük konularını işlemektedir.

İZMİR E ÖZLEM

Sözetme öyle İzmir'den!
 Deme öyle:
 "Mavi mavi duygulanıyor insan".
 Bozkırdayım,
 Bilmiyor musun?

Sense,
 Toprağında yağmur kokusu,
 Başın göklere ermiş,
 İmbatı soluyorsun,
 "mavi duygular içinde"sin;
 İzmir'i özümlüyorsun...

Söz etme öyle İzmir'den!
 Kordonboyu, sicim sicim bir yağmur,
 Titreşen ışıklar havada,
 Deniz, süt liman, karanlığında...
 Deme öyle
 Bozkırdayım,
 Toprağına ısınmayan bir bitkiden farksızım;
 Sense,
 Bir İzmir oluyorsun!

Söz etme öyle İzmir'den!
 Deprem kopuyor içimde,
 Sökün ediyor, bir bir anılanım
 Düşüp yollara sonra sonra,
 Bölük-pörçük, un-ufak,
 İzmir'i arıyorum,
 Seni arıyorum.

HİTİT GÜNEŞİ

Kat kat karanlığı gecenin,
Çakılıp kalmış sağır koynunda evrenin.
Göz gözü görmüyor, çağlar boyu!

Çağlar boyu,
Bir tutam ışık,
Bir yudum su,
Bir güler yüz,
Bir solukluk can için,
Düşmüşüz tutkunla yollara!..

Atıp bulutları üstünden,
Söndürüp cehennem ateşlerini,
Yücelmişsin,
(Bir) Hitit Güneşi'nce
Karanlığın içinden!

Onurlu, cömert, sevecen,
Bir elinde ışık,
Bir elinde ekmek,
Koşuyorsun,
Gülen gözlerinle insanlara!
Yeni bir yaşam,
Yeni bir barış muştusuyla,
Görkemli,
Yiğit,
İnsanca!

BÜYÜ

Büyü mü sardı evreni?
Nedir bu gökyüzü Allahım!
Işık, bir başka ışık;
Mavi, bir başka mavi!

Büyü mü sardı evreni?
Nedir bu topraklar, Allahım!
Bire bin veriyor;
Bir başka dişi,
Bir başka bereketli!

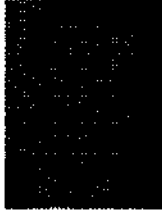
Büyü mü sardı evreni?
Nedir bu su, Allahım!
Akar, bir başka coşkulu;
Bir başka duru!

Büyü mü sardı evreni?
Nedir bu ateş, Allahım!
Isıtır, kavurur da,
Yakmaz, hiç ellerimizi!

Büyü mü sardı evreni?
Ya insanlar, Allahım!
Evler, sokaklar dolusu,
Güler hep gözbebekleri,
Bir top nur gibi!

Nedir bu denge (düzen), Allahım?
Ne kin, ne öfke, ne kavga,
Ne korku, ne dert, ne tasa!
Dostluk, kardeşlik elele!
(Yürüyor) banşa, özgürlüğe sevgiye...

(Aman)
Bu büyü bozulmasa!

ÖMER ÖZTÜRKMEN

Gazeteci, yazar ve şair (D. 1929, İstanbul).

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nden mezun oldu (1955). Gazeteciliğe 1949 yılında başladı. Yeni İstanbul, Tercüman, Son Havadis, tekrar Yeni İstanbul, Anadolu Ajansı (1962-65), Tercüman, Ortadoğu, Türkiye gazeteleri ile İnsan ve Kâinat dergisinde çalıştı. Ortadoğu, Türkiye gazetelerinin başyazarlığını, Türkiye gazetesinin genel yayın yönetmenliğini yaptı. Şiirleri Diriliş başta olmak üzere çeşitli dergilerde yayınlandı. XIII. Dönem Bursa Milletvekilliği yaptı (1965-69). Gözyaşı Medeniyeti adlı kitabıyla Türkiye Millî Kültür Vakfı Jüri Özel Ödülü'nü aldı (1983).

ESERLERİ :

ŞİİR : Kerkük (1949), Taşkent'te Sabah Namazı (1974).

DENEME : Gözyaşı Medeniyeti (1983), Zihniyet İnkılabı (1995).

ÇEVİRİ : Asya'da Komünist Stratejileri (1967).

ÇOCUKLARA

Sen deniz mavisinin gözlerinle gel öğret!
 Seslerinle gel öğret dağlara öğret dağlara,
 Bir daha doğmayacaklarını ve doğurmayacaklarını,
 Hele hele hiç ölmeyeceklerini bir daha!

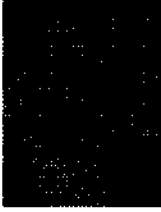
Öğret öğret ki bir göz atsinlar aşağılara!
 İçmesinler güneşi içmesinler geceyi,
 Doğsunlar ölsünler ölsünler doğmasınlar,
 Deniz mavileriyle koşsunlar çocuklara!

LEYLA

Leylâyı düşünüyorum Leylâ hepsinden güzel,
 Benim Leylâm seninkinden de güzel.
 Sen Leylâyı alır parfümlerde yıkarsın,
 Benim Leylâm yıkanmaz.

Sen istediğin kadar Leylâyı çoğalt ve aya gönder,
 Benim Leylâm bir tanedir çoğalmaz.
 Aysa onun bir parmağıyla ikiye bölünür,
 ayağına düşer ay.

Sen küçük küçük güler küçük küçük yaşarsın,
 Her gülüşte yeni bir Leylâyı tanırsın sen.
 Bense Leylâyı kandillerde yanarken tanıdım,
 Leylâ, Leylâ Leylâ...
 Levlâke Levlâke lemâ haluktul eflâke.

HASAN LÂTİF SARIYÜCE

Şair ve yazar (D. 1929, Evcî Köyü Sungurlu/Çorum).

İlkokulu Evcî Köyünde okudu (1944). 1950 yılında Hasanoğlu Köy Enstitüsü'nü müteakip, Gazi Eğitim Edebiyat Bölümü'nü bitirdi (1953). TODAİE Kamu Yönetimi Uzmanlığı'ndan mezun oldu (1965). Öğretmen ve idareci olarak Boğazkale İlkokulu (1950-53), Hacıbektaş Ortaokulu (1953-54) ve Sorgun Ortaokulu'nda (1956-58) çalıştı. XIII. Dönem Çorum Milletvekiliği yaptı (1965-69). Ankara Bahçelievler Kız Enstitüsü'nde bir süre daha öğretmenlik yaparak emekli oldu (1970).

İlk şiiri (Bir Ev Ki), 1947 yılında Nilüfer dergisinde (Ankara) çıktı. Sonraki yıllarda şiir ve yazıları Nilüfer (1947-48), Kaynak (1948- 53), İlköğretim (1953-57), Doğan Kardeş (1958-63), Varlık (1959), Sesimiz (1976-86), Dolunay (1986-88), Türk Edebiyatı (1988), Mavi Derinlik (1991) dergileri ile çeşitli gazetelerde yayımlandı. 1948 yılında Nilüfer dergisinin şiir yarışmasında üçüncülük ödülünü, 1972 yılında öykü dalında Arın Çocuk Edebiyatı birincilik ödülünü, 1991 yılında Türkiye İş Bankası'nın edebiyat dalında büyük ödülü ile İstanbul Çocuk Vakfı Çocuk Edebiyatı Onur Ödülü'nü kazandı.

ESERLERİ :

ŞİİR : Duyuşlar (1948), Çocuk ve Şiir (çocuk şiirleri, 1978).

ANTOLOJİ - DERLEME : Manzum Ezop Hikâyeleri (1959), Hürriyet Şiirler Antolojisi (1960), Keloğlu Masalları (1982), Anadolu Masalları I, II (1993), Anadolu'dan Masallar (10 kitap, 1994), Çocuklara Şiirler (1999).

ARAŞTIRMA- İNCELEME : Türkçe Öğretimi (1963), Atatürk'ün Hayatı / İlkeleri ve Devrimleri (1981), Efsaneleriyle Güzel Anadolumuz (1987), Altın Öğütler (1999).

ÖYKÜ : Beyaz Pelerinli Kız (Vahibe Sevim adıyla, 1976), Üç Ayaklı Oğlak (1979), Karagöz ve Hacivat (12 kitap, 1982), Babasını Arayan Çoruk (1983), Tarlakuşlarının Öyküsü (1973), Güle Güle Küçük Arkadaş (çocuk hikâyesi, 1999).

DENEME : Anadolu'ya Açılan Pencere (1982).

MASAL : Gökten Üç Elma Düştü (1991), Mavi Kahkaha Çiçeği (1991), Çırtı Pırtı Hanım (1991), Beyaz Kanatlı Kuş (1990).

ROMAN : Evime Dönüyorum (1991).

BABAMIN ATLARI I

Atların Âşık Kerem'iydi babam,
 Taylar yetiştirirdi dillere destan,
 İrgatlara bırakmıştı çifti çubuğu,
 Düğün dernek bir altın çağıdı o zaman.

Bir atı vardı destanlardan kalmış,
 Küheylân bir kula gözleri Arabistan.
 Güvercinler uçuşurdu yola çıktığı zaman,
 Uzardı gökte kartal kanatları.

Ceket, pantolon, kasket, çizmeler,
 Eyer tam takım süt rengi.
 Bunlarla binerdi küheylânın sırtına,
 Tozlu yollarda Battal Gazi'nin dengi.

Sık sık aştığını görürdüm karşı dağı,
 Çöğlik çöğlik yaban kazlarının ardı sıra.
 Menekşelerin kokusu çağırırdı beni,
 Takılıp gitmek isterdim deve kervanlarına.

Kula at ne oldu hiç hatırlamam,
 Takımlarına rastlardım dolaplarda.
 Yaşlılar adını anarlardı her düğünde,
 Turna katarları geçerken güz göğünde.

ALTI KIZLAR

Onlar altı kızdı aynı sınıfta,
 Saçlarında bembeyaz kordeleler,
 Mavi yağmurluklar giyinirlerdi,
 Ellerinde çividi eldivenler.
 Kuşlar istasyona doğru uçardı,
 Kırkikindi yağmurları yağırdı.
 Nuh nebiden kalma bir çınar vardı,
 Ona sığınırdım beni dinlerdi.
 Trenler aynı saatte geçerdi,
 Yer bakır gök demir sular dilsizdi.
 Dağlar karınca içim ısırdı,
 Kalbim hüylarıyla buluşurdu.

Saklardım kimseye söyleyemezdin,
 Tek sıırım buydu gizli tutardım.
 Zamanı var derdim, vakti var derdim,
 Bir gün birden bire farkına vardım.
 Karlar içinde hepsinden güzeldi,
 En güzeli oydu farkına vardım.

Bir yaz öğlesiydi bir tren durdu,
 Çirkin dumanlar saldı gökyüzüne.
 Bindiler trene birer bavulla,
 Ağır gibi uzun bir düdük öttü.
 Çınar ürperdi kuşlar havalandı,
 Çığlıklarla tren batıya gitti.

Onlar altı kızdı aynı sınıfta,
 Altı çiçek, altı elma, altı nar.
 Ne birini gördüm ne de bir daha,
 Haberlerini aldım uzaklardan
 Onlar altı kızdı altı masaldı,
 Altı gül oldular Kaf dağlarında.

KIRAZ DALI

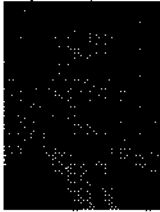
-Nurten'e-

Bir güzeli sevdim, bir daha sevmem,
Aşkımı yoluna serdim halıdır.
Ben payımı aldım başka istemem,
Deli gönül çılgınca sevdalıdır.

Bağladı gönlümü o Havva kızı,
Kumral saçlarında taşır ilk yazı.
Dumanlı yaylada keklik palazı,
Dilinden dökülen oğul balıdır.

Bahçede önüme bir gül düşürür,
Gökte güvercinler yolu şaşırır.
Ak kolları daldan meyva devşirir,
Beni yakan o elmanın alıdır.

Mor çiçekli masamızı kurdu mu?
Cennete çevirir küçük balkonu.
Bir gül duldasında beklerken onu,
İçim ak çiçekli kiraz dalıdır.

KAYA ÖZDEMİR

Şair (D. 1931, Sivas - Ö. 19.01.2001).

İlk ve ortaokulu Kırıkkale, Erkek Sanat Enstitüsü'nü Ankara'da bitirdi. 1947'de çalışma hayatına atıldı. Türkiye Metal-İş Sendika'sının kurucuları arasında yer aldı. Onbeş yıl süreyle Türk-İş Genel Eğitim Sekreterliği görevini yürüttü. XIII. Dönem İstanbul Milletvekilliği yaptı. Yazıları Dünya ve Adalet gazeteleri ile Karınca, Gülpınar, Size dergilerinde yayımlandı.

ESERLERİ :

ŞİİR : Çaresizlik Şarkısı (1998).

HIÇ GECE GEÇTİNİZ Mİ KARACA AHMET'TEN

Hiç gece geçtiniz mi Karacaahmet'ten,
Nasibinizi alıp ilâhi hikmetten,
İnsana insanlığı öğreten rahmetten,
Hiç gece geçtiniz mi Karacaahmet'ten.

Asırlık selvilerin, ulu çınarların,
Tann'ı hatırlatan susuz pınarların,
Kimsesi olmayanla yalnız kalanların,
Başsa doydukları Karacaahmet'ten.

Tarihi konuşturup tarihle buluşup,
Faniliği bilerek gerçeğe oluşup,
Enelhak sırnı ile kalbleri tutuşup,
Yanşa doydukları Karacaahmet'ten.

Gözleri doymuşların, gönlü doymuşların,
Yaradana sığınıp hakkı duymuşların,
Hatıra defterini taşla koymuşların
Baş başa koydukları Karacaahmet'ten.

Mini mini yavrunun, ihtiyar dedenin,
Yanına yaranına ihtiyar gidenin
Tannın huzuruna bahtiyar gidenin,
Sessiz beklediği Karacaahmet'ten.

Zengin fakir farksızdır, farksızdır genç yaşlı,
Bilinmeyen yılların önü ardı taşlı,
Her hane ıstıraplı, her hane ateşli
Ateşin tekleştiği Karacaahmet'ten.

Gaip ten ses getirip ürpertir insanı,
Ölüm korkusu ile titretir insanı;
Allah sevgisi ile bekletir insanı,
Hiç gece geçtiniz mi Karacaahmet'ten...

İSTANBUL (TILSIMLI ŞEHİR)

Gökte yıldız yağmuru, yıldız yağmuru yerde,
Bir ilâhi tılsım var bu en güzel şehirde,
Bu güzelliği bulunmaz cennetteki nehirde,
Bir ilâhi tılsım var bu en güzel şehirde.

Duaya uzanmış da gökleşmiş minareler,
Millet olmuş burada dikleşmiş minareler,
Tarih olmuş bilmeden tekleşmiş minareler,
Bir ilâhi tılsım var bu en güzel şehirde.

Nur yağmış gökyüzünden bu şehrin üzerine,
Tarihi gerdanlığı takip uygun yerine,
Artık rastlanmaz oldu bu şehrin benzerine,
Bir ilâhi tılsım var bu en güzel şehirde.

Kutsal topraklarına şehitleri yerleşmiş,
Şehitler el uzatmış erenlerle birleşmiş,
İki cihanı birden görenlerle birleşmiş,
Bir ilâhi tılsım var bu en güzel şehirde...

YUNUS'UM

Yunus Yunus diye yollara düştüm,
Aradım mürşidi dillere düştüm;
İlâhi aşkımdan çöllere düştüm
Önce kavur beni, kavur Yunus'um.

Eğitmiş düzlükte seni yaradan,
Eğitsin közlükte beni yaradan;
Bir değil bin asır geçse aradan
Harman gibi beni savur Yunus'um.

Gel deyişin başka, git demen başka,
Çiğken pişmek için erimen başka,
Sende güller başka, Yasemen başka
Her yere bir başka gurur Yunus'um.

İlmi tarikatsın İslâm elinde,
İlmi şeriatsın mümin dilinde;
İlmi marifetsin erbap belinde
İlmi hakikatte durur Yunus'um.

Yanmayı öğreten, yandıran Hak'tır,
Kevser şarabına bandıran Hak'tır;
Mürşidi kâmilî bulduran Hak'tır
Bu garip de sende erir Yunus'um.

Ezelde ebette yaşar Yunus'ca,
Bir Allah yolunda koşar Yunus'ca
Cümle alem sussa koşar Yunus'ca
Seni kalp gözümde görür Yunus'um...

TALAT SAİT HALMAN

Şair ve yazar (D. 7 Temmuz 1931, İstanbul).

Robert Koleji (1951), New York Columbia Üniversitesi Siyasal Bilgiler ve Ortadoğu Edebiyatları bölümü mezunu (1954). Bitirdiği Fakültede Türk Dili okutmanlığı (1953-1960), Birleşmiş Milletler Radyosunda spikerlik yaptı. Amerika'da Princeton-New Jersey Üniversitesi öğretim üyesi iken, Türkiye'ye çağılarak 12 Mart sonrası kurulan Nihat Erim Hükümetinde Kültür Bakanı olarak görev aldı (17 Temmuz 1971). Bakanlığı kaldırılınca Amerika'daki eski görevine döndü. 2000 yılından itibaren Bilkent Üniversitesi'nde öğretim üyeliği yapıyor.

Şiir, eleştiri, çeviri, edebiyat ve siyaset yazıları 1955'ten itibaren Yenilik, Varlık, Türk Dili, Yeditepe, Şiir Sanatı, Akşam ve Milliyet dergi ve gazetelerinde yer aldı. Amerika'da bulunduğu yıllarda Türk Edebiyatını tanıtıcı çalışmalar yaptı. İngilizce'ye çeviriler yayımladı.

ESERLERİ :

ŞİİR : Can Kulağı (1968), Bin Bir (1976), Canevi (1980), Tuyuğlar ve Başka Dörtlükler (1981), Uzak Ağıt (1991), Dört Gök-Dört Gönül (1994), İki'ler (1997), Sessiz Soru (1998).

İNCELEME : William Faulkner (1963).

OYUN : Kahramanlar ve Soytarılar (1991).

TÜRKÇEYE ÇEVİRİ : Eskimo Şiirleri (1969), Eski Mısır Şiiri (1972), Eski Uygarlıkların Şiirleri (1974), Tüm Soneler (Shakespeare'den, 1989), Yaşayan Amerikalı Şairler (1992), Amerika'lı Kadın Şairler (1992).

İNGİLİZCEYE ÇEVİRİ : Selected Poems (Fazıl Hüsnü Dağlarca'dan, 1969), I Am Listening to İstanbul, Selected Poems by Orhan Veli Kanık (1971), The Humanist Poetry of Yunus Emre (1972).

BİRLER

En güçlü pınar susuzluğun görkemidir.
 Her yumruğun içinde bir ödle mi gizli, ne?
 Hep aynını göstermeyen, en sevdiğim ayna.
 Baharı nafiledir gölge vermeyen ağacın..
 Mavi alev özlemez gökleri, ırmakları..
 Abdeste pis yürekle gelenden su iğrenir.
 Düşenin gördüğüdür en yüce düş.
 Yapayalnız ölenin özlemi hep mahşeredir.
 Süsenlerin dili övmez menekşenin gözünü.
 Sevgi hep kendi özlemiyle ölür,
 Soylu orman seviyor gizlice son yangını...

RUBAİLER**İÇ MUSİKİ**

Biz yıldırımın, çağlayanın suskunuyuz,
 Sessiz yücelen her bulutun tutkunuyuz.
 Cennet bizi binlerce iç ezgiyle duyar,
 Âsûde şadırvanların en coşkununuz...

KUTLU ÖRÜMCEK

Kör baykuş uçar korkulu rüya görerek,
 Atlar baş eğer şom geceden ürpererek.
 Peygamberi çağlar boyu kurtardıkça
 Kutsaldır örümcek yeni ağlar örerek..

ÇAĞLAYAN

İlk sevgililer, ürkek öpüştükçe güzel,
 Kuşlar yeni bir aşkla ötüştükçe güzel.
 Gür çağlayan, atlayıp da dağdan yamaca
 Taptaze bir özgürlüğe düştükçe güzel..

GÜLÜMSER

Hiç ölmez ateş, sönmez kalbindeki kor,
 Gök sevgi duyarsa koncanın solması zor.
 Bir mavi gülüşle yükselir gök kuşağı,
 Son kuş şakıdıkça son iyimser yaşıyor..

DÜŞ

Yıllar yılı en coşkulu cümbüştü umut,
 Bir renge giren, hiç ölmeyen düştü umut.
 Sevdayı unuttu sonra baktık, sönerek
 Kâbus dolu bir hiçliğe düşmüştü umut...

ÜSKÜDAR

Rüzgârların bin fatiha yüklenmiş uğuldar
Onbinlerin ölgünce uzaklaştığı yerde,

Kumrular ağlaşıyor:

"Gidelim Üsküdar'a", "Gidelim Üsküdar'a"

Kumruların sürgünü bitmezse ki hiç bitmeyecek
Sevgi ölüm bekçisidir selvi gibi.

Kanıyor Haçlıların yağması evler dolusu-

Nice gırpınsa Leander boşuna.

Yılan efsanesi doymuş, susuyor Kız Kulesi.

Bir Cehennem düşü görmüş de uyanmaz, uyumaz

Karacaahmet

"Ne tâc ü ne taht ü ne mülk ü ne mâl"

Her cuma zerde pilâv Valide Sultanda ama

Üsküdar gitgide aç, gitgide loş,

Çengiler gülmüyor ve güldürmüyor,

Ordular döndü yenilgin ve yarım,

Hasbahçesi yorgun sarayın

Daralan ufkunu imzalarken

Sonrasız ağlıyor Üçüncü Selim.

Üsküdar çeşmesi candan su verir yaslılara,

Ama ölmüşlerinin cânı için sır vermez.

Kamyonlar ağıldar deli, Allaha emanet.

Söndüren kimdir adak mumlarını?

Kim çözer çıkmayan dilekler için

Türbeye üstüste bağlanmış olan bezleri?

Bu duasız çürüyen ülkeye sönmüşlerdi
Nedim-i şeydâyı bile:
Selvilerin her biri ıssız, bir onun selvisi şen.

Yüzlerce yıl bahara özenmiştir Üsküdar.
Uçmasa üstünde ecel kuşları
Nefî gece son bulur mu bir gün?

Genç ölenler deli otlarla büyür.
Tanrıya küskün mezar taşları çağlar boyu
İstanbul'u dinler ve bağışlar yeni baştan
Ve ölüm
Hıncanınç gölgeler günahlarla
Dar gelir Üsküdar'a

YASIN HATİPOĞLU

Şair, devlet adamı (D.1935 Çorum).

İlahiyat ve hukuk öğrenimi gördü. İmam Hatip Okulları Mezunları Dernekleri Federasyonu ve Hak-İş Konfederasyonu Genel Başkanlıkları görevlerinde bulundu. MNP, MSP ve RP'nin kuruluş çalışmalarına katıldı. RP ve FP'den XIV, XIX., XX. ve XXI. Dönemler Çorum Milletvekili seçildi. TBMM Başkanvekili ve FP Grup Başkanvekili olarak görev yaptı.

Altmışın üzerinde, bestelenip TRT repertuvarına alınmış şarkı ve ilahî formunda eserleri bulunmaktadır.

ESERLERİ :

ŞİİR : Sözdeki Füsun / Rubailer (2000).

EKMEL-İ FITRAT DİYE SEVDİM

Ey şâh-ı rusul, "ekmel-i fitrat" diye sevdim.
Sevdim seni, "âlemlere rahmet" diye sevdim.

Mîrâcını idrâk edemem, akla ziyandır.
Seyrindeki esrârını "hikmet" diye sevdim.

Cibrîl-i emîn, Mescid-i Aksâ'dan alırken,
Her gösterilen âyeti, "üffet" diye sevdim.

Kurtarmak için bizleri, yalvardın efendim,
İkrâmını insanlığa "izzet" diye sevdim.

Mahşer günü bî çâreye dermân olacaksın,
Dar gündeki ihsânını, "himmet" diye sevdim

Kurtar bizi himmet ederek rûz-i cezâdan,
Tek lutfunu, bir ömre "mürüvvet" diye sevdim.

Âlem senin ahlâkına hayrandır efendim.
Ahlâkını "en pâkize hilkat" diye sevdim.

İşmarla ağaçlar yürüyüp, ay yanılırken.
Ceryan eden esrarını "hayret" diye sevdim.

Ey şâh-ı cihan, mûcizedir tendeki mührün.
Sevdim ebedî, "mühr-i nübüvvet" diye sevdim.

Eshâb-ı güzîn ay gibi, yıldız gibi parlar.
Eshâbını ben, "zâtına ümmet" diye sevdim.

Uğrunda gelen her çile, baş üstüne gelsin.
Ben onları "ruhlarda meserret" diye sevdim.

Ravzan beni cezp etmede ey cânım efendim!..
Her semtini, bir "semt-i inâyet" diye sevdim.

Haymende kum olsaydım efendim, ne saâdet!..
Her hâlini, "dâreynde saâdet" diye sevdim.

Birlikle beraberliğe baş koydu gönüller,
Ben bunları "ümmetteki vahdet" diye sevdim.

Cennet'teki her râyiha sendendir efendim,
Tüm bunları ben, "menba-ı ıtrat" diye sevdim..

Kıtmînine lutf et, kapunun bağılsı olsun.
Topraklara yüz sürmeği, "vuslat" diye sevdim.

Yâsin kulunum, her şeyi terk ettim efendim.
Ben hicreti, "cânânıma hicret" diye sevdim!..

MESCİD-İ AKSÂ

Canım Aksâ, bir tebessüm et melâlim kalmasın!..
Kurtuluştan bir haber ver, dertli hâlim kalmasın!..

Mermiler senden sapıp geçsin yürekten, râziyım,
Can dayanmaz, sensiz olmak ihtimâlim kalmasın!..

İnkisârın vâir iken şâd olmamız mümkün değil,
Göz yaşım silsin - süpürsün tâ vebâlim kalmasın!..

Tut yakamdan, gel hamîyyet kıl hesâbım burda sor;
Sor ki: Mahşer "zor geçit"tedir, hesâbım kalmasın!..

Secdegâh-ı enbiyâmız giğnenirken suskunum,
İktidârım târû-mâr olsun mecâlim kalmasın!..

Gafletim bitmez- tükenmez, boş hayalden bezginim,
Al elimden yâ İlâhi, ham hayâlim kalmasın!..

Beyt-i makdis kiblegâhın ilkidir, emsâli yok;
Kâ'beden bir başka emsâl, imtisâlim kalmasın!..

Beyt-i Aksâ zâr ederken, boş lafin pâ bendiyim,
Beynim aksın, dil kesilsin kıl-ü kalim kalmasın!..

Bî huzûrum zulm elinden, göz yaşım dinmez akar,
Yâ İlâhi, bir Ömer gönder mezâlim kalmasın!..

Kulluğundan tard mı ettin? Ağlayan Yâsin kulun,
Merhamet kıl bir kalem çek, sû-i hâlim kalmasın!..

YER AĞLAR, ASŪMÂN AĞLAR...

Resûlullah vefât etti, gören ağlar, duyan ağlar.
Felekler yandı âhından, serâpâ kan revân ağlar.

Bütün bir kâinat üzgün, bütün âlem perîşandır,
Ebû-l-kasım yok artık, öksüz ağlar, nev civân ağlar.

Ömer, Osman Ebû Bekr... Murtazâ... Bil cümle
eshâbın,
Enîninden yürekler şerha, şerhâdır; cihân ağlar.

Bilâl suskun, fezâ bom-boş, duyulmaz muhteşem dâvet,
Hasan ağlar, Hüseyin ağlar... Hulâsâ, tende cân ağlar.

Ne ay parlak, ne gök berrak, güneş sönmüş teessürden,
Ağaçlar sâbit artık, ay yanılmaz kehkeşân ağlar.

Kader mâlum, gözünden yaş revân eshâb-ı zîşânın,
Göz ağlar, kirpik ağlar, lâl olan suskun zebân ağlar.

Adâletten nasîb almış, kavî ağlar, zaîf ağlar;
Bahâdırılar, Zal ağlar, Rüstem ağlar, nâ tûvân ağlar.

Çiler bülbül, figânından felekler serte-ser mahzûn
Çiçekler soldu, sâz oldu; gül ağlar, bağ-u bân ağlar.

Gönül bin pâredir yâ Rab, eman senden, medet senden
Hamîyyet kıl sabır ver, âşikâr ağlar, nihân ağlar.

Bu, dosttan dosta hicrettir; bütün âlem yetim kaldı.
Din ağlar, dinsiz ağlar, sanma yalnız müslümân ağlar.

Efendim göçtü dünyâdan, Hatîbiyim, yetim kaldım,
Özüm ağlar, melek ağlar, yer ağlar âsûman ağlar...

YILMAZ KARAKOYUNLU

Şair, yazar (D. 1936, İstanbul).

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesini bitirdi. Amerika'da Georgia Üniversitesi'nde master yaptı ve MBA derecesi aldı. Doktorasını İstanbul Üniversitesi'nde tamamladı.

Devlet Planlama Teşkilatı Finansman Müdürü olarak görev yaptı; daha sonra özel sektöre geçti. Atlas Finansman, Sabancı Holding, Tekstil- Bank gibi kuruluşlarda yönetim kurulu üyesi, genel müdürlük ve genel koordinatörlük görevinde bulundu.

XX. ve XXI. Dönem İstanbul Milletvekilliği yaptı (1995-2002). Özelleştirme ve TRT'den sorumlu Devlet Bakanı ve Hükümet sözcülüğü görevini yürüttü. Anavatan Partisi Genel Başkan Yardımcılığı görevini üstlendi.

Mesleki ve edebi alanda çalışmalar yaptı.

ESERLERİ :

ŞİİRLER : Hayal Aynasından, Rubailer.

TIYATRO OYUNLARI : Zirveden Sonra / Sokulu, Altın Huylu Doruklar, Romanos Diogines, Dümdüz Dünya / Mavi Çitler, Bürütüs Aranıyor, Ok ve Yay / Avcı Mehmet, Kuzguncuklu Fazilet (Müzikal), Önce İnsan / Mithat Paşa.

ROMANLAR : Salkım Hanımın Taneleri, Güz Sancısı, Üç Ailer Divânı, Çiçekli Mumlar Sokağı, Yorgun Mayıs Kırakları, Mevsimler Eskidi Biraz (Öyküler).

DENEMELER : Penbe Donlu Köstebek, Kadınlar Enderunu, Kâse-i Fağfûr.

MÜZİK ESERLERİ : Parlamenter Bestekârlar, Gönülden Geçenler (Besteler).

BİR KUMRAL BAHAR UÇTU

Bir kumral bahar uçu yorgun avuçlarımdan;
Sularda damla damla berraklaştı gözlerin...
Keskin bir bıçak gibi saplandı yüreğime;
Kızıl kana boyanmış ürkek, küçük ellerin..

Bir kartalın sesini yükselttiler semâya;
Çığlık çığlık fark ettik lezzetini günlerin.
Ceylan gözlü kızları sürüverdik belâya;
Dualar, âminlerle uzaklaştı gözlerin...

Başımızda eserken açıkların rüzgânı;
Gönlümüz düğümlenmiş bir kimsesiz limanda;
Kanımız kaynıyor denizin sancıları;
Karanlığı bekleyen korku yüklü zamanda...

Neden böyle yorgunuz, pişmanlıklar içinde...
Bu ateş nasıl düştü, bu eziklik nedendir?
Düş mü; naz mı, niyaz mı; neydi aslı bilmedik,
Bu sarhoşluk, bu acı; bu sessizlik nedendir?

Elbet bir gün bitecek gözlerinde bu hüznü;
Toz pembe bir hayatın asılıp saçlarına;
Billûr gözlü kızlarla dört nala koşacağız;
Bir hüznü geceden, o büyüğü yanna...

Başımızda eserken açıkların rüzgânı;
Gönlümüz düğümlenmiş bir kimsesiz limanda...
Kanımız kaynıyor denizin sancıları;
Karanlığı bekleyen korku yüklü zamanda...

HER SİMSİYAH GECENİN BEYAZDIR GÖZBEBEĞİ

Her simsiyah gecenin beyazdır gözbebeği;
 Alır götürür bizi ömrün öbür yanına...
 Güzel olan her şeyin bitip çirkinleştiği;
 Bir zamanı getirir, yorgun avuçlarına...

Son kampana çalarken akşam kahırla çöker.
 Ömrün köhne vaktinin kanatları ayrılır.
 Kubbe zemîne vurur; devler cüceye döner;
 Gökyüzünün o mavi aynaları kırılır...

Yer çekimi yok olur, nehir tersine akar,
 Ölmekle yaşamanın sınırları zorlanır;
 Sevmenin kadrânında zihin hayale dalar;
 Hasret yüklü zamanın akrepleri uyanır...

Asıl gerçek kaybolur; bir yalan dünya gelir;
 O büyük yangın sarar, tam dört yandan çevreni;
 Köksüz, dalsız, gövdesiz bir sonbahar belirir;
 Bir yılanda kıvrandır; sevmenin tuzlu teni...

Gökyüzünde korların yağmurları boşanır;
 Korkuyla kanatlanır, ürkek, küçük umutlar...
 Gölgele güneşlerin, sınırlarında saklanır;
 Yeryüzünde gizlenir karagözlü bulutlar...

Her simsiyah gecenin beyazdır gözbebeği;
 Alır götürür bizi ömrün öbür yanına...
 Güzel olan her şeyin bitip çirkinleştiği;
 Bir zamanı getirir, yorgun avuçlarına...

RUBAİLER

Kaynakları kutsal tepelerden geçtik;
 Sonsuz denilen mertebelerden geçtik;
 Tâlib olarak harfine "Küllî Sır"ın;
 Yüzyıl okunan alfabelerden geçtik...

Has bahçeye benzer gibi mahşer gördüm.
 Baktım, fakat etrafımı hep şer gördüm.
 Cennet denilen meclise girdim; lâkin,
 Mü'min ile münkîri beraber gördüm...

Baktıkça dönen âleme ilhâm alınız,
 Mânâsına hayran olarak kâm alınız,
 Vuslat yine son cümlede eksik kalacak;
 Kalsın, ne çıkar; zevkini biz tâm alınız.

Faîk Âlî'nin bir mısraının tazmini ve
 ve ilhâmıyla Mevlâna'yı anarak

Geldik yine dergâhına; sohbet ne güzel,
 İlhâmına varmaktaki haşmet ne güzel.
 Sır cevherinin sunduğu nedret gibisin;
 "Allah ile hâşâ, bu rekabet ne güzel"...

Bektaş-ı Veli cân ile cânânı verir...
 Rûmî dönerek Şemsî'ne Sultan'ı verir...
 Hikmetlere sarmış bizi Ahmed Yesevî;
 İmân dolu bir damlada ummânı verir...

ERDEM BAYAZIT

Şair (D.1939, Kahramanmaraş).

İstiklal Ortaokulu (1953). K.Maraş Lisesi (1959), Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih- Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü (1971) mezunu. MEB'de Basın Bürosu Memurluğu, Millî Kütüphane Süreli Yayınlar Şube Müdür Yardımcılığı, K. Maraş'ta öğretmenlik ve İl Kütüphanesi Müdürlüğü, İstanbul Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Genel Sekreterliği, Sanayi Bakanlığı İnsan Gücü Eğitim Daire Başkanlığı görevlerinde bulundu. DPT'de sözleşmeli personel olarak çalıştı. XVIII. Dönem Kahramanmaraş Milletvekili olarak Parlamentoda görev yaptı.

İlk ürünü 1956'da K. Maraş Gençlik gazetesinin sanat ekinde çıktı. Sonraki yıllarda şiir ve yazıları Hamle, Yeni İstiklal (1966), Diriliş Çıkış, Büyük Doğu, kurucularından olduğu edebiyat, Maveria ile Yedi İklim dergilerinde yayımlandı. Akabe Yayınları ve Maveria dergisinin bir süre sahipliğini ve yönetmenliğini üstlendi. İlk şiir kitabı olan Sebep Ey'de topladığı, Müslümanların emperyalizme başkaldırışını yansıtan şiirleri ilgi gördü. Bayazıt, Afganistan gezisi izlenimlerini topladığı İpek Yolundan Afganistan'a adlı kitabıyla Türkiye Yazarlar Birliği Basın Ödülü'nü kazandı (1981). İkinci şiir kitabı Risaleler ile de Türkiye Yazarlar Birliği tarafından 1987'de Yılın Şairi seçildi. 1991'den bu yana İstanbul'da yaşamaktadır.

ESERLERİ :

ŞİİR : Sebep Ey (1972), Risaleler (1987), Şiirler (toplu şiirleri, 1992), Gelecek Zaman Risalesi (2000).

GEZİ : İpek Yolundan Afganistan'a (1985).

Ey âlemi donatan ışık, toprağa can veren el.

Gün olur toprak uyanır, ağaç uyanır, uyanır böcekler
San bozkır titrer çıplak dağlar yeşerir gök yıkanır kirlî
dumanlardan

Su coşar deniz kabanır, canlanır ölü şehirler
Yemyeşil bir rûzgâr eser yıldızlar arasından.

Şimdi siz taşıyorsunuz müjdenin kurşun yükünü
Çatlayacak yalanın çelik kabuğu
Sizin bahçenizde büyüyecek
İmanın güneş yüzlü çocuğu.

SEBEB EY

Ürperir tabiat üfleyince rüzgârı derin gök soluğu
 Ulu ses dokununca çarka
 Düşer ölümün gölgesi eşyaya.

Başlar eşyada hareket kurtulmak için kendinden
 Daha öteye geçmek için anılmak gibi elbiseden
 Yakalar ölümsüzlüğün sonsuz ipini
 Sonra ses olur

Zamanın idrâk incisi ses döner döner döner de
 Yönelir sebebe
 Sebeb ey
 Sesi damarla çizer
 Mutlak sözü damarda kanla çizer
 Uzar bir göz ağrısının gecesi uçsuz bir nehir gibi

Bir bebeğin ilk hecesi düşer ağızından ansızın ve buhur
 Aklı yontan o sonsuz sesi bulur
 Sonra toprak sıkışır sıkışır taşar da renk olur tarlada
 Güneşin çarpılmış elçisi Van Gogh'la gelir önümüze
 Portakalla yayılır karanfilde tutuşur karar kılar denizde
 Renk denizde karar kılan ebedi tarla olur.

Renk başkaldırırken helezonlar çizerken ses
 Som fatih su fetheder tabiatı
 Döner döner döğünür eritir dağları yobaz kayaları
 Daha der sığmaz kabına yönelir göğe teslim olur
 Ve düşerken toprağa çağırır
 Sebeb ey

Her sabah bütün bitkiler iştahlı bir çocuktur
 Emer emer emerler toprak anayı
 O sultan hazinesi o hep veren sonsuz cömert anayı
 Yeşil hayat kırmızı hareket sarı sabır emerler
 Ve beyaz iman çizer sesini
 Tamamlar kavisini
 Sebeb ey

KAR ALTINDA HÜZÜN DENEMESİ

Dünyanın en uzun hüznü yağıyor
Yorgun ve yenilmiş insanlığımızın üstüne
Kar yağıyor ve sen gidiyorsun
Ağlar gibi yürüyerek gidiyorsun
Belki bulmağa gidiyorsun kaybettiğimiz
O insan ve tabiat çağını

Dön bana ve dinle
Kuşlar uçuşuyor içimde

Loş bir keman solosu gibi
Kuşların uçuştüğünü içimde
Dön bana ve dinle

Karanlık denizlerin dibinde
Birtakım incilerin olduğunu
Birtakım incilere ve hatıralara
Neden bağlı olduğumuzu unutma

Duy beni ve dinle
Denizler boğuşuyor içimde.

Unutma diyorum ama sen anla
Anlat bizim de yaşamak istediğimizi onlara.

VEDA

Bu şehirden gidiyorum
 Gözleri kör olmuş kırlangıçlar gibi
 Gururu yıkılmış soy atlar gibi
 Bu şehirden gidiyorum

İnsanlar taş gibi bana yabancı
 Ağaçlar bensiz hüküm giyecek bulvarlarda
 Bir tambur bir yalnızlığı anlatıyorsa
 O ışıksız pencereden
 Ben onu duymuyor gibiyim
 Bir ağaç ölüyorsa kapınızın önünde
 Ben onu bile duymuyor gibiyim.

Bu şehirden gidiyorum
 Gömerek geceyi içime
 Sabahın hüznünü beklemeden
 Gidiyorum bu şehirden.

MEHMET SILAY

Şair ve yazar (D. 1947 Altınöz / Hatay).

İlk ve ortaokulu Kırıkhan'da (1957 - 1961), Liseyi İskenderun'da bitirdi (1964). İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nden mezun oldu (1972). Üroloji ihtisasını Batı Almanya'da Essen Üniversitesi'ne bağlı Marien Hospital'de tamamladı (1982). İstanbul'da bir süre yayınevlerinde çalıştı. İstanbul ve İskenderun hastanelerinde laborant, hekim ve başhekim olarak görev yaptı. XX. Dönem Hatay Milletvekili olarak TBMM' ne girdi.

İlk yazısı (İki Aylık İzdırap) 1968 yılında Fikir ve Sanatta Hareket dergisinde yer aldı. Yazılarını sonraki yıllarda Hareket, Adımlar, Türk Edebiyatı, Hatay dergileri ile Zaman, Akşam, Milli Gazete, Akit, Türkiye, Yeni Dönem gazetelerinde yayımlamayı sürdürdü. Yayınladığı eserlerle Türk kültürüne hizmeti nedeniyle Hatay Valiliği tarafından ödüllendirildi.

ESERLERİ :

ŞİİR : Kerbela Türküleri (1987).

ARAŞTIRMA- İNCELEME : Hatay Evliyalari (1989), Hatay Mücahitleri (1989), Kronik İntihar (1989), Hatay'da Sosyo- Kültürel Çevre (1989), Belen Derbendi (1998), Kudüs'e Yolculuk (1998), Avrupa'da Hilalin Çocukları (1999), Coğrafyanın Dirilişi (1999) Yüzyılın Depremi (1999), Öz'e Yolculuk (2001), Selahaddin Eyyûbi (2004).

KERBELA TÜRKÜSÜ

Yüreğim İbrahim, gözüm puthane
Kırmak sırasındır, vur bölüm bölüm.

Sabâ Melikesi anlar dilimden
Süleyman bendesi sarı bülbülüm.

İçimde kâinat saklıdır amma
Kabuğunda tutsak biderim-dölüm

Sevaplarda handan, mesrur, şâduman
Her gûnahta göğsü savruldu külüm.

Kerbela kinini din diye sunmak
Evlâd-ı Resule en büyük zulüm.

Huyum Ebubekir, hiddetim Ömer
Muhammed bağında dikensiz gülüm.

Bilirdim her nefis tadacak onu
Fermanını erken okudu ölüm.

BURSA'YA DOĞRU

Devralıp
 Habibi Neccardan selamı,
 Yabani hömbeles ve
 Burçak kokularıyla
 Mis gibi / Nergis gibi
 Yayılırken yekini,
 Sabah ezanları Sarımaşıya...
 Biz ki; beş kök taze zeytin filizi,
 Beş baş nüfusla üşüyerek,
 Somuncu babadan kalan
 Bir yâdigara koştuk.
 Ve en bahadır / en görkemli,
 Ve Anadolu nâm coğrafyada
 En divane / en dilber
 En körpe
 Ve en sevgili diyara,
 Ulu Hüdavendigâra
 Üçyüziki Hatay-jetle değil,
 Bir yalan yalımında yanan
 Cebraîl kanatlarıyla uçtuk...

PERVANELER

Tasavvuf kolunun ibret dağından
Seyrettim cihanı elde neler var.

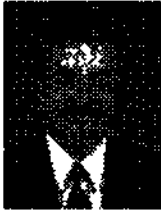
Fer silinmiş bakanların gözünden
Kalb gözüyle gören ferdaneler var

Mevlâna Rûminin sır bahçesinden
Henüz derilmedik güldaneler var

Hikmetinden sual olmaz Hüdânın
Velilerden öte nurdaneler var

Çerağ Peygambere cism-i canıyla
"Nureddinler" gibi pervaneler var

Yegâneydi "Topçu" şimdiyse gani
Fikir meydanında merdaneler var

MEHMET ATILLA MARAŞ

Şair (D. 1 Temmuz 1949, Urfa).

İlk, orta ve liseyi Urfa'da tamamladı. Erzurum Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Ekonomi ve İşletme bölümünü bitirdi (1971). Bir süre DSİ'de proje ve işletme mühendisi olarak görev yaptı. Çeşitli kamu kuruluşlarında mühendis, eğitimci ve yönetici olarak çalıştı. Mesleği gereği Anadolu'yu bir uçtan bir uca gezdi. Ocak 1999'da T. Ziraî Donatım Kurumu Genel Müdürlüğünden kendi isteği ile emekli oldu.

Yazı hayatına lise sıralarında şiirle başladı. Urfa'da bir grup arkadaşıyla "Balıklı Göl" ve Erzurum'da "Adımlar" adlı dergileri çıkardı. Hareket, Edebiyat, Maveria, Haran ve Yedi İklim dergilerinde şiir ve yazıları yayınlandı. 1967'de yazdığı Aney şiiriyle tanındı. 1981'de Türkiye Yazarlar Birliği tarafından Şehrayin adlı kitabıyla "yılın şairi" seçildi.

1989'da Yugoslavya- Üsküp "Struga Şiir Akşamları"nda, 1990'da Malezya'nın başkenti Kuala Lumpur'da yapılan "Dünya Şiir Okuma Şenliği"nde ve 1999'da Irak'ın başkenti Bağdat'ta yapılan "15. Merbit Şiir Şöleni"nde Türkiye'yi temsil etti.

1993'te Kazakistan- Almatı'da, 1995'te Türkmenistan- Aşgabat'ta yapılan "Türkçe'nin Uluslararası Şiir Şöleni"ne katıldı.

1991'de merkezi Hindistan-Madras'ta olan "Uluslararası Şairler Akademisi" tarafından "Seçkin Şair" ödülü ile ödüllendirildi. 1992'de merkezi Kaliforniya'da olan "Dünya Kültür ve Sanat Akademisi" tarafından "Fahri Edebiyat Doktoru" payesi verildi.

14 Mart 1998'da Türkiye Yazarlar Birliği Genel Başkanlığına seçildi. İki yıl bu görevi yürüttü. 15 Nisan 2000'de kendi isteği ile bu görevinden ayrıldı.

XXII. Dönem Şanlıurfa Milletvekili seçilerek TBMM'ye girdi (2002).

ESERLERİ :

ŞİİR : Doğudan Batıdan Ortadoğudan (1976), Şehrayin (1981), Aney (1983), Zor Sözler (1989), Merhaba Ey Hüzün (1997), Künyemize Aşk Yazıldı (1997), Child Dreams (1991), Peygamberler Şehri (1986), Beyaz Adamın Kutusu (2001), Adanmış Şiirler (2005).

SESSİZ ÖLMELİ

Ve çıkıp gelmelisin, rüyalarından, masallardan serüvenlerden
Bana beddualar etmelisin, kalbimden vurmalsın beni

Bu yalan, yanlış kuralları kim koymuş niçin koymuş demeden
Değiştirmelisin hemen, senin hissene düşenleri
Sevgine ihanet edenleri, tek tek vurmalsın meselâ
Devirmelisin kara yere, o nazik, nazenin bedenleri

Lüzumu yok olanı, tutup kolundan atmalısın kapı dışarı
Ha orada olanları, her nasılsa, ha buraya gelenleri

Yerli yerine koymalsın her bir şeyi yeniden
Çarşıları önce yıkılan, şehirleri, evleri, ev içlerini

Yapacağını yap artık görelim, boşuna ipe un serme
Deme iki de bir de ah ne yapmalı, ne etmeli

Alnından kurşunlamalı sonunda onu, beni ya seni
Bir güzel ölmeli insan, ölünce, sessiz sedasız ölmeli...

MERHABA EY HÜZÜN

Merhaba evinden ayrılan gurbetçi
 dalından koparılan gül
 kıyıda uzaklaşan gemi
 sevgilisinden ayrılan sevgili
 istasyondan çıkan tren
 trenin çığlık çığlığa zili

Merhaba gözden uzaklaşıp
 gökte kaybolan uçak
 anadan ayrılan çocuk
 dağda vurulan ceylan

Merhaba tek ve تنها yerler
 ayrılıklar ölümler
 beni boğan duygu seli
 gözlerimin buğusu
 boğazımdaki ağıtlar merhaba

Bir kuş ölüsü bahçe kenarında
 bir yavru kedi sokak ortasında
 ölü bir kelebek kapı aralığında
 ağında kuruyup kalmış örümcek
 yuvasında ölü bulunmuş karınca

Merhaba ey hüzn
 sevgilim
 merhaba.

İKİ YALNIZ ÇAM

Kanlıca önlerinde iki yalnız çam
Uzatmış boynunu derin sulara...

Boğaz içinde dalmış esrarlı bir uykuya
Sükût ki şimdi ıssız en yalın bir makamdır
Ve benimle bir başına bu gece bu yalıda
Ön bahçede misafir yalnızca iki çamdır

Parlak yıldızları yok mehtabı yok bir gece
Gemiler geçecekmiş bu sessizlik bitince
Bu sessizlik bitince baştan sona acı gam

Kartal yuvası yalı ön bahçede iki çam
Uzanıvermiş göğsü budanmayan her dalı
Yeşil maviye vurgun bulut göğsü sevdalı

Kanlıca önlerinde iki yalnız çam
Uzatmış boynunu derin göklere...

BİR ESKİ GECE ŞİİRİ

Her sabah kuş sesleri doldururdu odamı
 Uyanırdım yorgun bir gecenin ağır uykusundan
 Hazindi mersiyele ezanlar göğü yırtardı
 Uyanır ağlardı çocuklar susamış dudaklarıyla
 Sınırı geçerdiler kolcular üst üste mayınlar patlardı
 Bozulurdu birdenbire o tül sessizliği gecenin

Üzüm bağlarında uzun bir koşuydu çocukluğumuz
 İnce bir hüznü dolu dolu yaşıyorduk bütün güz
 İncir ve nar ağaçları sular bahçeye akardı
 O kızgın sıcaklığında güneşin sular belki de yanardı
 Bereketli sofralar sunardı bize yıldızı bol gökler
 Hakkını verirdik ay ışığında elimizde kimliği gecenin

Bir düş gördüm anne nasılsa öyle hayra yor
 Uçuyordum bir dağdan öbür ovaya
 Ellerim iki yanımda başım dik gözler yukarda
 Sonra haramiler kovalardı kaçırdım
 Gözlerimi yumsam yokolurlardı ve özgürlüğüm
 Annem ah ne güzel rüyalar yorumlardı
 Dağlır giderdi korkularım ferahlardım
 Çözülürdü simsiyah bir yumak olan ipliği gecenin

AVNİ DOĞAN

Şair, Yazar (D.26 Ocak 1951, Güblüce Köyü, Elbistan - Kahramanmaraş).

İlk ve ortaokulu Elbistan'da okudu (1967). Mersin İlköğretmen Okulunu (1971), Anadolu Üniversitesi Eğitim Önlisans Programını 1988'de bitirdi. Yurt içinde ve yurt dışında çeşitli okullarda yönetici olarak görev yaptı. Aralık 1995 Genel seçimlerinde RP listesinden Kahramanmaraş Milletvekili, 1999 seçimlerinde Kahramanmaraş'tan Fazilet Partisi Milletvekili oldu. Aynı dönemde Fazilet Partisi Grup Başkan vekilliği yaptı. 3 Kasım 2002 seçimlerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Kahramanmaraş Milletvekilliğine seçildi. TBMM İhtisas Komisyonlarından Milli Eğitim Komisyonu, Milli Savunma Komisyonu, Kültür ve Sanat Komisyonu ve çeşitli araştırma komisyonlarında görev yaptı.

Avni Doğan TBMM'de görevini sürdürürken de edebiyatla ilgisini kesmedi. Şiirlerini ve müstear isimle yazdığı yazılarını Hareket (1974-75), Yönelişler, Milli Gençlik, Maveria, (1980-1988), Dolunay (1987) dergileri ile Yeni Devir, Zaman (1987) ve Akit (1994-1998) gazetelerinde yayımlandı. Maveria Dergisinde çıkan şiirleriyle tanındı. Türkiye Yazarlar Birliği Üyesidir.

ESERLERİ :

ŞİİR : Ortadoğu Çocukları (1986), Gelirdim İnce Sessizliklerle (1991), Ehrenfeld Akşamları (1993), Bir Gökyüzüdür Yürek, Bu Seveda Benim Değil (bu kitap ile Türkiye Yazarlar Birliği Ödülü'nü aldı, 1999).

DENEME : Namlunun Ucundaki Ülke (1995).

POLİTİK

Sesin geceden uzanır
 Aydınlıktır
 Uğul uğul geçer gider uzaklara

Dünyaya çok geniş bakarsın
 Çocuğum
 Acılar kaç metreküp
 Kanşır havaya
 Her gün
 Bilmem ne kadar radyasyon
 Sunulur güzelliğine

Dört yön politik
 Zehrini döker yeryüzüne çağların
 Bilimsel ağızlar
 İstemezler yumuşak sarasın yeryüzünü

Sesin geceden uzanır senin
 Sarar acıların beynini
 Aydınlık
 Bir hayat

Söylerken fabrika dişlileri
 İnsanlığın
 Ölüm
 Türküsünü

TEMMUZ

Derin bir nefes alınm akşam olunca
Susar
Gündüzün avare kuşları
Hüzünlü bir gölge gibi inerken yeryüzüne
Temmuz

Beklerim ben
Ve gece kuşları
Ve ağaçlar yudumlayarak sessizliği
Bekler bir ayak sesine hasret
Uykusuz

Susanz
Yaralı kelimeler geçer aklımızdan
Sevgimiz biraz daha büyük
Biliriz
Bütün bir yeryüzü sevdaya hasret
Ve susuz

Bilemem
Dünya mı değişir ben mi yorulurum
Yaralı bir ceylan gibi geçip giderken Temmuz
Ben
Ağaçlar
Ve böcekler
Yorgunuz

SAKIN AĞLAMA

Geçer gider ömrümüz yürürken dallara su
Aldırmadan esen rüzgâra değişen bulutlara
Tut ki Harran ovasında bir yalnız ağaç
Ya da bir yolcu dünyanın en ıssız vadisinde
Çünkü en hazin ölüm yalnızlıktır

Kim hissedebilir ne kadar eksildiğini
Her yeni günle açan tomurcukla
Çalışan değimenidir zamanın
Yansıdıkça aynalara güzelliğin
Irmakların çoğaldığı mevsimlerde bile
Azalıyoruz.
Azalıyoruz vakitsiz ve derin uykularda

Sevda deme buna, gerçek hiç deme
Varsın hissedilmez bir sızı olsun hatıramızda
Çocukluğumuzda, rüyamızda, bezginiğimizde
Yaşadığımız bir an deme sakın deme
Belki kıyıya vuran cesedidir
Belleğimizde kalan
Rizeli bir balıkçının

En uzun şiirini yazalım hayatın
Değme, acı olsun çiçeksiz olsun
Muş tütününü gibi dokunsun içimize
Şikayet etme sakın ağlama
Çünkü toprak
Ölebileceğimiz kadar geniştir.

İ.YAVUZ BİLDİK

Şair (D. 01.12.1952, Sankamış).

İlkokulu Karaorgan Nahiyesi'nde, Ortaokulu Sankamış'ta okudu. Konya Ereğli Sanat Enstitüsü Torna Tesviye bölümünü bitirdi. Seydişehir Alüminyum Tesislerinde kaynakçı ustası olarak çalıştı. Vatan Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu Makine Mühendisliği bölümünü 1977 yılında tamamladı. 1983 yılına kadar kendi firmasında çalıştı. Daha sonra özel sektörde Ham Petrol Boru Hattı, Otoyol İnşaatı gibi projelerde iş makinaları konusunda yönetici olarak çalıştı. 1992 yılında kendi isteği ile işten ayrılarak yeniden serbest çalışmaya başladı. 1994- 95 yıllarında DSP Adana İl Yönetiminde görev aldı. XX. ve XXI. Dönem Adana Milletvekili olarak TBMM'de görev yaptı. Daha sonra kendi işlerinin başına döndü.

1967 yılında Şair-Yazar Fazıl Bayraktar'ın Sankamış Kaymakamlığı döneminde düzenlediği şiir yarışmasında birinci oldu.

Lise yıllarında saz çalmaya başladı. Yörede yaygın olan Âşıklık geleneği ustalarının etkisiyle şiirle müziği harmanladı. Dönemin birçok ünlü ozanıyla doğaçlama olarak atışmalar yaptı.

Birçok gazete, dergi ve antolojilerde şiirleri yayımlandı, çeşitli televizyonlarda programlara katıldı. TBMM Kültür-Sanat ve Yayın Kurulu'nun yayınladığı "Parlamentar Bestekârlar" kitabında, TRT Repertuarına da giren "Vazgeçemem" adlı türkü formundaki bestesi yer aldı.

2002 Genel Seçimleri sonrası yağlıboya resim çalışmalarına başladı, resimleri birçok karma sergide sergilendi.

ESERLERİ :

ŞİİR : Rüzgârla Söyleşi , Dalgaların Gece Vardiyası, Gizemli Heceler .

AN

Gecenin tarifi gerekiyorsa,
 Yıldızın, ufuktan aktığı andır.
 Bir kor, bir alevi söndürüyorsa...
 Güneşin, kendini yaktığı andır.

Onulmaz bir aşka düşünce insan,
 Vuslat gecikiyor, geçmiyor zaman.
 Kıyametin bana geleceği an...
 Sevdığım kaşını yıktığı andır.

Kınaman, gönlümü uçurdu isem,
 Ömrüm, bekleyişle geçirdi isem.
 Eğer; bir güzel söz kaçırdı isem...
 Merminin hedefden sektığı andır.

Çare tektir, herkes yüreklenirse,
 Elbette üretir, ne beklenirse.
 Sözüm içinize çöreklenirse...
 Yavuz'un içini döktüğü andır.

GİZEMLİ HECELER

Alıp götürcekse bilinmeyen günlere;
 Oyalım gözlerini simsiyah gecelerin!
 Şems'ine kavuşunca; gül açar gönüllere...
 Bir harfine doyulmaz, gizemli hecelerin.

İsterse gök yansın, dağılsın dört bir yana,
 Yeniden kubbe kurar, yüreğin sanatları...
 Herhangi bir zamanda, varsın çalsın kampana,
 Yeter ki; kılınmasın, umudun kanatları...

Yaşamakla ölümün arasındaki duygu;
 Yönünü bulana dek, bırak gönlünce aksın!
 Oniki misli büyük, yelkovan'daki kaygu;
 Akrepler, zehirini, zamanlara bıraksın...

Zırlara bürünmezsek, lekesiz îman ile;
 Payandasız kubbeye elbette yılan gelir...
 Keşke güvenebilsek, bakmasak gûman ile,
 Sevdâlara bürünsek; gerisi yalan gelir...

Kara gözlü bulutlar; aklanır gönüllerde,
 Gizemli dizelerde; kimi duygu sır kalır...
 Sonsuz sayıda güneş, saklanır gönüllerde;
 Üstelik bu yürekte; kaç evren'e yer kalır?...

Alıp götürcekse bilinmeyen günlere,
 Oyalım gözlerini simsiyah gecelerin...
 Şems'ine kavuşunca gül açar gönüllere...
 Bir harfine doyulmaz gizemli hecelerin.

SEVGİ ÇAĞI

bulut bulut
 ap-ak
 yüreğimin yamacında ufuklar

suçsuzdur
 Handere'de siter yapan çocuklar
 onlar tanıyor çünkü
 Soğanlı'nın kanını,
 kürtük
 kürtük,
 bilirler de üstelik
 bir fidanın
 kozalağın kârını

tandırında tezek yanar, Sankamış'ın
 kıyılmaz bir çam fidanına
 donsa da fidan bedenleri

gözü yok gönül selinin
 Uludere
 Şenkaya
 Bardız'ın köylüsünde,

öyle bir sevgi çağı
 oluştu ki gönlümde
 çam boyu,
 yeter külfak etmeye
 nefret tohumlarını
 hoşgörüyü çökertir
 gönül gecelerinin
 kin damlarını

ŞÜKRÜ ÜNAL

Şair (D. 1954, Osmaniye).

İlkokulu ve İmam Hatip Lisesini Osmaniye'de okudu. Üniversiteyi Erzurum Atatürk Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi Tefsir-Hadis Bölümünde tamamladı.

Üniversite yıllarında çeşitli gazete ve dergilerde şiir, makale ve araştırmaları yayınlandı; yazı işleri müdürlüğü görevinde bulundu.

Osmaniye İmam Hatip Lisesinde öğretmen ve idareci olarak görev yaptı. Öğretmenlikten ayrıldıktan sonra serbest ticarete başladı.

Osmaniye'de Zihinsel Özürlü Çocuklar Eğitim ve Koruma Derneği'ni kurdu.

XXI. Dönemde Osmaniye Milletvekili olarak TBMM'ye girdi. Adalet ve Kalkınma Partisinin kuruluşunda kurucu olarak görev aldı.

Halen XXII. Dönem Milletvekili olarak Parlamento'da Osmaniye'yi temsil etmektedir.

ESERLERİ :

ŞİİR : Karanfiller Kırılınca.

BİR HÜZÜN MASALI

Hüzün düştü gönlümün en derin köşesine,
Gözyaşlarım boşaldı, sel oldu aktı bugün.

Karardı bütün dünyam seni kaybettiğimde,
Ciğerlerim kavruldu, bin ateş yaktı bugün.

Hayalin hiç gitmedi gözlerimin önünden,
Gözlerin gözlerime bir başka baktı bugün.

Hayat bir başka acı, hayat bir başka güzel,
Yıldızlar birer fener, gözler berraktı bugün.

Hasretle yandım durdum, özlem sardı benliğim,
Ayrılık pek çok acı, vuslat ıraktı bugün.

Kurudu kır çiçeğim, dudaklarım yarıldı,
Bulutlar uçuşurken şimşekler çaktı bugün.

Bülbüller küsüp gitti, güllerin nazlarından,
Halbuki mutluluktan pek coşacaktı bugün.

ŞÜKRÜ... Neden sızlanıp şikayet ediyorsun?
Sabretsen yüreğinde "GÜL" açacaktı bugün...

TEBESSÜME DAİR

Tebessüm,
Ne güzel kelime.
Ne kadar da yakışıyor
Senin yüzüne,
Benim dilime...

Şarkılar söylendi,
Türküler yakıldı adına.
Gördüğümde yarin yüzünde seni,
Doyum olmaz yanaklarda
Gamzelerin tadına...

Tebessüm,
Dosttan dosta selam gibisin.
Tebessüm,
En hoş, en güzel kelam gibisin...

İHSAN EDER

Sakın ümidini kesme Mevla'dan
 Saray ihsan eder, han ihsan eder.
 Onulmaz dertlerle cedelleşirken
 Şifa ihsan eder, can ihsan eder.

Namerdin bir kaşık yemeği yenmez,
 Mevla'nın yaktığı ocaklar sönmez,
 Hazinesi çoktur, bitmez tükenmez,
 Sen bir umar iken bin ihsan eder.

Şükrünü eda et, hiç nankör olma,
 Hakikate karşı aman kör olma,
 Önce suç işleyip sağını yolma,
 Doğrultur hedefin, yön ihsan eder.

FARUK ANBARCIOĞLU

Şair (D. 1955, Orhaneli / Bursa).

İlk, orta ve lise öğrenimini Orhaneli'nde tamamladı. Bursa Eğitim Enstitüsü Matematik Bölümü'nü bitirdi (1977). Sakarya Akyazı İmam Hatip Lisesi, Kartal Anadolu İmam Hatip Lisesi ve Orhaneli İmam Hatip Liselerinde matematik öğretmenliği yaptı. Bir süre Orhaneli Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü'nde bulundu. Ardından Bursa İmam Hatip Lisesinde öğretmenliğe başladı ve buradan emekli olduktan sonra, İstanbul Gaziosmanpaşa Özel Mavigün Kolejinde idarecilik yaptı.

2002 yılında yapılan Genel Seçimlerde, XXII. Dönem Bursa Milletvekili olarak Parlamente'ye girdi.

Bursa'da görev yaptığı yıllarda çeşitli radyolarda kültür ve sanat konulu haftalık programlar yaptı.

ESERLERİ :

Şiir : Bir Beyaz Karanfil (2002).

GİTME AYRILIKLARI SEVMEM

Kayalıklara bağladım yağmur yerine umutlanımı
 Bir de Sen vurdun giderken yarama
 Gurbet yolları kadar kahrılı türkülerde
 Bir ben yalnız kaldım bir de kendim.
 Saatler akar gider ömrümün aksine
 Sen bir ay bölünmesi gibi yüreğimde
 Güneşin batmasını bekliyorum artık
 Gözlerim ufuk bitimlerine takılı.
 Bu gece ay doğmasın istiyorum
 Karanlığın bitimini ay haber veriyor her gece
 Ellerim koynumda ben karanlığın koynunda
 Bir ömür yaşamak güneşin aydınlığının uzağında
 Ben Seni alıp ayın aydınlığında boğuluyorum.
 Ben paylaşamam sevdanı ne ay, ne güneşle
 Bir zalim vurursa yare selam götürün turnamı
 Ben kayalıklara çıkar yine umutlanımı bağlanım
 Bir Yusuf sabrında çekersin acıları geçmişti
 Sen türkülerini söyler ayrılıklara boyun eğersin
 Gitme, Sen türkülerde, türkülerin hep bende kalsın.

BİR BEYAZ KARANFİL

Çamların kozalakları büyüyor
 Benimse gönlümde sen varsın
 Yeşil çimenler arasında
 Dört yapraklı yoncalar
 Bense seni özlüyorum.
 Baharları çağırıyorum, ülkemin
 Dört bir yanından bir bir.
 Kalbimin derinliklerine
 Bülbülleri çağırıyorum,
 Yıldızlara ulaşip
 Avuçlamak istiyorum
 Dost olmak, onlarla
 Arkadaş olmak istiyorum
 Demiştim sana ben,
 Ben farklıyım, ben fırtınayım
 Bir karanlık gecede
 Ansızın kopan bir tufanım ben.
 Ben dağ zirvesinde bir ışık
 Ben dağdaki sıcacık kar
 Ben uçsuz gökyüzündeki
 Işıl ışıl parlayan güneş

Ben leylaklar ülkesinin
 Sümbüllerin, güllerin bahçıvanıyım.
 Ben sana susamış toprak,
 Ben sana hasret
 Susuz barajım.
 Durmayın önümde
 Kapatmayın kapıları,
 Her duvar bir yol
 Her yol bil ki bir çiçek
 Soldurmayın, küstürmeyin
 Gönlümdeki çiçekleri.
 Koymayın engelleri önüme,
 Kaldırın.
 Daha sulanacak bir yığın
 Boynu bükük çiçek var.
 Bana muhtaç bir demet çiçek,
 Bana hasret
 Bir Beyaz Karanfil var.
 Koymayın engelleri önüme
 Koymayın, kaldırın.

SİS ÇÖKMÜŞTÜ

Sis çökmüştü o akşam üzeri
 Dağın otları kurumuş yamaçlarına
 Arabanın farları yetmiyordu
 Senin yokluğunun yaşandığı şehrin
 Yolumun çizgilerini aydınlatmaya.
 Radyodan eskilerden kalma
 Güzel bir türkü doluyor kulaklarıma
 "Hangi bağın bağbanısan, gülüşen
 Aldın aklım ettin beni deli Sen"
 Aralıyorum iki elimle sisleri
 Arasında hayal meyal seni görüyorum
 Parmağını doğrultuyorsun ileriye doğru yolum sıra
 Sis mi seni saklıyor, yoksa Sen mi sisin içindesin
 Yılların izi geçiyor yürek damarlarımdan
 Seni tanıdığım ilk günler geçiyor aklımdan
 Küçük gözlerin, tertemiz gül bir yüzün
 İki sıra omuzlarına dökülmüş sırma saçların
 Bakıyorsun utangaç duygular içinde
 Ben yüzüm kızarmış, boynu bükük
 Bir dervişin türbesi önünde sabırla bekleyen
 Sıkıntısı yüreğimde seher vakitlerini aralıyorum.
 Sanki yıllarca görüşmemiş iki dost gibi
 Sanki Mecnun'un Leylasına kavuşması gibi
 Sanki bir fakirin bir ihtiyacını giderip
 Onun gözlerindeki mutluluğu yakalar gibi
 Sanki bir yetimin başını okşama sevinci gibi
 Sanki kurumuş toprakların suya kavuşması gibi
 Sisleri aralayıp aralayıp senin kapına doğru yürüyorum...

RECEP GARİP

Şair (D. 1956, Tarsus- Sanlıca).

İlköğrenimini Sanlıca Köyünde, ortaöğrenimini Adana İmam Hatip Lisesinde, Üniversiteyi Yüksek İslam Enstitüsünde tamamladı.

Adana Erkek Lisesi ve Adana Fen Lisesinde öğretmenlik ve yöneticilik (1982-94), İstanbul Ümraniye Belediyesi ve Eminönü Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü yaptı (1994-2002).

Birçok sivil toplum kuruluşlarında görev aldı. Çeşitli vakıf ve derneklerde yönetici olarak çalıştı.

Alamera, Büyük Akın, Çınar, Pulsuz, Yeni Sıla ve Ay Vakti Dergilerini yayınladı. Radyo ve Televizyon programları hazırlayıp sundu.

Şiirleri Türk Dili, Ay Vakti, Yedi İklim, Düş Çınarı, Maveria ve Hece gibi tanınmış dergilerde yayımlandı.

Şair ve yazarlığının yanı sıra yağlı boya resim çalışmaları da yapmaktadır.

3 Kasım 2002 Milletvekili seçimlerinde Adana ilinden AK Parti Milletvekili olarak Parlamenteoya girdi (XXII. Dönem).

ESERLERİ :

ŞİİR : Deprem Sesi Bir Sahil, Irmaklar Akar İçimden, Savaş Türküsü, Mavi Gül, Bir Leyla Düşü, Öğretmenime Şiirler (Antoloji), Mavi Türkü.

DENEME : Mehtapta Lisan (2004), Şehir ve Medeniyet (2004), Bir İmza Serüveni.

TİYATRO : Gülün Adı Kırmızı (2004).

HAZAN MEVSİMİ

Bir hazan mevsimi düştü canevime
 Birdenbire koptu her şey
 Ne içimde vardı
 Ne dışımda
 Yapayalnızdım
 Dünyanın ortasında.
 Gariptim eskiden beri
 Nerden bilirdim
 Nar çiçeğini
 Gelincik ağacını
 Nerden bilirdim
 İki dudak arası kelimeleri
 Sevda şölenlerini
 Aç kalmış çocukların rüyasını
 Rüya neydi ki
 Çiçekçi çarşılarında manolyalar
 İlgin ilgin akan ırmaklar
 Zümrüt yeşili ağaçlar mıydı
 Bunları hiç düşünmemiştim
 Hiç heyecan duymamıştım
 Kalp atışım şaha kalkmamıştı
 Nerden bilirdim
 Kelebekler çok nazlı uçar

Bülbüller  terse orda
 Yar vardır
 Denizde dalgalar
 Bende bir hal vardır
 Bir haza mevsimidir
 D  er yapraklar
   ekler savrulur
 Güvercinler kaybolur gözden
 Ne bir haber vardır
 Ne bir haberci
 Deniz al beni
 Hoyrat dalgalarına vur beni
 Kırklarla kucakla tır
 Bir matemse bu
   im ateş
 Dı ım ateş
   imde g l dansı ölmüştür.

Ey yokluğun habercisi
 Kaldır beni
 Savur beni
 Uçsuz bucaksız gökyüzünde
 Kaybolsun kimli im
 Ne ben bileyim bunu
 Ne kimseler bilsin yoklu umu

İSTANBUL'A AĞIT

Bir ışık yanar can pınarında
Kardeşlerim, dostlarım nerededir

Ulusum kan ağlar öz vatanında
Ozanlar, sanatkarlar nerededir

Yakar gözlerin değdiği yeri
Leyla ve Mecnun nerededir

İçim ummana kesti başım belada
Güller, sümbüller nerededir

Deniz gülzarımda sabah yelinde
Fuzuli, İttri, Cahit nerededir

Ağıtlar yaktım kaybolduğunda
Ezanlar, salalar nerededir

Gezdim Anadolu'yu durmadan
Müftüler, imamlar nerededir

Türebeler, dergahlar uğrağındayım
Şeyhler, müridler nerededir
Çıktım Yuşa Tepesi'ne derinden
Sırr-ı kadim ve esrar nerededir

Ulu vakitler seçtim şafaklarında
Eyüpsultan, Mezar-ı Şerif nerededir

Hani boğaz, kız kulesi, güvercinlerin
Tekneler, vapurlar, yolcular nerededir

Gezdim Bab-ı Ali'yi, olmuş tarumar
Eski kitapların, aşkların nerededir

Kalbim parçalanmış durmadan ağlar
Kaybolan İstanbulum şimdi nerededir

GÜL İÇİN AŞK

Gül ve su
Çocuksu
Hayat damarında
Bulunur su

Su ve gül
Aşka adanan gül
Yürüsün su
Umuda gül
Güle sümbül
Sümbülde bülbül
Duruyor yüreğinde
Su ve gül

Aşk ve gül
Vurgundu
Aşkın kapısında
Durdu gül
Gül aşkın diliydi
Aşk bir yürekteydi
Ve güle dönüştü aşk

Gül ve aşk
Sonsuzdu
Sonsuz olana
Bir yolculuktu
Gül güldü
Aşk bir güldü
Gül bir aşktı
Aşk hep güldü
Sonsuz olan
Hep güldü

KAYNAKÇA

1- Parlamenter Şairler - Feyzi Halıcı, TBMM Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu Yayınları No: 49, Ankara, 1990.

2- Tanzimat'tan Bugüne Türk Şiiri Antolojisi 1 ve 2. cilt, Mehmet Çetin, Birleşik Yayınları, Ankara 1991.

3- Türkiye Büyük Millet Medisi Albümü 1920-1991, TBMM Genel Sekreterliği Yayınları, No: 1 Ankara, 1994.

4- Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi, İhsan Işık, Ankara, 2001.

5- Meşhur Şiirler Cilt I, Zambak Yayınları, İstanbul, 2004.

